

S.C. DEA URBISDESIGN S.R.L.

J40/ 3369/ 09.03.2018, CUI 38995956

Str. Nandru nr. 46A, sector 5, București, 0735841955

**Strategie Dezvoltare Spațială
pentru actualizare
Plan Urbanistic General
Orașul Jibou, județul Sălaj**

Beneficiar: Primăria Orașului Jibou

Proiectant: S.C. DEA Urbisdesign S.R.L.

Contract 12262/ 05.10.2018

NOIEMBRIE 2018

Beneficiar: Primăria Oraşului Jibou

Proiectant: S.C. DEA Urbisdesign S.R.L.

Contract 12262/ 05.10.2018

Colectiv de elaborare:

Şef proiect specialitate dr.urb. Andreea Popa

Economist Adrian Mihai Necşulescu

CUPRINS

1.	Strategia de dezvoltare locala si Planul Urbanistic General- necesitate si corelare.....	5
1.1.	Dezvoltarea locală durabilă	8
1.1.a.	Dezvoltarea durabilă :	8
1.1.b.	Dezvoltarea locală = dezvoltarea comunitară + planificarea dezvoltării	9
1.2.	Strategiile locale de dezvoltare durabilă (SLDD)	9
1.2.a.	Definire : Instrumente participative având drept obiectiv	9
1.2.b.	Metodologia elaborarii strategiilor de dezvoltare	10
2.	Contextul general al dezvoltarii	12
2.1.	Contextul European	12
2.2.	Fondurile disponibile	19
2.3.	Documente strategice nationale	22
3.	Coordonate privind dezvoltarea comunitatilor urbane	27
3.1.	Context National privind dezvoltarea oraşului Jibou	27
3.2.	Context Judetean privind dezvoltarea oraşului Jibou	37
3.3.	Context local privind dezvoltarea oraşului Jibou	38
4.	Auditul situaţiei existente	40
4.1.	Identificarea factorilor dezvoltării	40
4.1.1.	Dezvoltare spatia	40
4.1.2.	Locuirea	55
4.1.1.	Patrimoniu natural si construit	56
4.1.4.	Populatia- evolutie demografica si forta de munca	72
4.1.3.	Educatie, sanatate si asistenta sociala	87
4.1.6.	Mediul economic	88
4.1.7.	Infrastructura (cai de comunicatie si retele edilitare)	102
4.2.	Identificarea tendinţelor de dezvoltare	108

4.3. Analiza SWOT	110
DEZVOLTARE SPAȚIALĂ- MEDIU- INFRASTRUCTURĂ.....	110
ACTIVITĂȚI ECONOMICE	111
DEMOGRAFIE. SERVICII SOCIALE	113
4.4. Diagnostic	114
5. Viziune și obiective strategice de dezvoltare:	115
5.1. Conceptul strategic de dezvoltare bazat pe valorile/ identitatea comunității locale	115
5.2. Directii de dezvoltare 2018- 2030 – corelare Strategia de Dezvoltare Locală și Planul Urbanistic General	117
5.3. Formularea obiectivelor strategice	120
6. Planul de acțiune.....	121
6.1. Matricea logica: Obiective ► Programe ► Proiecte	121
6.2. Oportunități de finanțare	129
6.3. Schema strategică de dezvoltare spațială și identificare programe/ proiecte de dezvoltare cu materializare spațială (corelare cu prevederi PUG ORAȘUL JIBOU)	144
6.4 Schemă de implementare- etapizare	149
7. Implementare, control și monitorizare	151
7.1. Parteneriate oportune	151
7.2. Monitorizare, indicatori de evaluare, analiză impact	153

1. STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA SI PLANUL URBANISTIC GENERAL- NECESITATE SI CORELARE

În timp ce globalizarea devine un fenomen tot mai răspândit, în întreaga lume, noi manifestări ale „europenizării” își fac simțită prezența pe continent. Granițele devin din ce în ce mai puțin importante prin procesul de unificare, iar timpul și distanțele își pierd și ele din semnificație.

Cetățenii din diferite țări vin în contact direct, iar comunitățile concurează între ele pe o scară globală. Unele concepte cheie cum ar fi dezvoltarea durabilă, identitatea comunității, siguranța, serviciile de sănătate, asistență medicală, devin niște chestiuni din ce în ce mai sensibile pentru procesul de planificare.

O provocare importantă o reprezintă dezvoltarea proceselor inovative bazate pe noi moduri de implicare a tuturor factorilor de decizie pentru a spori nivelul de participare și pentru a satisface interesele comune a tuturor grupurilor. Participarea cetățenilor oferă o mai bună înțelegere a cerințelor oamenilor. Acestea pot începe o evoluție culturală care să conducă la acceptarea unei mari varietăți de soluții, pentru a rezolva necesitățile diferitelor grupuri, menținând în același timp o identitate comună. Pentru realizarea acestui deziderat este nevoie de o strategie de dezvoltare locală, caracterizată de cel puțin șapte trăsături care se recomandă managerilor de la nivel local responsabili cu acest domeniu. Cele șapte caracteristici ale strategiilor sunt următoarele: imagine asupra viitorului, creativitate, flexibilitate, activitate, creare pentru acțiune, orientare spre schimbare, orientare spre câștig durabil.

Strategia de dezvoltare locală este atât un proces de planificare, cât și un produs care promovează parteneriatul în rândul diferiților actori de pe plan local (administrația publică locală, comunitatea locală, sectorul privat și reprezentanții societății civile) cu scopul de a analiza împreună problemele legate de dezvoltare, de imaginea creată pentru viitor / previziuni de viitor, de mobilizarea resurselor, de elaborarea strategiilor de dezvoltare a proiectelor, precum și de implementarea, monitorizarea și evaluarea acestora.

Orice strategie de dezvoltare locală are o etapă introductivă care constă în diagnoza și analiza principalilor indicatori din comunitatea pentru care se realizează strategia de dezvoltare. În această etapă, când România trebuie să adopte standardele europene, orașul Jibou are nevoie de un plan de dezvoltare care să vizeze toate domeniile și în care să se regăsească interesele tuturor membrilor comunității, un plan care să canalizeze resursele către acțiuni integrate ce urmăresc progresul social, protejarea mediului, utilizarea eficientă a resurselor umane și naturale în vederea atingerii unui nivel ridicat și sigur de creștere economică și ocupare a forței de muncă.

Strategia de dezvoltare spațială a orașului Jibou este construită pe concluziile analizelor socio-economice și SWOT, pe avantajele localității. Strategia, prin structură și conținut, urmărește dezvoltarea economică și echilibrată, concomitent cu dezvoltarea capacității acesteia de a se adapta și a putea răspunde schimbărilor economice cheie.

Strategia se adresează unei game largi de probleme economice, sociale și de mediu ale comunității, care sunt relevante pentru definirea obiectivelor necesare obținerii dezvoltării durabile și creșterii coeziunii economice și sociale.

Strategia este un cadru de planificare strategic care definește viziunea, căile care conduc la

obținerea ei și pe baza căruia sectorul public și privat pot acționa eficient în ceea ce privește folosirea resurselor locale și obținerea de beneficii în folosul comunității. Aceasta ghidează astfel încât intervențiile și activitățile necesare creării unei localități dinamice și prospere să se concentreze asupra domeniilor-cheie de dezvoltare.

Totodată, aceasta constituie baza dezvoltării planurilor de acțiune pentru administrația publică locală și organizațiile partenere în vederea prezentării de proiecte în cadrul programelor de finanțare naționale și europene care sprijină dezvoltarea locală.

Strategia furnizează o abordare echilibrată și integrată privind dezvoltarea localității cu accent pe:

- facilitarea creșterii economice
- îmbunătățirea infrastructurii de bază
- protejarea și îmbunătățirea condițiilor de mediu
- îmbunătățirea serviciilor (medicale, sociale, culturale) și accesului la acestea

Strategia se concentrează pe provocările și oportunitățile de dezvoltare caracteristice și existente la nivel local, urmărind totodată eliminarea barierelor cu privire la progresul economic și social.

Elementele constitutive ale strategiei urmăresc obținerea unei dezvoltări echilibrate și oferirea de oportunități egale pentru locuitorii acestuia.

Strategia de dezvoltare spațială a orașului Jibou, în corelare cu strategia de dezvoltare locală, vizează valorificarea durabilă a resurselor umane, economice, instituționale, financiare, naturale, în scopul afirmării calităților sale distinctive, a consolidării și dezvoltării rolurilor în teritoriu, atât la nivel regional cât și național, a extinderii și diversificării parteneriatelor în proiecte sustenabile potrivit potențialului și aspirațiilor comunității.

6

CONSIDERATII GENERALE

În perioada de tranziție la economia de piață și spre o societate democratică deschisă, comunitățile locale din România se confruntă cu multe probleme de ordin economic și social. Comunitățile sunt puse în situația să găsească soluții noi pentru problemele cu care se confruntă, lucru dificil în condițiile schimbării continue a valorilor, în lipsa unor capacități și abilități necesare într-o societate liberă și o economie de piață. Și mai ales în cazul unei infrastructuri locale aproape inexistente. Dezvoltarea durabilă a comunităților locale reprezintă o provocare și o prioritate în același timp.

O provocare, pentru că o comunitate trebuie să fie receptivă la transformările și schimbările externe și interne care o pot afecta, adaptându-se acestor schimbări prin acțiuni și inițiative locale. O prioritate, pentru că modul în care se dezvoltă localitatea îi afectează prezentul și șansele de viitor.

Conceptul de Dezvoltare Durabilă reprezintă o nouă paradigmă a Dezvoltării, și a fost promovat în cadrul Conferinței Mondiale pentru Dezvoltare Durabilă, organizată de Națiunile Unite la Rio de Janeiro în 1992. Conceptul marchează o schimbare majoră în abordarea problemelor dezvoltării umanității prin opțiunile de asigurare a unui echilibru dinamic între componentele capitalului natural și sistemele socio-economice.

Dezvoltarea durabilă răspunde necesităților generațiilor actuale fără a compromite abilitatea generațiilor viitoare de a răspunde propriilor lor necesități" (Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare).

Dezvoltarea durabilă abordează conceptul calității vieții în complexitate, sub aspect economic, social și de mediu, promovând ideea echilibrului între dezvoltarea economică, echitatea socială, utilizarea eficientă și conservarea mediului înconjurător.

Elementul cheie al dezvoltării durabile îl reprezintă reconcilierea între procesul de dezvoltare și calitatea mediului, promovarea procesului integrat de elaborare și luare a deciziilor, atât la nivel global, cât și regional, național sau local. De asemenea, dezvoltarea durabilă depinde de distribuția corectă a costurilor și beneficiilor dezvoltării.

Conceptul dezvoltării durabile este unul fluid, care va evolua în timp, însă principiile majore ce îl caracterizează sunt următoarele:

- Preocuparea pentru echitate și corectitudine între generații
- Viziunea de lungă durată asupra dezvoltării
- Gândirea sistemică - interconexiunea între mediu, economie și societate

Strategiile de dezvoltare durabilă evidențiază interdependența între local și global, accentuând necesitatea cooperării în cadrul și între sectoarele economic, social și de mediu.

Dezvoltarea durabilă a comunităților are ca obiective majore protejarea mediului, eradicarea sărăciei, îmbunătățirea calității vieții, dezvoltarea și menținerea unei economii locale viabile și eficiente.

O comunitate durabilă apreciază și promovează ecosisteme sănătoase, utilizează eficient resursele, dezvoltă și asigură o economie locală viabilă. Comunitatea durabilă are o viziune asupra dezvoltării susținută și promovată de toate sectoarele comunității, asociațiile civice, autoritățile locale, organizațiile religioase, tinerii, etc.

O comunitate durabilă este cea care deține controlul asupra procesului de dezvoltare, a deciziilor pe care le elaborează și le adoptă, asigurând durabilitatea la nivel local. Această comunitate durabilă posedă o structură socială activă - actori, grupuri, asociații și instituții capabile să se mobilizeze pentru acțiuni comune de lungă durată și să-și asume responsabilitatea pentru acest proces continuu de dezvoltare.

Comunitățile durabile prosperă pentru că populația lucrează în colaborare și parteneriat pentru îmbunătățirea calității vieții. Comunitatea durabilă utilizează resursele proprii pentru a asigura necesitățile generațiilor actuale, asigurând, în același timp, resursele necesare pentru generațiile viitoare. Ea își mobilizează capacitățile pentru a asigura servicii medicale calitative, un nivel de viață ridicat pentru toți rezidenții săi prin limitarea deșeurilor, prevenirea poluării, maximizarea conservării și prin dezvoltarea resurselor locale și a utilizării eficiente a lor pentru revitalizarea economiei locale.

Institutul pentru Comunități Durabile a identificat următoarele componente ale unei comunități durabile (vezi *A Guide to implementing Local Environmental Action Programs, Regional Environmental Centre for Central and Eastern Europe, 2000*):

- Integritate Ecologică
- Securitate Economică
- Responsabilitate și împuternicire
- Bunăstare socială

Dezvoltarea durabilă a comunității se bazează pe resursele locale și strategiile de adaptare elaborate și promovate în cadrul comunității. Această abordare vine să consolideze realizările comunităților în domeniul dezvoltării. Acest proces a fost impulsionat de **Agenda 21 - Planul Global de Acțiuni pentru Dezvoltare Durabilă în secolul 21, adoptat la Rio de Janeiro în 1992** care, reflectă consensul global și angajamentul politic la cel mai înalt nivel privind dezvoltarea durabilă.

Cele patru domenii ale Agendei 21:

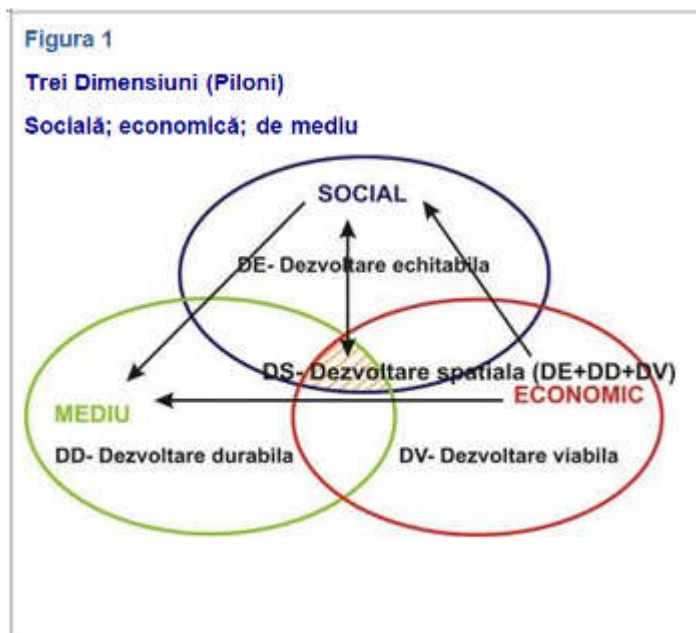
- Dimensiuni Sociale și Economice,
- Conservarea și managementul resurselor pentru dezvoltare,
- Consolidarea rolului Grupurilor Majore,
- Mijloace de implementare

Evidențiază obiectivele și activitățile prioritare de dezvoltare la nivel global, orientând acțiunile la nivel național și local.

În anii 2001-2002, Consiliul Internațional pentru Inițiative Locale de Mediu (ICLEI) a realizat un sondaj de opinie privind procesul Agenda Locala 21 la nivel global. În comparație cu anul 1997, când 1812 localități din circa 64 de țări implementau procesul Agenda Locala 21, în anul 2002 erau angajate în proces 6416 localități din 113 țări ale lumii. 80 la sută din aceste localități sunt situate în Europa, alte 28 de țări aparțin continentului African. Același sondaj menționează că modul în care o localitate se dezvoltă durabil îl reprezintă planificarea durabilă care integrează domeniile economic, social și de mediu.

1.1. DEZVOLTAREA LOCALĂ DURABILĂ

1.1.A. DEZVOLTAREA DURABILĂ :

„acea dezvoltare ce răspunde nevoilor prezentului fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a răspunde nevoilor lor”

Raportul Brundtland, 1987, reafirmat în cadrul Summitului Pământului de la Rio, 1992

Mult timp mediul a fost tratat ca un sector aparte, izolat, iar sărăcia ca o problemă socială, în loc să fie ambele considerate

ca preocupări transversale, interdependente cu celelalte domenii ale dezvoltării.

În cadrul conceptului de dezvoltare durabilă, mediul este abordat din perspectiva a trei aspecte:

- resursele naturale,
- poluarea
- „catastrofele lente”

care par neglijabile pe termen scurt dar care pot fi dramatice pe termen lung.

1.1.B. DEZVOLTAREA LOCALĂ = DEZVOLTAREA COMUNITARĂ + PLANIFICAREA DEZVOLTĂRII

- **Dezvoltare comunitară** = participare activă și integrarea comunității în procesele de dezvoltare locală în vederea atingerii bunăstării pentru toți membrii ei
- **Planificarea dezvoltării** = ansamblu de procese ce implică toate persoanele sau grupurile de persoane din interiorul sau exteriorul comunității interesate (stakeholders), prin care se stabilește o strategie cu obiective clare de atins într-o anumită perioadă determinată, precum și măsurile ce trebuie întreprinse pentru a le atinge.

Planificarea poate fi de tip:

- **expert** (realizată de un grup de experți în domeniul planificării strategice a dezvoltării, utilizată în general atunci când strategia este cerută din exterior),
- **consultativ** (implicând un grup restrâns de stakeholderi) sau
- **participativ** (cu participarea tuturor factorilor interesați ai comunității, demers care cere timp dar care este și cel mai recomandat pentru a avea susținerea întregii comunități și pentru o viziune cât mai realistă a viitorului acceptat de toți).

1.2. STRATEGIILE LOCALE DE DEZVOLTARE DURABILĂ (SLDD)

1.2.A. DEFINIRE : INSTRUMENTE PARTICIPATIVE AVÂND DREPT OBIECTIV

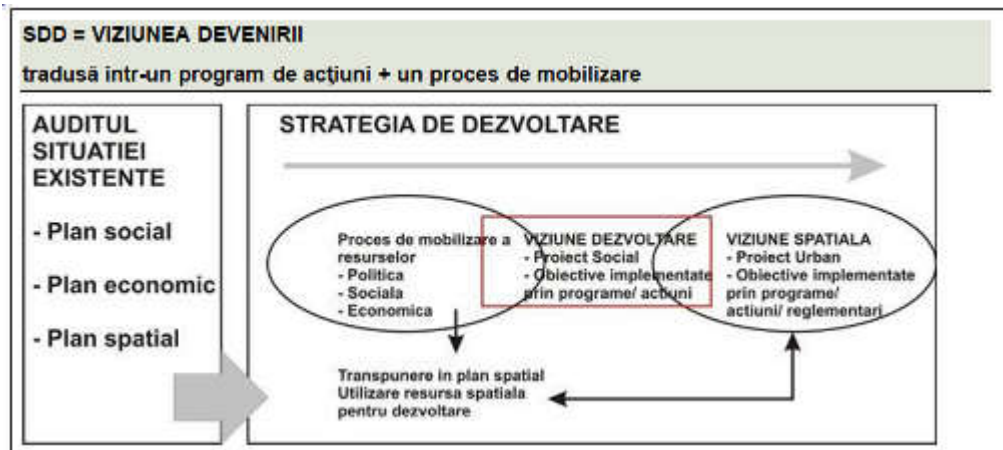
- asigurarea progresului economic,
- echitabil pe plan social,
- protejând, în același timp, resursele și mediul pentru generațiile viitoare

Caracteristici :

- Reprezintă un **ansamblu de procese participative** care, prin analiză, dezbateri, consolidarea capacităților, planificare și mobilizarea resurselor, permit comunității să progreseze.
- Trebuie să concentreze efortul strategic asupra unui număr restrâns de **obiective prioritare** :
 - clare și realiste,

- economice, sociale și de mediu,
- complementare și interdependente,
- pe care încearcă să le concilieze într-o viziune integrată.
- Este un demers pe termen lung, **un proiect de viitor**. Este viziunea viitorului comunității, viziune împărtășită la nivel local și transpusă în obiective strategice și planuri de acțiune concrete.
- Punerea să în practică necesită timp și se realizează **progresiv**, într-o manieră realistă.
- Reprezintă un **cadru de referință** menit să faciliteze luarea deciziilor.
- Nu reprezintă doar un plan de acțiuni și nici un plan gravat în piatră, ci integrează **sisteme flexibile de ameliorare continuă** (exemplu : evaluările continue și cea de demi-parcurs care permit determinarea piedicilor și a greșelilor, precum și îmbunătățiri sau schimbări de direcție).
- Este necesară o **coerență** între strategiile diferitelor niveluri (național, regional, local).
- Necesită un **angajament politic** puternic.

Figura 1

1.2.B. METODOLOGIA ELABORARII STRATEGIILOR DE DEZVOLTARE

Obiectivul lucrării

Obiectivul lucrării este determinat de rolul pe care primăria și consiliul local al orașului Jibou îl au în procesul de dezvoltare locală și, în consecință, lucrarea propune un instrument de conducere a acestui proces structurat la nivel politic și executiv.

Rezultatele prezentului demers vor fi cuantificate prin:

(1). Elaborarea planului de dezvoltare spațială

Rezultatele vor oferi cadrul necesar creșterii în timp a eficacității intervenției prin:

- Competență tehnică în luarea deciziei, a proiectării, a realizării investițiilor precum și a activităților de operare și de întreținere a acestor investiții;
- Capacitatea de răspuns a organizațiilor publice la cererea de funcțiuni urbane, coordonată cu

capacitatea de planificare a acestora;

- Sensibilizare la nevoile populației din punct de vedere al creșterii și direcționării ofertei de locuri de muncă către activități legate de producția de bunuri și servicii;
- Sensibilizare la aspecte de protecția mediului și reglementare a inițiativelor/acțiunilor sectorului privat/cetățenilor în scopul prevenirii efectelor negative ale acestor inițiative/activități.

Stabilirea obiectivului într-o abordare participativă permite stabilirea unor termene estimative în care să se ajungă la unele rezultate concrete în abordare concretizate în stabilirea etapelor de lucru a colectivului de lucru, nucleul care va agrega ulterior activitatea tuturor actorilor implicați și etapizarea activităților în contextul deja abordat

2. CONTEXTUL GENERAL AL DEZVOLTĂRII

2.1. CONTEXTUL EUROPEAN

Uniunea Europeană a parcurs un drum lung de la cei 6 membri inițiali, ce au creat Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului în 1952 și Comunitatea Economică Europeană în 1958, până în prezent când are 27 de membri și se întinde de la Atlantic la Marea Neagră.

Uniunea Europeană a cunoscut mai multe valuri de aderări: Danemarca, Irlanda și Marea Britanie în 1973, Grecia în 1981, Portugalia și Spania în 1986, Austria, Finlanda și Suedia în 1995, Cipru, Estonia, Letonia, Lituania, Malta, Polonia, Cehia, Slovacia, Slovenia și Ungaria în 2004, Bulgaria și România în 2007. Fiecare aderare a contribuit la diversitatea culturală și lingvistică ce reprezintă deja o marcă a Uniunii Europene.

Condițiile pe care trebuie să le îndeplinească un stat care dorește să devină parte a UE sunt stabilite în Tratatul de la Maastricht: respectarea principiului libertății, democrației, drepturilor fundamentale și drepturilor omului precum și existența statului de drept. Condițiile de baza pe care trebuie să le îndeplinească un stat înainte de a deveni membru al UE:

- Instituții stabile ce garantează democrația, statul de drept, drepturile omului și protecția minorităților (criteriul instituțional);
- O economie de piață funcțională și capacitatea de a face față presiunilor concurențiale de pe piața internă (criteriul economic);
- Capacitatea de a-și asuma obligațiile de membru precum și existența unei administrații capabile să pună în practică legislația europeană (criteriul administrativ).

Uniunea Europeană nu este un spațiu destinat numai partidelor politice, firmelor mari sau sindicatelor. Uniunea este dedicată, în primul rând, cetățenilor săi europeni, pentru a le oferi un spațiu de libertate fără de frontiere, un cadru de securitate și justiție, precum și o piață internă, în care concurența să fie liberă și garantată. Mai mult de atât, Uniunea Europeană promovează atât coeziunea economică și socială, cât și solidaritatea între statele membre. Pentru ca aceste deziderate să fie mai aproape de cetățeni, Uniunea susține mai multe politici de apropiere față de aceștia.

Politica Agricolă Comună

Politica Agricolă Comună își are rădăcinile în Europa de Vest a anilor '50, unde societatea fusese profund marcată de anii de război și unde agricultura fusese paralizată, împiedicând astfel aprovizionarea cu alimente. Inițial, PAC a pus accentul pe încurajarea creșterii productivității agricole, pentru a le asigura consumatorilor o aprovizionare constantă cu produse alimentare la prețuri accesibile, dar și pentru a crea un sector agricol viabil pentru UE. Datorită PAC, agricultorii beneficiau de subvenții și sisteme care le garantau prețuri ridicate ce îi stimulau să producă mai mult. De asemenea, se acordau ajutoare financiare pentru restructurarea agriculturii, de exemplu prin sprijinirea investițiilor în ferme în scopul dezvoltării și gestionării capacităților lor tehnologice, astfel încât să se poată adapta la condițiile economice și sociale ale vremii.

Anumite măsuri au fost introduse sub forma unor ajutoare pentru pensionarea anticipată, pentru formarea profesională și pentru regiunile defavorizate.

Politica Agricolă Comună și-a atins cu succes obiectivul de autoaprovizionare a Uniunii Europene începând cu anii '80. Cu toate acestea, UE a ajuns să se confrunte dintr-o dată cu excedente aproape permanente din principalele produse agricole, dintre care unele au fost exportate (cu ajutorul subvențiilor), în timp ce altele au trebuit depozitate sau dispersate în interiorul UE. Aceste măsuri au atras cheltuieli bugetare ridicate, au distorsionat anumite piețe mondiale, nu au servit întotdeauna cel mai bine intereselor agricultorilor, devenind astfel nepopulare în rândul consumatorilor și contribuabililor.

În același timp, societatea a devenit tot mai preocupată de durabilitatea agriculturii în contextul protecției mediului, Summit-ul mondial de la Rio (1992) fiind, în acest sens, un reper important la începutul anilor '90.

Multe dintre schimbările importante ale PAC avuseseră deja loc în anii '80, dar s-au accentuat în special la începutul anilor '90. Limitarea producției a contribuit la reducerea excedentelor (cotele de lapte din 1983) și s-a pus un nou accent pe agricultura ecologică. Pentru a beneficia de ajutoare directe, agricultorii au fost nevoiți să își îndrepte atenția spre piață și să răspundă noilor priorități ale publicului (reforma MacSharry din 1992).

Schimbarea de strategie, care a avut loc în 1999 prin reforma „Agendei 2000” și care favorizează competitivitatea agriculturii europene, include, de asemenea, un element fundamental nou – o politică de dezvoltare rurală destinată să încurajeze numeroase inițiative rurale, ajutând totodată agricultorii să își restructureze fermele și să diversifice și să îmbunătățească comercializarea produselor. S-a stabilit un plafon bugetar pentru a asigura contribuabilii că nicio cheltuială legată de PAC nu va scăpa de sub control. În 2003 s-a convenit în cele din urmă asupra unei reforme fundamentale noi.

Agricultorii nu mai sunt plătiți doar pentru a produce produse alimentare. Astăzi, cererea este principala forță motrice a PAC. Ea ține seama pe deplin de preocupările consumatorilor și contribuabililor, lăsând în același timp agricultorilor din UE libertatea de a-și adapta producția la cerințele pieței. În trecut, cu cât agricultorii produceau mai mult, cu atât primeau mai multe subvenții. În viitor, marea majoritate a ajutoarelor destinate fermierilor vor fi plătite independent de cantitățile produse. În cadrul noului sistem, agricultorii vor continua să primească plăți directe cu scopul de a menține stabilitatea veniturilor, dar legătura cu producția a fost eliminată.

În afară de aceasta, agricultorii trebuie să respecte standarde de protecție a mediului, de siguranță a alimentelor și de protecție a plantelor și animalelor. În cazul nerespectării acestor standarde, vor risca reduceri ale plăților directe de care beneficiază (o condiție cunoscută sub denumirea de „eco-condiționalitate”). Eliminarea legăturii dintre subvenții și producție (denumită de obicei „decuplare”) îi va face pe agricultorii UE mai competitivi și mai orientați către piață. Aceștia vor fi liberi să producă ceea ce este mai profitabil pentru ei, bucurându-se totodată de dorita stabilitate a venitului.

Această serie de reforme a conturat un viitor mai limpede pentru PAC, evidențiind și mai mult valoarea pe care o are pentru întreaga societate.

Pentru perioada 2007-2013, Directoratul General pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală dispune de două instrumente financiare pentru implementarea politicii agricole și de dezvoltare rurală: Fondul European pentru Garantare Agricolă (pentru plățile directe către fermieri și pentru măsuri de piață) și Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală pentru măsurile privind dezvoltarea rurală.

Politica de coeziune a Uniunii Europene

Articolul 158 al Tratatului de constituire a Comunității Europene (CE) indică faptul că CE urmărește reducerea disparităților dintre nivelurile de dezvoltare a diverselor regiuni, cu scopul consolidării coeziunii în UE. Prima măsură în acest sens a fost inițiată în 1975, odată cu introducerea politicii regionale și a Fondului European de Dezvoltare Regională.

Trei reforme succesive au simplificat sistemul de implementare a politicilor regionale și au descentralizat managementul fondurilor, în perioada 1988 – 2000. Cea de a patra reformă, prevăzută pentru perioada 2007-2013, include tratarea celor două noi probleme majore cu care se confruntă UE: o mai mare disparitate regională datorită extinderilor recente și o populație în curs de îmbătrânire, globalizarea și progresul tehnologic. De asemenea, Agendele Lisabona și Göteborg au introdus ținte noi în domeniile creșterii și dezvoltării durabile.

Politica de Coeziune își propune trei mari obiective pentru perioada 2007-2013, fiind reglementată de un cadru inovator legislativ și de management, finanțat prin circa 50 de miliarde de euro pe an.

- Obiectivul de convergență își propune să stimuleze creșterea și ocuparea forței de muncă în cele mai slab dezvoltate regiuni, punând accentul pe inovare, societate bazată pe cunoaștere, adaptabilitate la schimbările economice și sociale, precum și pe calitatea mediului înconjurător și eficiența administrației. Obiectivul se adresează regiunilor europene al cărui PIB pe locuitor este mai mic decât 75% din PIB-ul mediu al UE. Astfel, 8 state membre beneficiază integral de acest obiectiv (Bulgaria, Estonia, Lituania, Letonia, Malta, Polonia, România și Slovenia), în restul statelor membre doar unele regiuni corespunzând criteriilor de aplicare a obiectivului.
- Obiectivul de competitivitate regională și ocupare a forței de muncă vizează consolidarea competitivității și atractivității regiunilor, precum și a gradului de ocupare, prin anticiparea schimbărilor de natură economică și socială. Acest obiectiv se adresează tuturor regiunilor care nu sunt acoperite de obiectivul de convergență.
- Obiectivul de cooperare teritorială europeană își propune întărirea cooperării transfrontaliere, transnaționale și interregionale. Acest obiectiv, completează cele două obiective de convergență și competitivitatea regională, promovând soluții comune pentru autoritățile din diferitele state, în domenii cum ar fi: dezvoltarea urbană, rurală și costieră, dezvoltarea relațiilor economice și a întreprinderilor mici și mijlocii.

În perioada 2007-2013, Politica de Coeziune va beneficia de 35,7% din bugetul total al Uniunii Europene, aproximativ 347 miliarde euro. Această sumă este alocată celor trei obiective, astfel: 81.54% pentru obiectivul de convergență, 15.95% pentru competitivitatea regiunilor și 2.52% pentru obiectivul de cooperare teritorială. Finanțarea Politicii de Coeziune se realizează prin intermediul a trei instrumente structurale, precum și prin alte instrumente complementare:

- Fondul European de Dezvoltare Regională, destinat finanțării tuturor celor trei obiective;
- Fondul de Coeziune, destinat finanțării obiectivului de convergență, în particular țărilor al căror venit național brut este mai mic decât 90% din media în Uniunea Europeană;
- Fondul Social European, pentru finanțarea obiectivelor de convergență și competitivitatea regională.

Politica de dezvoltare regională a României reprezintă o politică națională, care are ca scop diminuarea disparităților de dezvoltare dintre regiunile și diferitele zone ale țării și

preântâmpinarea apariției de noi dezechilibre iar, prin aceasta, diminuarea diferențelor de dezvoltare dintre România, în ansamblu, și celelalte state membre ale UE.

Politica regională a României este reflectată în **Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României, Orizont 2013-2020-2030**. Obiectivele naționale 2020 sunt următoarele:

- Asigurarea funcționării eficiente și în condiții de siguranță sistemului energetic național, atingerea nivelului mediu actual al UE în privința intensității și eficienței energetice; îndeplinirea obligațiilor asumate de România în cadrul pachetului legislativ „Schimbări climatice și energie din surse regenerabile” și la nivel internațional în urma adoptării unui nou acord global în domeniu; promovarea și aplicarea unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice și respectarea principiilor dezvoltării durabile.
- Atingerea nivelului mediu actual al UE în privința eficienței economice, sociale și de mediu a transporturilor și realizarea unor progrese substanțiale în dezvoltarea infrastructurii de transport.
- Decuplarea creșterii economice de degradarea mediului prin inversarea raportului dintre consumul de resurse și crearea de valoare adăugată și apropierea de indicii medii de performanță ai UE privind sustenabilitatea consumului și producției.
- Atingerea nivelului mediu actual al țărilor UE la parametrii principali privind gestionarea responsabilă a resurselor naturale.
- Atingerea unor parametri apropiați de nivelul mediu actual al stării de sănătate a populației și al calității serviciilor medicale din celelalte state membre ale UE; integrarea aspectelor de sănătate și demografice în toate politicile publice ale României.
- Promovarea consecventă, în noul cadru legislativ și instituțional, a normelor și standardelor UE cu privire la incluziunea socială, egalitatea de șanse și sprijinirea activă a grupurilor defavorizate; punerea în aplicare, pe etape, a Strategiei Naționale pe termen lung privind populația și fenomenele migratorii.
- Conturarea domeniilor specifice de aplicare a expertizei și resurselor disponibile în România în slujba asistenței pentru dezvoltare, și alocarea în acest scop a circa 0,50% din venitul național brut.
- Atingerea nivelului mediu de performanță al UE în domeniul educației și formării profesionale, cu excepția serviciilor în mediul rural și pentru grupurile dezavantajate, unde țintele sunt cele ale UE pentru 2010.
- Încadrarea cercetării românești în fluxul principal al evoluțiilor științifice și tehnologice din UE; generalizarea activităților inovative; apariția unor centre de excelență cu impact internațional.
- Consolidarea structurilor din domeniul agro-alimentar și silvic concomitent cu dezvoltarea economică și socială a zonelor rurale pentru reducerea în continuare a decalajelor și atingerea nivelului mediu actual de performanță al țărilor membre ale UE; afirmarea României ca element de stabilitate a securității alimentare în Europa de Sud-Est.
- Constituirea la nivel regional, conform strategiilor de dezvoltare spațială, a sistemului policentric de arii funcționale urbane (aglomerări urbane) și de coridoare de urbanizare în lungul arterelor de transport de interes european (policentricitate de rețea).
- Finalizarea, în linii generale, a cadastrului general al României și asigurarea transparenței și accesibilității sistemului.

- Definitivarea procesului de reformă în administrația publică și reducerea substanțială a decalajelor față de nivelul mediu de performanță al administrației centrale și locale și al serviciilor publice din celelalte state membre ale UE; creșterea gradului de încredere și satisfacție al cetățenilor în raporturile cu autoritățile administrației publice centrale și locale.

Politica de Mediu

Uniunea Europeană s-a implicat în protecția mediului înconjurător abia în anii '70, când această problemă a devenit de interes la nivel mondial. Primele măsuri luate la nivel European vizau ameliorarea calității vieții, limitarea poluării, introducerea principiului prevenirii poluării și cel al raționalizării resurselor naturale. La început aceste măsuri erau orizontale, integrate în alte politici comunitare, abia în 1982, devenind o politică de sine stătătoare.

Astfel, în 1990 a fost înființată Agenția Europeană a Mediului, au fost adoptate măsuri privind tratarea deșeurilor periculoase, liberul acces la informația privind mediul înconjurător, conservarea biodiversității. A fost de asemenea adoptat programul LIFE, ca instrument financiar de gestiune a proiectelor privind protecția mediului înconjurător din statele membre.

Politica europeană se concentrează în prezent pe combaterea creșterii emisiilor de gaze cu efect de seră, pe protecția biodiversității, rezolvarea problemei deșertificării, a despăduririlor abuzive, a impactului poluării asupra sănătății publice.

Întreaga politică se bazează pe principiul „poluatorul plătește”. „Plata” poate să ia mai multe forme: investiții pentru alinierea la standardele de mediu, obligația de a lua înapoi, de a recicla sau de a elimina produsele după utilizarea de către consumatori sau o taxă impusă întreprinderilor sau consumatorilor care folosesc produse neecologice, cum este cazul anumitor ambalaje.

Politica fiscală

Politica europeană în domeniul impozitării are două mari componente: impozitarea directă – care este responsabilitatea statelor membre și impozitarea indirectă, ce afectează libera circulație a bunurilor și serviciilor.

Statele membre au luat deja măsuri pentru a preveni evaziunea fiscală și dubla impozitare, iar politica europeană în domeniu are ca scop să se asigure că pe piața internă concurența nu este distorsionată de diferențe între sistemele și ratele de impozitare indirectă. În plus, au fost luate măsuri pentru a preveni efectele negative ale competiției în domeniul impozitării, ce pot apărea în cazul transferurilor de fonduri între statele membre ale Uniunii Europene.

În ceea ce privește taxa pe valoarea adăugată există un acord între statele membre de a o fixa la minim 15%. Evident sunt și excepții de la această regulă, existând bunuri exceptate de TVA sau cărora li se aplică un TVA scăzut.

Diferențele în nivelurile accizelor practicate de statele membre pot distorsiona foarte ușor concurența, de aceea se supun unor reglementări comune. Cu toate acestea, intervin anumite diferențe culturale (decizia unei țări de acciza sau nu băuturile alcoolice cum ar fi vinul și berea) și diferențele economice – spre exemplu, unei țări care se bucură de un sector al finanțelor publice sănătos nu i se poate impune să aplice diverse impozite doar de dragul impozitării.

În domeniul impozitării companiilor, Uniunea Europeană are două obiective majore: să evite

con competiția nelocală în domeniul impozitării și să asigure libera circulație a capitalurilor. Regulile Uniunii împiedică statele membre să folosească sistemul impozitelor pentru a influența deciziile de investiții în detrimentul altor state membre. Mai mult, UE urmărește stabilirea unei baze de impozitare comune pentru toate companiile din UE, adică același tip de tranzacție să se supună unui singur set de reguli, lăsând totodată la nivelul statelor membre să stabilească nivelul ratei impozitării.

Cercetare și inovare

Principalul motiv pentru existența unei acțiuni europene în domeniul cercetării și inovării îl constituie nevoia pentru coordonarea activităților țărilor membre pentru creșterea eficacității și reducerii costurilor, precum și consolidarea competitivității internaționale a economiei europene.

Printre cele mai importante realizări în cadrul acestei politici se numără stabilirea unui sistem uniform de standarde și specificații tehnice, ceea ce a dus la diminuarea sau chiar la eliminarea barierelor tehnologice în calea liberei circulații.

Principalul instrument al politicii de cercetare și inovare îl constituie programele cadru multianuale. În perioada 2007-2013 se desfășoară Programul Cadru 7 (PC7) ce are un buget de 50,5 miliarde euro, cu 40% mai mult decât predecesorul său, Programul Cadru 6.

Energie

Inițial, politica în domeniul energiei se baza pe cărbune și pe energia nucleară. Cele două componente ale sectorului energetic au fost reglementate chiar de la înființarea Comunității Europene prin Tratatul de instituire a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului și, respectiv, prin Tratatul Euratom.

Ca urmare a crizei energetice din 1970 și a faptului că energia nucleară a început să devină controversată, Uniunea Europeană a dezvoltat o altă abordare care să răspundă mai bine necesităților pieței unice europene. În acest sens, principalele obiective ale politicii în domeniul energiei vizau crearea unei piețe energetice interne, bazată pe concurență, dereglementare, dezvoltare durabilă și protecția consumatorilor, o mai bună cooperare internațională, garantarea siguranței furnizării energiei și micșorarea impactului negativ asupra mediului înconjurător.

În a doua jumătate a anilor '90, Uniunea Europeană a adoptat măsuri pentru liberalizarea piețelor gazelor naturale și a electricității și norme pentru standardizarea utilajelor și a produselor energetice. Mai mult, UE a luat o serie de măsuri și a inițiat programe de acțiune pentru a diminua dependența față de furnizorii externi de combustibili fosili și de energie și pentru a garanta siguranța aprovizionării.

În martie 2007, liderii UE au ajuns la concluzia că trebuie să dezvolte o politică integrată în domeniul energiei și a protecției mediului înconjurător cu scopul de a reduce consumul de combustibili fosili (ce reprezintă o resursă naturală epuizabilă), de a pune în aplicare modalități de economisire a energiei și de a pune la punct metode alternative de producere a energiei electrice.

În prezent 80% din nevoia de energie a Uniunii este susținută de combustibili fosili – gaze naturale, petrol și cărbune, din care o mare parte este importată, făcând astfel ca Uniunea Europeană să fie deosebit de vulnerabilă la potențialele reduceri ale ofertei sau la creșterea

prețurilor pe plan internațional. În acest sens, s-a ajuns la concluzia că o serie de măsuri trebuie luate până în 2020 pentru a răspunde mai bine nevoilor consumatorilor și pentru a proteja mediul înconjurător. Astfel, se urmărește:

- Economisirea a 20% din consumul de energie previzionat pentru 2020;
- Creșterea până la 20% a surselor energetice regenerabile (energie solară, eoliană, biomasă) în totalul consumului de energie;
- Creștere, cel puțin, până la 10% a biocombustibililor până în 2020, cu condiția ca biocombustibilii de „a doua generație” din culturi neagricole să devină disponibili pentru comercializare;
- Reducerea, până în 2020, cu cel puțin 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră;
- Realizarea unei piețe energetice interne care să aducă beneficii în mod real și eficient pentru fiecare persoana și companie în parte;
- O mai bună integrare a politicii în domeniul energie cu alte politici cum ar fi politica agricolă și cea comercială;
- O mai bună cooperare internațională.

Transporturi

Transporturile reprezintă una dintre politicile ce au fost considerate de interes comunitar înca de la înființarea Comunităților Europene. De la semnarea Tratatului de la Roma, politica în acest domeniu s-a axat pe desființarea frontierelor între țările membre, contribuind astfel la atingerea obiectivului de liberă circulație a bunurilor și persoanelor. Scopul politicii în domeniul transporturilor este de a contribui la crearea pieței interne, de a asigura dezvoltarea durabilă a sectorului, de a extinde rețelele de transport în toată Uniunea Europeană, de a maximiza folosirea rețelelor de transport și de a promova cooperarea internațională.

Realizarea pieței unice europene a însemnat un punct de turnură pentru politica în domeniul transporturilor. Astfel, înlăturarea granițelor interne ale Uniunii Europene a dus la o creștere semnificativă a transportului de bunuri și persoane pe distanțe lungi. Pentru ca cetățenii europeni și companiile din UE să se bucure pe deplin de beneficiile pieței interne, în ultimul deceniu Uniunea Europeană a luat măsuri pentru liberalizarea piețelor naționale de transport, în special cele privind transportul rutier și aerian și într-o mai mică măsură transportul pe căile ferate.

În urma deschiderii piețelor transportului rutier, camioanele pot acționa și în alte țări decât cea de origine, astfel că nu mai sunt nevoite să parcurgă distanțe foarte lungi fără încărcătură. În 2003 a intrat în vigoare un prim pachet de măsuri vizând liberalizarea transportului pe căile ferate, deschizând liberei concurențe aproximativ 70-80% din totalul traficului pe căi ferate.

De asemenea, Uniunea Europeană promovează proiecte majore de infrastructură de transport, așa numitele Rețele Trans-Europene ale căror obiective sunt de a elimina blocajele pe principalele căi navigabile est-vest ce fac legătura între Rin, Main și Dunare; de a pune în aplicare un program menit să reglementeze traficul pe rutele maritime congestionate aflate de-a lungul coastelor țărilor UE și de a moderniza mai multe căi ferate ce leagă nordul de sudul Europei, respectiv estul de vest.

În 2001, prin Cartea Albă a Transporturilor, revizuită în 2006, Comisia a stabilit o serie de măsuri

pentru fiecare segment de transport în parte, din care unele sunt deja puse în aplicare (spre exemplu perioada obligatorie de odihnă pentru șoferii de camioane a crescut de la 8 la 9 ore). Alte obiective vizate de Cartea Albă sunt: stoparea declinului transportului de călători și marfă pe căile ferate; reducerea întârzierilor avioanelor prin crearea unei structuri integrate la nivel european pentru controlul traficului aerian; investiții mai mari în modernizarea rutelor navigabile interne și maritime; combinarea modalităților de transport pentru diminuarea blocajelor, reducerea prețurilor și ameliorarea calității aerului.

2.2. FONDURILE DISPONIBILE

Autoritățile centrale au un rol important în stabilirea strategiilor naționale de dezvoltare, precum și identificarea domeniilor de excelență caracteristice fiecărei regiuni, în susținerea domeniilor cu potențial ridicat dar și a domeniilor deficitare ce trebuie sprijinite.

Autoritățile locale au un rol important în realizarea strategiilor de dezvoltare economică, în identificarea surselor de finanțare ce pot fi atrase, în atragerea investitorilor în zonă, în alocarea de fonduri de la bugetele locale pentru domeniile deficitare.

Începând cu anul 2007, anul aderării la Uniunea Europeană, România beneficiază de noi oportunități pentru atragerea de surse de finanțare necesare dezvoltării proiectelor de importanță locală, regională și națională.

Sursele de finanțare posibile pentru realizarea obiectivelor Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă, conform Planului Național de Dezvoltare, Programelor Operaționale și planurilor de acțiune specifice aprobate sunt:

- Contribuția UE prin instrumentele structurale (Fondul European pentru Dezvoltare Regională, Fondul Social European, Fondul de Coeziune) pentru obiectivul „Convergență” și obiectivul „Cooperare teritorială Europeană” și cofinanțarea națională publică (buget de stat, bugete locale, credite externe, alte surse publice) și privată aferentă.
- Fondurile de tip structural ale UE (Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, Fondul European de Pescuit) și cofinanțarea națională aferentă din surse publice și private.
- Fonduri alocate de la bugetul de stat și bugetele locale destinate programelor de investiții pentru dezvoltare, având obiective similare celor cofinanțate din fondurile comunitare susmenționate.
- Credite externe pentru investiții din partea instituțiilor financiare internaționale (Banca Europeană de Investiții – BEI, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare – BERD, Banca Mondială etc.) precum și din alte surse (fonduri suverane, fonduri private cu profil investițional etc.) pentru susținerea unor proiecte naționale congruente cu obiectivele Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă și a Strategiei UE în materie.
- Alte instrumente financiare (încurajarea, în continuare, a investițiilor străine directe, utilizarea mai activă a pieței de capital, în speță prin lansarea de oferte publice inițiale (IPO), lărgirea bazei de creditare bancară prin stimularea economisirii interne, dezvoltarea instrumentelor de plasament pe termen lung, concesionarea unor proiecte de infrastructură și utilități publice, promovarea parteneriatelor public-privat etc.).

La nivel central și local există proiecte investiționale, pentru îmbunătățirea condițiilor economice,

sociale, culturale. Ordonatorii de credite sunt în căutarea surselor de finanțare necesare dezvoltării locale, necesare creșterii competitivității.

Aceste surse de finanțare pot proveni din:

- A. Fonduri europene
- B. Finanțare prin programe guvernamentale
- C. Bugetul statului
- D. Bugetul județean
- E. Bugete locale
- F. Parteneriate publice-private
- G. Emisiuni de obligațiuni județene și locale
- H. Credite bancare
- I. Sponsorizări
- J. Finanțare creativă

Fondurile structurale și de coeziune sunt generice, a doua investiție ca pondere, după Politica Agricolă Comună, din bugetul Uniunii Europene. Fondurile structurale și de coeziune sunt instrumentele financiare prin care Uniunea Europeană acționează pentru eliminarea disparităților economice și sociale între regiuni, în scopul realizării coeziunii economice și sociale.

Instrumentele structurale cuprind:

Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) care susține investiții în diferite tipuri de infrastructură, unități de cercetare, învățământ, medicale, dezvoltare de facilități de producție și prelucrare, dezvoltarea turismului, îmbunătățirea calității mediului, dezvoltarea rețelelor locale și regionale de transport și a mijloacelor de transport în comun etc., precum și investiții de tip sprijin financiar și consultanță pentru IMM-uri, dezvoltare de servicii pentru cercetare și dezvoltare, inițiative de transfer tehnologic etc.

FEDR sprijină, de asemenea, investiții în contextul inițiativelor speciale de cooperare transfrontalieră, transnațională și interregională în cadrul obiectivului „Cooperare Teritorială Europeană”.

Regulamentul nr 1080/2006 al Parlamentului European și al Consiliului privind Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR) definește rolul și domeniile de intervenție, precum și promovarea investițiilor publice și private, care contribuie la reducerea disparităților regionale în cadrul Uniunii Europene. FEDR susține programe care vizează dezvoltarea regională, progresul economic, creșterea competitivității și cooperarea teritorială. Prioritățile de finanțare includ cercetarea, inovarea, protecția mediului și prevenirea riscurilor, dar și investițiile în infrastructură în regiunile cel mai puțin dezvoltate.

Fondul Social European (FSE) sprijină investiții ce contribuie la creșterea adaptabilității lucrătorilor și a întreprinderilor, îmbunătățirea accesului la ocupare și participarea pe piața muncii, îmbunătățirea nivelului de incluziune socială prin combaterea discriminării și facilitarea accesului pe piața muncii a persoanelor dezavantajate, precum și promovarea parteneriatului pentru reformă în domeniile ocupării și ale incluziunii.

Fondul Social European (regelementat prin Regulamentul nr. 1081/2006) este implementat în conformitate cu Strategia Europeană de Ocupare a Forței de Muncă și se concentrează pe patru domenii principale:

- Integrarea în muncă a șomerilor prin formare profesională și diverse măsuri privind piața muncii;
- Sprijinirea întreprinzătorilor și măsuri de îmbunătățire a abilităților și productivității persoanelor angajate;
- Implementarea de acțiuni care să vizeze incluziunea socială a persoanelor din grupurile dezavantajate;
- Îmbunătățirea sistemelor de învățământ, inclusiv a învățământului profesional și tehnic, Fondul de Coeziune (FC) finanțează proiectele mari de infrastructură cum ar fi construcția și modernizarea coridoarelor transeuropene de transport (TEN-T) și investițiile majore în infrastructura de mediu (apă, canalizare, deșeuri etc), precum și proiecte care vizează îmbunătățirea traficului aerian și rutier, modernizarea transportului urban, dezvoltarea și modernizarea transportului multimodal.

Fondul de Coeziune, reglementat de Regulamentul nr. 1084/2006, susține măsurile din domeniul rețelelor pan-europene de transport, fiind accesibil statelor membre al căror venit național brut este mai mic de 90% din media comunitară, respectiv noile state membre ca, Grecia și Portugalia. Investițiile din instrumentele structurale vor fi completate de fondurile Politicii Agricole Comune a Uniunii Europene și cele ale Politicii Comune de Pescuit.

Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) are ca scop creșterea competitivității în sectorul agricol, dezvoltarea mediului rural și îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale prin promovarea diversificării activităților economice și prin acțiuni specifice destinate protecției mediului înconjurător. De asemenea, prin proiectele de tip LEADER, se vor finanța și implementa strategii de dezvoltare ale grupurilor locale de acțiune din zonele rurale și a abordărilor experimentale (proiecte pilot) privind dezvoltarea rurală.

Fondul European pentru Pescuit (FEP) sprijină investițiile pentru dezvoltarea resurselor acvatice vii, modernizarea ambarcațiunilor de pescuit și îmbunătățirea prelucrării și comercializării produselor piscicole. De asemenea, se vor sprijini și implementarea strategiilor pentru promovarea dezvoltării durabile a zonelor de coastă.

Un factor cheie în ceea ce privește provocările potențiale legate de accesul la fondurile structurale îl constituie capacitatea structurilor instituționale și administrative pentru gestionarea acestor fonduri, precum și pentru îmbunătățirea capitalului fizic și uman necesar utilizării acestor fonduri.

Aceasta depinde de posibilitățile autorităților centrale și locale de a participa la cofinanțarea proiectelor ce beneficiază de finanțare, precum și de capacitatea administrației centrale, regionale și locale de a accesa diferite surse de finanțare publice și private.

2.3. DOCUMENTE STRATEGICE NATIONALE

Fondurile structurale sunt aplicate într-o țară membră a Uniunii Europene prin intermediul prevederilor cuprinse într-un Plan Național de Dezvoltare (PND), concept specific Politicii Europene de Coeziune Economică și Socială, care oferă o concepție coerentă și stabilă privind dezvoltarea statelor membre UE, transpusă în priorități de dezvoltare, programe, proiecte, în concordanță cu principiul programării fondurilor structurale.

Programul Național de Dezvoltare (PND) reprezintă documentul de planificare strategică și programare financiară multianuală, aprobat de Guvern și elaborat într-un larg parteneriat care orientează dezvoltarea socio-economică a României în conformitate cu Politica de Coeziune a UE.

PND este o reflectare a nevoilor de dezvoltare, axându-se atât pe orientările strategice comunitare privind coeziunea, cât și pe prioritățile Agendei Lisabona și obiectivele de la Göteborg, respectiv creșterea competitivității, ocuparea deplină și protecția durabilă a mediului.

Obiectivul global al PND îl reprezintă reducerea cât mai rapidă a disparităților de dezvoltare socio-economică dintre România și statele membre ale Uniunii Europene. Obiectivul global al PND se sprijină pe trei obiective specifice:

- Creșterea competitivității pe termen lung a economiei românești;
- Dezvoltarea la standarde europene a infrastructurii de bază;
- Perfecționarea și utilizarea mai eficientă a capitalului uman autohton.

Conform noului acquis privind Politica de Coeziune a Uniunii Europene, fiecare Stat Membru elaborează un Cadru Strategic Național de Referință (CSNR), ca document de referință pentru programarea Fondurilor Structurale și de Coeziune. Acest document nu va servi însă ca instrument de management, ci ca document strategic prin care se stabilesc prioritățile de intervenție ale Fondurilor Structurale și de Coeziune în perioada de referință.

Obiectivele tematice pentru cadrul financiar 2014-2020 sunt următoarele:

1. Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării
2. Îmbunătățirea accesului și a utilizării și creșterea calității TIC
3. Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor, a sectorului agricol (în cazul FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (pentru FEPAM)
4. Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele
5. Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor
6. Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor
7. Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore
8. Promovarea sustenabilității și calității locurilor de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă
9. Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare
10. Investițiile în educație, formare și formare profesională pentru competențe și învățare pe tot parcursul vieții

11. Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă

În perioada 2014-2020, România va investi în toate cele 11 obiective tematice ale strategiei Europa 2020, folosind resursele fondurilor europene structurale și de investiții (fondurilor ESI), prin intermediul programelor operaționale 2014-2020, prezentate mai jos în continuare cu programele aferente perioadei 2007-2013:

Programul Operațional Capital Uman (PO CU) stabilește prioritățile de investiții, obiectivele specifice și acțiunile asumate de către România în domeniul resurselor umane, continuând astfel investițiile realizate prin Fondul Social European în perioada 2007-2013 și contribuind, totodată, la atingerea obiectivului general al Acordului de Parteneriat (AP 2014-2020) - implicit al Fondurilor Europene Structurale și de Investiții din România, și anume, de a reduce disparitățile de dezvoltare economică și socială dintre România și Statele Membre ale UE.

Programul Operațional Competitivitate (POC) susține investiții menite să răspundă nevoilor și provocărilor legate de nivelul redus al competitivității economice, în special în ceea ce privește (a) sprijinul insuficient pentru cercetare, dezvoltare și inovare (CDI) și (b) infrastructura subdezvoltată de TIC și implicit servicii slab dezvoltate, poziționându-se astfel ca un factor generator de intervenții orizontale în economie și societate, de natură să antreneze creștere și sustenabilitate.

Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM) a fost elaborat pentru a răspunde nevoilor de dezvoltare ale României identificate în Acordul de Parteneriat 2014-2020 și în acord cu Cadrul Strategic Comun și Documentul de Poziție al serviciilor Comisiei Europene. Strategia POIM este orientată spre obiectivele Strategiei Europa 2020, în corelare cu Programul Național pentru Reformă și cu Recomandările Specifice de Țară, concentrându-se asupra creșterii durabile prin promovarea unei economii bazate pe consum redus de carbon prin măsuri de eficiență energetică și promovare a energiei verzi, precum și prin promovarea unor moduri de transport prietenoase cu mediul și o utilizare mai eficientă a resurselor.

Prioritățile de finanțare stabilite prin POIM contribuie la realizarea obiectivului general al Acordului de Parteneriat prin abordarea directă a două dintre cele cinci provocări de dezvoltare identificate la nivel național: Infrastructura și Resursele.

POIM finanțează activități din patru sectoare: infrastructura de transport, protecția mediului, managementul riscurilor și adaptarea la schimbările climatice, energie și eficiență energetică, contribuind la Strategia Uniunii pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.

Programul Operațional Asistență Tehnică (PO AT) 2014-2020 are drept scop asigurarea unui proces de implementare eficientă și eficace a Fondurilor Europene Structurale și de Investiții în România în conformitate cu principiile și regulile de parteneriat, programare, evaluare, comunicare, management, inclusiv management financiar, monitorizare și control, pe baza responsabilităților împărțite între Statele Membre și Comisia Europeană.

Obiectivul global al POAT 2014-2020 este de a asigura capacitatea și instrumentele necesare pentru o eficientă coordonare, gestionare și control al intervențiilor finanțate din Fondurile Europene Structurale și de Investiții, precum și o implementare eficientă, bine orientată și corectă a POAT, Programului Operațional Infrastructură Mare (POIM) și a Programului Operațional Competitivitate (POC).

Programul se bazează pe cadrul general descris de prevederile Acordului de Parteneriat iar abordarea strategică POAT este corelată cu documentele strategice relevante la nivel european și național, respectiv cu prevederile specifice domeniului de AT reieșite din Strategia Europa 2020, Planul Național de Reformă 2013-2014, precum și cu Strategia pentru consolidarea capacității administrației publice din România 2014-2020.

POAT 2014-2020 fiind proiectat să răspundă prevederilor Regulamentului 1303/2013 stipulate la Art. 59, va oferi sprijin pentru: pregătire, gestionare, monitorizare, evaluare, informare și comunicare, colaborare în rețea, soluționare a reclamațiilor, control și audit.

POAT 2014-2020 este proiectat ținând cont de noua arhitectură a sistemului de coordonare, gestionare și control al FESI, cu patru autorități de management în cadrul MFE și își propune să sprijine aspectele orizontale pentru toate PO finanțate din FESI, iar pentru cele trei programe finanțate din FEDR/FC aflate în directă gestionare a MFE (POIM, POC și POAT), să acorde asistență aspectelor specifice implementării acestora.

Programul Operațional Regional (POR) 2014-2020 este succesorul Programului Operațional Regional 2007-2020 și unul dintre programele prin care România va putea accesa fondurile europene structurale și de investiții provenite din Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR), în perioada 2014-2020.

Programul Operațional Regional (POR) 2014-2020, gestionat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice în calitate de Autoritate de Management, a fost adoptat de Comisia Europeană (CE) pe data de 23 iunie 2015.

Viziunea strategică privind nevoile de dezvoltare cărora trebuie să le răspundă POR 2014-2020 are la bază analiza situației economice și sociale a regiunilor României (în Strategia Națională pentru Dezvoltare Regională 2014-2020), care a dus la identificarea principalelor probleme:

- Cercetare-dezvoltare și inovare: transfer limitat al rezultatelor cercetării în piață și nivel scăzut de asimilare a inovării în firme,
- IMM: sector al IMM-urilor insuficient dezvoltat, cu impact negativ asupra competitivității economiilor regionale. Principalele puncte slabe ale sectorului IMM-urilor, în documentele de programare strategică națională, sunt:
 - gradul redus de cultură antreprenorială – reflectat prin densitatea relativ scăzută a afacerilor în toate regiunile,
 - reziliența scăzută a noilor afaceri – 2/3 dintre întreprinderile noi dispar de pe piață în primul an de viață.
- Eficiență energetică: consumuri energetice nesustenabile și potențial de economisire ridicat în infrastructurile publice, inclusiv clădiri publice și clădiri rezidențiale.
- Mediu: nivel de poluare ridicat în zonele urbane.
- Dezvoltare urbană: zone urbane degradate, vacante sau neutilizate corespunzător în orașele din România.
- Resurse de patrimoniu: resurse valoroase de patrimoniu cultural slab valorificate.
- Turism: potențial turistic valoros, echilibrat distribuit teritorial – alternativă pentru revigorarea zonelor mai puțin dezvoltate/izolate.
- Infrastructură rutieră : gradul scăzut de accesibilitate al anumitor zone ale țării, care are drept

consecință o atractivitate scăzută și investiții extrem de reduse.

- Infrastructura socială și pentru educație: infrastructurile educaționale, de sănătate și de servicii sociale subdimensionate împiedică incluziunea socială și dezvoltarea capitalului uman.
- Cadastru: nivel scăzut al înregistrărilor cadastrale, care afectează implementarea politicilor privind dezvoltarea socio-economică a comunităților locale.
- Capacitate administrativă: nevoia întăririi capacității administrative a Autorității de Management a POR, a Organismelor de Implementare a POR și a beneficiarilor, pentru o bună implementare a POR.

Aceste direcții de acțiune au fost corelate cu direcțiile de acțiune strategică menționate de Comisia Europeană în ceea ce privește finanțarea din Fondurile Europene Structurale și de Investiții, prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională în perioada 2014-2020:

- Inovare și cercetare;
- Agenda digitală;
- Sprijin pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri);
- Economie cu emisii reduse de carbon.

POR 2014–2020 își propune ca obiectiv general creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale și regionale, prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, infrastructurii și serviciilor, pentru dezvoltarea durabilă a regiunilor, astfel încât acestea să își poată gestiona în mod eficient resursele și să își valorifice potențialul de inovare și de asimilare a progresului tehnologic.

Aceste obiective sunt traduse în 11 axe prioritare (plus o axă de asistență tehnică), care au în total o alocare estimată de 8,25 miliarde euro, din care 6,7 miliarde de euro reprezintă sprijinul UE, prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR), iar 1,5 miliarde de euro - contribuția națională:

- Axa prioritară 1: Promovarea transferului tehnologic
- Axa prioritară 2: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii
- Axa prioritară 3: Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon
- Axa prioritară 4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile
- Axa prioritară 5: Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural
- Axa prioritară 6: Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională
- Axa prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului
- Axa prioritară 8: Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale
- Axa prioritară 9: Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban
- Axa prioritară 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale
- Axa prioritară 11: Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară

- Axa prioritară 12: Asistență tehnică

Programul Operațional Capacitate Administrativă (PO CA) va promova crearea unei administrații publice moderne, capabilă să faciliteze dezvoltarea socio-economică, prin intermediul unor servicii publice competitive, investiții și reglementări de calitate, contribuind astfel la atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2020. Pentru a putea îndeplini acest rol, administrația publică are nevoie de resurse umane competente și bine gestionate, un management eficient și transparent al utilizării resurselor, o structură instituțional-administrativă adecvată, precum și de proceduri clare, simple și predictibile de funcționare. O astfel de administrație trebuie să fie capabilă să ofere decidenților politici instrumentele necesare fundamentării și implementării unor politici publice în interesul cetățenilor. Optimizarea administrației este o condiție importantă pentru punerea în aplicare a oricărei schimbări structurale către o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.

POCA 2014-2020 se adresează tuturor celor 8 regiuni de dezvoltare ale României. În cadrul Programului vor putea obține finanțare următoarele tipuri de beneficiari: autorități și instituții publice centrale, autorități administrative autonome, ONG-uri, parteneri sociali, instituțiile de învățământ superior acreditate și de cercetare, Academia Română, autorități și instituții publice locale de la nivelul județelor și municipiilor, autorități și instituții publice locale beneficiare ITI, instituțiile din sistemul judiciar.

Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Defavorizate (PO AD) asigură pe întreaga perioadă 2014 - 2020 distribuția gratuită de ajutoare alimentare în toate localitățile din țară în favoarea persoanelor dezavantajate. POAD este o continuare a Programului European de Ajutorare a Defavorizaților (PEAD) derulat în perioada 2007 -2013.

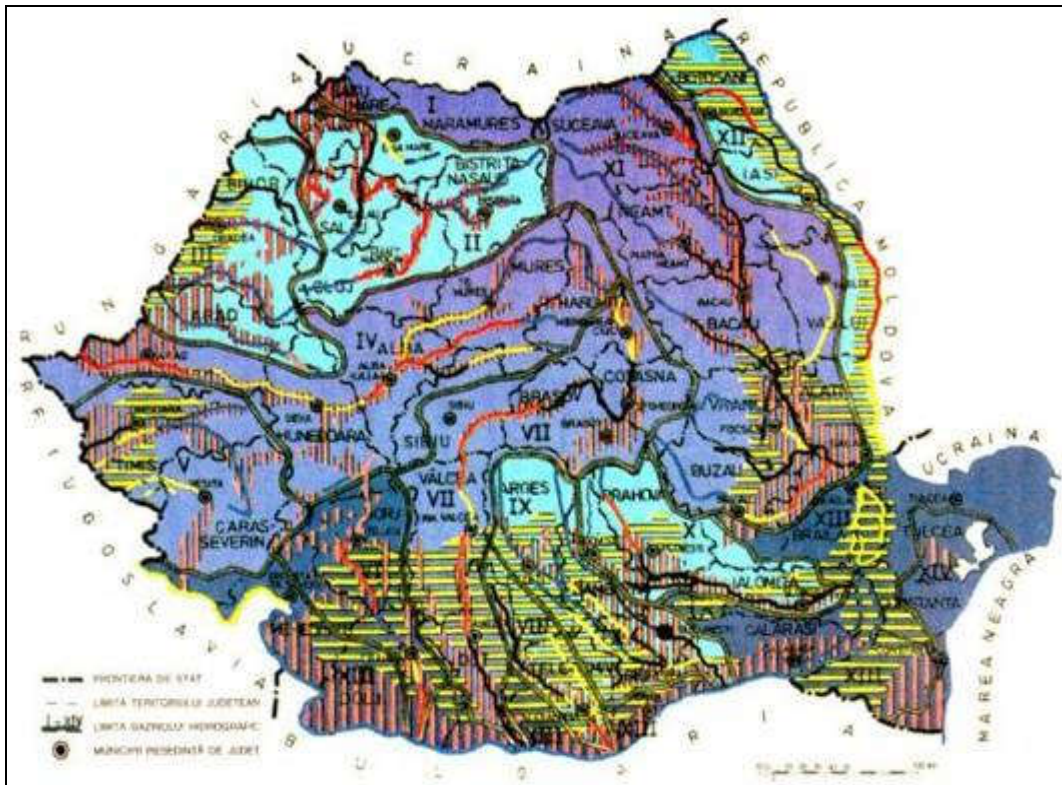
Programul este finanțat în proporție de 85% din Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane și în proporție de 15% din bugetul național. Categoriile beneficiare de ajutoare alimentare în cadrul POAD sunt stabilite de Ministerul Muncii și sunt menționate în art. 3 al Hotărârii de Guvern nr. 799/2014, cu modificările și completările ulterioare.

3. COORDONATE PRIVIND DEZVOLTAREA COMUNITATILOR URBANE

3.1. CONTEXT NATIONAL PRIVIND DEZVOLTAREA ORAȘULUI JIBOU

În conformitate cu Secțiunile Planului de Amenajare a Teritoriului Național pentru orașul Jibou se disting următoarele:

Apa¹- aducțiuni importante cu debite peste 0,1 mc/s propuse pe termen scurt – Zalău- Jibou, majorare capacitate rețea de distribuție, reabilitare și extindere rețea de distribuție, extindere rețea de canalizare, completare stație de epurare cu treaptă avansată (chimică).

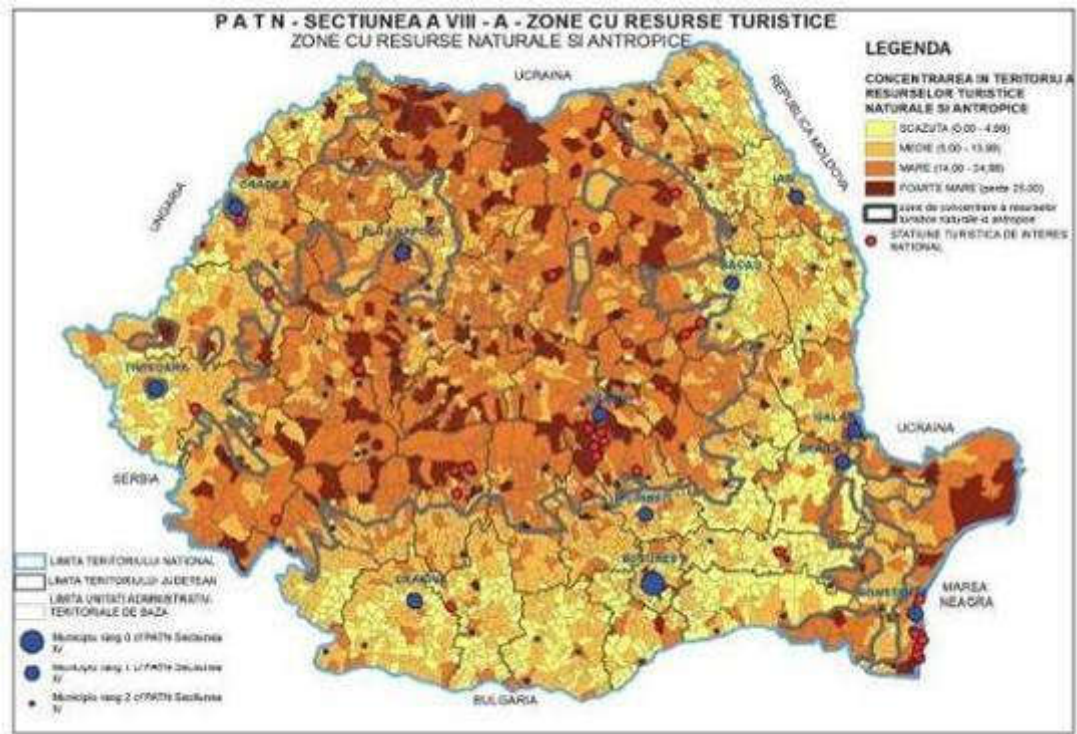

Sursa: Legea 71/1997 privind PATN - Secțiunea II - Apa

Resurse turistice²- orașul Jibou este menționat ca având resurse turistice antropice

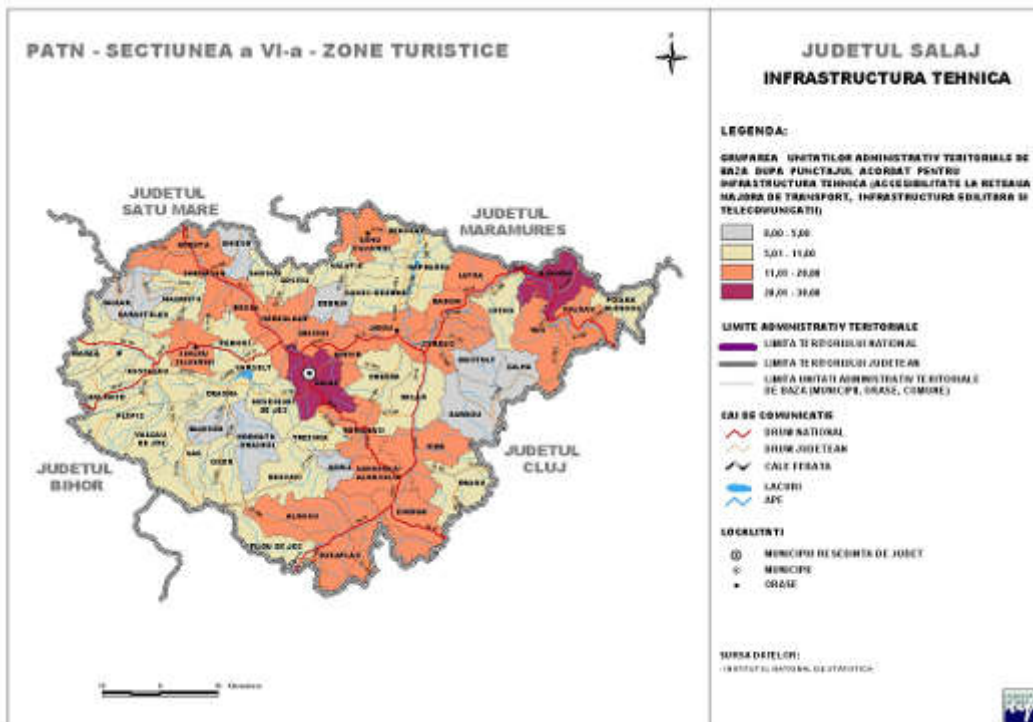
¹ Lege 71/1997 privind PATN - Secțiunea II - Apa

² Lege 190/ 2009 PATN - Secțiunea VIII - Zone cu resurse turistice

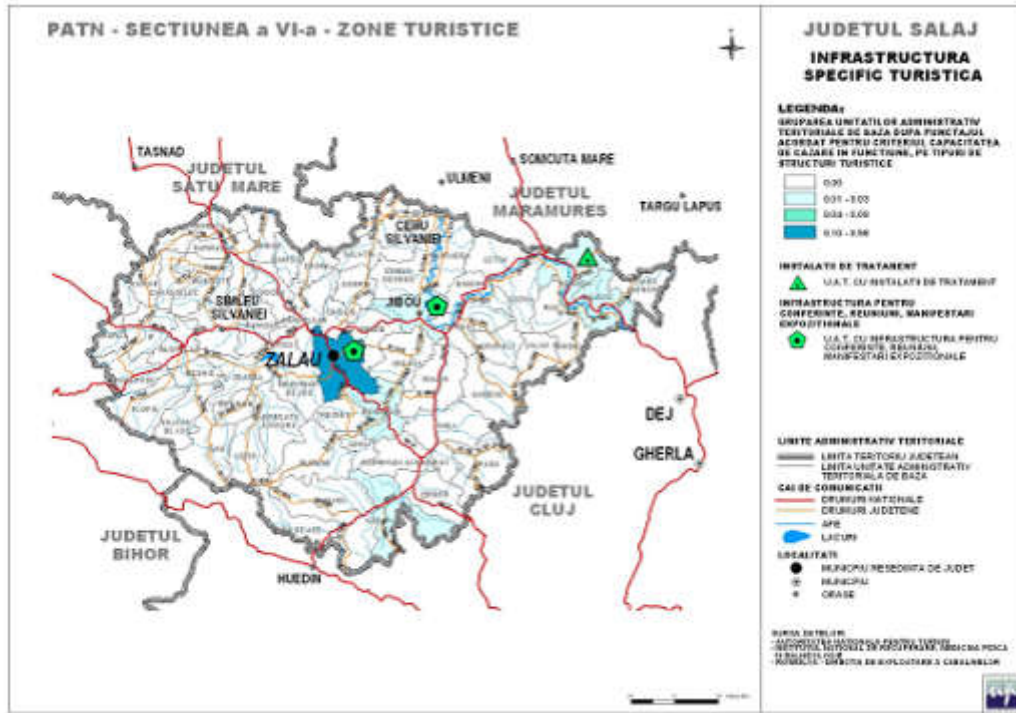

Sursa: Legea 190/ 2009 privind PATN - Sectiunea VIII - Zone cu resurse turistice

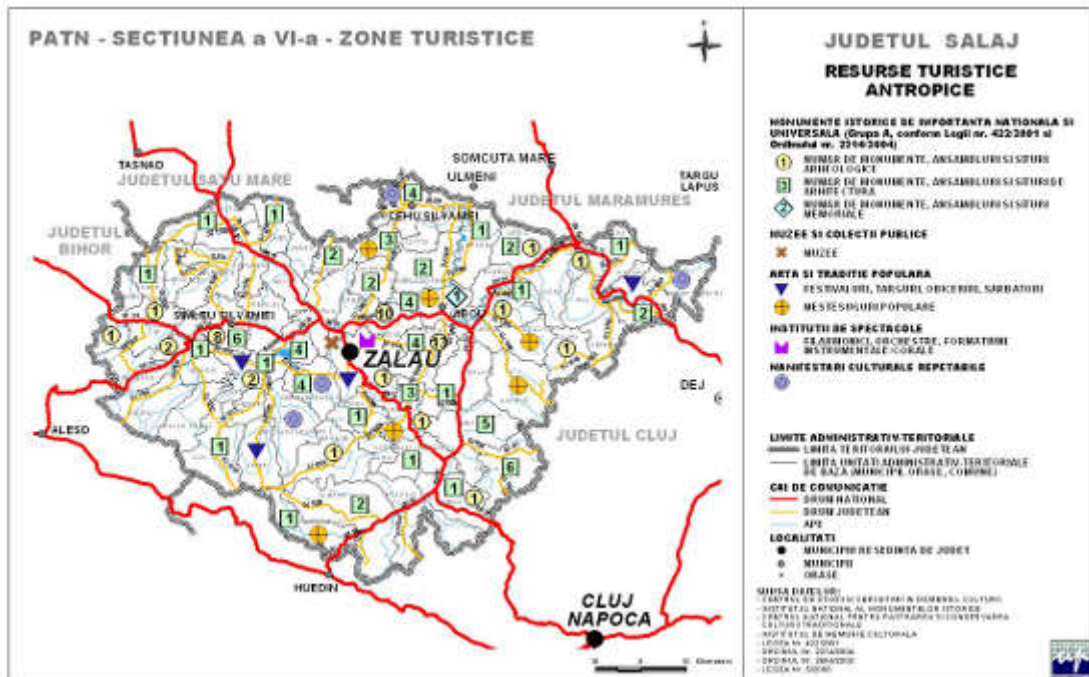
PATN Sectiunea a VI-a – Zone turistice

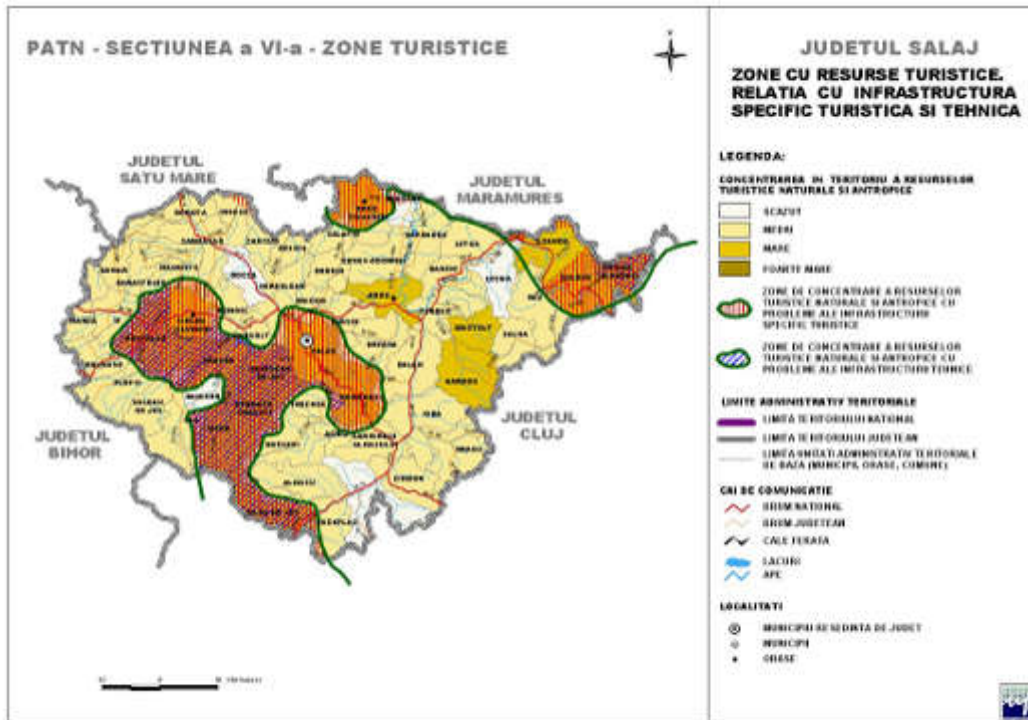
Sursa: <http://www.mdrap.ro/studii-de-fundamentare-privind-patn-sectiunea-a-vi-a-zone-cu-resurse-turistice>

Sursa: <http://www.mdrap.ro/studii-de-fundamentare-privind-patn-sectiunea-a-vi-a-zone-cu-resurse-turistice>

Sursa: <http://www.mdrap.ro/studii-de-fundamentare-privind-patn-sectiunea-a-vi-a-zone-cu-resurse-turistice>

Sursa: <http://www.mdrap.ro/studii-de-fundamentare-privind-patn-sectiunea-a-vi-a-zone-cu-resurse-turistice>

Orașul Jibou este încadrat ca localitate de rang III, cu următoarele cerințe³:

Indicatori cf. PATN	Indicatori existenți	Observații
Populație 5000-30000	11989	Indicator satisfăcut.
Rază de deservire circa 10-20 km	Municipiul Zalău la cca 20km	Localități de rang IV aflate în interiorul razei de deservire. Teritoriu de influență deservit acceptabil.
Acces direct la drum național sau județean, la central de rang superior și legături facile cu localitățile din zona de influență	DN1H DN1F DJ108A DC 18 DC18A	Indicator satisfăcut
Capacități producție din sector secundar, terțiar și primar	Confecții S.A, Samtex, întreprinderea Miniera, Tipografia Absolut, Clem S.R.L., CALION PROD, Energobit, Grovinvest, Verbelco, Sessio Eu, Arc Grup, Fraven, Roca Real Estate	Indicator satisfăcut

³ Lege 351/ 2001 cu modificările și completările ulterioare privind PATN - Secțiunea IV - Rețeaua de localități

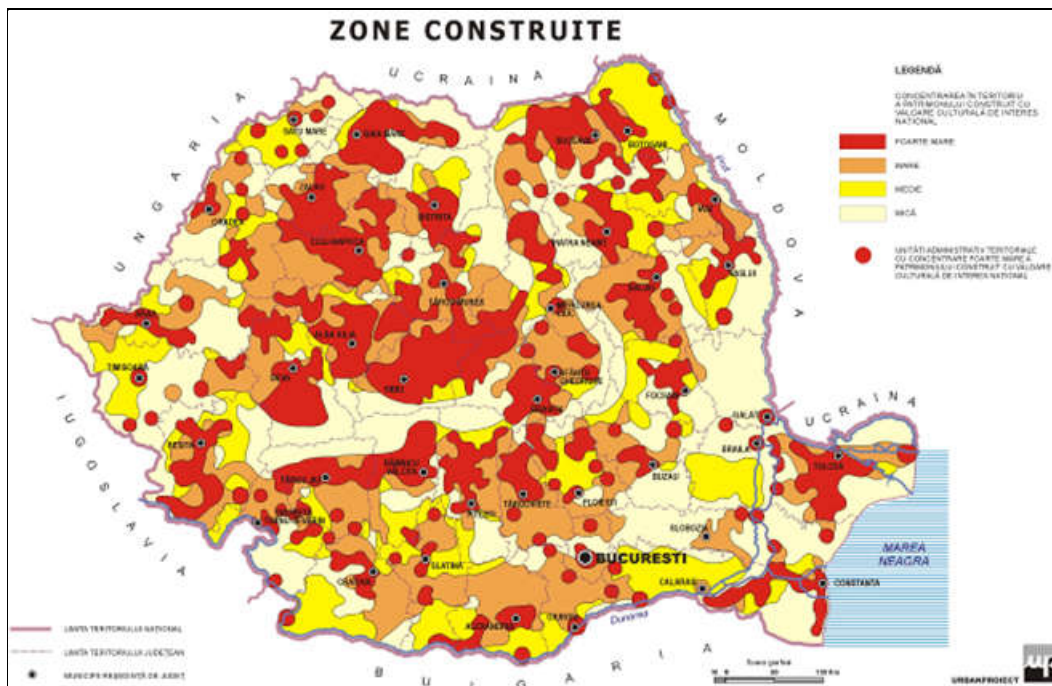
Indicatori cf. PATN	Indicatori existenți	Observații
Administrație publică	Primărie, judecătoria, parchet, tribunal, notariat, sedii pentru diferite asociații	Indicator satisfăcut
Educație: învățământ preșcolar, școlar, gimnazial, liceal	3 gradinite, 2 școli gimnaziale, Clubul Copiilor, Liceu teoretic, școli primare, Liceul tehnologic Octavian Goga	Indicator satisfăcut
Spital general sau secție spital, maternitate, dispensar policlinic, stație de salvare, creșă, farmacie, cămin de bătrâni	Spital Orășenesc Policlinică Dispensar Cămin BCN 4 farmacii	Indicator satisfăcut
Case de cultură, cinematograful, bibliotecă publică, muzee, sală de expoziții, club etc.	Casă de cultură Bibliotecă Grădina botanică	Indicator satisfăcut
Magazine universale și magazine specializate, piață agroalimentară	Bujor S.N.C., Alfa, But Impex, Balanean, Criss și unitățile Consumcoop, Penny Market, Unicarm, S.C. Petran	Indicator satisfăcut
Hotel 2 stele cu minim 50 locuri	Pensiunea Ando- 7 camere, 14 locuri Hotel Alex (3 stele)- 21 camere- 42 locuri Pensiunea Eden 18 camere- 36 locuri Spații de cazare Centru de Cercetări Biologice 10 camere cu 20 locuri	Indicator satisfăcut
Sucursale/ filiale financiar-bancare, instituții de credit și societăți de asigurare, CEC	CEC, BCR BRD Trezorerie Cooperativa de Credit	Indicator satisfăcut
Terenuri, stadion, săli de sport, grădini publice, alte spații verzi amenajate	Stadion Rapid Teren fotbal sintetic Grădina botanică Spații verzi amenajate Parcul Jibou	Indicator satisfăcut
Serviciu de protecție mediu	APM Sălaj (Zalău)	Indicator satisfăcut
Rețele de alimentare cu apă și canalizare, stație de epurare	Rețea canalizare 30,45 km Rețea apă Stație epurare	Indicator satisfăcut
Lăcaș de cult	Catedrala Sf. Prooroc Daniel Biserica Baptistă Biserica Romano- catolică Biserica Reformată	Indicator satisfăcut

Indicatori cf. PATN	Indicatori existenți	Observații
	Biserica Sf. Treime	
Autogară, ev. Gară, poștă, central telefonică	Autogară Gară Poștă	Indicator satisfăcut

Transporturi⁴ – propunere port nou pe râul Someș la Jibou

Riscuri naturale⁵- UAT Jibou este afectată de inundații pe cursuri de apă și torenți, risc scăzut- ridicat de producere a alunecărilor de teren.

Zone protejate⁶ – pe teritoriul orașului Jibou se regăsește rezervația naturală Calcarele de la Rona(0,5 ha)- localitatea Rona. De asemenea orașul Jibou este desemnat ca UAT cu concentrație foarte mare a patrimoniului construit.

Sursa: Legea 5/ 2000 privind PATN - Secțiunea III - Zone protejate

Strategia de dezvoltare teritorială a României (SDTR) este documentul programatic prin care sunt stabilite liniile directoare de dezvoltare teritorială a României la scară regională, interregională și națională precum și direcțiile de implementare pentru o perioadă de peste 20 de ani integrând-se aici și aspectele relevante la nivel transfrontalier și transnațional.

SDTR propune:

- Susținerea dezvoltării policentrice a teritoriului național;
- Sprijinirea dezvoltării zonelor economice cu vocație internațională;
- Asigurarea unei conectivități crescute a orașelor mici și mijlocii cu orașele mari;

⁴ Lege 363/2006 privind PATN- Secțiunea I - Rețele de transport

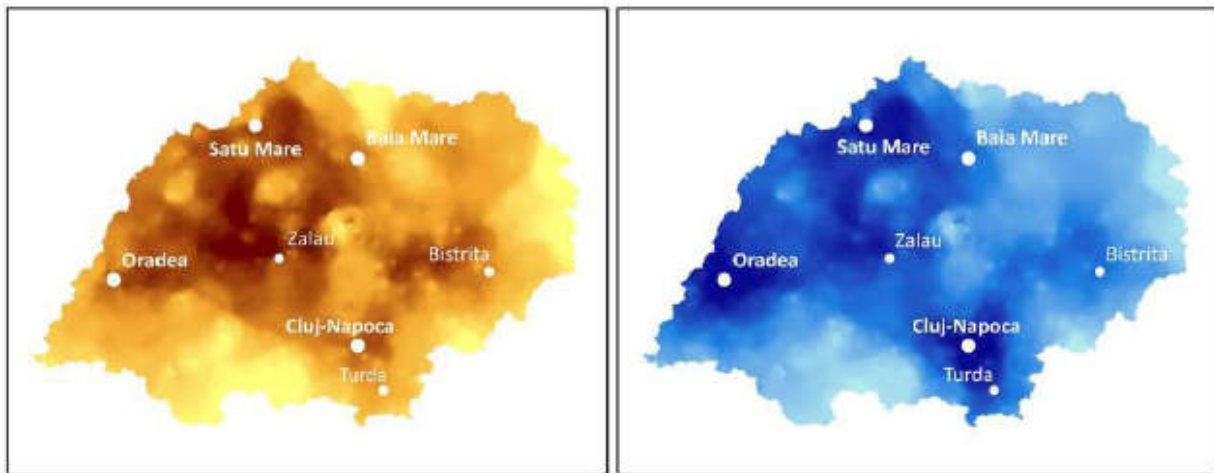
⁵ Lege 575/ 2001 PATN - Secțiunea V- Zone de risc natural

⁶ Lege 5/ 2000 privind PATN - Secțiunea III - Zone protejate

- Susținerea dezvoltării infrastructurii de bază prin asigurarea accesului tuturor localităților la servicii de interes general;
- Întărirea cooperării între autoritățile publice de la diferite niveluri administrative în scopul asigurării unei dezvoltări armonioase a teritoriului național.

Important de menționat că în conformitate cu analizele efectuate în cadrul acestui proiect⁷, cele mai mari zone urbane din regiune par a fi relativ autonome. Zona dintre orașele Satu Mare, Oradea și Zalău pare să aibă cel mai mare potențial de a beneficia de pe urma infrastructurii regionale. Atunci când va fi gata, Autostrada Transilvania va conecta orașele Cluj-Napoca, Zalău și Oradea și va permite afirmarea unor noi sinergii.

Figura nr. 1 – Modelul gravitațional demografic (stânga) și economic (dreapta) pentru Regiunea Nord-Vest.

Sursa: Banca Mondială, Orașe competitive - Remodelarea geografiei economice a României (2013)

Planul de Dezvoltare a Regiunii Nord - Vest (PDR NV)

La nivelul UAT Jibou sunt înregistrați 2544 reprezentând circa 0,44 la nivel regional în cadrul a 238 unități economice.

La nivelul orașului funcționează Parcul Industrial Jibou (22 ha, loc. Jibou, jud. Sălaj, administrat de către SC Parc Industrial SRL), înființat în anul 2002.

Potențial pentru practicarea turismului cultural datorită existenței Castelului Wesselenyi.

Proiecte propuse: Restaurarea ansamblului "Castel Beldy" (POR)

⁷ Banca Mondială, Orașe competitive - Remodelarea geografiei economice a României (2013)

Zone protejate

Conform listei monumentelor istorice și de arhitectură județul Sălaj (2015) Orașul Jibou este menționat cu următoarele monumente istorice și de arhitectură:

Cod LMI	Denumire	Localitate	Adresă	Datare
SJ-I-s-B-04882 (RAN: 139839.01.01)	Așezare	sat aparținător Cuceu ; oraș Jibou	„Cuceu Sec”	Epoca bronzului, Cultura Suci de Sus
SJ-I-s-B-04883 (RAN: 139839.02, 139839.02.01, 139839.02.02)	Așezare	sat aparținător Cuceu ; oraș Jibou	„Pe lab”, lângă drumul spre Firminis, sub pădure, spre Dobrin	Epoca bronzului, Cultura Suci de Sus
SJ-I-s-B-04884 (RAN: 139839.03)	Așezare	sat aparținător Cuceu ; oraș Jibou	„Pe lab”, la SE de pădurea Dobrinului și la V de Valea Fânațelor	sec. II - III p. Chr.
SJ-I-s-B-04910 (RAN: 139820.01, 139820.01.01)	Așezare	oraș Jibou	„Tulso nagyárok”	Epoca bronzului, Cultura Suci de Sus
SJ-I-s-B-04911	Sistem de supraveghere și apărare a limesului Daciei în sectorul Jibou	oraș Jibou		sec. II - III p. Chr.
SJ-I-m-B- 04911.01 (RAN: 139820.02.01)	Turn roman	oraș Jibou	„Dealul Dumbrava”, la NV de satul Creaca	sec. II-III p. Chr.
SJ-I-m-B- 04911.02 (RAN: 139820.03.01)	Turn roman	oraș Jibou	„Vârful Cigleanului”, la V de satul Ciglean	sec. II - III p. Chr.
SJ-I-s-B-04975 (RAN: 139866.01.01)	Turn roman	sat aparținător Var ; oraș Jibou	„Dealul Tărăbailor”, la SV de sat, dincolo de Valea Seacă, pe un vârf izolat și împădurit, lângă semnul geodezic	sec. II - III p. Chr.
SJ-II-m-B- 05065 (RAN: 139848.01)	Biserica de lemn „Sf. Arhangheli Mihail și Gavril”	sat aparținător Husia ; oraș Jibou	19A	1800
SJ-II-a-A-05075 (RAN: 139820.04)	Ansamblul castelului Wesselenyi	oraș Jibou	Str. Wesselenyi Miklos 18	1779 - 1810

SJ-II-m-A-05075.01 (RAN: 139820.04.01)	Castel	oraș Jibou	Str. Wesselenyi Miklos 18	1779-1810
SJ-II-s-A-05075.02	Parc	oraș Jibou	Str. Wesselenyi Miklos 18	1779-1810
SJ-II-m-A-05075.03 (RAN: 139820.04.02)	Curie	oraș Jibou	Str. Wesselenyi Miklos 18	1702
SJ-II-m-B-05075.04	Manej	oraș Jibou	Str. Wesselenyi Miklos 18	1779 (1771)
SJ-II-m-B-05075.05	Seră	oraș Jibou	Str. Wesselenyi Miklos 18	1779-1810
SJ-II-m-B-05075.06	Grajd	oraș Jibou	Str. Wesselenyi Miklos 16	1779
SJ-II-m-B-05075.07	Șură	oraș Jibou	Str. Wesselenyi Miklos 18	1810
SJ-II-a-B-05076	Ansamblul castelului Beldy, azi Spitalul de bolnavi neuropsihici	oraș Jibou	Str. Stejarilor 199	înc. sec. XX
SJ-II-m-B-05076.01	Castelul Beldy, azi Spitalul de bolnavi neuropsihici	oraș Jibou	Str. Stejarilor 199	înc. sec. XX
SJ-II-s-B-05076.02	Parcul castelului, azi parcul spitalului	oraș Jibou	Str. Stejarilor 199	înc. sec. XX
SJ-II-m-B-05140 (RAN: 139866.02)	Biserica de lemn „Sf. Apostoli Petru și Pavel”	sat aparținător Var ; oraș Jibou	72	înc. sec. XVIII
SJ-IV-m-A-05075.08	Criptă-ruine	oraș Jibou	Str. Wesselenyi Miklos 16	1779-1810

Conform Repertoriul Arheologic Național, în orașul Jibou există următoarele situri arheologice :

Cod RAN	Denumire	Categorie	Tip	Județ	Localitate	Cronologie	Ultima modificare (descendent)
139839.04	Situl arheologic de la Cuceu - Valea Bochii	locuire civilă	așezare	Sălaj	Cuceu, com. Oraș Jibou	Epoca medievală, Neolitic / sec. VIII-IX	10.12.2014 (actualizată)
139866.01	Turnul roman de la Var - Dealul Tărăbailor. la SV de sat, dincolo de Valea Seacă, pe vârful	fortificație	turn	Sălaj	Var, com. Oraș Jibou	Epoca romană / sec. II - III	20.11.2014 (actualizată)

	izolat și împădurit, lângă semnul geodezic						
139820.07	Așezarea medievală de la Jibou	locuire	așezare	Sălaj	Jibou, com. Oraș Jibou	Epoca romană	13.03.2014 (creată)
139820.06	Valul din epoca romană de la Jibou - Dealul Cerăt. La nord-est de oras, în dreptul podului peste Valea Agrijului, pe lunca și pe panta de vest a dealului	fortificație	turn	Sălaj	Jibou, com. Oraș Jibou	Epoca romană	06.01.2014 (creată)
139820.05	Turnul din epoca romană de la Jibou - La gropi pe Cerăt	fortificație	turn	Sălaj	Jibou, com. Oraș Jibou	Epoca romană	06.01.2014 (creată)
139839.05	Așezarea din epoca migrațiilor de la Cuceu - Pe Deal	locuire civilă	așezare	Sălaj	Cuceu, com. Oraș Jibou	Epoca migrațiilor / sec. VII-XI	06.12.2013 (creată)
139839.01	Situl arheologic de la Cuceu - Cuceu Sec	locuire civilă	așezare	Sălaj	Cuceu, com. Oraș Jibou	Epoca bronzului	06.12.2013 (actualizată)
139857.01	Obiecte neolitice la Rona- Dealul Rakoczi	descoperire izolată	obiect izolat	Sălaj	Rona, com. Oraș Jibou	Neolitic	07.05.2009 (actualizată)
139839.02	Așezarea Suciului de la Cuceu - Pe lab. lângă drumul spre Firminis, sub pădure, spre Dobrin	locuire civilă	așezare	Sălaj	Cuceu, com. Oraș Jibou	Epoca migrațiilor, Epoca romană, Epoca bronzului / sec. VII-VIII, sec. III-IV, sec. II-III	07.05.2009 (verificată)
139820.01	Așezarea din epoca bronzului de la Jibou - Tulso nagyárok	locuire civilă	așezare	Sălaj	Jibou, com. Oraș Jibou	Epoca bronzului, Eneolitic	07.05.2009 (actualizată)
139820.03	Turnul roman de la Jibou - Vârful Cigleanului. la V de satul Ciglean	fortificație	turn	Sălaj	Jibou, com. Oraș Jibou	Epoca romană / sec. II - III	07.05.2009 (verificată)
139820.02	Turnul roman de la Jibou - Dealul Dumbrava. la NV de satul Creaca	fortificație	turn	Sălaj	Jibou, com. Oraș Jibou	Epoca romană / sec. II - III	07.05.2009 (verificată)

Resurse turistice

Beneficiind de un cadru natural pitoresc, fiind legat atât prin calea ferată, cât și prin drumuri rutiere de marile orașe din apropiere, orașul Jibou dispune de toate atuurile unei zone cu valențe turistice. Principalul punct de atracție îl constituie Grădina Botanică, unde privelistea ochiului este încântată de o gamă variată de specii de plante provenite din toate colțurile lumii. Alături de modernul complex botanic se încadrează în peisaj castelul baroc al familiei Wesselényi. Un alt punct de atracție îl constituie Baile cu caracter sezonier, care dispun de ape minerale și namoluri sapropelice, folosite la tratarea diferitelor boli și afecțiuni. Prezenta Somesului, a pasunilor, pajistilor și a pădurilor de foioase atrage în diferite perioade ale anului amatorii de pescuit și de vânat.

Mai constituie puncte de atracție bisericile monument din Var și Husia, precum și rezervațiile geologice din zona Rona.

3.2. CONTEXT JUDEȚEAN PRIVIND DEZVOLTAREA ORAȘULUI JIBOU

Planul de amenajare a teritoriului județean se elaborează în baza legii 350/2001 cu actualizările și completările ulterioare, activitatea de amenajare a teritoriului având următoarele obiectiv principale:

- dezvoltarea economică și socială echilibrată a regiunilor și zonelor, cu respectarea specificului o acestora;
- îmbunătățirea calității vieții oamenilor și colectivităților umane;
- gestionarea responsabilă a resurselor naturale și protecția mediului;
- utilizarea rațională a teritoriului.

La momentul realizării prezentului document nu există un PATJ al județului Sălaj aprobat de către Consiliul Județean și nici nu există în stadiul de elaborare un astfel de plan. La momentul realizării prezentului document în SICAP se află în fază finală de atribuire anunțul de participare simplificat: *SCN1004941 / 20-06-2018 - Servicii de "ELABORARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN SALAJ"*.

Strategia Județului Sălaj 2012- 2020

În cadrul strategiei județene orașu Jibou este menționat la elemente de ofertă județeană cu pacul industrial existent, singurul la nivel județean , Grădina Botanică, fostul Cazinou, Gara Veche, Primăria, Biblioteca Orășenească, ape minerale balneoterapeutice, orașul fiind cel de-al treilea centru urban la nivel județean.

La nivelul UAT există suprafețe extinse cultivate cu cereale boabe (terenuri date în arendă). Jibou se distinge la nivel județean pentru numărul de porcine și iepuri.

Microstațiunea balneară Băile Jibou tratează afecțiuni hepato- biliare, gastro- intestinale și reumatismale. Înființate în anii 60 acestea au fost reabilitate din fonduri private, în prezent baza de cazare fiind extinsă cu camping, pensiune, restaurant, căsuțe și terenuri de sport.

Parcul Industrial Jibou este singurul parc industrial aflat în proprietate publică din județul Sălaj și a fost înființat în anul 2005, odată cu finalizarea unui proiect finanțat din fonduri PHARE, în valoare de circa 1,7 mil. Euro. Acesta are o suprafață de circa 20 ha, care este concesionată/vândută doar parțial în prezent. Printre investitorii din parc se numără GROVINVEST (mobilă, 5 ha), VERBELCO (mobilă, 3,6 ha), ARC GRUP (componente auto, 1 ha), ROCA REAL ESTATE (mobilă, 2,7 ha) și FRAVEN (confecții metalice, 2,8 ha). Aceste companii au creat până în prezent circa 250 de locuri de muncă, în industrii nepoluante, beneficiind în acest sens de facilități fiscale din partea autorităților locale.

Pe teritoriul județului Sălaj există și o Arie Specială de Protecție Avifaunistică – ROSPA0114 Cursul Mijlociu al Someșului- cu o suprafață de 33.259 ha, pe teritoriul UAT Jibou.

Orașul Jibou are o suprafață de 35,10 ha reprezentând 34,63 mp/ locuitor, peste media națională și normele legale de 26 mp/ locuitor.

Portofoliu de proiecte (2014-2020):

- Reabilitare Castel Beldy
- Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe colective

- Creșterea eficienței energetice a clădirilor publice din o. Jibou: Primăria Jibou, Grădinița Prichindel, Grănița nr. 2, Grădinița nr. 3, Școala Gimnazială Lucian Blaga, Colegiul Tehnologic Octavian Goga, Liceul Teoretic Ion Agârbiceanu, Cămin cultural Var, Cămin cultural Rona, Cămin cultural Husia, Cămin cultural Cuceu, clădire gospodărie anexă str. 22 Decembrie.
- Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public
- Reabilitare străzi și înființare piste de biciclete
- Modernizarea și dotarea Spitalului Orășenesc, inclusiv a secției de pneumologie și dispensarul TBC
- Construcție Campus Școlar
- Modernizare treceri la nivel cu CF
- Înființarea, extinderea, modernizarea infrastructurii publice de CDI
- Construcție centură ocolitoare

3.3. CONTEXT LOCAL PRIVIND DEZVOLTAREA ORAȘULUI JIBOU

În raport cu potențialul și resursele locale de dezvoltare existente, este necesar ca politicile de dezvoltare locală ale orașului Jibou să încurajeze următoarele direcții principale de dezvoltare, vizând afirmarea la nivel regional și European:

- dezvoltarea unui nou parc industrial
- dezvoltarea infrastructurii de CDI
- dezvoltare ofertă turistice- turism urban/ cultural

În conformitate cu P.U.G. dezvoltarea localității se va axa pe următoarele direcții:

I. SISTEMUL DE CIRCULAȚII

- Dezvoltarea unei rețele pietonale și de biciclete
- Reabilitarea infrastructurii de circulație rutieră
- încurajarea mijloacelor de transport alternative - biciclete, role, transport în comun etc. - prin realizarea de căi de circulație dedicate în acest sens;

II. FOND CONSTRUIT ȘI UTILIZAREA TERENURILOR

- promovarea, protecția și includerea în circuite turistice a siturilor arheologice și monumentelor istorice
- punerea în valoare a relației cu cadrul natural
- interzicerea construirii pe parcelele ce nu îndeplinesc criteriile minime de constructibilitate;
- asigurarea resursei de teren pentru dezvoltarea de activități economice

III. SPAȚII PLANTATE, AGREMENT, SPORT

- sporirea accesibilității pietonale și a mijloacelor de transport în comun către zonele verzi, sport și agrement;
- promovarea unui sistem de spații verzi plantate de protecție în jurul infrastructurii de comunicație rutieră și a unităților industriale, de depozitare și agricole poluante;
- interzicerea schimbării destinației zonelor stabilite ca zone verzi, agrement, sport, suprafețe împădurite etc.
- implementarea în tehnologiile de construire utilizate a conceptelor ECO: dale inierbate, surse alternative de energie, sisteme verzi de reciclare a deșeurilor menajare, Biowall, acoperișuri verzi etc.

IV. PROBLEME DE MEDIU

- măsuri de reabilitare a zonelor ce prezintă riscuri naturale;
- reabilitarea zonelor afectate de activități de tip industrial, depozitare, zone de depozitare a deșeurilor, etc. (zone de tip Brownfield);
- creșterea densității de construire a localității, prezervarea resurselor naturale și exploatarea durabila a lor;
- promovarea programelor și proiectelor ce vizează regenerarea urbană și dezvoltarea durabila: restructurări, revitalizări, reabilitari;

Bilanț teritorial pe categorii de folosință pentru terenurile din intravilan

LOCALITATEA JIBOU

ZONE FUNCTIONALE	EXISTENT		PROPUȘ	
	Suprafata (ha)	Procent % din total intravilan	Suprafata (ha)	Procent % din total intravilan
LOCUINTE SI FUNCTIUNI COMPLEMENTARE	193,25	44,20	471,60	59,07
UNITATI INDUSTRIALE SI DEPOZITE	96,66	22,10	79,93	10,27
UNITATI AGRO-ZOOTEHNICE	-	-	18,41	2,37
INSTITUTII SI SERVICII DE INTERES PUBLIC	18,03	4,10	46,62	5,99
CAI DE COMUNICATIE SI TRANSPORT din care:				
RUTIER	52,73	12,10	49,29	6,34
FEROVIAR	19,68	4,50	27,21	3,50
SPATII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECTIE	24,12	5,50	71,73	9,22
CONSTRUCTII TEHNICO-EDILITARE	4,58	1,00	5,72	0,74
GOSPODARIE COMUNALA, CIMITIRE	10,51	2,40	9,55	1,23
DESTINATIE SPECIALA	-	-	-	-
TERENURI LIBERE	-	-	-	-
APE	3,22	0,70	9,98	1,27
PADURI	-	-	-	-
TERENURI NEPRODUCTIVE	-	-	-	-
TOTAL INTRAVILAN	437,28	100,00	790,04	100,00

Extindere intravilan localitatea Jibou = 352,76 ha

4. AUDITUL SITUAȚIEI EXISTENTE

4.1. IDENTIFICAREA FACTORILOR DEZVOLTĂRII

4.1.1. DEZVOLTARE SPATIALA

Planul Urbanistic General al orașului Jibou a fost aprobat prin Hotărârea Consiliului Local Nr. 3 / 2001. Intravilanele celor 5 localități, includ localitățile propriu-zise și o serie de trupuri reprezentând funcțiuni și unități izolate.

Cele cinci localități au structuri ale țesutului urban construit dictate de evoluția în timp a localităților respective raportată la spațiul geografic aferent. Forma satelor este diferită fiind dependentă de topografia terenului și relația apărută în timp în raport cu principalele căi de acces și rețeaua de localități. Dacă inițial comunitățile aveau tendințe de tip adunat cu o dezvoltare oarecum areolară, în scopul protejării membrilor lor în fața diverselor pericole și atacuri, evoluția generală ulterioară a cunoscut dezvoltări variabile.

Specific teritoriului este regimul de înălțime tip parter, completat în ultimii ani de case cu regim predominant P+M sau P+1, majoritatea construcțiilor mai vechi sunt de tip parter, în general din materiale durabile, cu mici excepții înregistrate la nivelul unor case de locuit sau mai des la nivelul anexelor gospodărești, care la rândul lor sunt din lemn sau cărămidă. Construcțiile noi și anexele acestora sunt din materiale durabile și moderne. Fronturile, cu excepția unor zone, sunt compacte și nu se înregistrează prea multe terenuri libere în zonele intravilan existente.

BILANT TERITORIAL AL FOLOSINTEI SUPRAFETELOR DIN TERITORIUL ADMINISTRATIV PROPUȘ

Teritoriu administrativ al unitatii de baza	Categorii de folosinta						Total
	Agricol	Neagricol					
		Paduri	Ape	Drumuri	Curti construcții	Neproductiv	
Extravilan	2885.09	1969.00	182.02	45.85	0.00	257.00	5338.96
Intravilan	0,00	0,00	12.98	94.15	1019.91	0.00	1127.04
Total	2885.09	1969.00	195.00	140.00	1019.91	257.00	6466.00
Procent din total	44.62	30.45	3.02	2.17	15.77	3.97	100,00

LOCALITATEA JIBOU

ZONE FUNCTIONALE	EXISTENT		PROPUS	
	Suprafata (ha)	Procent % din total intravilan	Suprafata (ha)	Procent % din total intravilan
LOCUINTE SI FUNCTIUNI COMPLEMENTARE	193,25	44,20	471,60	59,07
UNITATI INDUSTRIALE SI DEPOZITE	96,66	22,10	79,93	10,27
UNITATI AGRO-ZOOTEHNICE	-	-	18,41	2,37
INSTITUTII SI SERVICII DE INTERES PUBLIC	18,03	4,10	46,62	5,99
CAI DE COMUNICATIE SI TRANSPORT din care:				
RUTIER	52,73	12,10	49,29	6,34
FEROVIAR	19,68	4,50	27,21	3,50
SPATII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECTIE	24,12	5,50	71,73	9,22
CONSTRUCTII TEHNICO-EDILITARE	4,58	1,00	5,72	0,74
GOSPODARIE COMUNALA, CIMITIRE	10,51	2,40	9,55	1,23
DESTINATIE SPECIALA	-	-	-	-
TERENURI LIBERE	-	-	-	-
APE	3,22	0,70	9,98	1,27
PADURI	-	-	-	-
TERENURI NEPRODUCTIVE	-	-	-	-
TOTAL INTRAVILAN	437,28	100,00	790,04	100,00

Extindere intravilan localitatea Jibou = 352,76 ha

ZONE FUNCTIONALE	EXISTENT		PROPUS	
	Suprafata (ha)	Procent % din total intravilan	Suprafata (ha)	Procent % din total intravilan
LOCUINTE SI FUNCTIUNI COMPLEMENTARE	47,80	75,00	104,41	78,03
UNITATI INDUSTRIALE SI DEPOZITE	0,57	0,90	0,37	0,29
UNITATI AGRO-ZOOTEHNICE	2,10	3,30	7,51	5,89
INSTITUTII SI SERVICII DE INTERES PUBLIC	1,26	2,00	2,64	2,07
CAI DE COMUNICATIE SI TRANSPORT din care:				
RUTIER	7,69	12,10	5,55	4,36
FEROVIAR	0,14	0,20	-	-
SPATII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECTIE	1,15	1,80	7,81	6,14
CONSTRUCTII TEHNICO-EDILITARE	-	-	-	-
GOSPODARIE COMUNALA, CIMITIRE	2,88	4,50	2,34	1,83
DESTINATIE SPECIALA	-	-	-	-
TERENURI LIBERE	-	-	-	-
APE	0,15	0,20	1,77	1,39
PADURI	-	-	-	-
TERENURI NEPRODUCTIVE	-	-	-	-
TOTAL INTRAVILAN	63,74	100,00	132,40	100,00

Extindere intravilan localitatea Cuceu = 68,66 ha

LOCALITATEA HUSIA

ZONE FUNCTIONALE	EXISTENT		PROPUS	
	Suprafata (ha)	Procent % din total intravilan	Suprafata (ha)	Procent % din total intravilan
LOCUINTE SI FUNCTIUNI COMPLEMENTARE	17,47	71,30	36,72	85,95
UNITATI INDUSTRIALE SI DEPOZITE	-	-	-	-
UNITATI AGRO-ZOOTEHNICE	-	-	-	-
INSTITUTII SI SERVICII DE INTERES PUBLIC	0,39	1,60	1,15	2,69
CAI DE COMUNICATIE SI TRANSPORT din care:				
RUTIER	0,90	3,70	1,62	3,79
FEROVIAR	-	-	-	-

SPATII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECTIE	0,90	3,70	1,62	3,79
CONSTRUCTII TEHNICO-EDILITARE	-	-	0,22	0,51
GOSPODARIE COMUNALA, CIMITIRE	0,65	2,70	0,84	1,97
DESTINATIE SPECIALA	-	-	-	-
TERENURI LIBERE	-	-	-	-
APE	0,02	0,10	0,16	0,38
PADURI	-	-	-	-
TERENURI NEPRODUCTIVE	-	-	-	-
TOTAL INTRAVILAN	24,34	100,00	42,72	100,00

Extindere intravilan localitatea Husia = 18,38 ha

LOCALITATEA RONA

ZONE FUNCTIONALE	EXISTENT		PROPUS	
	Suprafata (ha)	Procent % din total intravilan	Suprafata (ha)	Procent % din total intravilan
LOCUINTE SI FUNCTIUNI COMPLEMENTARE	20,34	74,40	62,95	87,36
UNITATI INDUSTRIALE SI DEPOZITE	0,05	0,20	0,18	0,25
UNITATI AGRO-ZOOTEHNICE	0,80	3,00	0,78	1,08
INSTITUTII SI SERVICII DE INTERES PUBLIC	1,47	1,70	0,59	0,83
CAI DE COMUNICATIE SI TRANSPORT din care:				
RUTIER	3,76	13,80	3,08	4,28
FEROVIAR	-	-	-	-
SPATII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECTIE	0,88	3,30	2,78	3,85
CONSTRUCTII TEHNICO-EDILITARE	-	-	0,21	0,29
GOSPODARIE COMUNALA, CIMITIRE	0,63	2,30	1,40	1,94
DESTINATIE SPECIALA	-	-	-	-
TERENURI LIBERE	-	-	-	-
APE	0,02	0,10	0,09	0,12
PADURI	-	-	-	-
TERENURI NEPRODUCTIVE	-	-	-	-
TOTAL INTRAVILAN	27,30	100,00	72,06	100,00

Extindere intravilan localitatea Rona = 44,76 ha

ZONE FUNCTIONALE	EXISTENT		PROPOS	
	Suprafata (ha)	Procent % din total intravilan	Suprafata (ha)	Procent % din total intravilan
LOCUINTE SI FUNCTIUNI COMPLEMENTARE	22,62	56,80	64,38	71,68
UNITATI INDUSTRIALE SI DEPOZITE	-	-	-	-
UNITATI AGRO-ZOOTEHNICE	0,68	1,70	0,33	0,36
INSTITUTII SI SERVICII DE INTERES PUBLIC	0,87	2,20	1,72	1,92
CAI DE COMUNICATIE SI TRANSPORT din care:				
RUTIER	6,60	16,60	4,26	4,75
FEROVIAR	0,17	0,40	2,75	3,06
SPATII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECTIE	0,65	1,60	3,97	4,42
CONSTRUCTII TEHNICO-EDILITARE	0,02	0,10	0,35	0,39
GOSPODARIE COMUNALA, CIMITIRE	1,07	2,60	0,67	0,74
DESTINATIE SPECIALA	7,11	17,90	10,41	11,59
TERENURI LIBERE	-	-	-	-
APE	0,02	0,10	0,98	1,09
PADURI	-	-	-	-
TERENURI NEPRODUCTIVE	-	-	-	-
TOTAL INTRAVILAN	39,81	100,00	89,82	100,00

Extindere intravilan localitatea Var = 50.01 ha

Bilanț al teritoriului intravilan propus pe trupuri

LOCALITATEA JIBOU

SIMBOL TRUP	DENUMIRE TRUP	SUPRAFATA (ha)
A1	Localitatea propriu-zisă	764,78
A2	Castelul Beldy	5,13
A3	Stație de pompare apă potabilă	0,23
A4	Stație de epurare	11,36
A5	Stație de captare-pompare apă industrială	0,20
A6	Stație de betoane	1,89
A7	Stație de sortare D.N.	1,79
A8	Zonă de agrement	4,28
A9	Zona de locuit	0,38
	TOTAL	790,04

LOCALITATEA CUCEU

SIMBOL TRUP	DENUMIRE TRUP	SUPRAFATA (ha)
B1	Localitatea propriu-zisă	114,52
B2	Ferma bovine	3,25
B3	Zona de locuit	4,19
B4	Zona de locuit	5,49
B5	Ferma ovine	4,47
B6	Rezervor apă	0,25
B7	Stație de epurare	0,23
	TOTAL	132,40

LOCALITATEA HUSIA

SIMBOL TRUP	DENUMIRE TRUP	SUPRAFATA (ha)
C1	Localitatea propriu-zisa	37,84
C2	Zonă de locuit	4,72
C3	Stație de epurare	0,16
	TOTAL	42,72

LOCALITATEA RONA

SIMBOL TRUP	DENUMIRE TRUP	SUPRAFATA (ha)
D1	Localitatea propriu-zisă	71,02
D2	Zonă de locuit	0,83
D3	Stația de epurare	0,21
	TOTAL	72,06

LOCALITATEA VAR

SIMBOL TRUP	DENUMIRE TRUP	SUPRAFATA (ha)
E1	Localitatea propriu-zisă	89,47
E2	Stație de epurare	0,35
	TOTAL	89,82

44

REGIMUL DE ÎNĂLȚIME

Paliere semnificative care reprezinta zone cu inaltimi relativ omogene și care contribuie la configurația spațială :

- zona cu terenuri preponderent libere sau de mare suprafata ocupate cu constructii cu regim mic de inaltime si procente de ocupare a terenului relativ scazut (zone cu potential de construire și/ sau densificare)
- zona cu inaltime cuprinse P+1 pana zona de locuințe individuale
- zona cu înălțimi între P+3- P+4 etaje (12- 18 m)- zonele de locuințe colective din centrul orașului

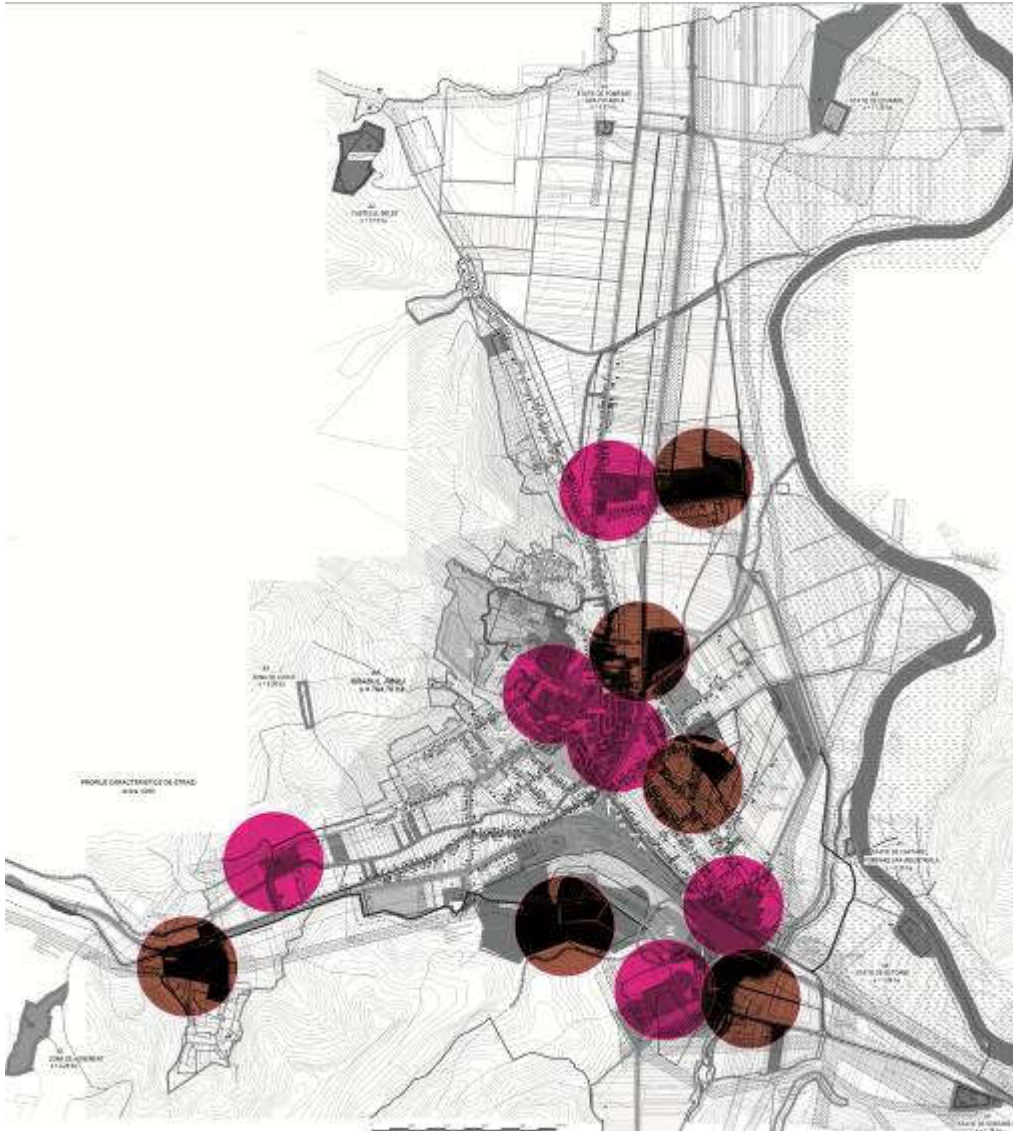

Figura 2 Localizare activități comerciale/ servicii / activități productive la nivelul localității Jibou

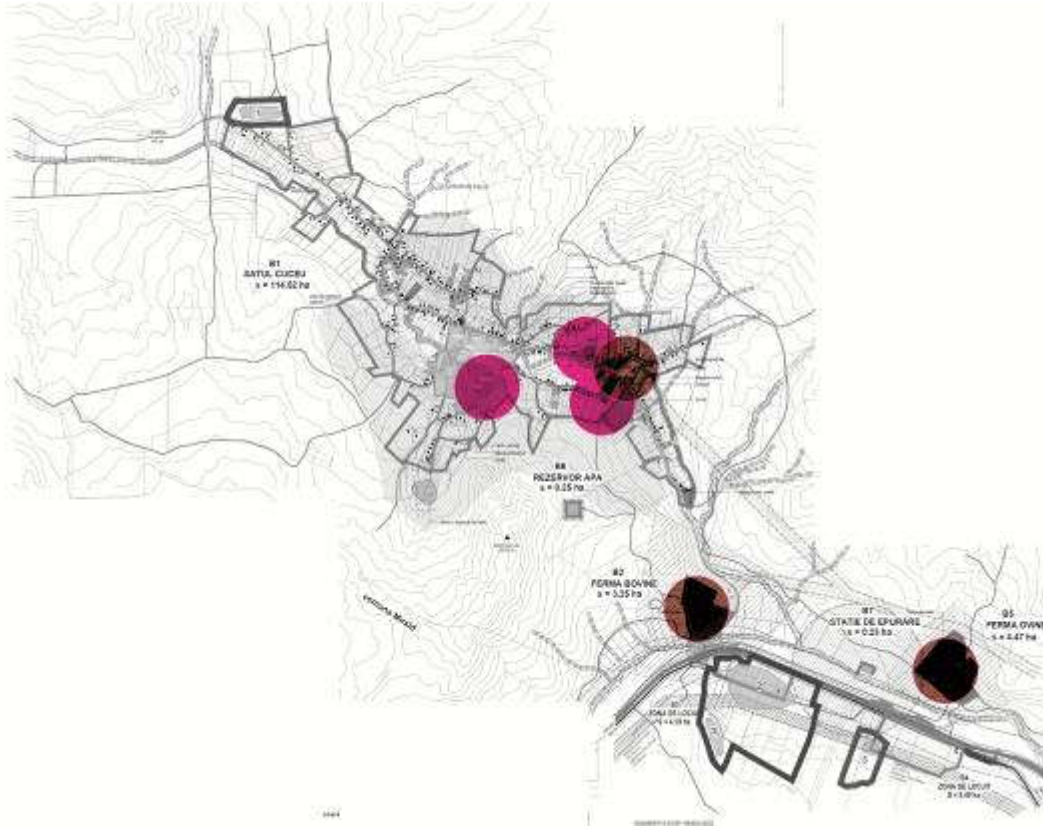

Figura 3 Localizare activități comerciale/ servicii / activități productive localitate Cuceu

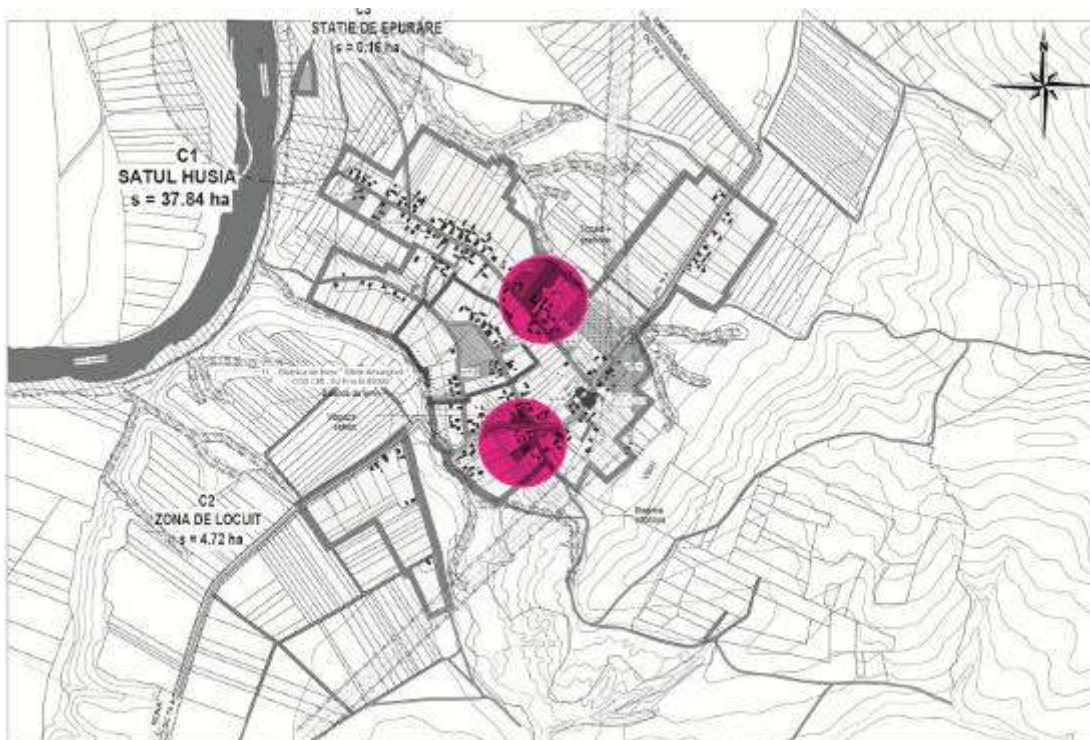

Figura 4 Localizare activități comerciale/ servicii/ activități productive localitate Husia

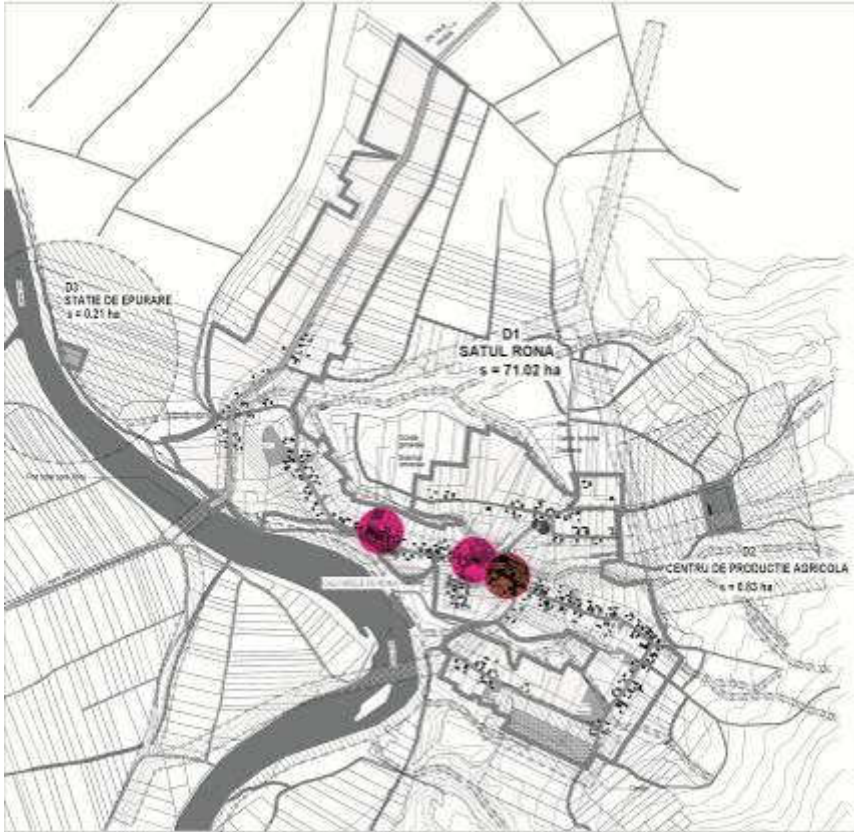

Figura 5 Localizare activității comerciale/ servicii/ activității productive localitate Rona

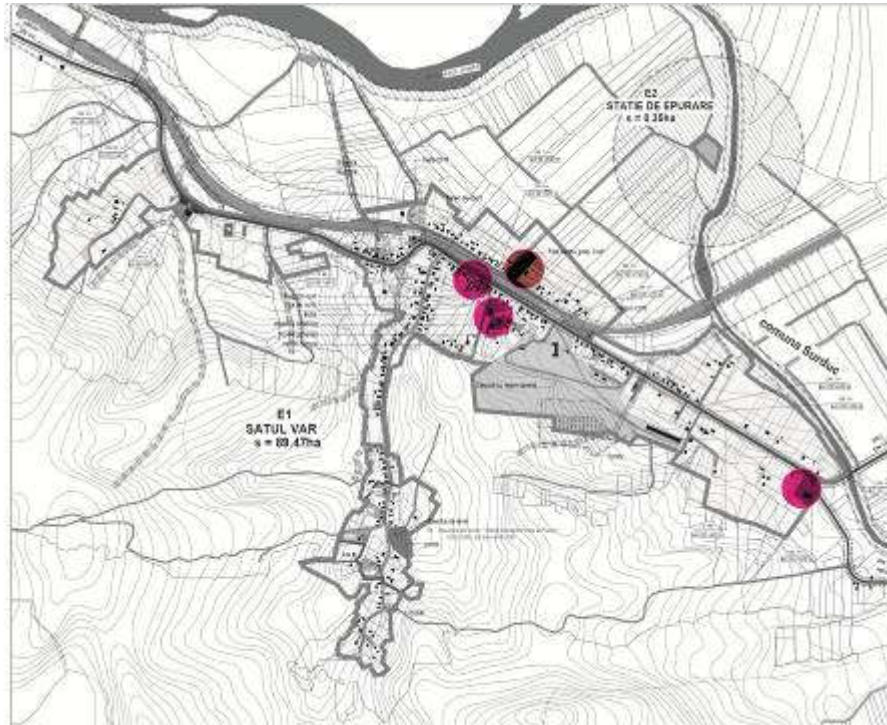

Figura 6 Localizare activității comerciale/ servicii/ activității productive localitate Var

Cultură:

Principala institutie de cultura a orasului este Casa de Cultura, unde se desfasoara variate activitati: spectacole, simpozioane, mese rotunde, expozitii de carte si pictura etc. Biblioteca oraseneasca, cu un fond bogat de carti si publicatii, satisface apetitul de informatii de la cei mai mici la cei mai vârstnici.

Învățământ:

Jiboul înregistrează prezența a 4 unități școlare cu 2329 copii și elevi și 176 cadre personal didactic. Învățământul preșcolar are înscriși 449 copii de care se ocupă 31 educatoare, cel primar și gimnazial 1014 (cu valori sensibil egale pentru învățământul primar-508 elevi și respectiv gimnazial-506) și 81 cadre didactice. Elevii din licee totalizează 835 persoane și 64 cadre personal didactic iar învățământul profesional și de ucenici are 31 de elevi.

În ceea ce privește spațiile de învățământ, Jiboul totalizează un număr de 62 săli de clasă, (din care 43 sunt în licee) 13 laboratoare școlare, 3 săli de gimnastică (d.c. 2 la licee), 3 ateliere școlare și 3 terenuri de sport (d.c. 2 în incintele celor 2 licee).

De asemenea, la Jibou funcționează Centrul de Cercetări Biologice Jibou, instituție cu personalitate juridică, subordonată Ministerului Educației Naționale. Centrul de Cercetări Biologice Jibou s-a înființat în anul 1968, ca și grădină botanică școlară, pe lângă liceul din localitate, la inițiativa profesorului de biologie Vasile Fati. În anul 1974 a devenit instituție de sine stătătoare, sub denumirea de Stațiunea Tinerilor Naturaliști.

Actualmente se întinde pe o suprafață de 27 ha, având ca principale sectoare de activitate: grădina botanică, cu sere care găzduiesc colecții de plante ecuatoriale, tropicale, mediteraneene și de deșert; laboratoarele de cercetare în domeniul biologiei vegetale; sectorul ornamental, care cuprinde colecții de plante ornamentale reprezentate de plante anuale, bienale, arbori și arbuști; sectorul economic, cu colecții de pomi și viță de vie; sectoarele de exterior mai includ sectorul sistematic, rozariul, grădina japoneză, flora României, alpinariul, sectorul plantelor medicinale; complexul de acvarii, care cuprinde 25 acvarii cu specii de pești exotici, de apă dulce și marini; parcul zoologic, cu căprioare, porci mistreți și o volieră cu păsări.

Domeniul de specialitate, conform clasificării CAEN, este 7211, misiunea instituției fiind orientată pe următoarele direcții:

- dezvoltarea cercetării științifice fundamentale și aplicative din domeniul biologiei vegetale, cooperarea națională și internațională, precum și implementarea rezultatelor în viața economică și socială;
- activitate de microproducție vegetală, comercializarea de flori tăiate și la ghiveci;
- desfășurarea de activități instructiv-educative în domeniul științelor naturii pentru învățământul de toate gradele și pentru publicul vizitator;
- întocmirea unor bănci de date și organizarea de manifestări științifice
- servicii specifice turismului.

Direcțiile de cercetare- dezvoltare și inovare sunt următoarele:

- activități de cercetare în domeniul culturii plantelor, micropropagării 'in vitro' și conservării plantelor cu importanță fitogeografică din cormoflora României;
- formare și specializare profesională în domeniul biologiei vegetale aplicate prin coordonarea de lucrări de licență și masterate, practică de laborator și teren pentru studenți și elevi;
- editare și tipărire de publicații științifice și de materiale de instruire și educație a publicului;
- activități didactice pentru studenții naturaliști (pe bază de convenții cu universitățile solicitante);

În cadrul activității de cercetare, până în anul 2016, s-au finalizat 2 proiecte din cadrul PN II, unul de cercetare fundamentală intitulat "Diversitatea funcțională a proteinelor D1 din Fotosistemul II la cianobacterii" și unul de cercetare aplicativă, în parteneriat cu Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului Timișoara intitulat, "Screeningul toleranței la salinitate a unor populații locale de legume în vederea conservării potențialului genetic și al biodiversității". Din fonduri proprii, CCB Jibou a demarat un proiect de salvare a soiurilor de pomi fructiferi din județul Salaj și nu numai, prin care își propune să creeze o colecție cu soiurile identificate, care vor fi cuprinse și într-o bază de date, pusă la dispoziția celor interesați.

Pentru menținerea și îmbogățirea colecțiilor de plante, Grădina Botanică "VasileFati" editează în fiecare an publicația Index Seminum, pe baza căreia se face schimbul anual de semințe cu grădini botanice din întreaga lume.

Centrul de Cercetări Biologice Jibou este vizitat anual de peste 7500 vizitatori, pentru care se organizează diferite manifestări educative, științifice și culturale. Din 2013 se organizează Școala de vară a artiștilor plastici clujeni "Arta în grădină", finalizată în fiecare an cu un vernisaj deschis publicului. Pentru elevi se organizează anual activități educative în cadrul săptămânii "Școala altfel", cu ocazia Zilei Fascinației Plantelor, organizată la nivel mondial de EPSO (European Plant Science Organization) a cărei membru este și CCB Jibou.

Pentru dezvoltarea autofinanțării instituției, s-a achiziționat o linie de producere a sucurilor naturale, unde se prelucrează fructele din producția proprie și pentru clienții privați. Această activitate, alături de realizarea de amenajări peisagere și producția de plante ornamentale, contribuie la realizarea de fonduri proprii, atât de necesare menținerii și modernizării instituției. Pentru aceasta se depun eforturi susținute, încercând să satisfacem dorința publicului de a descoperi ceva nou an de an.

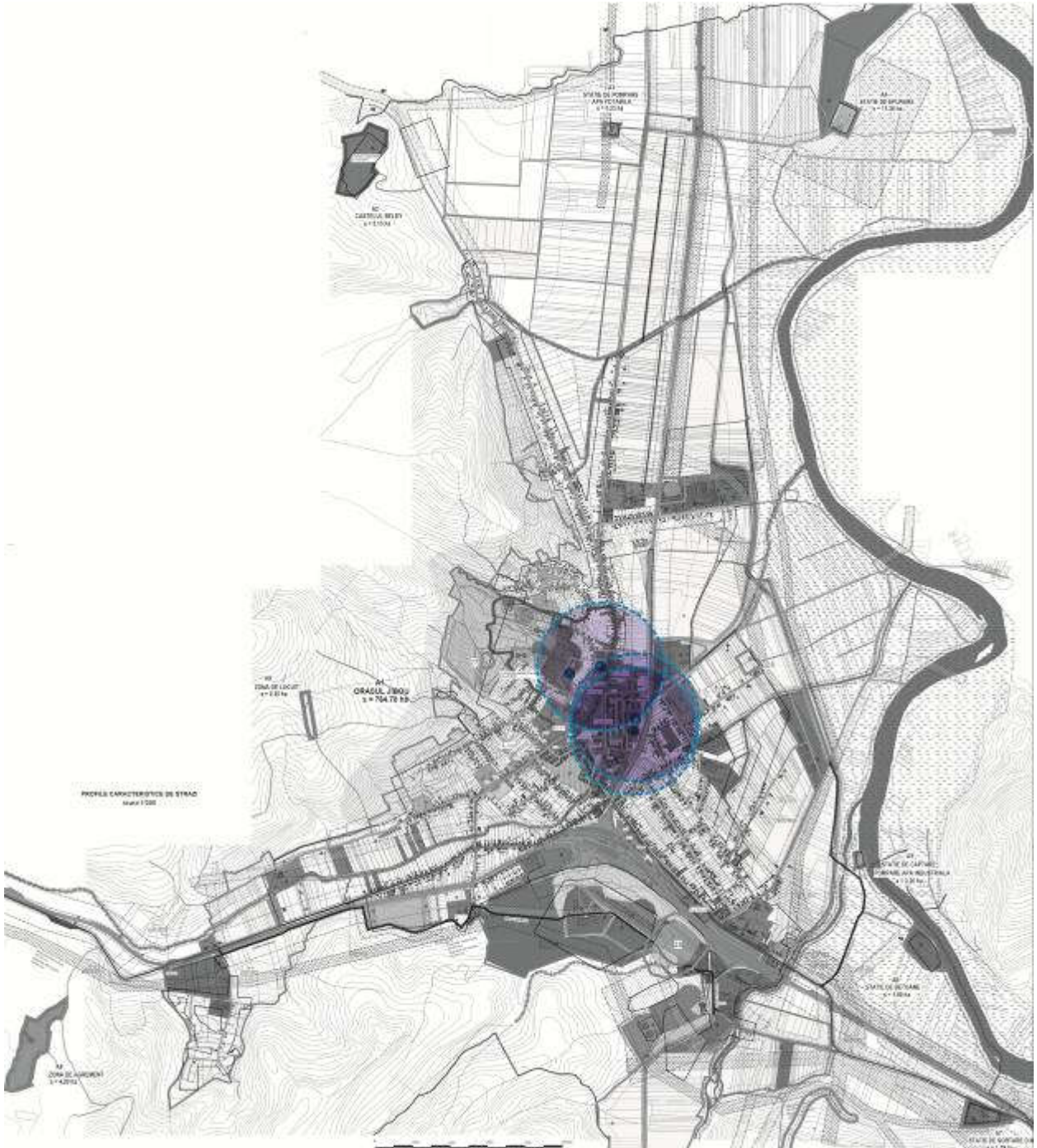

Figura 7 Localizarea unităților de învățământ la nivelul localității Jibou. Se observă existența unor zone de locuințe individuale slab deservite de grădinițe și școli.

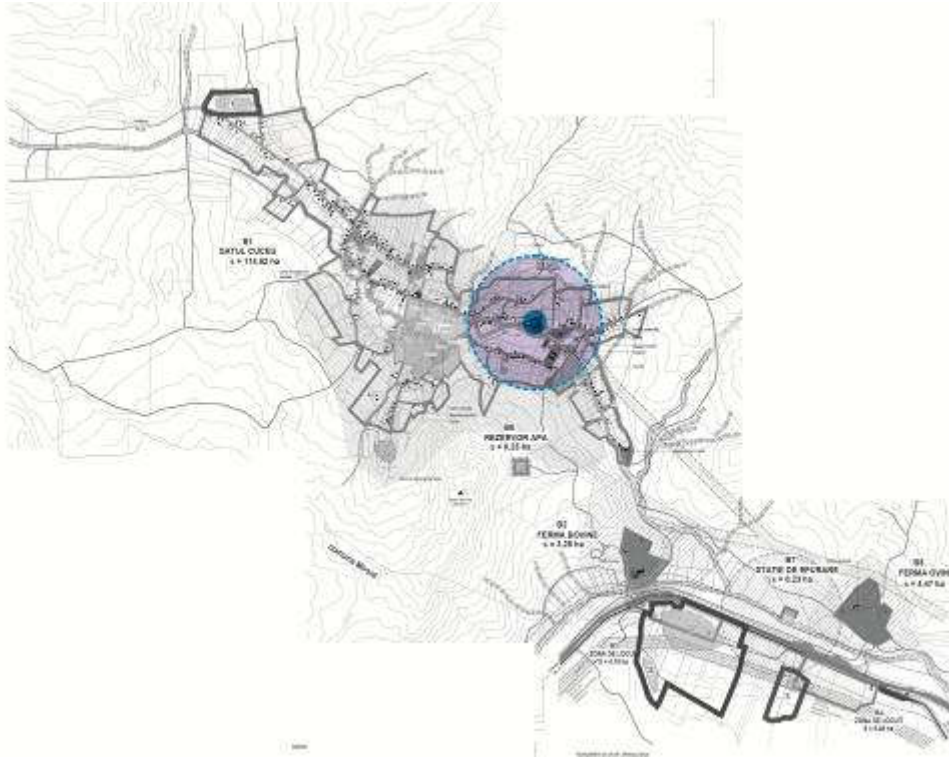

Figura 8 Localizarea unităților de învățământ la nivelul localității Cuceu. Se observă existența unor zone de locuințe individuale slab deservite de grădinițe și școli.

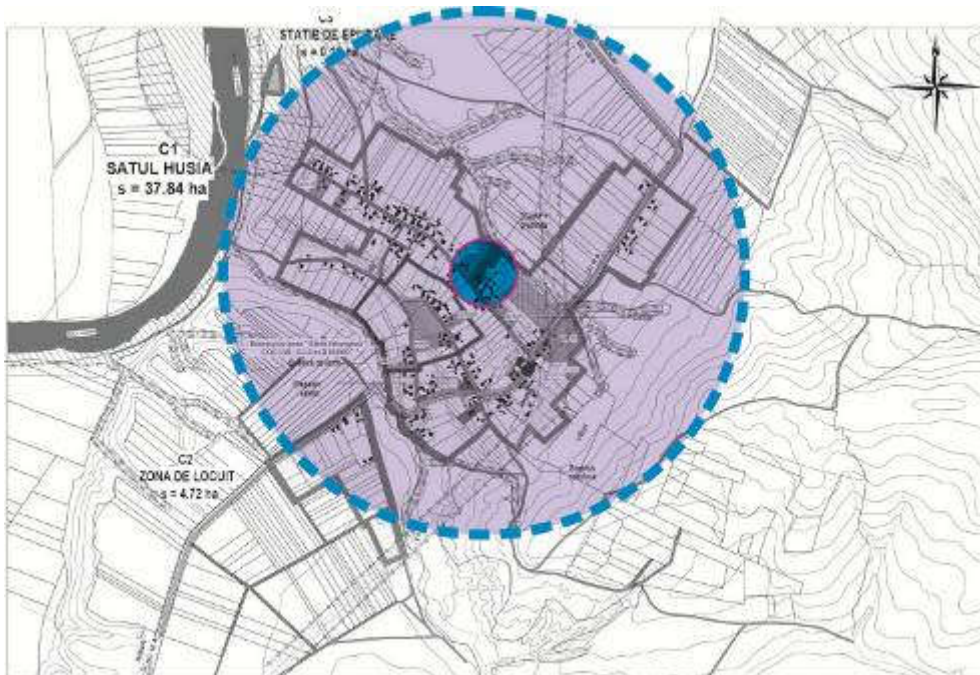

Figura 9 Localizarea unităților de învățământ la nivelul localității Husia.

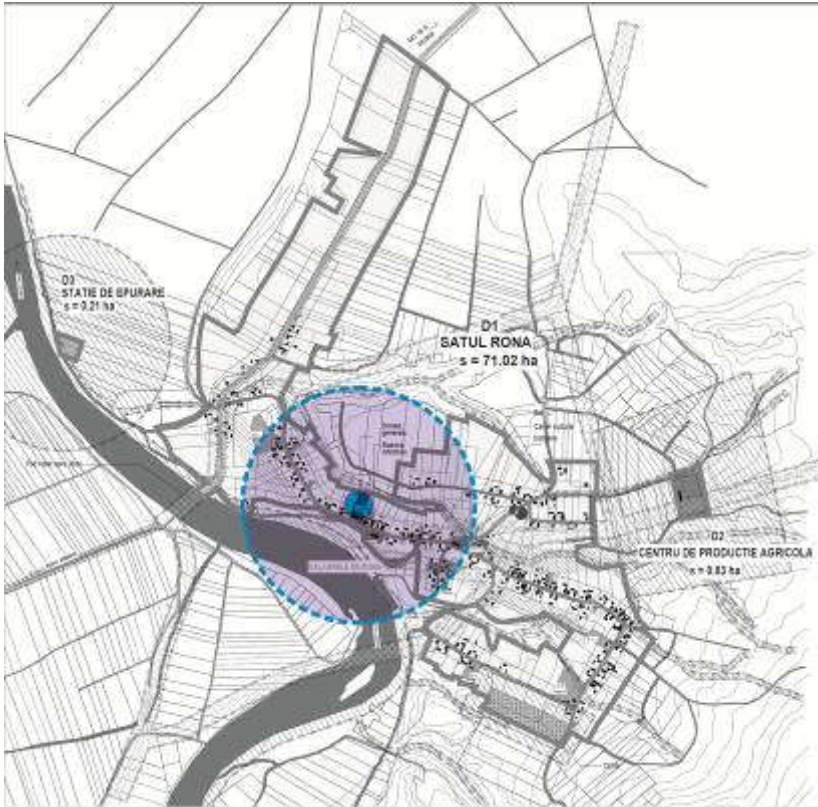

Figura 10 Localizarea unităţilor de învăţământ la nivelul localităţii Rona. Se observă existenţa unor zone de locuinţe individuale slab deservite de grădiniţe şi şcoli.

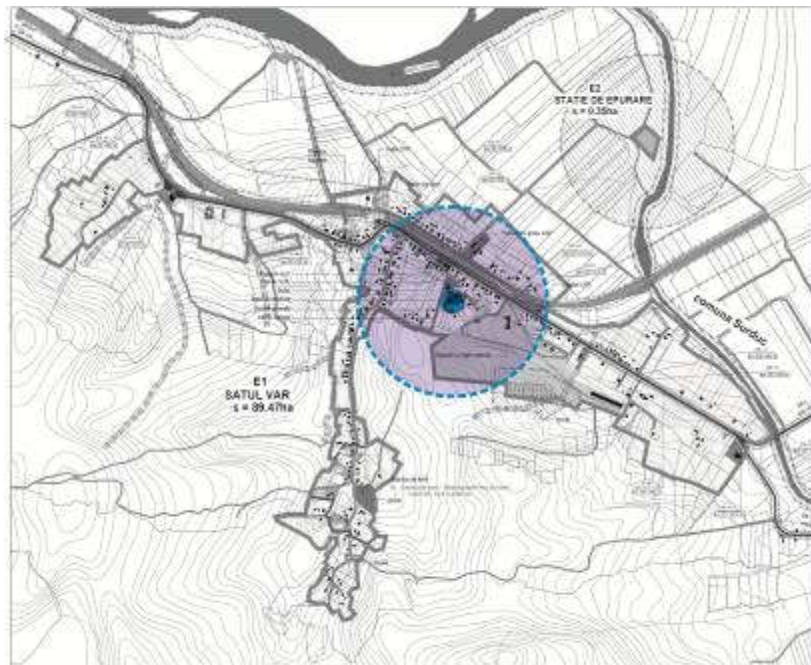
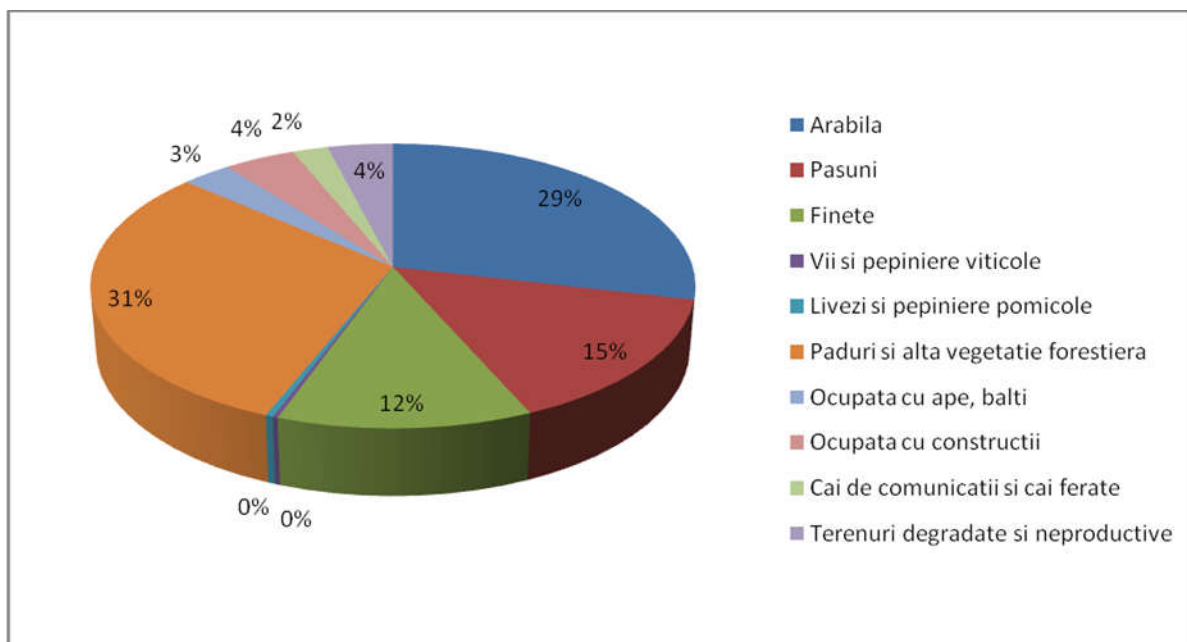

Figura 11 Localizarea unităţilor de învăţământ la nivelul localităţii Var. Se observă existenţa unor zone de locuinţe individuale slab deservite de grădiniţe şi şcoli.

Structura terenurilor oraşului Jibou:

Structura terenului agricol în la nivelul oraşului Jibou prezintă condiții favorabile pentru agricultură, în special pentru produse cerealiere. După modul de folosință structura suprafeței agricole se prezintă astfel: agricol 56%, păduri 30%.

Modul de folosinta pentru suprafata agricola	Ani
	Anul 2014
	UM: Ha
Total	6466
Agricola	3624
Arabila	1853
Pasuni	955
Finete	777
Vii si pepiniere viticole	16
Livezi si pepiniere pomicole	23
Terenuri neagricole total	2842
Paduri si alta vegetatie forestiera	1969
Ocupata cu ape, balti	195
Ocupata cu constructii	281
Cai de comunicatii si cai ferate	140
Terenuri degradate si neproductive	257

În ultimii ani se observă tendința de reducere a acestor suprafețe, cu precădere a terenurilor arabile și pășunilor, crescând însă suprafața dedicată fînețelor.

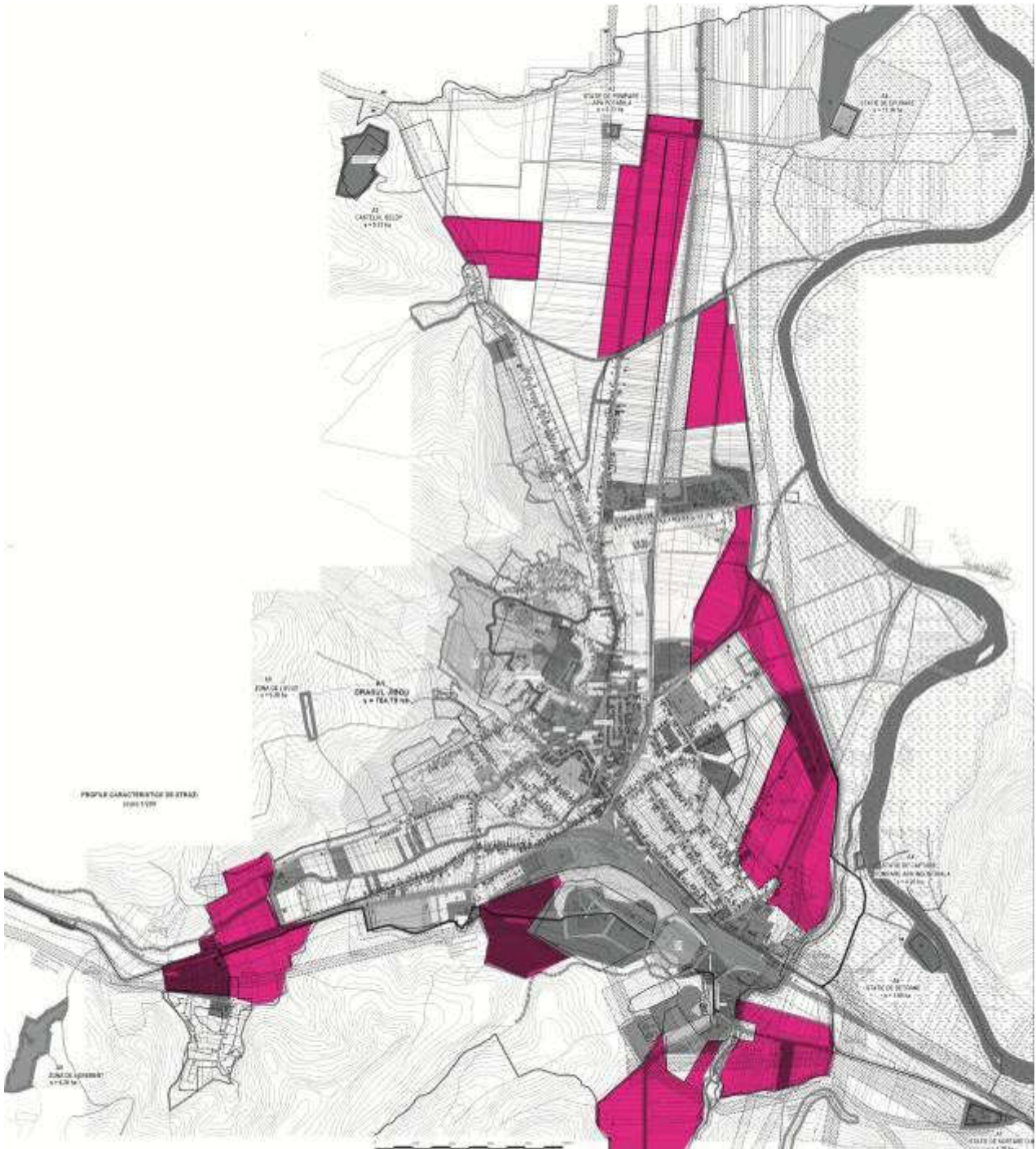

Figura 12 Tendințe dezvoltare la nivelul terenurilor din extravilanul localitatea Jibou.

Modul de folosinta pentru suprafata agricola	Ani		
	Anul 2000	Anul 2010	Anul 2014
	UM: Ha		
Total	6466	6466	6466
Agricola	3646	3624	3624
Arabila	2215	1853	1853
Pasuni	975	955	955
Finete	412	777	777
Vii si pepiniere viticole	21	16	16
Livezi si pepiniere pomicole	23	23	23
Terenuri neagricole total	:	2842	2842
Paduri si alta vegetatie forestiera	:	1969	1969
Ocupata cu ape, balti	:	195	195
Ocupata cu constructii	:	281	281
Cai de comunicatii si cai ferate	:	140	140
Terenuri degradate si neproductive	:	257	257

4.1.2. LOCUIREA

Existența locuirii pe meleagurile râului Someș se pierde în negura vremurilor. Zona aceasta, situată relativ limitrof în raport cu limitele aproximative ale fostei

Mări Panonice care se știe că exista peste partea de nord-vest a României în perioada Miocen, a oferit condiții prielnice vânătorilor nomazi încă din perioada paleoliticului superior. Lângă Cuciulat, localitate limitrofă Someșului, pe teritoriul satului Băbeni, au fost descoperite picturi rupestre cu reprezentări naturaliste animaliere, vechi de peste 12.000 de ani, până nu de mult timp socotite cele mai vechi de acest gen din zona de est a Europei.

Bogatele materiale arheologice din neolitic, epoca bronzului, epoca romană, etc. găsite pe teritoriul orașului, rămân o dovadă vie a prezenței umane iar cele mai vechi informații referitoare la orașul Jibou, aparțin atestărilor documentare care sunt de la începutul secolului XIII.

Primele date mai clare asupra numărului de locuitori ne parvin din perioada de început a sec. XVIII, recensăminte de la care, comunitățile devenite ceva mai puțin încercate de năvălirile migratoare (cînd deseori localnicii se ascundeau sau chiar luau calea pribegiei), încep să se dezvolte constant.

Constatăm astfel că majoritatea comunităților încep să cunoască cea mai intensă dezvoltare în perioada imediat următoare, când numărul de locuitori în șase decenii devine de aproximativ patru ori mai mare în Jibou și Var spre exemplu.

Următorul secol mărește în mod constant efectivele populației, anul 1850 consemnând deja și aici valori mari.

Creșteri remarcabile se constată și la numărul de case, dar ceva mai tâziu.

Conform tabelului de mai jos, tragem concluzia că începând cu anul 1900, în peste 100 de ani, numărul de case a crescut de peste două ori.

Creșterea numărului de locuitori datorată industrializării din perioada comunistă, aduce chiar o criză de locuințe, observăm că numărul de locuitori/casă era în 1977 mai mare decât nivelul anului

1850, fenomen atenuat și echilibrat însă ulterior în timp și adus la valori comparabile cu mediile județene de la 2011.

Datorită industrializării produse la nivelul județului, interesul populației domiciliată în apropierea localităților urbane pentru locurile de muncă oferite de orașe, a crescut. După evenimentele din 1989, migrația forței de muncă și spre ofertele apărute din afara țării, a provocat o dată în plus diminuarea numărului populației și la nivelul urban care a scăzut și el destul de vertiginos, fenomen înregistrat însă la Jibou, ceva mai târziu. În anul **2011**, datele provizorii consemnează deja o populație de doar **10.407 locuitori** (mai puțin cu 1.582 locuitori față de 1992, deci o scădere de aprox. 13,20 % în 20 de ani, mai accentuată în ultimul deceniu) și respectiv **4.299 locuințe**, existente în 2398 clădiri ceea ce conduce la o medie de 2,35 de locuitori/ locuință și respectiv 4,33 de locuitori/ clădire. Între cele două recensăminte au apărut 196 noi clădiri de locuit, o medie de aproximativ 22 clădiri noi/an.

Din punct de vedere al fondului de locuințe existent, acesta a evoluat ascendent în ultimii ani marcat de dublarea numărului de locuințe și a suprafeței locuibile în perioada 2010-2017, pe fondul investițiilor în acest sector:

Forme de proprietate	Ani				
	Anul 1990	Anul 2000	Anul 2005	Anul 2010	Anul 2017
	UM: Numar				
Total	3983	4215	3953	4045	4316
Proprietate publica	:	42	53	49	24
Proprietate privata	:	4173	3900	3996	4292

Tabel 1 Locuințe existente la sfârșitul anului pe forme de proprietate, județe și localități

Forme de proprietate	Ani			
	Anul 1990	Anul 2000	Anul 2010	Anul 2017
	UM: M.p. arie desfășurată			
Total	108646	151090	163591	176161

Tabel 2 Suprafața locuibilă existentă la sfârșitul anului pe forme de proprietate, județe și localități

4.1.1. PATRIMONIUL NATURAL ȘI CONSTRUIT

ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL

Orașul Jibou este amplasat în partea de nord-est a regiunii istorice Crișana, la limita cu regiunea Transilvania, în partea de nord-est a județului Sălaj, pe malul stâng al râului Someș, la confluența acestuia cu Agrijul. Se găsește la o distanță de 25 km nord-est de municipiul Zalău, reședința administrativă a județului Sălaj, de care este legat prin drumul național 1H și drumul județean 108A, precum și de calea ferată.

În componența administrativă a orașului Jibou intră și patru sate: Cuceu, Husia, Rona și Var. Ca unitate administrativă, se învecinează cu comunele: Someș-Odorhei spre nord, Creaca spre sud, Mirșid spre vest și Surduc spre est.

Teritoriul oraşului Jibou este aşezat în sudul Depresiunii Guruslău. În cea mai mare parte se întinde pe terasa a doua a Someşului, care este de fapt şi cea mai mare ca întindere, dar şi în lunca Someşului şi pe terasa a treia a acestuia.

Satele Rona şi Husia sunt aşezate pe nişte poduri de terase, situate pe dreapta Someşului. Satul Cuceu s-a dezvoltat de-a lungul Văii Fânaşelor, afluent pe stânga al Văii Sărate, iar satul Var pe terasa a doua şi a treia a Someşului, dar o parte şi în lunca acestuia. Din punct de vedere fizico-geografic, oraşul este mărginit spre vest de Dealurile Sălajului (338 m altitudine în hotarul Cuceului), spre est de Culmea Prisnelului (cu altitudinea de 438 m în Piscuiul Ronei), spre sud de Dealul Dumbrava (558 m altitudine), Depresiunea Agrijului şi interfluviul Agrij–Almaş, iar spre nord de şesul neted al Depresiunii Guruslău.

Piscuiul Ronei, cunoscut de localnici şi ca Țugluiu Turbuţâi sau Dealul lui Racoţi (maghiară: Rákóczi-hegy) este un masiv prezent pe lista naţională a rezervaţiilor naturale, datorită bogăţiei de fosile provenite în special din sedimente marine terţiare. De altfel, aici au fost descoperite şi rămăşiţe mai vechi: coaste şi dinţi de dinozauri de la sfârşitul Cretacicului.

Geologie şi hidrogeologie

Din punct de vedere geologic Jiboul şi localităţile aparţinătoare se găsesc în nord – vestul Depresiunii Transilvaniei, în culoarul Someşului, iar structural aparţine anticlinalului Jibou – Someş Odorhei. *Fundamentul* depresiunii este alcătuit din şisturi cristaline (ce revin Seriei de Someş) care aflorază în zona centrală a Munţilor Meseş.

Transgresiv peste fundament se dispune sedimentarul monoclinal paleogen, care este alcătuit din sedimente atribuite Paleocenului, Eocenului şi Oligocenului, formate din gresii, calcare, marne şi argile. Stratele de gresie de la Var conţin intercalaţii de cărbune brun (stratele 1, 2, 3 şi 4) care au fost exploatate în tercut. În unele locuri stratul de bază apare la suprafaţă.

Peste aceste depozite, care formează din punct de vedere geotehnic „roca de bază”, s-au depus în pleistocen şi cuaternar aluviunile Someşului şi afuenţilor, precum şi deluviile de pantă şi depozitele conurilor de dejecţie ale torenţilor şi văilor care coboară din dealuri, care împreună formează „depozitele acoperitoare”

În zonele de luncă „depozitele acoperitoare”, aluvionare au grosimi mari şi conţin foarte frecvent lentile de mîl, argile şi prafuri cu consistenţă redusă, sau de nisip şi praf cu grad de îndesare mic. Aceste strate apar la adâncimi foarte variabile (uneori la suprafaţă, alteori la adâncimi de peste 3 m.).

În zonele de versanţi, unde predomină formaţiuni acoperitoare *deluviale* argiloase-prăfoase, în care datorită pantei, uneori foarte mari, sau altor cauze (supraumezire), există risc **moderat**, sau **mare** la procese de alunecare.

Versanţii cu risc actual moderat la procese de alunecare sunt afectaţi de alunecări stabilizate, care ocupă treimea inferioară sau cel mult jumătatea inferioară a versantului. Fenomenul de instabilitate caracteristic este curgerea lentă. Vegetaţia este predominant de fâneaţă şi livezi, dar anumite areale pot fi ocupate de culturi agricole.

Versanţii cu risc actual mare la procese de alunecare sunt caracterizaţi printr-o dinamică mare a proceselor de alunecare, determinate în primul rând de valorile mari ale declivităţii. În majoritatea cazurilor se manifestă şi procesele de eroziune la baza versantului precum şi ravenele, care pot afecta mai mult decât jumătatea suprafeţei alunecate.

Gradul de seismicitate. Caracteristicile geofizice ale terenului de pe amplasament, conform normativului P100/2006 sunt: valoarea de vârf ale accelerației terenului pentru proiectare $a_g = 0,08g$, cu interval mediu de recurență a cutremurului $IMR = 100$ ani perioada de control (colț) a spectrului de răspuns $T_c = 0,7s$ pentru componentele orizontale ale mișcării seismice, corespunzând conform echivalenței după coeficientul seismic cu gradul VI al intensității cutremurelor, scara MSK (SR - 11100-93).

Adâncimea de îngheț. Adâncimea de îngheț, conform STAS 6054 – 77 în raza orașului Jibou este de 80 cm.

Hidrografia regiunii

Cursul principal de apă este râul Someș, care în zona orașului Jibou primește patru afluenți de stânga: Pârâul Almașului la est de Var, Pârâul Agrijului la limita sudică a orașului, Pârâul Apa Sărată (zis și Firizei) care traversează centrul orașului și Pârâul Șoimuș care curge la limita nordică a orașului.

Regimul hidric se caracterizează prin ape mari de scurtă durată, cu creșteri de debite mai ales la sfârșitul iernii și începutul primăverii (datorită topirii stratului de zăpadă, asociat cu căderi de precipitații), dar și în timpul viiturilor de vară (determinate de căderi de precipitații bogate într-un timp relativ scurt).

În sectoarele lipsite de vegetație forestieră, unde gradul de folosință a terenurilor este mai ridicat, capacitatea de stocare a apei este redusă și au loc creșteri rapide de nivel și chiar viituri (în cazul unor averse puternice), resimțite pe afluenți ai Someșului.

Orașul Jibou se găsește în partea mijlocie a cursului Someșului, într-o zonă de subsidență locală, care a determinat un fenomen unic pe teritoriul județului Salaj. Convergența unor râuri, (Almașul, Agrijul, Apa Sărată și valea Roșie) constituie unul din factorii care au favorizat formarea și dezvoltarea orașului.

În 1970 o parte a orașului a fost inundată de apele Someșului și a văii Apa Sărată. În anii următori au fost luate măsuri pentru combaterea inundațiilor Someșului, astfel că s-au produs inundații numai datorită văii Apa Sărată. Ulterior și această vale a fost regularizată.

La inundațiile din anul 1970, în 13 mai, pe râul Someș, la stația hidrometrică Răstoci, s-a înregistrat nivelul maxim istoric de 1123 cm, debitul corespunzător nivelului fiind de cca 28 ori mai mare decât cel multianual, înregistrându-se inundații catastrofale pe Someș (și Apa Sărată).

Prin executarea acumulărilor în bazinul superior al Someșului Mic (Cald), s-a eliminat riscul de repetare a pagubelor înregistrate în anul 1970, debitul din aval fiind controlat prin exploatarea coordonată a acumulărilor existente, de către Dispeceratul Administrației Bazinale de Apă Someș-Tisa.

Pentru atenuarea viiturilor de pe valea Apa Sărată, la Cuceu s-a realizat un polder (acumulare nepermanentă în albia majoră a cursului de apă cu scopul reducerii vârfului viiturii), cu un volum de acumulare de $700.000m^3$, regularizări de maluri și îndiguiri pe o lungime de 5,2 km. Obiectivul realizat îndeplinește funcția de regulator de debite pe valea Apa Sărată.

Pe Someș și afluenți în zona Jiboului s-au executat îndiguiri și regularizări de maluri pe 6,4 km. Aceste lucrări au condus la înlăturarea riscului de inundații în aval de acestea. Cu toate acestea, în urma unor precipitații torențiale abundente, unele străzi din oraș (str. Traian, str. Cloșca, partea joasă a str. Parcului, str. Stejarului sau str. Stadionului) sunt din când în când inundate, așa cum a fost în iulie 2008, mai 2010, iunie 2013 și mai 2015.

Apa subterană

Zona de luncă și de terasă

Apa subterană apare sub formă de pânze acvifere în acumulările aluvionare în lungul teraselor, găsindu – se la adâncimi variabile între –1,50 – 5,00 m., având caracter ascensionar, nivelul stabilizându – se la – 0,50 – 2,00 m. sub cota terenului natural. Aceste diferențe se datorează neuniformității depozitelor din punct de vedere litologic, formate din alternanțe de depozite permeabile și impermeabile.

Din punct de vedere chimic apele subterane prezintă o agresivitate foarte variată, astfel la elaborarea studiilor geotehnice se impune executarea de analize chimice.

Odată cu dezvoltarea economico-socială a orașului Jibou, apele Someșului au devenit o sursă importantă pentru alimentarea cu apă a platformelor industriale din localitate. **Frontul de captare al apei subterane de la Jibou** asigură cerința de apă potabilă a orașului Jibou și împrejurimi și este constituită din 14 puțuri forate în lunca râului Someș.

Izvoarele minerale care se găsesc în partea sud-vestică a orașului, zona numită de localnici ca „Băile Jibou”, sunt amintite și în anul 1906 în Monografia Sălajului scrisă de Petry Mór. Apele sunt valorificate din vechime, ceva mai serios din anul 1966, dar după 1990 dotările Băii Jibou au fost din ce în ce mai neglijate, iar în 2000 au fost închise. În anul 2004, Băile Curative de la Jibou au fost preluate de o persoană fizică, care a investit în reabilitarea pavilioanelor de tratament și în construirea unei pensiuni.

Microstațiunea balneară, este cunoscută pentru efectele terapeutice ale apelor sulfuroase, sulfat și clorurate în tratarea afecțiunilor hepato-biliare, gastro- intestinale și reumatismale, pentru toate acestea având calitate semnificative.

În localitatea **Var**, la baza versanților, sub pereții de gresie apar mai multe izvoare cu apă foarte bună, apreciată de localnici

Zona de versanți

Configurația morfologică și litologică (lentile de nisip și praf, diaclazarea și oglinzile de fricțiune) a versanților permit infiltrarea și circularea apelor în teren, fără să se formeze o pânză freatică continuă, astfel *nivelul apei în aceste zone este foarte variabil, sau lipsește.*

Existența fisurilor, a suprafețelor de dislocare, precum și a intercalațiilor de praf și de nisip favorizează migrarea apelor freactice în fântâni și forajele adâncite în pamânturi, în marea lor majoritate, impermeabile.

Clima

Prin poziția sa, orașul Jibou se încadrează în sectorul cu clima continentală moderată, caracteristic regiunilor vestice și nord-vestice ale țării și este supus unei circulații vestice predominante, în timpul iernii predomină invaziile de natură maritim-polară dinspre nord-vestul continentului, iar vara, aerul cald dinspre sud-vest, în cadrul activității ciclonice nord-mediteraneene deplasate spre nord. Ca urmare, climatul orașului Jibou se caracterizează printr-un potențial termic ridicat, amplitudini termice relativ scăzute și cu precipitații bogate.

PATRIMONIUL CONSTRUIT

Conform listei monumentelor istorice și de arhitectură județul Sălaj (2015) Orașul Jibou este menționat cu următoarele monumente istorice și de arhitectură:

Cod LMI	Denumire	Localitate	Adresă	Datare
SJ-I-s-B-04882 (RAN: 139839.01.01)	Așezare	sat aparținător Cuceu ; oraș Jibou	„Cuceu Sec”	Epoca bronzului, Cultura Suciului de Sus
SJ-I-s-B-04883 (RAN: 139839.02, 139839.02.01, 139839.02.02)	Așezare	sat aparținător Cuceu ; oraș Jibou	„Pe lab”, lângă drumul spre Firminis, sub pădure, spre Dobrin	Epoca bronzului, Cultura Suciului de Sus
SJ-I-s-B-04884 (RAN: 139839.03)	Așezare	sat aparținător Cuceu ; oraș Jibou	„Pe lab”, la SE de pădurea Dobrinului și la V de Valea Fânașelor	sec. II - III p. Chr.
SJ-I-s-B-04910 (RAN: 139820.01, 139820.01.01)	Așezare	oraș Jibou	„Tulso nagyárok”	Epoca bronzului, Cultura Suciului de Sus
SJ-I-s-B-04911	Sistem de supraveghere și apărare a limesului Daciei în sectorul Jibou	oraș Jibou		sec. II - III p. Chr.
SJ-I-m-B- 04911.01 (RAN: 139820.02.01)	Turn roman	oraș Jibou	„Dealul Dumbrava”, la NV de satul Creaca	sec. II-III p. Chr.
SJ-I-m-B- 04911.02 (RAN: 139820.03.01)	Turn roman	oraș Jibou	„Vârful Cigleanului”, la V de satul Ciglean	sec. II - III p. Chr.

SJ-I-s-B-04975 (RAN: 139866.01.01)	Turn roman	sat aparținător Var ; oraș Jibou	„Dealul Tărăbailor”, la SV de sat, dincolo de Valea Seacă, pe un vârf izolat și împădurit, lângă semnul geodezic	sec. II - III p. Chr.
SJ-II-m-B- 05065 (RAN: 139848.01)	Biserica de lemn „Sf. Arhangheli Mihail și Gavril”	sat aparținător Husia ; oraș Jibou	19A	1800
SJ-II-a-A-05075 (RAN: 139820.04)	Ansamblul castelului Wesselenyi	oraș Jibou	Str. Wesselenyi Miklos 18	1779 - 1810
SJ-II-m-A- 05075.01 (RAN: 139820.04.01)	Castel	oraș Jibou	Str. Wesselenyi Miklos 18	1779-1810
SJ-II-s-A- 05075.02	Parc	oraș Jibou	Str. Wesselenyi Miklos 18	1779-1810
SJ-II-m-A- 05075.03 (RAN: 139820.04.02)	Curie	oraș Jibou	Str. Wesselenyi Miklos 18	1702
SJ-II-m-B- 05075.04	Manej	oraș Jibou	Str. Wesselenyi Miklos 18	1779 (1771)
SJ-II-m-B- 05075.05	Seră	oraș Jibou	Str. Wesselenyi Miklos 18	1779-1810
SJ-II-m-B- 05075.06	Grajd	oraș Jibou	Str. Wesselenyi Miklos 16	1779
SJ-II-m-B- 05075.07	Șură	oraș Jibou	Str. Wesselenyi Miklos 18	1810
SJ-II-a-B-05076	Ansamblul castelului Beldy, azi Spitalul de bolnavi neuropsihici	oraș Jibou	Str. Stejarilor 199	înc. sec. XX
SJ-II-m-B- 05076.01	Castelul Beldy, azi Spitalul de bolnavi neuropsihici	oraș Jibou	Str. Stejarilor 199	înc. sec. XX
SJ-II-s-B- 05076.02	Parcul castelului, azi parcul spitalului	oraș Jibou	Str. Stejarilor 199	înc. sec. XX

SJ-II-m-B-05140 (RAN: 139866.02)	Biserica de lemn „Sf. Apostoli Petru și Pavel”	sat aparținător Var ; oraș Jibou	72	înc. sec. XVIII
SJ-IV-m-A-05075.08	Criptă-ruine	oraș Jibou	Str. Wesselenyi Miklos 16	1779-1810

Conform Repertoriul Arheologic Național, în orașul Jibou există următoarele situri arheologice :

Cod RAN	Denumire	Categorie	Tip	Județ	Localitate	Cronologie	Ultima modificare (descendent)
139839.04	Situl arheologic de la Cuceu - Valea Bochii	locuire civilă	așezare	Sălaj	Cuceu, com. Oraș Jibou	Epoca medievală, Neolitic / sec. VIII-IX	10.12.2014 (actualizată)
139866.01	Turnul roman de la Var - Dealul Tărăbailor. la SV de sat, dincolo de Valea Seacă, pe vârful izolat și împădurit, lângă semnul geodezic	fortificație	turn	Sălaj	Var, com. Oraș Jibou	Epoca romană / sec. II - III	20.11.2014 (actualizată)
139820.07	Așezarea medievală de la Jibou	locuire	așezare	Sălaj	Jibou, com. Oraș Jibou	Epoca romană	13.03.2014 (creată)
139820.06	Valul din epoca romană de la Jibou - Dealul Cerăt. La nord-est de oras, în dreptul podului peste Valea Agrijului, pe lunca și pe panta de vest a dealului	fortificație	turn	Sălaj	Jibou, com. Oraș Jibou	Epoca romană	06.01.2014 (creată)
139820.05	Turnul din epoca romană de la Jibou - La gropi pe Cerăt	fortificație	turn	Sălaj	Jibou, com. Oraș Jibou	Epoca romană	06.01.2014 (creată)
139839.05	Așezarea din epoca migrațiilor de la Cuceu - Pe Deal	locuire civilă	așezare	Sălaj	Cuceu, com. Oraș Jibou	Epoca migrațiilor / sec. VII-XI	06.12.2013 (creată)
139839.01	Situl arheologic de la Cuceu - Cuceu Sec	locuire civilă	așezare	Sălaj	Cuceu, com. Oraș Jibou	Epoca bronzului	06.12.2013 (actualizată)
139857.01	Obiecte neolitice la Rona- Dealul Rakoczi	descoperire izolată	obiect izolat	Sălaj	Rona, com. Oraș Jibou	Neolitic	07.05.2009 (actualizată)
139839.02	Așezarea Suci de Sus de la Cuceu - Pe lab. lângă drumul spre Firminis, sub pădure, spre Dobrin	locuire civilă	așezare	Sălaj	Cuceu, com. Oraș Jibou	Epoca migrațiilor, Epoca romană, Epoca bronzului / sec. VII-VIII, sec. III-IV, sec. II-III	07.05.2009 (verificată)
139820.01	Așezarea din epoca	locuire civilă	așezare	Sălaj	Jibou, com.	Epoca bronzului,	07.05.2009 (actualizată)

	bronzului de la Jibou - Tulso nagyárok				Oraș Jibou	Eneolitic	
139820.03	Turnul roman de la Jibou - Vârful Cigleanului. la V de satul Ciglean	fortificație	turn	Sălaj	Jibou, com. Oraș Jibou	Epoca romană / sec. II - III	07.05.2009 (verificată)
139820.02	Turnul roman de la Jibou - Dealul Dumbrava. la NV de satul Creaca	fortificație	turn	Sălaj	Jibou, com. Oraș Jibou	Epoca romană / sec. II - III	07.05.2009 (verificată)

PATRIMONIUL NATURAL

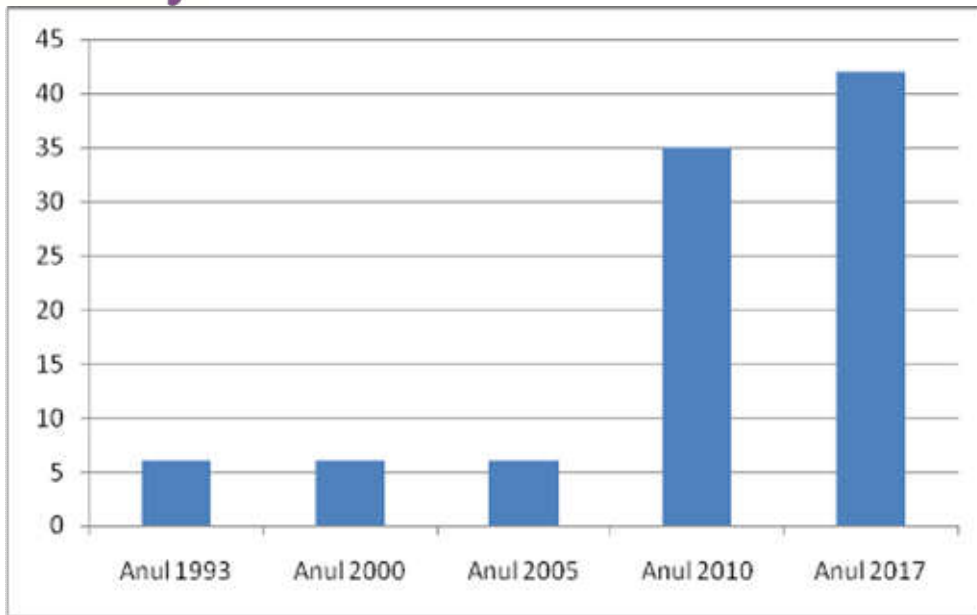
Spații verzi și zone de agrement

La nivelul orașului spațiile verzi ocupă o pondere importantă, acesta are o suprafață de 35,10 ha reprezentând 34,63 mp/ locuitor, peste media națională și normele legale de 26 mp/ locuitor.

Tipurile de spații verzi existente la nivelul orașului sunt:

- scuaruri și parcuri aferente zonelor de locuințe colective
- zone verzi turistice și sau cu caracter științific
- zonele de pădure
- zonele verzi aferente circulațiilor
- zonele verzi aferente dotărilor de interes public (cimitire, instituții publice etc.)
- zone verzi private cu prevedere aferente locuințelor individuale, etc.
- stadioane, terenuri de sport etc.
- Grădina Botanică

Suprafața spațiilor verzi a crescut constant în ultimii ani, aspect subliniat și în graficul următor:

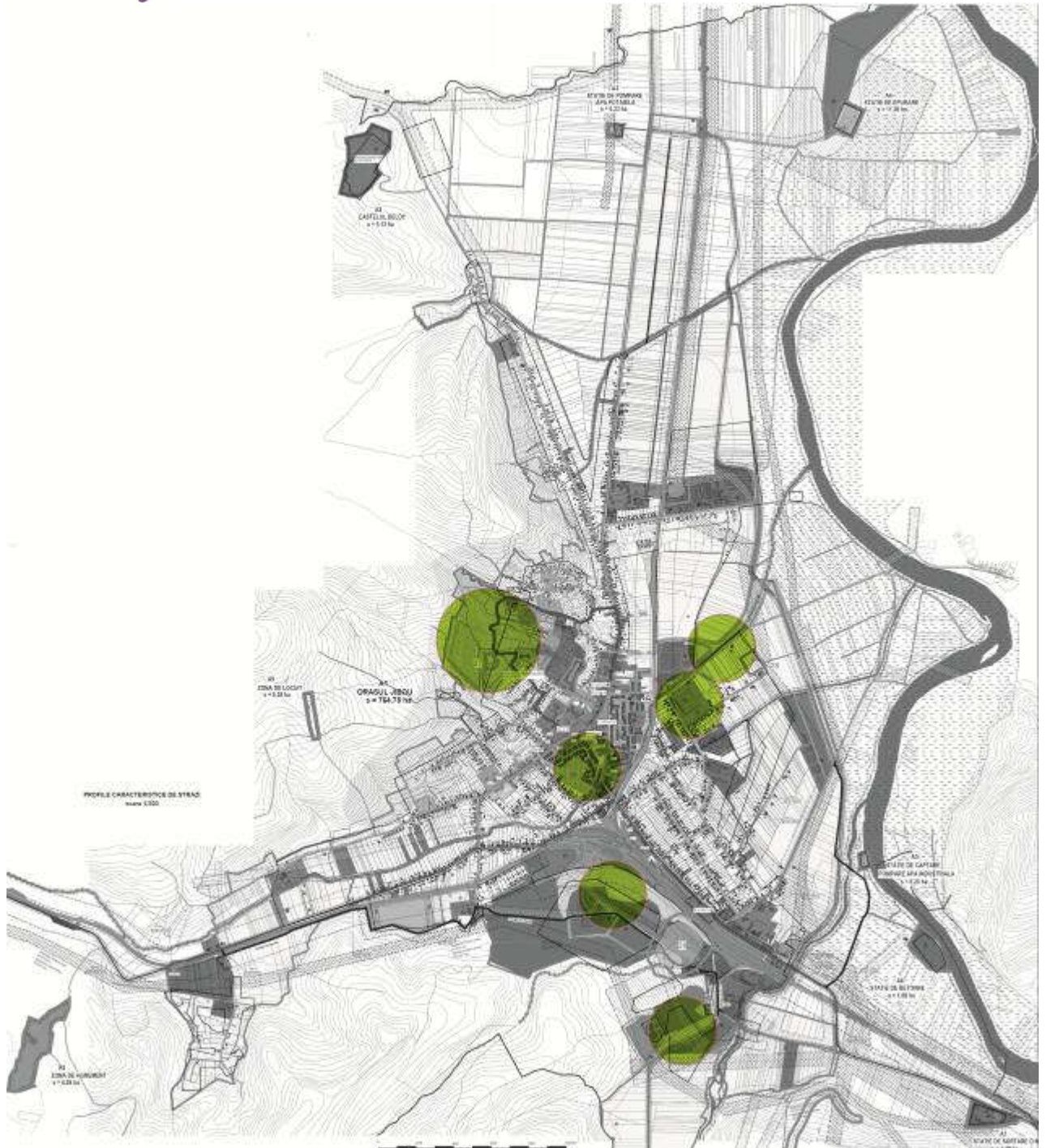

Figura 13 Localizare spații verzi localitatea Jibou

ARII NATURALE PROTEJATE

Pe teritoriul oraşului Jibou se regăseşte rezervaţia naturală Calcarele de la Rona(0,5 ha)- localitatea Rona

La nivelul oraşului se regăsesc următoarele rezervaţii naturale:

- ROSPA 0114 Cursul mijlociu al Someşului
- ROSCI 0435 Someşul între Rona şi Țicău

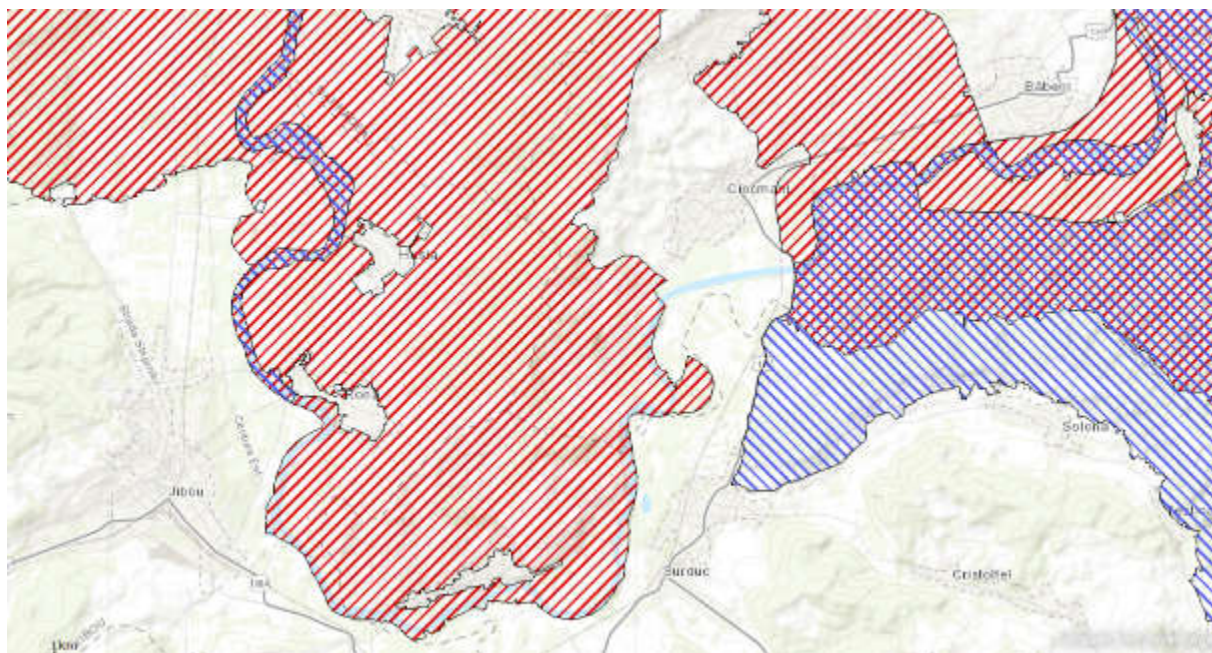

Figura 14 Localizare arii naturale protejate la nivelul oraşului Jibou

Pe lângă acestea, alte obiective naturale valoroase sunt:

- Grădina Botanică
- Pădurea Peringer
- Pădurea Făget

ROSPA 0114 Cursul mijlociu al Someşului

Conform Ordin M.M.P. nr. 2387/2011 și HG 971/2011 privind Declaraarea Siturilor de Importanță Comunitară ca parte integrantă a Rețelei Ecologice Europene **“NATURA 2000”** în România, aria de analiză face parte integrantă din Situl Natura 2000 Cursul mijlociu al Someşului, Cod ROSPA 0114 Astfel în zona de analiză se regăsesc o serie de habitate și specii de importanță comunitară pentru a căror conservare și/sau protecție se impun măsuri specifice.

Situl este localizat pe următoarele coordonate : Latitudine N 47° 21'21", Longitudine E 23° 17'32" . Suprafața sitului potrivit "Formularului Standard Natura 2000" este de 33.259 ha, situat la o altitudine medie de 287 m . Regiunea administrativă a sitului este asigurată de Jud. Sălaj 89% (12 comune) și Jud. Maramureș 11% (3 comune) .

Tipuri de habitate

Între caracteristicile generale ale sitului menționăm următoarele tipuri de habitate conform Formularului standard Natura 2000 :

- Culturi (teren arabil) cod N12 – 22% , suprafață calculată 7.316,98 ha .
- Pășuni cod N14 – 14%, suprafață calculată 4.656,26 ha .
- Alte terenuri arabile cod N15 – 10% , suprafață calculată 3.325,90 ha.
- Păduri de foioase cod N16 – 52%, suprafață calculată 17.294,68 ha .
- Râuri, lacuri cod N06 - 2%, suprafață calculată 665,18 ha .

Culoarul Someșului cuprins de Sit se înscrie în Interiorul Platformei Someșene între Localitățile Ileanda (Sălaj) și Remeții pe Someș (Maramureș). Prezența sitului constituie o relativă discontinuitate geografică, între partea nordică și cea sudică a Platformei Someșene. Culoarul Someșului are sectoare largi de peste 2 km, dar și sectoare unde Valea se îngustează, până la câteva sute de metri (Perii Vadului, Răstoci). Sectoarele mai largi adăpostesc până la 9 nivele de terasă .

Afluenții Someșului (Poiana, Almașul, Agrijul, Valea Sărată), drenează aproximativ o treime din suprafața Jud. Sălaj . Pe lângă afluenții Someșului, Situl cuprinde și câteva heleștee (Cehu Silvaniei, Sălățig, Someș Odorhei, Cheud).

Situl este important pentru populațiile de cuibăritoare. Este o zonă de deal cu un aspect foarte variat care cuprinde Lunca Someșului între Gâlgău și Ulmeni, respectiv dealurile împădurite care o înconjoară . În pădurile bătrâne pe lângă păsări răpitoare care cuibăresc în număr apreciabil cum ar fi viesparul (*Pernis apivarus*), există o populație importantă de ciocănitoare de stejar (*Dendrocopus medius*) și ghionoaia sură (*Picus canus*) .

Potrivit "Formularului standard Natura 2000", principalele specii de păsări în nr. de 20, enumerate în Anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC și 46 specii de păsări cu migrație regulată

nemenționate în Anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC au stat la baza desemnării sitului ROSPA 0114.

ROSCI 0435 Someșul între Rona și Țicău

Potrivit Ordin M.M.A.P. nr. 46/2016 a fost desemnat situl de importanță comunitară "SOMEȘUL ÎNTRE RONA ȘI ȚICĂU" ROSCI 0435, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene "NATURA 2000". Acest sit este în cursul Someșului Unit, în bioregiunea continentală, imediat în aval de localitatea Jibou .

Situl este de tip B, cod RO11, având regiune biogeografică continentală 100% și fiind inclusă în regiunea administrativă Nord-Vest, . Suprafața sitului potrivit "Formularului Standard Natura 2000" este de 503 ha, situat la o altitudine medie de 287 m. Situl este localizat pe următoarele coordonate : Latitudine N 47.0007000 , Longitudine E 23.0018583 .

Caracteristici generale ale sitului – Tipuri de habitate .

Între caracteristicile generale ale sitului menționăm următoarele tipuri de habitate – conform Formularului Standard Natura 2000 :

- ✓ Râuri, lacuri Cod N06 – acoperire 64,04%, suprafață calculată 322,12 ha .
- ✓ Mlaștini, turbării Cod N07 – acoperire 2,15%, suprafață calculată 10,81 ha .
- ✓ Culturi (teren arabil) Cod N12 – acoperire 25,44%, suprafață calculată 127,96 ha .
- ✓ Pășuni Cod N14 – acoperire 2,97%, suprafață calculată 14,94 ha .
- ✓ Alte terenuri arabile Cod N15 – acoperire 5,03%, suprafață calculată 25,30 ha .
- ✓ Alte terenuri artificiale (localități, mine) Cod N23 – acoperire 0,29%, suprafață calculată 1,46 ha .

Situl este important pentru următoarele specii de pești :

- *Aspius aspius* (avat, aun, butoi, pește lup) .
- *Rhodeus sericeus amarus* (boarcă) .
- *Barbus meridionalis petenyi* (câcrușe, mreana vânătă) .
- *Cobitis taenia* (zvârlugă) .
- *Gobio kessleri* (petroc) .
- *Gobio albipinnatus* (porcușorul de nisip) .
- *Sabanejewia aurata* (dunărică, zvârlugă aurie) .

De asemenea o specie de mamifere din anexa IV a OUG nr. 57/2007 : Lutra lutra (Vidra, câine de râu) . Situl este important pentru cele 7 specii de pești și pentru specia de mamifere Lutra lutra (vidra sau câinele de râu) .

Potrivit "Formularului Standard Natura 2000" Cod ROSCI 0435 principalele specii de pești în număr de 7, enumerate în Anexa II la Directiva 92/43/CEE și evaluarea sitului în ceea ce le privește, respectiv specia de mamifere Lutra lutra (vidra, câinele de râu) din Anexa IV a O.U.G. 57/2007 au stat la baza desemnării sitului ROSCI 0435 .

Calcarele de la Rona

Calcarele de Rona, (monument al naturii) este o arie protejată de interes național ce corespunde categoriei a III-a IUCN (rezervație naturală, tip geologic) situată în județul Sălaj, pe teritoriul administrativ al orașului Jibou.

Aria protejată cu o suprafață de 0,50 hectare este situată în partea central-nordică a județului Sălaj, în vestul localității Rona, sat aparținător orașului Jibou, în lunca dreaptă a râului Someș..

Rezervația naturală a fost declarată arie protejată prin Legea Nr.5 din 6 martie 2000 (privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate) și prezintă depozite lacustre formate din calcare albe-cenușii și bej-ruginii, alternând cu marne cenușii-albăstrui așezate în strate monoclinale cu conținut numeros de resturi fosile de moluște, schelete de pești ori reptile.

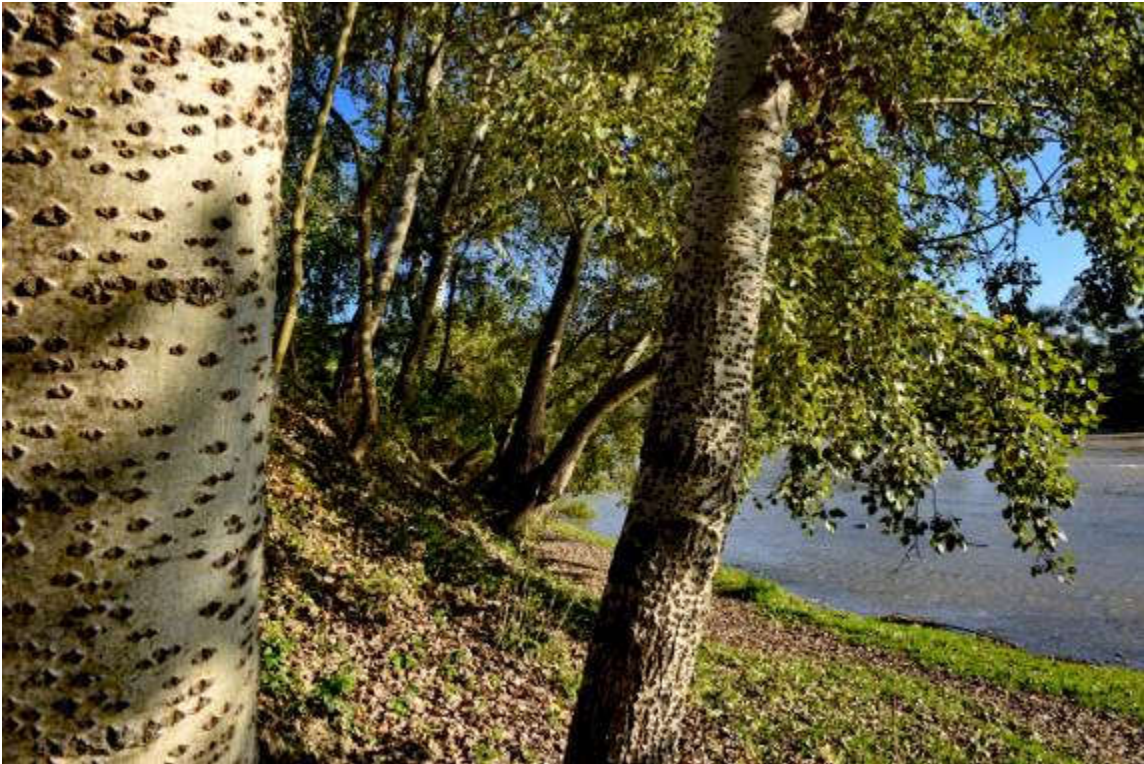
69

<https://peterlengyel.wordpress.com/2015/10/20/calcarele-de-rona-jibou/>

<https://peterlengyel.wordpress.com/2015/10/20/calcarele-de-rona-jibou/>

<https://peterlengyel.wordpress.com/2015/10/20/calcarele-de-rona-jibou/>

Grădina Botanică

Grădina Botanică reprezintă un punct de atracție pentru foarte mulți vizitatori din țară și de peste hotare. Aceasta a luat ființă în anul 1968 din inițiativa profesorului Vasile Fati. În prezent, se întinde pe o suprafață de 25 ha, așezată în cadrul ansamblului Wesselenyi.

Amplasată la altitudinea de 272 m, înconjurată de dealuri destul de înalte, care o protejează împotriva curenților reci, se bucură de un climat foarte favorabil care permite cele mai variate experimentări. Colectiile Grădinii Botanice cuprind peste 5.000 de specii de plante provenite din variate zone geografice ale lumii.

În cadrul activităților ce se desfășoară în cadrul Grădinii Botanice, se produce un bogat și variat sortiment de plante ornamentale, care sunt distribuite în scopul folosirii acestora ca material demonstrativ și pentru ornamentarea parcurilor și localurilor școlilor. Personalul de specialitate din cadrul unității, organizează manifestări științifice, seminarii, simpozioane, participă la congrese naționale și internaționale, colaborează la elaborarea unor publicații în țară și străinătate.

Anual Grădina Botanică editează catalogul de semințe și mostre de plante, prin intermediul căruia unitatea întretine un schimb activ cu peste 450 grădini botanice și alte instituții de profil din întreaga lume.

71

https://ro.wikipedia.org/wiki/Fi%C8%99ier:Gradina_botanica_jibou.jpg

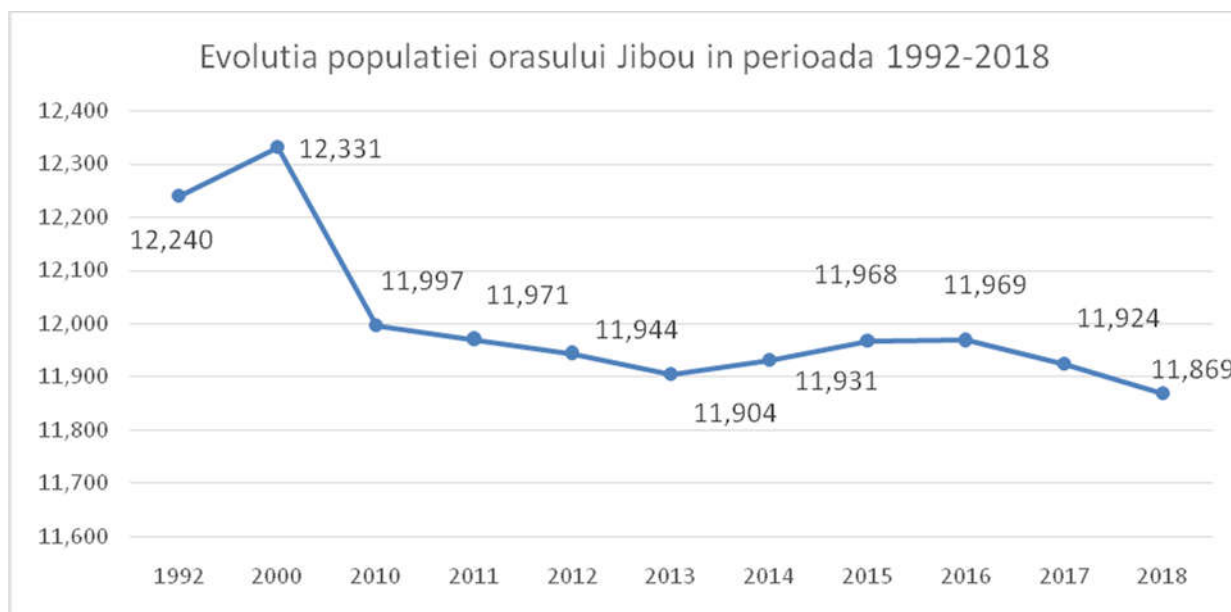
4.1.4. POPULATIA- EVOLUTIE DEMOGRAFICA SI FORTA DE MUNCA

Populația este resursa cea mai importantă și dinamică în cadrul unei localități. Rezultatele schimbărilor sociale (natalitate, mortalitate, migrație, îmbătrânirea populației etc) sunt puternic resimțite la nivelul unei localități, creând efecte pe termen mediu și lung.

Evoluția demografică a populației orașului Jibou

An	1992	2000	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nr loc Jibou	12,240	12,331	11,997	11,971	11,944	11,904	11,931	11,968	11,969	11,924	11,869

În anul 2018 populația orașului Jibou era de 11.869 locuitori, în scădere cu 54 locuitori față de anul precedent, când populația atingea valoarea de 11.924 locuitori. Comparând numărul locuitorilor înregistrați în anul 2018 cu numărul locuitorilor înregistrați la recensământul din 2011, constatăm că populația orașului Jibou a scăzut cu 103 persoane, reprezentând o scădere de 1%. Comparând populația orașului Jibou înregistrată în anul 2018 cu populația localității din anul 1992 se remarcă o scădere de 3% a numărului locuitorilor.

Analizând graficul evoluției demografice a populației orașului Jibou observăm o scădere continuă a numărului locuitorilor în perioada 2000-2018. Dacă în anul 2000, localitatea Jibou avea 12.331 locuitori, 18 ani mai târziu, la nivelul localității se înregistrează 11.869 locuitori, cu 462 mai puține persoane față de anul de referință, reprezentând o scădere de 4%.

În perioada analizată se curba reprezentand evolutia populatiei prezinte tendințe de scadere a numarului locuitorilor orasului Jibou.

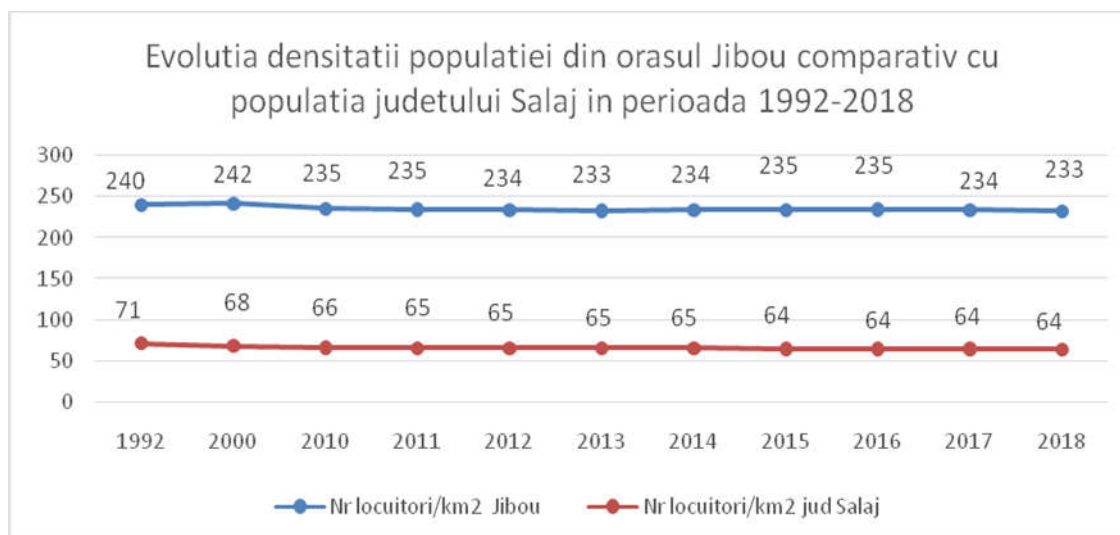
Densitatea populației

Orasul Jibou ocupă o suprafață 51 km² avand in anul 2018, 11.869 locuitori rezultand o densitate de 233 loc/km². Populația județului Salaj in anul 2018 era de 245.813 locuitori, iar suprafața județului este de 3.864 km², înregistrându-se astfel o densitate a populației județului Salaj de 64 loc/km². Privind comparativ densitatea populației înregistrată în localitatea Jibou, cu densitatea populației înregistrată în județul Salaj remarcăm ca densitatea înregistrată la nivelul localitatii Jibou este mai mare față de densitatea înregistrată la nivelul județului. La nivel național s-a înregistrat în anul 2018 o densitate a populației de 81,89 loc/km², densitate mai mica decât valoarea înregistrată la nivelul localității.

O densitate mare a populatiei localitatii Jibou prezinte avantaje privind gruparea fortei de munca, costuri mai reduse ale administratiei locale privind facilitatile oferite cetatenilor, precum si o eficienta a investitiilor publice.

An	1992	2000	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nr locuitori/km ² Jibou	240	242	235	235	234	233	234	235	235	234	233
Nr locuitori/km ² jud Salaj	71	68	66	65	65	65	65	64	64	64	64

73

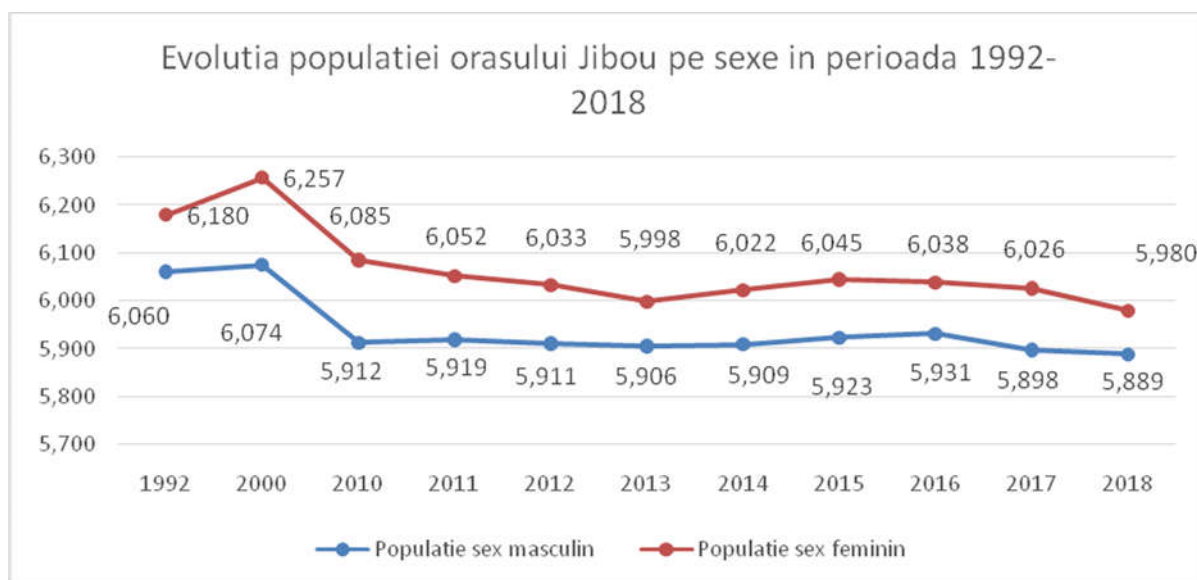
Graficul evoluției densității populației județului Salaj (marcat cu roșu) în perioada 1992-2018 indică o usoara scadere a densității populației înregistrate la nivelul județului de la valoarea de 71 loc/km²- înregistrată în anul 1992 la valoarea de 64 loc/km² înregistrată în 2018. Același trend in scaddere al densității populației se remarcă și în cazul localității Jilbou, unde în anul 1992 se

înregistrau 240 loc/km², densitate mai mare decât densitatea înregistrată la nivel județean, iar în anul 2018 indicatorul a scăzut cu 7 loc până la valoarea de 233 loc/km².

Densitățile în scădere înregistrate atât la nivel județean cât și la nivelul localității Jibou se datorează scăderii numărului locuitorilor datorită migrației forței de muncă, datorită natalității mai reduse înregistrate după anul 1989 la nivel național.

Structura populației pe sexe și grupe de vârstă

În anul 2018 populația orașului Jibou era structurată în funcție de gen în 5,980 femei și 5,889 bărbați. Distribuția populației localității Jibou pe sexe reflectă echilibrul între ponderea populației feminine și a celei masculine, populația de sex feminin fiind mai mare cu 91 persoane. Privită ca pondere în totalul populației, ponderea populației de sex masculin reprezintă 49.6% din totalul populației localității, în timp ce populația de sex feminin are o pondere de 50,4% în total populație.

Din graficul structurii populației pe sexe din localitatea Jibou se poate observa că numărul persoanelor de sex masculin este mai mic decât numărul persoanelor de sex feminin. Cea mai mare diferență se înregistrează în anul 2000, când populația de sex feminin a fost cu 183 persoane mai mare decât populația de sex masculin.

Se poate observa o scădere mai accelerată a populației de sex feminin în perioada analizată de la 6180 persoane în anul 1992 la 5.980 persoane în anul 2018, înregistrându-se o scădere cu 200 persoane. În același interval temporal (1992-2018), populația de sex masculin a scăzut cu doar 171 persoane.

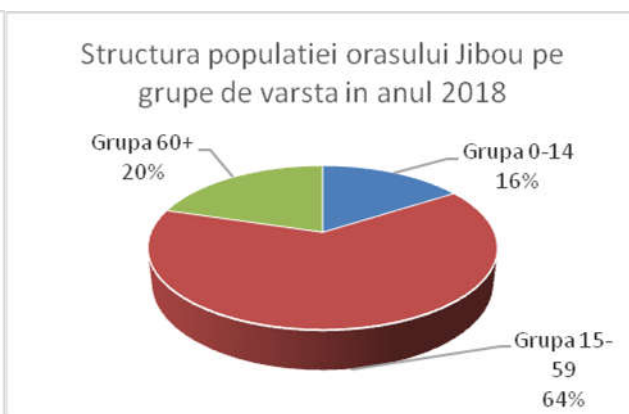
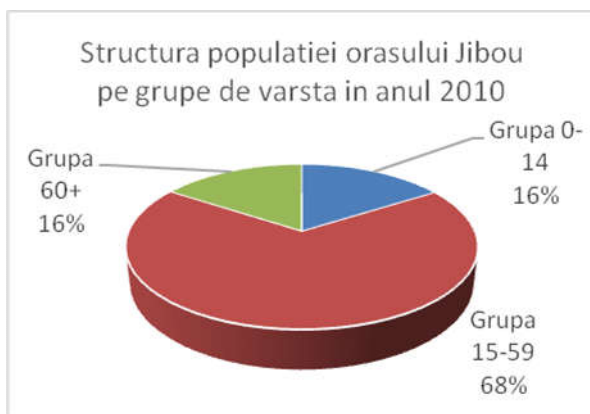
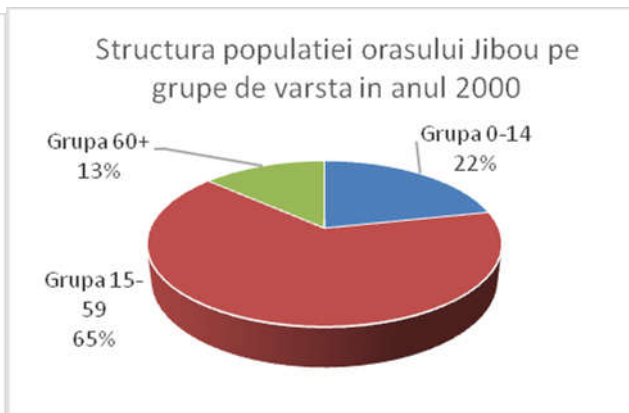
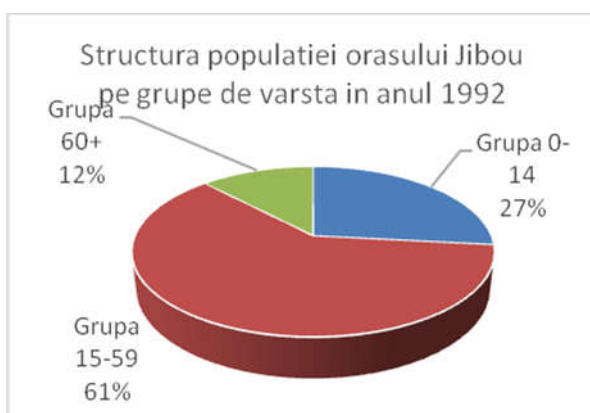
Structura populației pe grupe de vârstă

Reprezentarea structurii pe grupe de vârstă permite evaluarea gradului de îmbătrânire al populației, precum și evidențierea populației active în totalul populației. Populația tânără este

formată din persoanele având între 0-14 ani, populația activă este între 15-59 ani, iar populația bătrână are peste 60 ani.

Evoluția negativă a totalului populației prin reducerea natalității, prin creșterea mortalității, dar și prin creșterea migrației are efecte pe termen lung în structura pe vârste a populației. Modificarea grupelor de vârstă are consecințe pe plan economic prin reducerea populației active și implicit prin reducerea forței de muncă, dar și pe plan social prin creșterea cheltuielilor cu ajutoarele sociale.

Grupe vârstă/an	Grupa 0-14	Grupa 15-59	Grupa 60+
1992	3267	7489	1484
2000	2676	7994	1661
2010	1,920	8,185	1,892
2011	1,912	8,110	1,949
2012	1,905	8,034	2,005
2013	1,903	7,909	2,082
2014	1,923	7,885	2,123
2015	1,914	7,877	2,177
2016	1,919	7,789	2,261
2017	1,933	7,660	2,331
2018	1,891	7,565	2,413

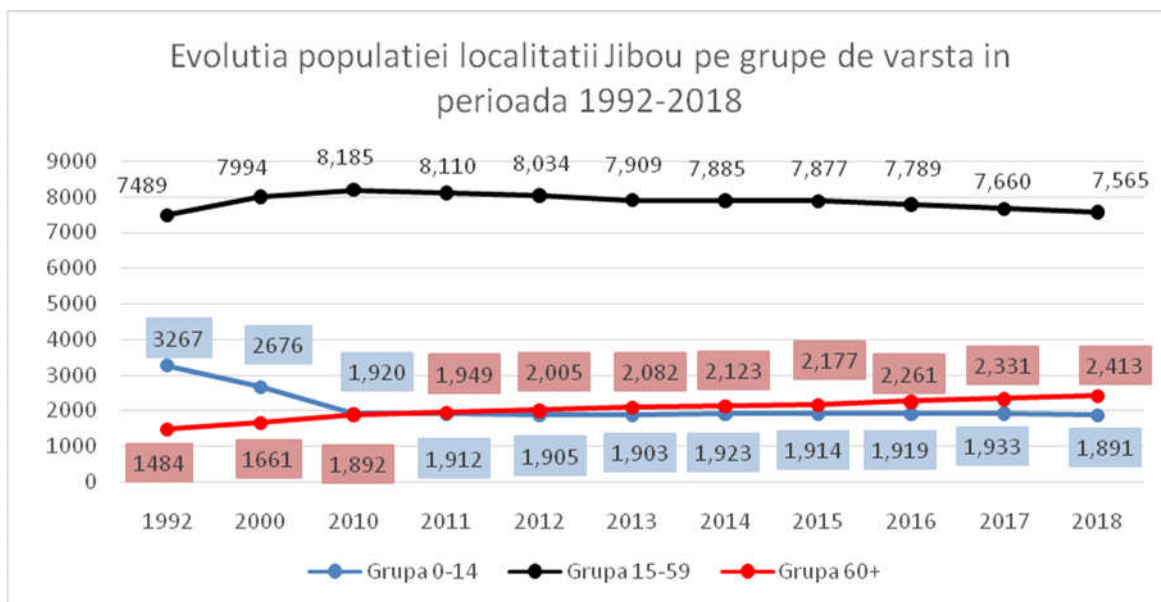

Analizând graficele privind structura populației pe grupe de vârstă se pot constata următoarele:

- grupa de vârstă tânără (0-14 ani) a scăzut de la 27% din total populație în anul 1992 la 22% în anul 2000, iar în anul 2018 atingând ponderea de 16%

- grupa de vârstă 15-59 ani, reprezentând populația activă, a avut o evoluție crescătoare în intervalul analizat, totuși ponderea populației active în total populație a scăzut. În anul 2010 ponderea populației active în total înregistra o pondere de 68%, scăzând în anul 2018 la 64%. Acest fapt indică că populația vârstnică a crescut mai accelerat decât populația activă.

- populația vârstnică de peste 60 de ani avea în anul 1992 o pondere de 12% din total populație, crescând în anul 2018 până la 20%, majorarea ponderii populației vârstnice indică tendințe accentuate de îmbătrânire ale populației localității Jibou.

Analizând graficul evoluției populației pe grupe de vârste din localitatea Jibou, remarcăm următoarele:

- Scaderea populației aparținând **grupeii de vârstă 0-14** va produce efecte negative pe termen lung când populația tânără va deveni activă pe piața muncii, scăzând forța de muncă, iar efortul pentru susținerea populației imbatranite va fi mai mare. În intervalul 2010-2018 populația tânără a scăzut cu 1.374 persoane, reprezentând o scădere de 42%.

- Numărul populației active (**grupa de vârstă 15-59 de ani**) a scăzut în intervalul 2010-2018, în anul 2018 înregistrându-se 7.565 persoane aparținând grupei de vârstă 15-59 ani, cu 620 persoane mai puțin față de anul 2010. Scaderea populației active conduce la reducerea forței de muncă producând dezechilibre pe piața muncii.

- Populația aparținând **grupeii de vârstă peste 60** de ani înlocuiește treptat populația mai tânără din localitate, populația vârstnică din localitate a crescut în intervalul de timp analizat cu 929 persoane. O creștere a numărului populației vârstnice poate conduce la tendința de îmbătrânire a populației și implicit la depopulare, concomitent cu scăderea ca și pondere în total populație a populației active și/sau tinere.

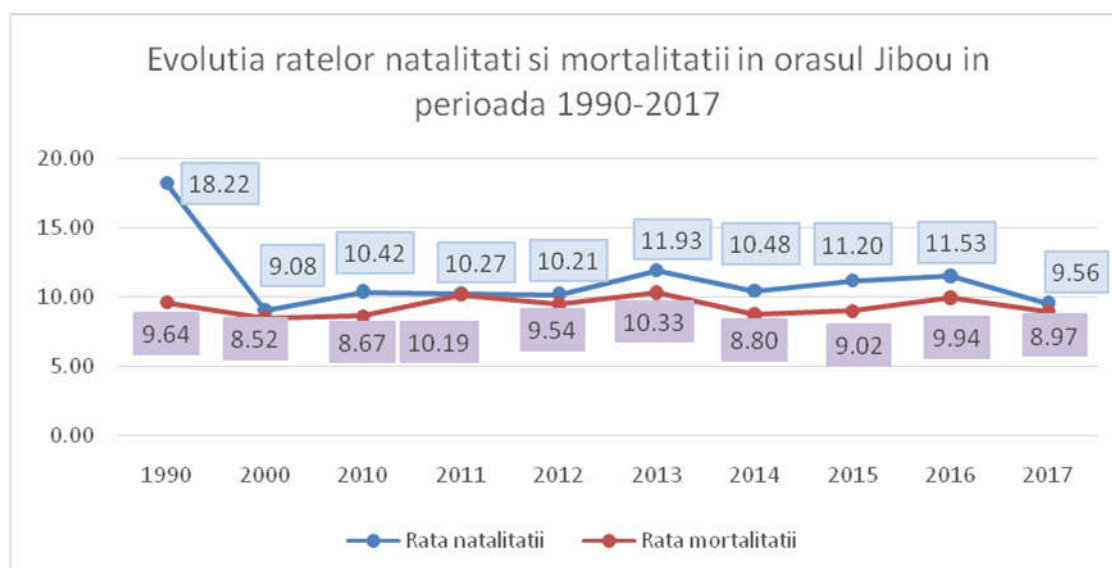
Rata natalității și rata mortalității

Rata natalității reprezintă numărul născuților vii într-un an raportat la numărul total de locuitori. Rata natalității indică numărul de nou născuți vii la 1000 de locuitori.

Rata mortalității se calculează raportând numărul total al deceselor la populația totală, și indică numărul de decese la 1000 de locuitori.

Dacă rata natalității este mai mare decât rata mortalității se poate interpreta drept o creștere a populației pe termen lung, sau întinerirea populației. În caz invers, atunci când rata mortalității este mai mare decât rata natalității, putem considera că populația va avea tendințe de scădere și îmbătrânire pe termen lung.

An	1990	2000	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Nr. nou nascuti	223	112	125	123	122	142	125	134	138	114
Nr. decedati	118	105	104	122	114	123	105	108	119	107
Rata natalitatii	18.22	9.08	10.42	10.27	10.21	11.93	10.48	11.20	11.53	9.56
Rata mortalitatii	9.64	8.52	8.67	10.19	9.54	10.33	8.80	9.02	9.94	8.97
Spor natural	8.58	0.57	1.75	0.08	0.67	1.60	1.68	2.17	1.59	0.59
Bilant demografic natural	105	7	21	1	8	19	20	26	19	7

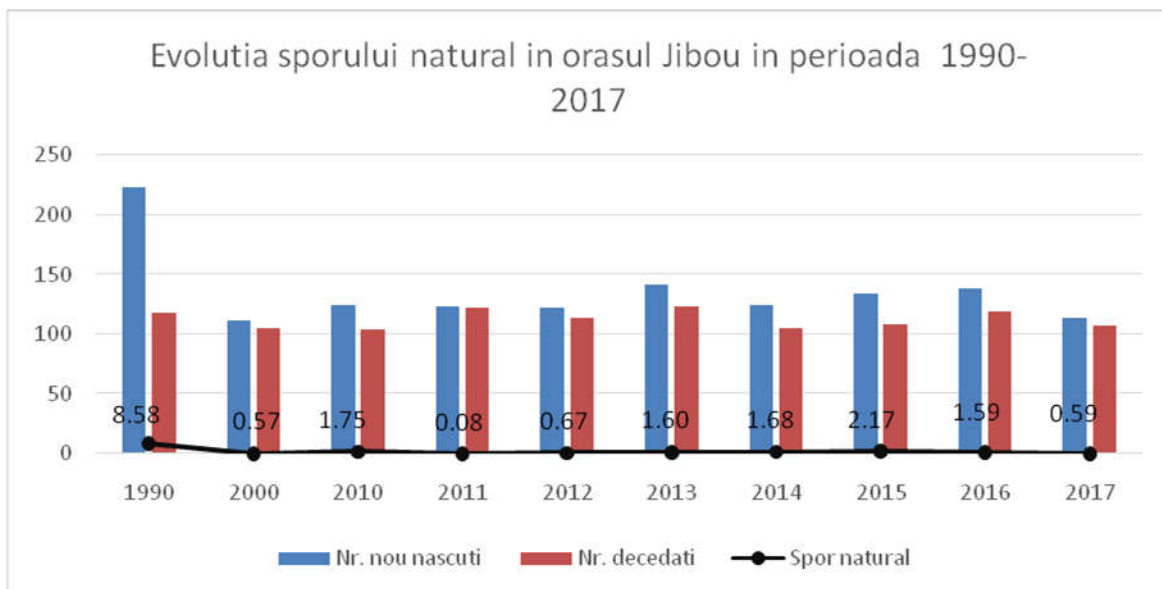
Urmărind evoluția ratelor natalității și a mortalității se pot observa următoarele aspecte:

- În anul 1990 rata natalității înregistrează o valoare de 18,22‰ este mai mare decât rata mortalității care a înregistrat o valoare de 9,64 ‰
- Rata natalității este constantă, numărul persoanelor nou născute fiind în intervalul 125-142 noi născuți în perioada 2010-2017
- Rata mortalității oscilează în perioada analizată în jurul valorii de 10-11 ‰
- În anul 2013 numărul persoanelor decedate a înregistrat cea mai mare valoare din intervalul analizat, 123 persoane, fiind mai mic decât numărul noilor născuți, care a înregistrat o valoare de 142
- În anul 2017 numărul noilor născuți a fost de 114 în scădere față de anii 2015-2016 când numărul noilor născuți a fost de 134 și 138
- În general rata natalității înregistrată la nivelul localității Jibou a fost mai mare decât rata mortalității în intervalul analizat

Numărul nașterilor diferă semnificativ de la un an la altul, nefiind o constantă. Având în vedere că populația localității are tendințe de îmbătrânire, iar numărul noilor născuți nu pare să fie pe un trend crescător, putem lua în considerare scăderea numărului locuitorilor.

Sporul natural

Sporul natural este un indicator care reflectă echilibrul existent între cele două fenomene: natalitate și mortalitate. El evidențiază creșterea naturală a unei populații și se calculează ca diferență între numărul de nașteri și cel de decese care au avut loc într-un an raportată la volumul populației.

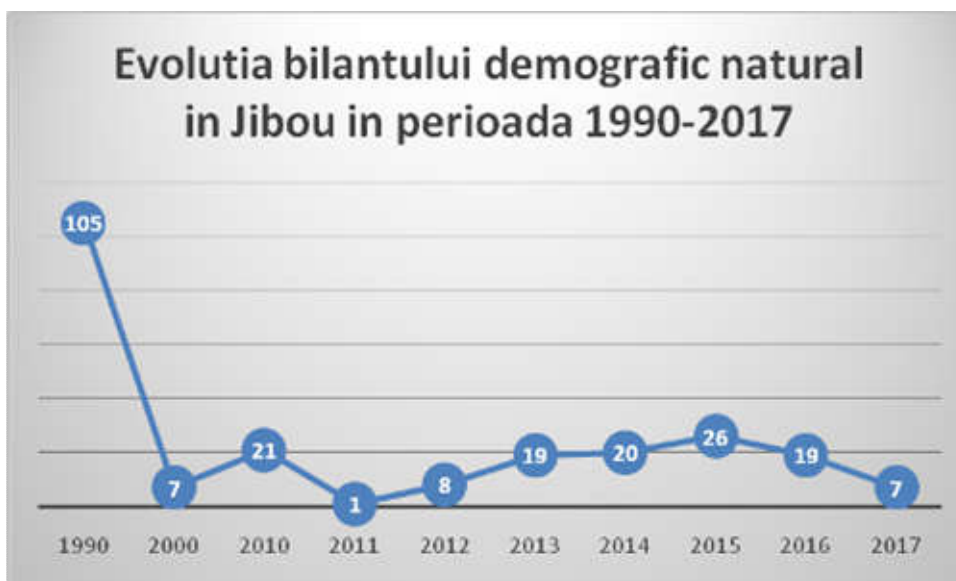

Analizând graficul evoluției sporului natural înregistrat în localitatea Jibou se observă că sporul natural a înregistrat valori pozitive în perioada analizată când rata natalității a fost mai mare decât

rata mortalitatii. Pe întreaga perioadă analizată sporul natural înregistrează valori oscilante, se constată diferențe fragile între numărul noilor născuți și numărul deceselor, totuși sporul natural înregistrează valori supraunitare arătând tendința de creștere a populației locale.

Bilanțul demografic natural reprezintă diferența dintre numărul născuților vii și numărul celor decedați din cadrul unei populații într-o unitate de timp. Bilanțul demografic natural ne ajută să descriem și să înțelegem creșterea demografică, și nu reproducerea populației.

În cazul localității Jibou bilanțul demografic natural este pozitiv în perioada analizată, fapt ce arată tendința de creștere a populației în anii menționați, numărul noilor născuți fiind mai mare decât numărul persoanelor decedate.

În anul 1990 numărul noilor născuți a fost semnificativ mai mare decât numărul persoanelor decedate, bilanțul demografic înregistrând valoarea 105. În anii următori bilanțul demografic a scăzut, totuși valorile pozitive indică un număr mai mare al noilor născuți comparativ cu numărul persoanelor decedate. Indicatorul bilanțului demografic natural arată o creștere a populației locale.

Mobilitatea populației- Intrări și ieșiri în efectivul orasului Jibou

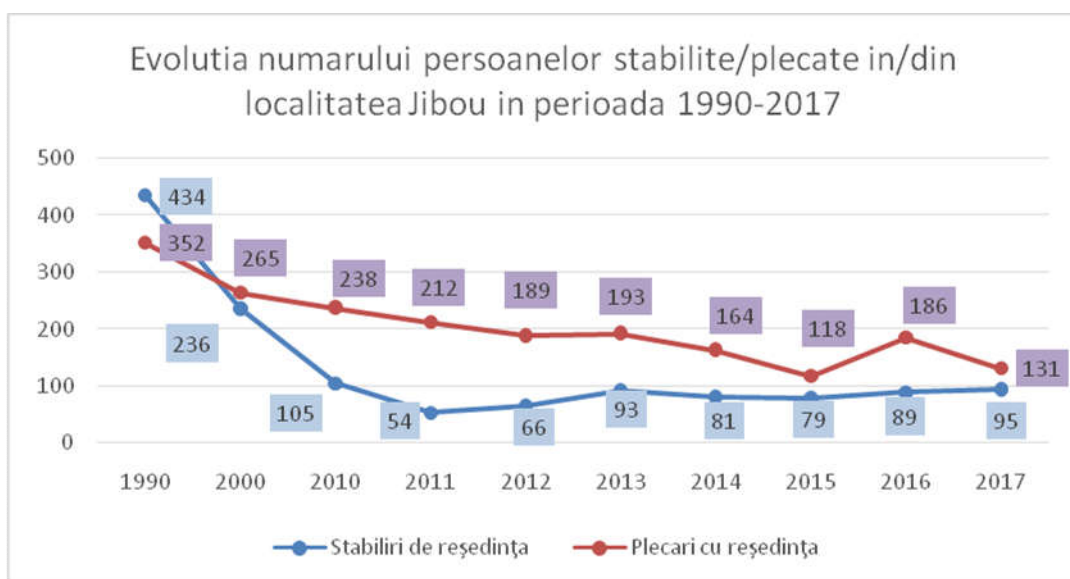
Populația imigrantă (care se stabilește în localitate) și populația emigrantă (care pleacă din localitate) evidențiază nivelul de atractivitate al respectivei localități. Pentru persoanele care își stabilesc domiciliul în localitate, respectivă localitate reprezintă o oportunitate (un loc de muncă mai bun, un nivel de trai mai bun, servicii publice superioare) în timp ce persoanele care părăsesc localitatea sunt nemulțumiți de condițiile și oportunitățile avute.

Migrația internă, la nivel local, chiar dacă nu influențează volumul total al populației, provoacă importante mutații în structurile după vârste și sexe ale populației, în primul rând pe cele două

medii sociale: urban și rural și, apoi, în profil teritorial-administrativ. La nivelul zonei de studiu a fost cuprinsă în analiza atât migrația internă, cât și cea externă.

Stabilirile de domiciliu în localitate s-ar explica, de exemplu, prin preferințele pentru un anumit stil de viață (aer curat, spații mai largi de locuit), cu costuri mai mici ale traiului și posibilități de dobândire a unei locuințe la preturi mai convenabile.

An	1990	2000	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stabiliri de reședință	434	236	105	54	66	93	81	79	89	95
Plecări cu reședință	352	265	238	212	189	193	164	118	186	131
Spor migratoriu	82	-29	-133	-158	-123	-100	-83	-39	-97	-36

Se poate observa în graficul de mai sus numărul mare de persoane care parasit localitatea Jibou în perioada analizată. Dacă în anul 1990 numărul persoanelor care și-au stabilit domiciliul în Jibou a avut valoarea de 434 persoane, fiind mai mare decât numărul persoanelor care au plecat din localitate - 352, începând cu anul 2000, numărul persoanelor care au plecat din Jibou a fost mult mai mare decât numărul persoanelor care și-au stabilit domiciliul în localitate.

În perioada 2000-2017 persoanele care au parasit localitatea au fost mai numeroase decat persoanele care si-au stabilit resedinta in Jibou.

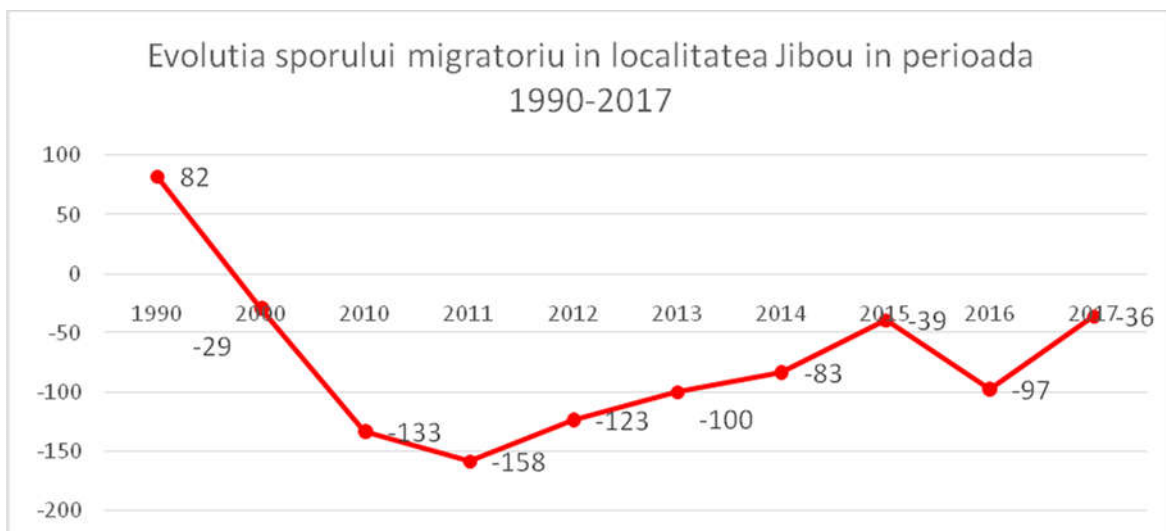
Se remarca totusi un numar important de persoane care si-au stabilit domiciliul in Jibou, putem considera ca localitatea prezinta un grad de atractivitate ridicat la nivel local.

Spor migratoriu

În cadrul migrației putem distinge migrația internă (în cadrul aceleiași țări între sate și orașe) și migrația externă. Se consideră migrație atunci când persoana care migrează își stabilește domiciliul în localitate, în acest caz vom avea localitate de origine (de plecare) și localitate de destinație (de origine).

Sporul migrației se calculează ca diferență între numărul de stabiliri de domiciliu și numărul de plecări și arată creșterea sau diminuarea populației.

Migrația este un fenomen demografic influențat de condițiile economice și sociale arătând oportunitățile sau amenințările de pe piața muncii.

Sporul migratoriu negativ se înregistrează începând cu anul 2000, indicând numărul mai mare a plecarilor din localitate decât stabilirile de reședință în Jibou.

Cea mai mică valoare a sporului migratoriu și anume -158, se înregistrează în anul 2011, graficul arătând un număr mare de persoane care au parasit localitatea, și implicit un număr redus de persoane care si-au stabilit resedinta in localitate.

Începând cu anul 2012 curba sporului migratoriu a înregistrat o traiectorie ascendentă datorită numărului persoanelor care au parasit localitatea coroborat cu o ușoară creștere a persoanelor care si-au stabilit domiciliul in localitate.

Piața muncii din județul Salaj a suferit transformări majore în contextul procesului de restructurare economică început după anii 90, constând în reducerea populației active și a populației ocupate, menținerea șomajului la valori relativ ridicate dar și creșterea șomajului de lungă durată și, aspect cu conotații puternic negative, creșterea populației inactive.

Impactul fenomenelor demografice asupra evoluției resurselor de munca (scăderea natalității, menținerea mortalității ridicate, creșterea migrației externe) a fost însoțit de efecte economice cum ar fi restructurarea economică, accentuând migrația urban-rural și ocuparea în agricultura de subsistență, dezvoltarea pieței muncii informale sau constituirea unui segment important de populație inactivă

Din punct de vedere al **resurselor de muncă**, la nivelul anului 2017 județul Salaj ocupa ultima poziție în cadrul Regiunii Nord-Vest din punct de vedere al populației active, doar 102.8 mii persoane fiind active, reprezentând 41,8% din totalul populației județului. Populația activă a județului reprezintă doar 8,47% din totalul populației active a Regiunii Nord-Vest.

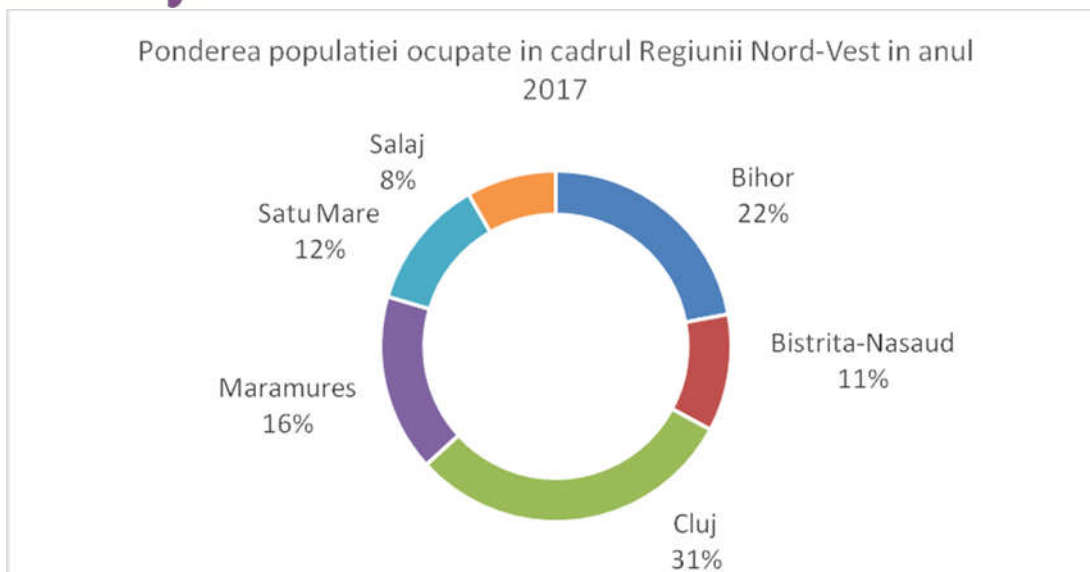
Populația activă	1990	2000	2010	2017
Regiunea Nord-Vest	1,411.0	1,278.9	1,226.7	1,213.5
Bihor	329	294.8	282.7	266.9
Bistrita-Nasaud	144.6	136	133.7	131.3
Cluj	369.5	334.9	341.9	365.9
Maramures	259.7	232.4	207.6	198.9
Satu Mare	185.1	164.4	154.6	147.7
Salaj	123.1	116.4	106.2	102.8

Se poate constata o scădere continuă a populației active din județul Salaj, fapt ce se constată și la nivel regional. Dacă în anul 1990 în județul Salaj 123,1 mii persoane erau active, numărul lor a scăzut cu 16,5 %, în anul 2017 doar 102,8 mii persoane erau active.

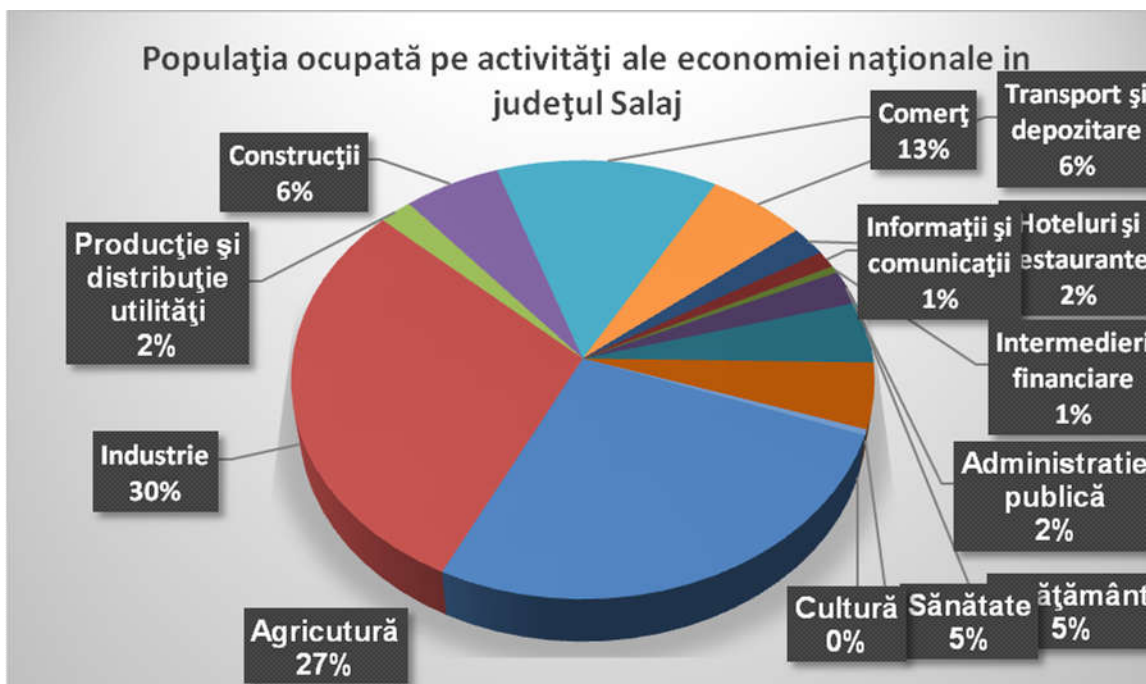
Scăderea populației active din județ poate avea ca și cauze migrația masivă a populației datorită înrăutățirii condițiilor economice, natalitatea scăzută și mortalitatea ridicată.

Populația ocupată

Populația ocupată	1992	2000	2010	2017
Regiunea Nord-Vest	1,376.8	1,170.0	1,153.7	1,179.8
Bihor	317.4	281.2	266	260.4
Bistrita-Nasaud	138.6	118.8	125.1	127.3
Cluj	378.4	297.1	325	358.4
Maramures	245.6	211.1	195.1	192.7
Satu Mare	182.5	157	145.2	143
Salaj	114.3	104.8	97.3	98

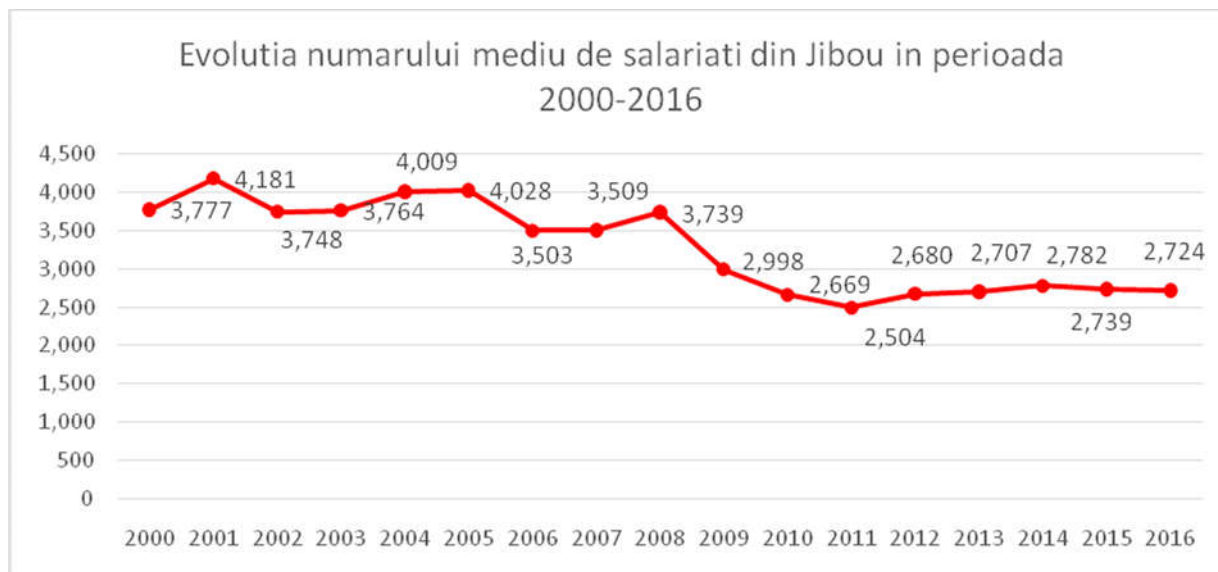

Populația ocupată a județului Salaj deține o pondere de 8 % în totalul populației ocupate din Regiunea Nord-Vest, ocupând ultimul loc în regiune. Comparând datele furnizate de INSSE, constatăm că populația activă este mai mare decât populația ocupată cu 4,8 mii de persoane, rezultând ca 5% din populația activă nu are loc de muncă.

Analizând populația ocupată pe activități ale economiei în județul Salaj se constată că cele mai multe persoane lucrează în sectorul industrial – 30%, în agricultura 27%, în sectorul comercial 13%, transporturi 6%, sănătate 5%, învățământ 5%, producție și distribuție utilități 2%, administrație publică 2%, hoteluri și restaurante 2%. Sectorul primar și secundar al economiei înglobează 57% din populația ocupată arătând o dezvoltare corespunzătoare a economiei locale.

Număr mediu de salariați

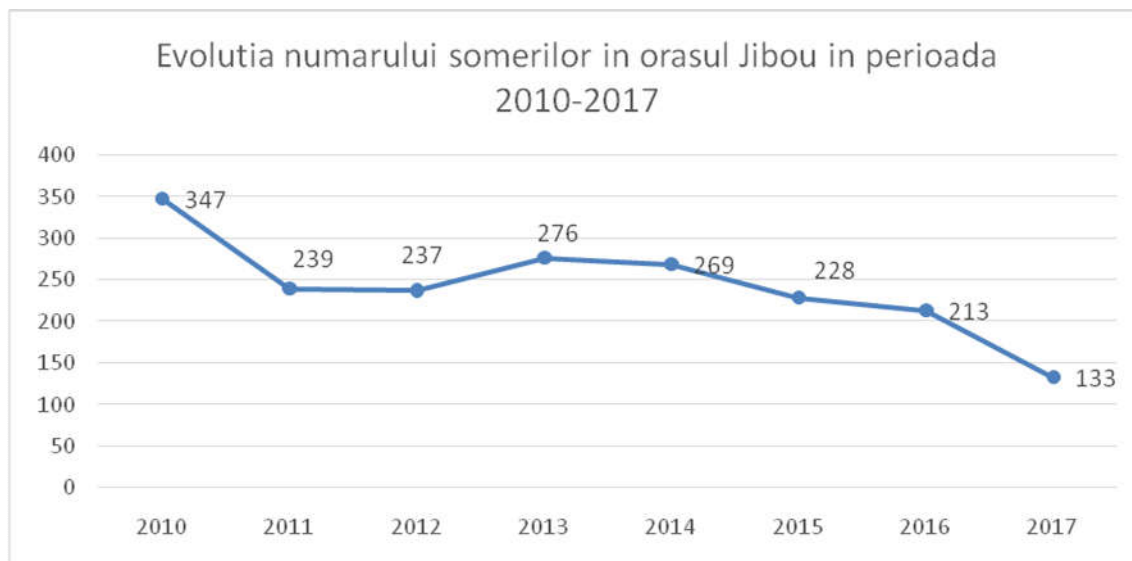

Numărul mediu al salariaților înregistrat la nivelul localității Jibou a avut o evoluție descrescătoare per ansamblu în intervalul de timp analizat. În anul 2000 în Jibou se înregistrau 3.777 de salariați, valoare ce a crescut în anul 2001 când s-au înregistrat 4.181 salariați, reprezentând un maxim al perioadei.

În anii următori numărul mediu de salariați a avut tendințe de scădere, astfel în anul 2016 la nivelul localității Jibou s-au înregistrat 2.724 salariați, cu 28% mai puțin față de anul 2000.

Șomajul

Evoluția numărului șomerilor înregistrați în localitatea Jibou în perioada 2010-2017

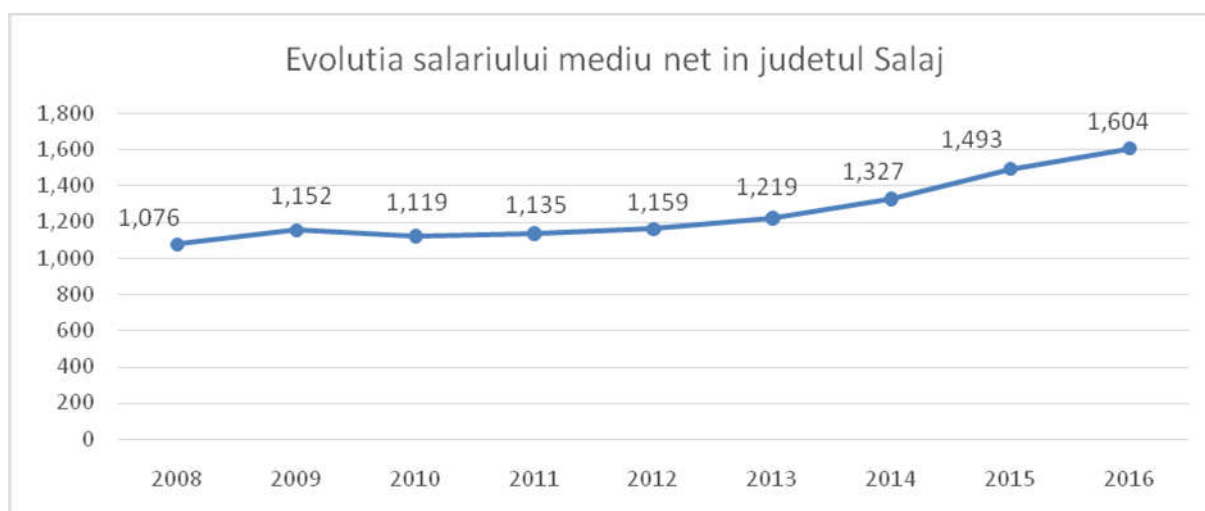
Graficul evoluției numărului somerilor din localitatea Jibou are o traiectorie descendentă indicând o scădere a numărului somerilor înregistrați la nivelul localității. O scădere a numărului somerilor indică o creștere a numărului locurilor de muncă din localitate și un grad de ocupare mai mare a populației.

La nivelul anului 2010 în localitatea Jibou au fost raportați 347 de someri, numărul lor continuând să scadă până la valoarea de 133 înregistrată în anul 2017.

Un număr redus de someri indică o ofertă crescută pe piața muncii, venituri mai mari pentru angajați și creșterea nivelului de trai a populației din localitate

Evoluția salariului mediu net în localitatea Jibou

Conform Institutul Național de Statistică, în anul 2016, câștigul salarial mediu net în județul Salaj a fost de 1.604 lei, cu 7% mai mare față de salariul nominal mediu înregistrat în anul 2015. Salariul mediu net înregistrat la nivelul județului Salaj în anul 2016 este mai mic decât salariul net înregistrat la nivel național (2.046 lei) respectiv mai mic decât salariul înregistrat la nivelul regiunii (1.833 lei).

Analizând evoluția salariului mediu net lunar în județul Salaj se constată un trend crescător al nivelului salariului. În anul 2016 salariul mediu net obținut la nivelul județului Salaj a fost de 1.604 lei cu 49% mai mare decât salariul obținut în anul 2008 când valoarea lui a fost de 1.076 lei. Un trend ascendent al nivelului salarial indică o îmbunătățire a condițiilor economice din localitate, atragerea de forță de muncă specializată și creșterea nivelului de trai al cetățenilor.

Castigul salarial mediu net pe ramuri economice comparativ Romania-Regiunea Nord-Vest in anul 2016

	Romania	Regiunea Nord-Vest	Bihor	Bistrita Nasaud	Cluj	Maramures	Satu Mare	Salaj
Agricultură silvicultură pescuit	2,236	2,122	2,140	2,043	2,359	2,189	2,104	1,809
Industrie	2,735	2,347	2,136	2,330	2,759	2,087	2,355	2,419
Construcții	2,095	1,979	1,806	1,662	2,608	1,716	1,688	1,584
Comerț	2,387	2,061	1,874	1,643	2,490	1,870	1,941	1,643
Hoteluri și restaurante	1,682	1,556	1,581	1,416	1,793	1,306	1,346	1,430
Intermedieri financiare	5,597	4,690	3,713	3,753	5,689	3,846	3,464	3,606
Administrație publică	4,270	3,909	3,762	3,625	4,306	3,638	4,184	3,610
Invățământ	2,831	2,939	2,647	2,542	3,629	2,513	2,591	2,463
Sănătate și asistență socială	2,856	2,825	2,741	2,469	3,249	2,647	2,649	2,362

În agricultură, silvicultură și pescuit, în județul Salaj caștigul salarial nominal mediu net a fost de 1.809lei, mai mic decât cel realizat la nivel regional (2.122 lei), mai mic decât salariul mediu net înregistrat la nivel național (2,735lei).

În industrie caștigurile medii nete au fost de 2.419 lei, valoare mai mare decât cea raportată la nivel regional (2.347 lei), dar mai redusă decât salariul din industrie raportat la nivel național (2.735 lei). Din punct de vedere al salariului mediu din sectorul industrial județul Salaj se situează pe locul secund în regiune după județul Cluj care a raportat un salariu de 2.759 lei

Salariul mediu net înregistrat în județul Salaj în sectorul construcțiilor a fost în anul 2016 de 1.584 lei, mai redus decât salariile din construcții raportate la nivel național – 2.095 lei și regional – 1.979 lei.

În sectorul hotelier la nivelul județului Salaj salariul mediu net a fost de 1430 lei, valoare mai redusă decât a salariilor nete raportate la nivel național – 1.682 lei și la nivel regional – 1.556 lei.

În sectorul comercial și al intermediilor financiare salariile nete au fost de 1.643 lei și 3.606 lei, înregistrându-se valori mai mici decât a salariilor raportate la nivel național: 2.387 lei și 5.597 lei, mai reduse decât valorile raportate la nivel regional, respectiv: 2.061 lei și 4.690 lei.

În celelalte ramuri caștigurile salariale nete se situează sub media raportată la nivelul regiunii de Nord-Vest, rezultând astfel că forța de muncă ce activează la nivelul județului Salaj primește o remunerație mai redusă comparativ cu media regiunii.

4.1.3. EDUCATIE, SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA

EDUCAȚIE

Instruirea și pregătirea tineretului pentru viața este asigurată prin intermediul a 3 grădinițe, 2 școli gimnaziale, Clubul Copiilor și un Liceu teoretic. În satele aparținătoare există grădinițe și școli primare. Unitățile de învățământ dispun de săli de clasă, cabinete, laboratoare, biblioteci, săli de sport, precum și de colective de cadre didactice bine pregătite și devotate profesiei de dascăl. În cadrul Centrului de Cercetări Biologice de pe lângă Grădina Botanică se desfășoară activități de cercetare și dezvoltare în domeniul biologiei, educație-formare-specializare, microproducție, activități muzeistice și turistice.

Jiboul înregistrează prezența a 4 unități școlare cu 2329 copii și elevi și 176 cadre personal didactic. Învățământul preșcolar are înscriși 449 copii de care se ocupă 31 educatoare, cel primar și gimnazial 1014 (cu valori sensibil egale pentru învățământul primar-508 elevi și respectiv gimnazial-506) și 81 cadre didactice. Elevii din licee totalizează 835 persoane și 64 cadre personal didactic iar învățământul profesional și de ucenici are 31 de elevi.

În ceea ce privește spațiile de învățământ, Jiboul totalizează un număr de 62 săli de clasă, (din care 43 sunt în licee) 13 laboratoare școlare, 3 săli de gimnastică (d.c. 2 la licee), 3 ateliere școlare și 3 terenuri de sport (d.c. 2 în incintele celor 2 licee).

87

SANATATE

Pe teritoriul orașului Jibou funcționează un spital orașenesc cu un număr de 105 paturi, 16 medici și 49 persoane cu pregătire medie. La acesta se adaugă un dispensar medical, un cabinet medical școlar și două laboratoare de analize medicale. Cele 7 cabinete medicale de familie, individuale autorizate și evaluate, furnizează servicii în domeniul asistenței medicale primare în conformitate cu prevederile O.G. nr.124/1998, în baza unor contracte încheiate cu Casa de Asigurări de Sănătate Sălaj.

Activitatea medicală stomatologică are loc în cele 6 cabinete de profil existente pe raza orașului. Din cele 4 farmacii existente, una cu 2 farmaciști angajați, este publică iar 3 cu 7 farmaciști sunt private. Tot în domeniul medical privat unde profesează în total un personal medical de 19 oameni, regăsim și un laborator pentru tehnică dentară.

CULTURA

Principala instituție de cultură a orașului este Casa de Cultură, unde se desfășoară variate activități: spectacole, simpozioane, mese rotunde, expoziții de carte și pictură etc. Biblioteca orașenească, cu un fond bogat de cărți și publicații, satisface apetitul de informații de la cei mai mici la cei mai vârstnici.

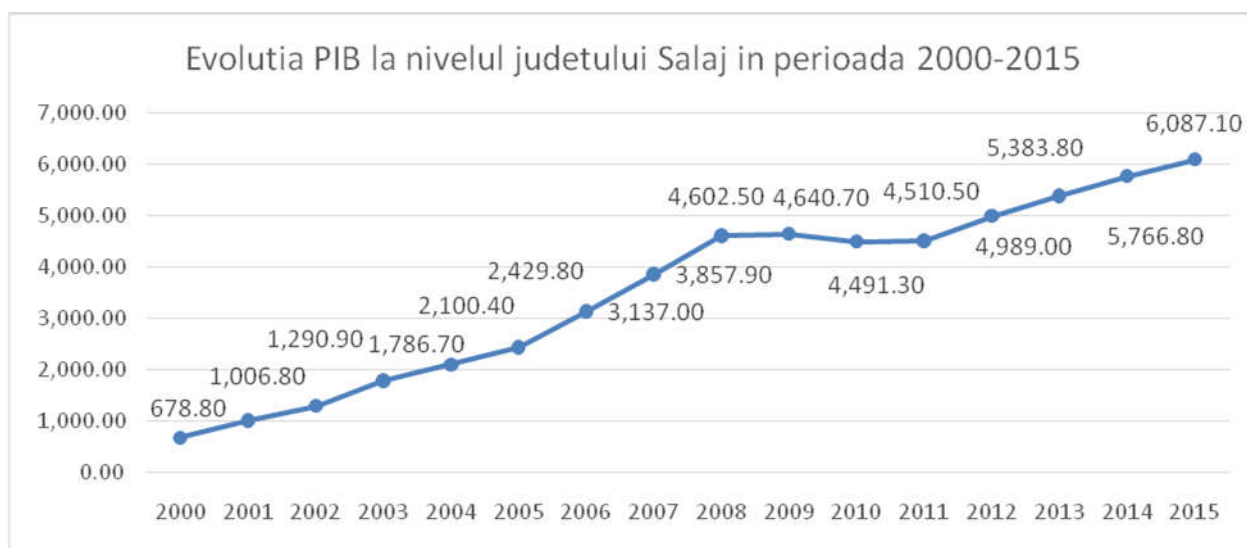
4.1.6. MEDIUL ECONOMIC

PRODUSUL INTERN BRUT

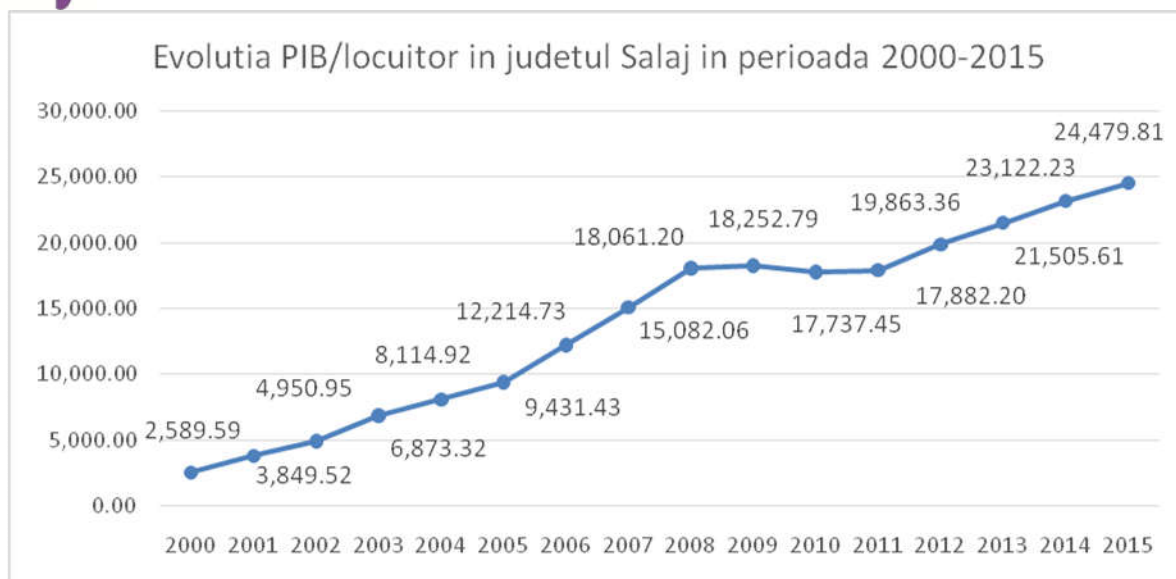
Produsul Intern Brut reprezintă valoarea de piață a tuturor bunurilor și serviciilor din cadrul granițelor unei țări dintr-o anumită perioadă de timp, inclusiv producția companiilor străine care își desfășoară activitatea pe teritoriul țării, dar exclusiv producția companiilor autohtone în afara țării.

PIB indică puterea unei economii prin afișarea valorii de piață a bunurilor și serviciilor produse în cadrul unei economii într-un anumit an. Principalele componente ale PIB sunt consumul, investițiile, exporturile nete, cheltuielile și bunurile guvernamentale, din care consumul individual reprezintă circa două treimi din PIB. Indicele deflator PIB este folosit adesea în legătură cu PIB-ul pentru a măsura modificările în costul nominal al bunurilor și serviciilor dintr-o țară.

Analiza dinamicii PIB total în perioada 2000-2015, conform datelor furnizate de INS, evidențiază creșterea valorii PIB de aproximativ 9 ori la nivel județean (de la 678 mil RON în anul 2000 la 6.087,10 mil RON în anul 2015), existând un trend crescător de la un an la altul pentru întreaga perioadă de timp, excepție făcând anul 2010 când valoarea PIB-ului s-a diminuat.

PIB-ul total înregistrat la nivelul județului Salaj în anul 2015 reprezintă aproximativ 7,5% din PIB-ul regional, ocupând ultimul loc din punct de vedere a contribuției la PIB-ul Regiunii Nord-Vest. În vederea stimulării unei creșteri a PIB-ului județean, sunt necesare măsuri concertate vizând pe de o parte stimularea agriculturii și a industriei prelucrătoare, sectoarele competitive pe plan județean, corelate cu măsuri de creștere a productivității muncii în mediul rural.

Curba care reprezinta PIB/locuitor la nivelul judetului Salaj a avut o traiectorie ascendenta in intervalul 2000-2015 rezultand cresterea indicatorului in intervalur temporar analizat. Daca in anul 2000 valoarea PIB/locuitor in Salaj a fost de 2.589 lei, in anul 2015 valoarea inregistrata a fost de 9,5 ori mai mare, atingand valoarea de 24.479,81 lei. In anul 2015 PIB/locuitor raportat la nivelul judetului Salaj a fost de 24.479,81 lei, mai mic decat PIB/locuitor inregistrat la nivelul Regiunii Nord-Vest care a fosr de 28.754,84 lei /locuitor. La nivelul regiunii Pib-ul obtinut de judetul Salaj il situeaza pe locul 3 in regiune dupa Cluj – 43.257,21 lei/loc si jud Bihor- 26.115,58 lei/loc, dar inaintea judetelor Maramures – 22.920,21 lei/loc, Bistrita 22.685,26 lei /loc si Satu Mare 21.947,84 lei/loc.

Cresterea PIB si a PIB/locuitor reflecta o expansiune economica. Cresterile PIB al unei regiuni fata de o alta , o face pe prima mai atragatoare pentru investitori. PIB are rolul intaririi monedei nationale.

In cazul PIB-ului obtinut de judetul Salaj indica o imbunatatire a conditiilor economice din judet, valoarea mai mare inregistrata de acesta comparativ cu valoarea nationala, indica conditii economice mai bune inregistrate de Sălaj comparativ cu situatia economica nationala.

EVOLUȚIA ECONOMIEI LOCALE

Un rol important în evoluția Jiboului a avut-o familia Wesselényi, care a construit aici un castel încă în anul 1584, din care în zilele noastre se mai păstrează doar urmele de fundație. Construcția [actualului castel](#) în stil baroc, unul din cele mai frumoase din Transilvania, a început în anul 1778 și a durat mai bine de 30 ani. Cel mai de seamă reprezentant al acestei familii a fost contele Miklós Wesselényi Jr., care a trăit între 1796–1850. A luptat pentru eliberarea iobagilor, fiind considerat liderul opoziției nobiliare maghiare reformatoare, care lupta împotriva conservatorismului monarhiei de Habsburg. În toată această perioadă, pe moșia acestei familii au fost introduse o serie de metode moderne de lucru a pământului, s-au adus vite și cai de rasă, a început furajarea în stabulație a animalelor, s-au ținut concursuri de cai și s-a organizat dresajul câinilor. În urma foarte buneii organizări a activității de pe moșie, forțele de producție s-au dezvoltat neconținut și s-a extins schimbul de produse cu alte regiuni.^[5] Rezultatul acestora a fost introducerea noilor relații de producție capitalistă, atât pe moșie,

cât și în așa-zisa industrie formată din atelierile meșteșugărești, câteva fabrici de mici dimensiuni, dintre care cea mai importantă a fost cea de cărămidă și din morile de pe Valea Agrijului.

De-a lungul timpului, Jiboul și-a păstrat caracterul predominant agricol și meșteșugăresc. Dacă înainte de 1968 avea o singură unitate industrială, „Steaua Roșie”, care producea articole de tâmplărie, în anii care au urmat s-au construit și sau extins: integrata de [in](#), întreprinderea de confecții, topitoria de in, fabrica de produse lactate, întreprinderea minieră, depoul [CFR](#), secții ale Întreprinderii de Armături Industriale din Fontă și Oțel Zalău, Ceramica Zalău, unitatea forestieră de exploatare și transport, cooperativele meșteșugărești Colectivul Meșteșugarilor și Progresul și altele. Din păcate, în anii de după 1989, unele din aceste unități economice și-au încetat activitatea, altele s-au reprofilat, adaptându-se într-un fel sau altul economiei de piață. Efectul cel mai îngrijorător îl reprezintă numărul mare al șomerilor, fapt care se răsfrânge asupra nivelului general de trai al locuitorilor.

Industria: Din punct de vedere industrial, orașul Jibou s-a profilat, în timp, pe unele ramuri ale industriei ușoare, de prelucrare a lemnului, alimentară, meșteșugărești și de construcții. Unitățile productive au capacități de producție mici, dar valorifică optim principalele resurse materiale și umane ale zonei.

Agricultura si silvicultura: Terenurile fertile din lunca și terasele Someșului au favorizat cultivarea principalelor plante agricole, precum și creșterea animalelor. Alături de suprafețele cultivate, apar și sectoare acoperite cu păduri de foioase, care întregesc peisajul natural al zonei.

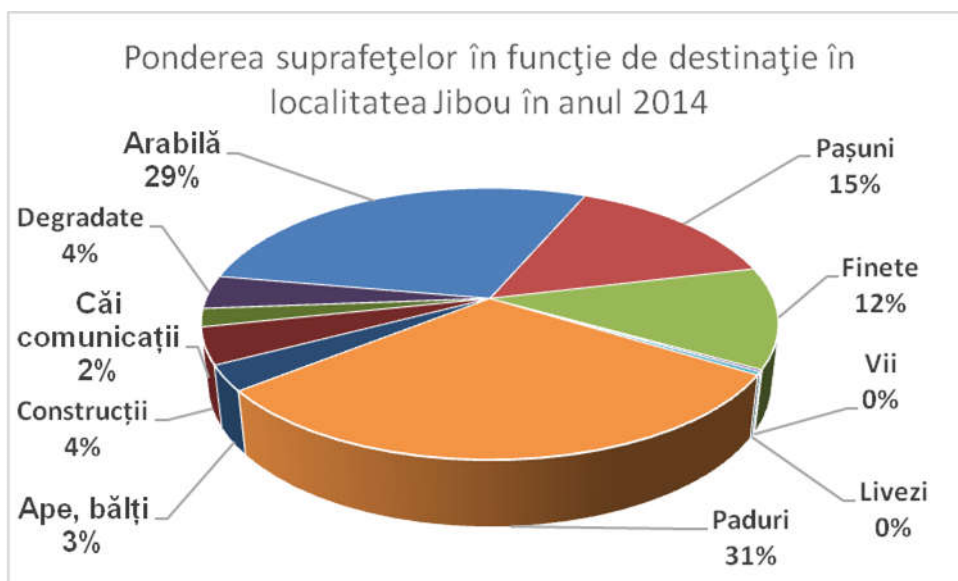
Comert: Poziția geografică a orașului a favorizat amplasarea unei piețe de desfacere a produselor de origine industrială și agricolă, precum și a unui obor de animale.

Sistemul bancar: Circulația monetară la nivelul orașului și a împrejurimilor este asigurată de unitățile [Casei de Economii și Consemnațiuni](#), [Băncii Comerciale Române](#), [Bancii Române de Dezvoltare](#), Trezorerie, Cooperativa de Credit. În domeniul asigurărilor funcționează următoarele unități: [Asirom](#), [Unita](#), [Ardaf](#).

Sectorul agricol este bine reprezentat în raza orașului Jibou, favorizat de condițiile geografice și climatice favorabile ce au determinat locuitorii să practice activități agricole. O influență importantă asupra agriculturii o au factorii climaterici cum ar fi nivelul precipitațiilor, temperaturile medii, numărul de zile însorite etc. S-a remarcat că în anii cu precipitații bogate, s-au înregistrat producții agricole însemnate. De asemenea producția industrială ușoară este bine reprezentată în localitate, existând tradiție și continuitate în acest sector. În ultimii ani a fost dezvoltat un parc industrial în localitatea Jibou, creindu-se infrastructura necesară dezvoltării unui mediu de afaceri conform cerințelor sectorului privat din zona, parcul industrial creind premisele atragerii de noi investitori în zona, diversificarea și dezvoltarea afacerilor locale, ocuparea forței de muncă și creșterea calității vieții pentru cetățenii localității.

La fel ca și în celelalte județe din România, fondul funciar al județului Salaj a cunoscut schimbări profunde în perioada post-comunistă, marcată de Legea din 1991, schimbarea proprietarilor, fragmentarea terenurilor agricole, lipsa strategiei pe termen lung și neadaptarea practicilor la condițiile fizico-geografice existente.

În anul 2014 fondul funciar agricol din județul Salaj reprezintă 62% din suprafața totală, ponderea cea mai mare parte fiind reprezentată de suprafața arabilă, pe care se practică o agricultură de tip intensiv. O mare parte din suprafața totală a județului este ocupată de păduri, acestea ocupând 27,5% din suprafața județului Salaj.

Analizând graficul structurii fondului funciar al localității Jibou și al celor patru sate care intră în componența sa: Cuceu, Husia, Rona și Var, se observă ponderea mică a suprafeței arabile de 29%, pașunile reprezintă 15% din totalul fondului funciar, finetele ocupă 12% din suprafața totală, iar pădurile 31%. Suprafața ocupată de construcții are o pondere de 4% din total iar caile de comunicații reprezintă 2% din suprafața localității reliefând urbanizarea redusă a localității.

Deficiențele sectorului agricol:

- Costuri de producție ridicate, comparativ cu profitul generat
- Lipsă silozuri, hambare și alte spații de depozitare
- Forța de muncă din sectorul agricol: îmbătrânirea populației, lipsa pregătirii corespunzătoare a absolvenților, lipsa liceelor cu profil agricol, lipsa spiritului antreprenorial, lipsa de interes a autorităților locale pentru sprijinirea tinerilor fermieri

Teritoriul analizat este favorabil producției agricole, oferind condiții pentru creșterea și dezvoltarea sectorului zootehnic. Potențialul existent, nu este valorificat, nereflexându-se în nivelul producției, respectiv al productivității muncii.

Agricultura nu contribuie la îmbunătățirea standardului de viață din mediul rural, pe fondul unor inconveniente:

- număr mare de exploatații (gospodării agricole individuale) de mici dimensiuni care nu sunt dotate cu mașini agricole, gospodării care nu pot efectua lucrări de îmbunătățiri funciare, nu pot respecta tehnologiile din lipsă de fonduri și care nu pot beneficia de credite;

- societăți comerciale cu profil agricol care se află în reorganizare/lichidare sau chiar în situația de faliment din cauză că producția obținută nu acoperă costurile de producție, în situația în care pe piață există cerere venită din partea prelucrătorilor din industria alimentară, din teritoriul zonal (există și o concurență neloială cauzată de importuri la preț de dumping);

- scăderea efectivelor de animale și a producției se datorează și costurilor legate de obținerea unor furaje de calitate și de îmbunătățirea a raselor, dar și prețului mic oferit pentru lapte sau brânză

- problemele legate de producția vegetală redusă pot fi cauzate de neefectuarea lucrărilor agricole și a tratamentelor fitosanitare la timp, de folosirea unor semințe necorespunzătoare și de lipsa posibilităților de a se putea apela la sistemele de irigații

Directii de urmat pentru dezvoltarea si eficientizarea agriculturii la nivelul zonelor studiate:

- gruparea micilor producatori agricoli si crescatori de animale in asociatii sau cooperative
- atragerea fondurilor europene, fondurilor guvernamentale pentru dezvoltarea sistemelor de irigatii, pentru achizitionarea de utilaje moderne si eficiente, pentru constructia de silozuri, de hambare, de grajduri
- incurajarea culturilor ecologice, incurajarea cresterii animalelor natural
- sprijinirea asociatiilor de producatori pentru incheierea contractelor de achizitie a produselor finite

Suprafața cultivată cu principalele culturi în Regiunea Nord-Vest în anul 2017

	Regiunea Nord-Vest	Bihor	Bistrița Năsăud	Cluj	Maramureș	Satu Mare	Sălaj
Grâu	142.875	82.025	4.018	10.745	3.081	37.011	5.995
Orz si orzoaica	42.783	19.289	2.672	12.439	660	5.527	2.196
Porumb	254.391	87.846	19.042	37.739	16.786	71.481	21.497
Floarea soarelui	47.312	22.218	373	2.597	850	18.637	2.637
Rapita	27.015	10.701	38	1.071	14	14.947	244
Cartofi	37.657	5.565	7.161	6.859	9.559	3.301	5.212
Legume	22.736	5.278	2.389	5.460	1.862	4.673	3.074

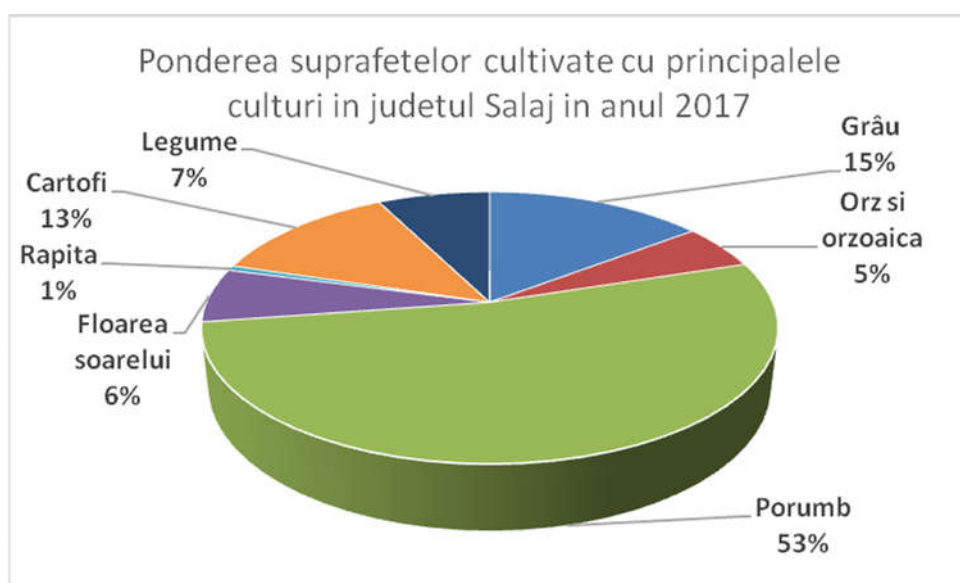
Deși suprafețele arabile din județul Salaj nu sunt foarte întinse datorită suprafețelor mari ocupate de păduri, pasuni și finete, suprafețele cultivate cu principalele culturi în județul Ilfov sunt ocupate de culturile de grâu, floarea soarelui, porumb boabe, rapiță, legume, suprafețele cultivate oscilând

anual datorită rotației culturilor, datorită cererii de pe piața internă și externă, datorită avantajelor economice urmărite de producătorii agricoli.

În privința suprafețelor cultivate cu grâu județul Salaj ocupa al patrulea loc în cadrul regiunii după Bihor, Satu Mare și Cluj, având o suprafață cultivată cu grâu de 5.995 ha.

Suprafața cultivată cu porumb situează județul Salaj pe locul 4 în cadrul regiunii după județele Bihor, Satu Mare și Cluj. Având o suprafață cultivată de 21.497 hectare, reprezentând 8,5% din totalul suprafețe cultivate cu porumb înregistrată la nivel regional.

În cazul suprafețelor cultivate cu legume și cartofi, județul Salaj se situează pe locul 4 și 5 într-un top al suprafețelor cultivate cu legume și cartofi din regiunea nord-vest.

93

În cadrul județului Salaj cea mai mare pondere a suprafețelor este reprezentată de porumb- 53%, urmată de grâu – 15%, cartofi 13%, legume – 7%, floarea soarelui 6%, orz și orzoaica 5%. Deci producția de cereale boabe are cea mai mare pondere, urmată de legume care ocupă o pondere însemnată ca și suprafețe cultivate.

Producția medie/hectar în cadrul Regiunii de Nord-Vest în anul 2017

	Regiunea Nord-Vest	Bihor	Bistrița Năsăud	Cluj	Maramureș	Satu Mare	Sălaj
Grâu	4.255	4.108	3.149	4.450	3.984	4.712	3.990
Orz și orzoaica	3.774	4.177	2.917	3.298	3.203	4.281	2.881
Porumb	5.912	6.117	4.536	5.094	6.123	6.499	5.615
Floarea soarelui	2.929	2.505	2.314	2.598	2.873	3.548	2.564
Rapita	2.633	2.147	605	2.308	2.429	3.013	2.393
Cartofi	16.086	15.771	12.786	17.476	16.682	15.438	18.445

In cazul productiei medii/hectar judetul Salaj se remarca prin productiile de Cartofi obtinandu-se cea mai mare productie din regiune - 18.445 tone la hectar, depasind media regiunii; productia de rapita si floarea soarea situeaza judetul Salaj pe locul 3 in regiune, productia de porumb situeaza judetul Salaj pe locul 4 in cadrul regiunii nord-vest.

Sectorul zootehnic

	Regiunea Nord-Vest	Bihor	Bistrita Nasaud	Cluj	Maramures	Satu Mare	Salaj
Bovine	366.228	74.523	73.474	63.482	79.510	46.137	29.102
Porcine	564.142	154.653	63.871	68.518	74.962	122.971	79.167
Ovine	1.679.514	241.435	403.364	407.466	191.141	210.090	226.018
Caprine	115.258	17.814	24.760	20.982	26.180	11.419	14.103
Pasari	7.464.144	2.146.785	731.998	1.480.643	764.888	1.538.436	801.394

In privinta sectorului zootehnic judetul Salaj se remarca prin efectivele de porcine locul 3/6 in regiune, numarul de animale reprezentand 14,5% din efectivele de porcine de la nivelul Regiunii Nord-Vest. In privinta exemplarelor de pasari, judetul Salaj se situeaza pe locul 4/6 in cadrul regiunii.

INDUSTRIE ȘI CONSTRUCȚII

Parcul industrial de la Jibou are o suprafata totala de 22 hectare, iar investitia totala se ridica la 1,67 milioane euro. Prin realizarea parcului industrial s-au creat peste 1.000 de noi locuri de munca. Parcul a fost construit in anul 2006, iar in decurs de doar un an, peste 90% din suprafata parcului industrial a fost concesionata, conform Ziarul Financiar.

Cea mai mare investitie de la Jibou a fost a unei firme din Belgia – Grovinvest, producator de mobilier pentru spitale si pentru aziluri de batrini, filiala a companiei belgiene Haelvoet, care a concesionat in parcul de la Jibou o suprafata de 5 hectare, a creat 80 de locuri de muncă si a investit 1,5 milioane eur. Mobilierul produs de Grovinvest este destinat doar exportului in Belgia. Cea de-a doua fabrica din parcul industrial Jibou este Verbelcocupă 36.000 de metri pătrați și are 70 de salariați si este tot o investitie belgiana producand interioare din piele pentru autovehicule.

Alți 10.000 de metri pătrați revin producătorului de confecții metalice, Arc Grup, cu 35 de lucrători, în timp ce Roca Real Estate, firmă producătoare de mobilier, ocupă 27.000 de metri pătrați și a angajat 24 de persoane.

Firmele care vor să concesioneze parcele în Parcul Industrial sunt obligate să aibă ca obiect de activitate industrii nepoluante, facilitățile oferite de Primăria Jibou fiind scutiri de la plata impozitului pe teren și pe clădiri.

Parcul Industrial are o suprafata totala de 22 ha si localizarea lui permite un acces foarte usor catre mai multe cai de transport si comunicatie:

- 0.5 km pana la drumul judetean DJ 108A;

- 19KM pana la drumul european E81;
- 1,5 km acces la calea ferata;
- 80 km pana la aeroport.

Parcul industrial are retea proprie de drumuri interioare si detine posibilitatea alimentarii tuturor parcelelor puse la dispozitie locatarilor cu utilitatile necesare desfasurarii activitatilor productive si de servicii (energie electrica, gaze, apa, canalizare, salubritate, retea de comunicatii).

Prin realizarea si dezvoltarea acestei infrastructuri de afaceri s-au creat conditii pentru desfasurarea de diverse activitati economice care sa valorifice potentialul zonei . Investitorii pot gasi o locatie cu utilitatile de care au nevoie si beneficiind de facilitati fiscale, conform Legii 186/2013, art. 20 si Ordinului 2980/2013 al MDRAP:

a) scutire de la plata taxelor percepute pentru modificarea destinației sau pentru scoaterea din circuitul agricol a terenului aferent parcului industrial;

b) scutire de la plata impozitului pe terenuri, corespunzător terenului aferent parcului industrial, potrivit prevederilor art. 464-(1) din Legea 227/2015 privind Codul fiscal;

c) scutire de la plata impozitului pe clădiri, corespunzător clădirilor care fac parte din infrastructura parcului industrial, în conformitate cu art. 456-(1) din Legea227/2015 privind Codul fiscal;

d) scutiri, numai cu acordul autorităților publice locale, de la plata oricăror taxe datorate bugetelor locale ale unităților administrativ-teritoriale pentru eliberarea oricăror certificate de urbanism, autorizații de construire și/sau autorizații de desființare de construcții pentru terenurile și clădirile din infrastructura parcului, ce fac parte integrantă din parcul industrial;

e) alte facilități ce pot fi acordate, potrivit legii, de autoritățile administrației publice locale. Administrarea parcului este asigurată de societatea administrator SC Parc Industrial SRL care are unic asociat Consiliul local Jibou, si care urmareste atragerea a cat mai multi investitori in zona si mentinerea celor existenti .

SC ARC GRUP SRL , investitor roman, detine o suprafata in parcul industrial de 1,2 ha si produce mecanisme si extensii metalice pentru canapele si paturi. In prezent societatea isi desfasoara activitatea in 2 hale de productie si are un numar de 65 angajati. In anul 2016 s-a inceput construirea celei de-a 3-a hale care va fi data in folosinta in anul 2017. SC GROVINVEST SRL, investitor belgian, produce mobilier pentru spitale si case de ingrijire. Cu o suprafata de 5 ha si 130 angajati, acesta este investitorul care detine cea mai mare suprafata in parcul industrial. Achizitia de utilaje si construirea unei alte hale sunt investitii pe care societatea si le propune sa le faca in viitorul apropiat si care vor genera o crestere a numarului de angajati.

SC ROCA SRL este un alt investitor strain, belgian, care produce mobilier tapitat in stil vintage pe care il exporta in majoritatea tarilor din Europa. Are un numar de 45 de angajati si o suprafata detinuta in parcul industrial de 2.7 ha.

SC SESSIO SRL , investitor belgian, cu o suprafata in parcul industrial de 1.5 ha, produce mobilier pe care il exporta in Europa. La sfarsitul anului 2016 societatea avea 100 de angajati si investitii importante in utilaje si in linia de productie.

SC VERBELCO SRL producator de mobila belgian, cu o suprafata detinuta in parcul industrial de 3.6 ha. Societatea isi propune dezvoltarea investitiilor existente intr-un viitor apropiat.

SC FRAVEN SRL investitor italian, cel mai recent rezident al parcului, are obiectul de activitate confectionele metalice. Detine o suprafata de 2.8 ha in parcul industrial cu 2 hale industriale construite.

Parcul industrial de la Jibou, care este singurul parc industrial din judetul Salaj, se extinde in 2017 cu cinci hectare, dupa ce doua firme s-au aratat interesate sa deschida noi hale de productie la Jibou.

La finele anului 2017, prin investitia de extindere a parcului industrial se vor crea aici aproape 200 de noi locuri de munca. La ora actuala, la Jibou si-au gasit un loc de munca aproape 4.000 de salajeni, dintre care 2.500 de muncitori sunt din Jibou, iar 1.500 sunt din comunele limitrofe – Creaca, Mirsid – dar si de pe Valea Somesului – Lozna, Letca, Simisna, Ileanda. La finele anului trecut, Primaria Jibou a scos la licitatie doua parcele de teren din parcul industrial, la cererea firmei Fravan, care doreste sa deschida doua noi hale de productie pentru prelucrarea metalului si realizarea de corpuri metalice, conform primarului Dan Ghiurco. Tot la finele anului trecut, un investitor din Turcia a cerut Primariei Jibou o parcela de teren unde sa poata deschide o fabrica de productie. La cererea firmei din Turcia, Primaria Jibou a inceput in luna decembrie demersurile pentru extinderea parcului industrial cu cinci hectare. La ora actuala se lucreaza pentru a introduce parcela de teren de cinci hectare in toate normele conforme cerintelor firmei din Turcia.

Un sector cu mare traditie pe teritoriul oraşului este şi cel al confecţiilor de îmbrăcăminte, cu 16 SRL-uri. Amintim aici Samtex SA cu 183 de angajaţi, FVL Intern cu 47, Uniconf cu un punct de lucru, CAAFS Profi cu 59 de angajaţi, Interforme Textile cu 21, Confecţia SRL cu 28, Confecţii Jibou SA cu 9, o firmă specializată pe haine echipament de lucru cu 29 angajaţi la Var, etc. Tot înregistrată în satul Var, regăsim un agent economic specializat pe împletituri din nuiete, activitate cu mare şi veche tradiţie în părţile locului, practică aici şi de multe persoane fizice autorizate.

4 SRL-uri desfăşoară activităţi din domeniul mecanicii, dintre care nominalizăm: Fraven SRL cu 51 angajaţi, Arc Grup SRL cu 34 şi un punct de lucru al Comfrig SRL.

Societatea Energobit Prod SRL, Membra a EnergoBit Group, care desfasoara activitati in domeniul energetic, a fost infiintata in anul 1998 si dispune azi de unitati de productie la Jibou, judetul Salaj si Cluj-Napoca.

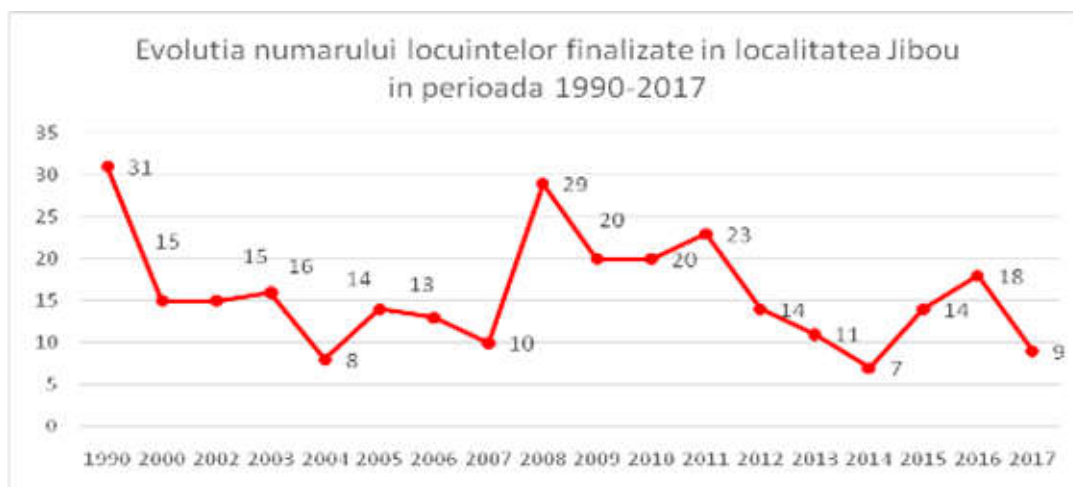
Produce posturi de transformare, celule de medie tensiune, tablouri electrice si de automatizare, firide de distributie, sisteme de teleconducere, baterii de condensatoare si alte echipamente de medie si joasa tensiune. In momentul de fata societatea are peste 120 angajati, care isi desfasoara activitatea in productie si la birourile care coordoneaza activitatea la ClujNapoca si Jibou. Cele 3 hale de productie de la Jibou, judetul Salaj, se intind pe 5000 metri patrati, fiind structurate pe categorii si linii de productie. La Cluj-Napoca fabrica se intinde pe circa 1000 mp.

Un alt sector care tinde să prindă tradiție în Jibou este cel al produselor destinate ambalării. Se produc produse din mase plastice de către 5 agenți (amintim aici Foliraf SRL cu 11 angajați), produse din carton la 3 unități (de ex. Absolut SRL cu 88 de angajați).

Sectorul industrial este prezent în localitatea Jibou, fiind prezente următoarele subramuri industriale:

- industria chimică – materiale plastice-fabricare articole ambalaj plastic: Foliraf
- industria textilă – fabricare articole îmbrăcăminte: FVL International, Feilau CTP, Regina; Szelconfectii, Confectia; fabricare altor articole textile: Samtex SA
- industria alimentară – fabricare produse lactate și branzeturi: Calion Prod
- industria prelucrătoare și fasonare sticlă – fabricare fibre de sticlă: Alufil SRL
- industria prelucrare instrumente medicale – producție dispozitive, aparate și instrumente medicale: Groinvest
- industria prelucrare metale – fabricare construcții metalice – Arc grup
- industria prelucrătoare a lemnului – fabricare mobilă: Sessio.EU, HLV Ventures, Progresul Societate Cooperativa Mestesugareasca, Roca Real Estate

Sectorul construcțiilor este prezent la nivelul localității funcționând 2 agenți economici care au ca obiect de activitate „construcții cladiri rezidențiale și nerezidențiale” și anume: Arcada CON și Geromed Gamma.

Graficul evoluției numărului locuințelor finalizate pentru perioada 1990-2017 arată o creștere anuală a numărului de locuințe nou construite indicând o creștere a cererii pentru locuințe noi în localitatea Jibou și implicit creșterea sectorului construcțiilor și creșterea numărului de locuitori ai comunei. Cele mai multe construcții finalizate s-au înregistrat în anii 1990- 31 de locuințe finalizate și în anul 2008 când s-au finalizat 29 locuințe, anul 2008 a reprezentat un maxim de creștere economică la nivel național.

Începând cu anul 2008 situația economică la nivel național s-a înrăutățit, urmând ani de recesiune economică, înrăutățirea condițiilor economice conducând la prăbușirea sectorului construcțiilor. Prețul proprietăților imobiliare a scăzut, la fel și prețul materialelor de construcții, și a tarifelor solicitate de prestatorii din domeniu. Fapt ce reiese și din grafic, în anii 2009-2010 numărul locuințelor noi finalizate a scăzut față de anul 2008 la 20 de unități, ulterior anului 2011 (când a fost o creștere a nr locuințelor noi la val de 23) numărul locuințelor noi continuând să scadă.

COMERȚ- SERVICII

Sectorul comercial și de servicii este bine reprezentat în localitatea Jibou datorită facilităților oferite, mulți agenți economici și-au deschis sedii, depozite și puncte de lucru în localitate.

În localitatea Jibou funcționează firme care oferă servicii diverse:

- consultanța afaceri și management – Leading Solutions
- asistența medicală specializată – Optilev
- servicii furnizare și management a forței de muncă – Haelvoet
- transporturi rutiere de marfuri – Ceres Pan
- alimentație publică – Alex-Comert și Servicii, Super Max
- servicii informatice – Presthome
- închiriere bunuri imobile – Verbelco
- recuperare materiale reciclabile – Trestian Trans
- activități tipărire – Absolut SRL

În Jibou regăsim următoarele tipuri de comerț:

- comerțul cu amănuntul al produselor alimentare și băuturi alcoolice – Petran Com
- comerț cu amănuntul al produselor farmaceutice – Farmalex, Paeonia
- comerț cu ridicata material lemnos și materiale construcții – SOF Antreprenorial
- comerț produse textile – Seta Como

ECONOMIE LOCALĂ

Top 20 agenți economici după cifra de afaceri

	Nume firma	Domeniu activitate	Cifra afaceri
1	GROVINVEST	PRODUCTIE DISPOZITIVE, APARATE SI INSTRUMENTE MEDICALE	34.134.969
2	FVL INTERNATIONAL SRL	FABRICARE ARTICOLE IMBRACAMINTE SI ACCESORII	25.593.098
3	SAMTEX SA	FABRICARE ARTICOLE TEXTILE (CU EXCEPTIA IMBRACAMINTEI)	18.036.266
4	ABSOLUT SRL	ALTE ACTIVITATI DE TIPARIRE	17.184.754
5	SESSIO.EU	FABRICARE MOBILA	11.214.845

6	ARC GRUP	OPERATIUNI MECANICA GENERALA	9.922.275
7	CERES PAN	TRANSPORTURI RUTIERE DE MARFURI	9.301.085
8	FARMALEX	COMERT CU AMANUNTUL PRODUSE FARMACEUTICE	8.971.673
9	BIG FUNGO	COLECTARE PLANTE SI FRUCTE DIN FLORA SPONTANA	8.558.286
10	TRESTIAN TRANS	RECUPERARE MATERIALE RECICLABILE SORTATE	8.509.250
11	LEADING SOLUTIONS	CONSULTANTA AFACERI SI MANAGEMENT	7.112.593
12	OPTILEV	ASISTENTA MEDICALA SPECIALIZATA	7.111.028
13	ALEX-COMERT SI SERVICII	RESTAURANTE	6.441.803
14	FOLIRAF	FABRICARE ARTICOLE AMBALAJ DIN MATERIAL PLASTIC	5.141.249
15	PETTRAN COM	COMERT PRODUSE ALIMENTARE	4.669.518
16	ARCADA CON	CONSTRUCTII CLADIRI REZIDENTIALE SI NEREZIDENTIALE	3.764.785
17	CALION PROD	FABRICARE PRODUSE LACTATE SI BRANZETURI	3.475.890
18	FEILAU CTP	FABRICAREA ALTOR ARTICOLE DE IMBRACAMINTE	3.324.184
19	ALUFIL SRL	FABRICAREA FIBRELOR DE STICLA	3.261.580
20	PAEONIA COM	COMERT CU AMANUNTUL PRODUSE FARMACEUTICE	2.704.582

Un clasament in funcție de cifra de afaceri al agenților economici care își desfășoara activitatea la nivelul localității Jibou situează pe primul loc firma Grovinvest care se ocupă cu producția de dispozitive, aparate și instrumente medicale, și care a obținut în anul 2017 o cifra de afaceri de 34.134.969 lei (aproximativ 7,6 mil eur). Pe poziția secundă se află firma FVL International, care are ca obiect de activitate fabricarea articolelor de îmbrăcăminte și accesorii, firma care a raportat în anul 2017 o cifră de afaceri de 25.593.098 lei (aproximativ 5,7 mil eur). Pe a treia poziție în clasamentul agenților economici din Jibou după cifra de afaceri se situează Samtex care are ca obiect de activitate fabricarea articolelor textile, firmă care a raportat în anul 2017 o cifră de afaceri de 18.036.266 lei (aproximativ 4 mi eur).

Pe următoarele poziții în topul agenților economici după cifra de afaceri se situează: Absolut SRL – activități tiparerie – cifra afaceri 17,18 mil lei (aprox 3,82 mil eur), Sessio.Eu – fabricare mobilă – 11,21 mil lei (aprox 2,5 mil eur), Arc Grup – operațiuni mecanică generală – cifra afaceri 9,92 mil lei (2,2 mil eur); Ceres Pan – transporturi rutiere de marfuri – cifra afaceri 9,3 mil lei (2,07 mil eur); Farmalex – comerț cu amănuntul produse farmaceutice – cifra afaceri 8,97 mil lei (2 mil eur); Bug Fungo – colectare plante și fructe din flora spontană – cifra afaceri 8,56 mil lei (1,9 mil eur); Trestian Trans – recuperare materiale reciclabile sortate – cifra afaceri 8,51 mil lei (1,89 mil eur).

În top 20 agenți economici după cifra de afaceri sunt prezente firme care activează cu precădere în sectoarele: industrie, comerț, servicii.

Top 20 agenți economici după profitul realizat

	Nume firma	Domeniu activitate	Profit
1	GROVINVEST	PRODUCTIE DISPOZITIVE, APARATE SI INSTRUMENTE MEDICALE	3.744.339
2	LEADING SOLUTIONS	CONSULTANTA AFACERI SI MANAGEMENT	3.681.350
3	OPTILEV	ASISTENTA MEDICALA SPECIALIZATA	3.372.913
4	FVL INTERNATIONAL SRL	FABRICARE ARTICOLE IMBRACAMINTE SI ACCESORII	2.109.938
5	HAELVOET	SERVICII FUNRIZARE SI MANAGEMENT A FORTEI DE MUNCA	1.037.044
6	CERES PAN	TRANSPORTURI RUTIERE DE MARFURI	1.022.919
7	ALEX-COMERT SI SERVICII	RESTAURANTE	990.832
8	FARMALEX	COMERT CU AMANUNTUL PRODUSE FARMACEUTICE	843.837
9	FOLIRAF	FABRICARE ARTICOLE AMBALAJ DIN MATERIAL PLASTIC	758.432
10	PRESTHOME	SERVICII INFORMATICE	639.060
11	SAMTEX SA	FABRICARE ARTICOLE TEXTILE (CU EXCEPTIA IMBRACAMINTEI)	666.328
12	HLV VENTURES	FABRICARE MOBILA	505.037
13	GEROMED GAMMA	CONSTRUCTII CLADIRI REZIDENTIALE SI NEREZIDENTIALE	495.823
14	SOF ANTREPRENORIAL	COMERT CU RIDICATA MATERIAL LEMNOS SI MAT DE CONSTRUCTII	337.469
15	CONFECTIA	FABRICAREA ALTOR ARTICOLE DE IMBRACAMINTE	312.499
16	ALUFIL SRL	FABRICAREA FIBRELOR DE STICLA	304.360
17	PAEONIA COM	COMERT CU AMANUNTUL PRODUSE FARMACEUTICE	298.147
18	PROGRESUL SOCIETATE COOPERATIVA MESTESUGAREASCA	FABRICARE MOBILA	294.729
19	SETA COMO	COMERT PRODUSE TEXTILE	284.948
20	VERBELCO	INCHIRIERE BUNURI IMOBILIARE	280.570

În clasamentul agenților economici din Jibou după profitul raportat pe primul loc se situează compania Grovinvest care are ca obiect de activitate productie dispozitive, aparate si instrumente medicale , companie care a raportat în anul 2017 un profit de 3.74 milioane lei (aproximativ 0,83 mil eur), pe locul secund în clasamentul firmelor dupa profitul obținut în anul 2017 se situează firma Leading Solutions, care are ca obiect de activitate consultanta afaceri si management, al carei profit în anul 2017 a fost de 3.68 milioane lei (aproximativ 0,82 milioane eur). Pe al treilea loc se situează Optilev al carei obiect de activitate este: asistenta medicala specializata și al carei profit a fost de 3,37 milioane lei (aproximativ 0,75 milioane eur).

Pe pozițiile 4-10 în clasamentul companiilor din Jibou după profitul raportat în anul 2017 se află următoarele companii: Fvl international – fabricare articole imbracaminte si accesorii (2,11 mil lei~0,47 mil eur); Haelvoet – servicii furnizare si management al fortei de munca (1,04 mil

lei~0.23 mil eur); Ceres Pan – transporturi rutiere de marfuri (1,02 mil lei~0,22 mil eur); Alex – Comert si servicii – restaurante (0,99 mil lei~0,22 mil eur); Farmalex – comert cu amanuntul produse farmaceutice (0.84 mil lei~0.19 mil eur); Foliraf – fabricare articole ambalaj material plastic (0,76 mil lei~0.17 mil eur); Presthome – servicii informatice (0.64 mil lei~0.14 mil eur).

Top 20 agenți economici după numărul de angajați

	Nume firma	Domeniu activitate	Numar angajati
1	SAMTEX SA	FABRICARE ARTICOLE TEXTILE (CU EXCEPTIA IMBRACAMINTEI)	182
2	ABSOLUT SRL	ALTE ACTIVITATI DE TIPARIRE	101
3	ARC GRUP	OPERATIUNI MECANICA GENERALA	90
4	SESSIO.EU	FABRICARE MOBILA	78
5	FVL INTERNATIONAL SRL	FABRICARE ARTICOLE IMBRACAMINTE SI ACCESORII	69
6	GROVINVEST	PRODUCTIE DISPOYITIVE, APARATE SI INSTRUMENTE MEDICALE	64
7	ALEX-COMERT SI SERVICII	RESTAURANTE	53
8	ARCADA CON	CONSTRUCTII CLADIRI REZIDENTIALE SI NEREZIDENTIALE	41
9	ALUFIL SRL	FABRICAREA FIBRELOR DE STICLA	35
10	LEADING SOLUTIONS	CONSULTANTA AFACERI SI MANAGEMENT	34
11	CERES PAN	TRANSPORTURI RUTIERE DE MARFURI	29
12	FARMALEX	COMERT CU AMANUNTUL PRODUSE FARMACEUTICE	25
13	REGINA	FABRICAREA ALTOR ARTICOLE DE IMBRACAMINTE	24
14	CALION PROD	FABRICARE PRODUSE LACTATE SI A BRANZETURILOR	21
15	TINA	SERVICII SUPORT PENTRU INTREPRINDERI	21
16	OPTILEV	ASISTENTA MEDICALA SPECIALIZATA	18
17	SUPER MAX	RESTAURANTE	17
18	PROGRESUL SOCIETATE COOPERATIVA MESTESUGAREASCA	FABRICARE MOBILA	16
19	FOLIRAF	FABRICARE ARTICOLE AMBALAJ DIN MATERIAL PLASTIC	16
20	SZELCONFECTII	FABRICAREA ALTOR ARTICOLE DE IMBRACAMINTE SI ACCESORII	16

În clasamentul angajatorilor din localitatea Jibou pe primul loc se situează compania Samtex, care are ca obiect de activitate fabricarea articolelor textile , raportând în 2017 182 angajați, pe locul secund se situează firma Absolut SRL –alte activitati de tiparire, raportând în 2017 un număr

de 101 angajați, pe al treilea loc se situează Arc Grup care are ca obiect de activitate operațiuni mecanica generala și care a raportat în anul 2017 un număr de 90 angajați.

Pe locurile 4-10 în clasamentul celor mai mari angajatori din Jibou se situează următoarele companii: Sessio.Eu –fabricare mobila – 78 angajați; FVL International –fabricarea articole imbracaminte – 69 angajați; Groinvest – productie dispozitive, aparate si instrumente medicale– 64 angajati; Alex –Comert si Servigii – restaurante -53 angajați; Arcada Con - constructii cladiri rezidentiale si nerezidentiale -41 angajați; Alufil –fabricarea fibrelor de sticla –35 angajați; leading Solutions – consultanta afaceri si management – 34 angajați.

4.1.7. INFRASTRUCTURA (CAI DE COMUNICATIE SI REELE EDILITARE)

INFRASTRUCTURA DE COMUNICAȚIE

Infrastructura rutieră

Principala arteră de circulație, de curând reabilitată, care străbate pe o distanță de peste 10 km teritoriul administrativ al orașului, (între pozițiile kilometrice 90+920 m și 101+200 m.) este D.N. 1H care face legătura cu localitățile Zalău și Dej din județul Cluj, trecând prin Jibou și Var. DJ 108 A ce străbate numai localitatea Jibou, face legătura la sud prin com. Creaca spre localitatea Românași și D.N. 1F iar spre nord spre mun. Baia Mare. Legătura satului Cuceu cu orașul se face prin intermediul drumului comunal D.C. 20 care duce mai apoi spre satul Dobrin. Celelalte două sate aparținând UAT Jibou, sunt Rona și Husia, legate de localitatea Jibou prin intermediul drumului D.C. 18 A, care spre comuna Năpradea, face legătura cu satul Someș Guruslău.

În plan, elementele geometrice existente, oferă o viteză de proiectare variabilă, de la 40 km/h, la 25 km/h în unele porțiuni. În profil transversal lățimea platformelor, este între 6,00 – 7,00 m iar a carosabilului de 5,00 – 6,00 m. Este nevoie de unele modernizări pentru atingerea parametrilor prevăzuți în norme. Drumurile prezentate în multe porțiuni necesită reparații.

Pe porțiunile din intravilan drumurile constituie arterele principale ale rețelei de străzi din localități.

Multe dintre străzile existente au o stare de viabilitate mediocră, având trasee întortocheate, lățime carosabilă necorespunzătoare pentru circulația în ambele sensuri, declivități pronunțate, vizibilitate redusă și îmbrăcăminte necorespunzătoare, toate acestea conducând adesea la o circulație greoaie.

Deși nu sunt probleme mari privind capacitatea de circulație se pot evidenția unele aspecte negative privind confortul și siguranța circulației:

- un trafic intens traversează anumite zone ale orașului (care a realizat doar o parte din rețeaua ocolitoare preconizată prin PUG-ul anterior) și a satelor;
- nu toate intersecțiile sunt amenajate corespunzător;
- o serie de străzi au profil transversal necorespunzător și sunt

Locuitorii nu dispun de transport în comun organizat la nivel local, dar orașul are legături prin curse zilnice de autobuze, care tranzitează localitățile.

Infrastructura feroviară

Orașul Jibou este traversat de calea ferată fiind unul dintre cele mai importante noduri de circulație de acest gen, cu legături spre municipiile Baia Mare, Dej și Zalău.

Transporturile feroviare au avut un rol major în evoluția social-economică a orașului și continuă să joace un rol deosebit de însemnat, localitatea fiind de-a lungul anilor, în centrul de interes al primei revoluții industriale de la sfârșitul secolului XVIII și în aproape tot secolul XIX.

Prima linie de cale ferată din județul Sălaj a fost cea pe traseul Jibou – Zalău – Sărmășag – Tășnad - Carei, fiind realizată în perioada anilor 1881-1918 și reprezentând și acum principala conexiune feroviară a Sălajului cu nord-vestul României. Rețeaua de cale ferată din județul Sălaj care însumează 308,7 km. (din care 233,639 km cale simplă și 74,814 km cale dublă), este din păcate până în prezent, în totalitate neelectrificată.

Ambele linii de cale ferată existente, *Linia de cale ferată principală Dej – Jibou – Baia Mare – Satu Mare* și respectiv *Linia de cale ferată secundară: Jibou – Zalău – Sărmășag – Carei*, trec prin orașul Jibou.

ALIMENTARE CU APĂ

În prezent, localitatea Jibou și localitățile aparținătoare (Cuceu, Rona, Husia și Var) dispun de sisteme centralizate de alimentare cu apă potabilă. Localitățile Jibou, Var și Cuceu sunt alimentate din aceeași sursă de apă iar localitățile Rona și Husia dispun de o sursă separată de alimentare.

Sursa de apă a localității Jibou este pânza freatică de mică adâncime, captată prin intermediul unor puțuri săpate la adâncimi de 11-12 m. Sunt realizate un număr de 14 puțuri, conectate într-un puț colector principal, de unde apa este pompată spre rezervoarele de înmagazinare din localitate. Stația de pompare și puțurile existente sunt împrejmuite, având asigurată zona de protecție sanitară necesară.

De la stația de pompare, apa este transportată spre rezervoarele de înmagazinare prin intermediul conductei de aducțiune realizată din polietilenă ID cu diametrul de 315 mm.

Apa este stocată în două rezervoare de acumulare, fiecare având capacitatea de 2500 mc. Rezervoarele sunt împrejmuite în zona de protecție sanitară necesară. Tratarea apei se realizează prin clorinare la stația de pompare și la rezervoare.

Rețelele de distribuție din localitatea Jibou au fost reabilitate în ultimii ani, fiind realizate în întregime din conducte din material plastic PEID. Acestea sunt echipate cu cămine de vane și hidranți de incendiu exteriori. Alimentarea utilizatorilor se realizează prin bransamente individuale.

Din rețeaua de distribuție a localității Jibou sunt alimentate cu apă localitățile Var și Cuceu, prin conducte din PEID cu diametrul de 110 mm.

Pentru **localitatea Var** distribuția este realizată prin presiunea disponibilă în Jibou. Pentru **localitatea Cuceu** este prevăzută o stație de pompare și un rezervor de înmagazinare cu o capacitate de 125 mc, de unde apa este distribuită gravitațional în localitate.

Sursa de alimentare cu apă pentru **localitățile Husia și Rona** este constituită dintr-o captare de izvoare subterane colectate într-un bazin de acumulare realizat de către localnici. Bazinul a fost echipat cu stație de pompare a apei prevăzută cu sistem de dezinfectare prin clorinare. Rețelele de distribuție sunt realizate în ambele localități din conducte de polietilenă cu diametre între 32 și 110 mm.

Sistemele de distribuție a apei din localități sunt de tip ramificat. Acestea sunt exploatate prin operatorul regional al serviciului public de alimentare cu apă și canalizare Compania de Apă Someș SA sucursala Sălaj. Rețelele de distribuție sunt realizate din conducte de polietilenă de înaltă densitate cu diametre cuprinse între 110 și 32 mm, cu montaj îngropat sub adâncimea minimă de îngheț specifică zonei.

La intersecții de rețele, în zonele joase și cele înalte sunt realizate cămine cu armături de închidere, golire și aerisire.

Conform Normativelor I9 și P66/2001, în vigoare la data realizării rețelelor, în fiecare localitate s-au prevăzut hidranți de incendiu exteriori, amplasați în intersecții și la distanțe de min. 500 m.

Conform **normelor speciale privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară și hidrogeologică**, în zonele rezervoarelor de înmagazinare se instituie zona de protecție sanitară severă de 20 m. de la zidurile exterioare ale clădirilor, pentru captările care exploatează acvifere freatice 50 m. amonte, 20 aval și 20 lateral, iar pentru conducte de aducțiune și pentru stații de pompare de 10 m. de la extremitățile acestora.

Terenurile cuprinse în zona de protecție sanitară cu regim sever vor putea fi folosite numai pentru asigurarea exploatării și întreținerii sursei, construcției și instalației de alimentare cu apă.

În zonele de protecție sanitară cu regim sever sunt interzise:

- a) amplasarea de construcții sau amenajări care nu sunt legate direct de exploatarea sursei și a instalațiilor;
- b) efectuarea de explozii, săpături și excavații de orice fel;
- c) depozitarea de materiale, cu excepția celor strict necesare exploatării sursei și a instalațiilor. În aceste cazuri se vor lua măsuri pentru a preveni pătrunderea în sol a oricăror substanțe poluante;

- d) traversarea zonei de către sisteme de canalizare pentru ape uzate, cu excepția celor ce se colectează prin canalizarea aferentă obiectivului protejat. În aceste cazuri se vor lua măsuri de asigurare a etanșeității sistemelor de canalizare.
- e) utilizării îngrășămintelor naturale și chimice;
- f) utilizării substanțelor fitosanitare;
- g) irigării cu ape uzate, chiar epurate complet;
- h) amplasării grajdurilor și cotețelor de animale și a depozitării de gunoi animalier;
- i) pășunatului și însilozării nutrețurilor;
- j) amplasării de sere și de iazuri piscicole.

CANALIZARE

În prezent, localitatea Jibou dispune de un sistem centralizat de colectare, evacuare și tratare a apelor uzate menajere. Localitățile aparținătoare Cuceu, Rona, Husia și Var, nu dispun de sisteme centralizate de canalizare menajeră.

Sistemul de canalizare menajeră din localitatea Jibou este constituit dintr-o rețea de conducte din PVC și beton, cu evacuarea preponderent gravitațională a apelor uzate. În zonele joase din localitate și la ieșirea spre stația de epurare sunt prevăzute stații de pompare a apelor uzate, realizate în chesoane săpate până la adâncimi de 6 m. Stațiile sunt utilizate pentru reducerea cotei de pozare a conductelor, având conducte de refulare pe distanțe reduse. Stația de pompare principală a localității este amplasată pe strada Ronei, de unde apele sunt transportate gravitațional spre stația de epurare. Stația a fost recent reabilitată și este funcțională, realizând epurarea apelor uzate la parametrii impuși prin normele NTPA.

Rețelele de canalizare existente nu asigură colectarea apelor uzate menajere din întreaga localitate. Pentru întregirea sistemului de canalizare în întreaga localitate sunt necesare lucrări de extindere a rețelelor menajere pe diferite strazi. Extinderile vor fi realizate prin conducte din PVC cu diametre de 200 și 250 mm.

Pentru localitățile aparținătoare (**Var, Cuceu, Rona și Husia**) nu sunt întocmite recent studii sau proiecte de execuție a rețelelor de canalizare a apelor uzate menajere. Dintre soluțiile de asigurare a sistemelor de canalizare menajera s- a analizat varianta de realizare a câte unui sistem separat pentru fiecare localitate, compus din rețeaua de conducte cu evacuare gravitațională și prin pompare, ministații de pompare, cămine de vizitare pe rețele și stații de epurare individuale.

Sistemele de evacuare și epurare a apelor uzate menajere propuse sunt constituite dintr-un ansamblu de conducte colectoare realizate din material plastic (PVC), camine de vizitare, de intersecție, de racord, stații de pompare subterane și stații de epurare compacte.

În zonele în care configurația terenului nu permite scurgerea apelor uzate în mod gravitațional se vor utiliza stații de pompare compacte echipate cu pompe submersibile cu tocător,

amplasate în camine vizitabile, comandate prin intermediul unor traductoare de nivel. Conductele de refulare ale pompelor vor fi din polietilenă cu d.n. 63 mm.

Panta de montaj a conductelor va urmări panta terenului și va asigura transportul apei uzate la o viteză minimă de autocurățire de 0,7 m/s pentru un grad de umplere de maxim 85%. În cazul în care, datorită pantei prea mari de montaj a conductei, se depășește viteza maximă admisă de 4 m/s se vor prevedea cămine de rupere de pantă. Diametrul conductelor din rețeaua de canalizare va fi de minim 200 mm.

Stațiile de epurare propuse sunt de tip compact, containerizate, realizate din module. Calitatea apei epurate deversate la emisar va respecta prevederile din NTPA 001/2002.

INSTALAȚII DE ÎNCĂLZIRE, GAZE NATURALE

În prezent doar **localitățile Jibou și Var** dispun de sisteme centralizate de alimentare cu gaze naturale. Sistemul este realizat dintr-o rețea de conducte din oțel, pozate aparent și îngropat și stații de reglare. Gazul este asigurat din magistrala de transport Jibou-Șimleu. Teritoriul orașului Jibou este străbătut de magistralele de înaltă presiune TransGaz, pe traseele Mediaș-Sărmaș DN 700, Răstoci-Zalău DN 250 și Jibou-Șimleu DN 250.

În **localitățile aparținătoare, Cuceu, Rona și Husia**, nu sunt realizate sisteme de distribuție a gazelor naturale, deoarece locuitorii din aceste zone nu au prezentat deloc interes în acest sens. Pentru prepararea hranei locuitorii utilizează aparate încălzite prin combustibil solid, electricitate sau butelii de gaz petrolier lichefiat, iar încălzirea este realizată prin generatoare de caldură alimentate cu combustibil solid.

În zona studiată nu există rețele de energie termică pentru asigurarea apei calde menajere și încălzirea locuințelor. Nu se dorește folosirea energiei termice în sistem centralizat.

ALIMENTARE CU ENERGIE ELECTRICĂ

În prezent orașul Jibou este alimentat cu energie electrică din sistemul energetic național (SEN) din Stația Jibou de 110/20 kV - 50 MVA. Această stație este alimentată prin LEA 110 kV din Stația Tihău și din Stația Sălaj.

Stația de transformare livrează energie electrică la consumatorii industriali, terțiari, agricoli, casnici, la tensiunea de 20 kV.

Rețelele de distribuție urbană de medie tensiune, din punct de vedere al construcției lor, se împart în două tipuri, LEA 20 kV, respectiv LES 20 kV;

Rețelele aeriene de medie tensiune sunt pozate pe stâlpi de beton, aflați în stare satisfăcătoare.

Pentru construcția liniilor de distribuție urbană de medie tensiune s-au folosit diverse secțiuni, în funcție de încărcare, destinație și construcția lor.

Predominante în rețeaua LES 20 kV, sunt conductoarele de aluminiu 3x150 mmp și 3x120 mmp, iar la rețeaua LEA 20 kV regăsim conductoare de tip OI Al 3x75 mmp, respectiv 3x50 mmp.

Sistemul de distribuție urbană a energiei electrice prin rețelele de joasă tensiune

Rețeaua de joasă tensiune existentă în orașul Jibou este formată din rețele de distribuție aeriană și subterană pentru alimentarea cu energie electrică a consumatorilor și iluminatul public, la tensiunea de distribuție de 380/220 V c.a.

Rețeaua electrică aeriană (LEA 0,4 kV) este pozată pe stâlpi de beton, pe care sunt montate atât circuitele pentru alimentarea consumatorilor casnici și edilitari, precum și cele pentru iluminatul public, iar pe unele trasee și cele de telefonie.

Rețelele electrice aeriene existente sunt executate preponderent cu conductoare clasice și în proporție mai mică cu conductoare torsadate.

Lungimea totală a rețelelor de joasă tensiune (LES 0,4 kV + LEA 0,4 kV) este de 82,9 km din care:

- LES 0,4 kV cu l = 32 km în oraș;
- LEA 0,4 kV cu l = 50,9 km din care:
 - în Jibou l = 29 km
 - în Cuceu l = 8,4 km
 - în Var l = 5,5 km
 - în Rona l = 4,4 km
 - în Husia l = 3,6 km

Alimentarea rețelelor electrice aeriene de joasă tensiune se face în general radial, din posturile de transformare cu conductori având secțiuni de 35 ÷ 70 mmp.

107

În rețeaua de joasă tensiune în cablu subteran s-a urmărit de regulă să se creeze bucle între două posturi de transformare, funcționarea fiind radială. Cablurile din LES 0,4 kV sunt de construcție ACYABY cu secțiuni între 50 ÷ 240 mmp.

Alimentarea rețelelor urbane de distribuție se face din 42 posturi de transformare de 20/0,4 kV după cum urmează:

- P.T.Z. - posturi în cabină de zidărie - 14 buc.
- P.T.Ab.- posturi în anvelope de beton - 8 buc.
- P.T.M. - posturi în cabine metalice - 2 buc.
- P.T.A. - posturi aeriene - 18 buc.

Pentru creșterea siguranței în alimentarea cu energie electrică a consumatorilor, în ultimii ani, au fost modernizate unele posturi de transformare și au fost montate noi posturi de transformare aeriene (PTA Deco Flori, PTA Jibou IV, PTA Târg) sau posturi în anvelope de beton (PT Ab Penny, PT Ab Ocol Silvic-în oraș și PT Ab Parc ind.1 și 2, PT Ab Fraven și PT Ab Groinvest în parcul industrial).

În unele locuri, datorită restrângerii activității sau desființării unor consumatori, au fost dezafectate posturile (PTZ Pompa 2, PTA Captare, PTA Balastiera drumuri, PTZ IEELIF, PTZ Stația Tratare apă ind.).

În urma construcției drumului de centură au fost sistematizate rețelele de 20 KV aflate în apropierea drumului. Pe unele porțiuni linia de 20 KV Cehu și Benesat au fost montate subteran.

TELECOMUNICAȚII

Orașul Jibou are în dotare o centrală telefonică automată SIEMENS de 3100, iar dintre satele aparținătoare, satele Cuceu și Var beneficiază de o centrală telefonică automată digitală.

Legăturile telefonice între utilizatori și centrala telefonică se realizează prin canalizații telefonice subterane, respectiv aeriene.

Rețelele telefonice aeriene sunt montate în mare parte pe stâlpii liniilor electrice de joasă tensiune sau pe stâlpi de lemn proprii.

Rețelele electrice existente acoperă necesarul de telefonie fixă.

Amplasamentul centralelor telefonice, traseul canalizațiilor subterane și aeriene sunt dispuse conform reprezentărilor din planșele anexate documentației.

Pentru telefonizarea localităților Rona și Husia este montat un cablu telefonic de distribuție de 150 perechi, pozat aerian între Jibou și Rona, pe stâlpi de lemn proprii iar între Rona și Husia un cablu de 50 perechi. În localitățile Rona și Husia, cablurile telefonice sunt montate aerian pe stâlpii rețelelor electrice de joasă tensiune.

- Rețelele telefonice în localitățile Cuceu și Var sunt soluționate prin cabluri telefonice autoportante montate aerian pe stâlpii rețelelor electrice de joasă tensiune.
- Semnalul de telefonie mobilă este bun în toate localitățile orașului.
- Pentru deservirea abonaților de receptoare radio - TV, orașul Jibou dispune în prezent de rețele de televiziune prin cablu realizată de diferite firme de specialitate. Rețeaua de cablu TV este realizată prin cabluri speciale autoportante, montate aerian pe stâlpii rețelei electrice de joasă tensiune, respectiv pe clădiri și pe blocuri de locuințe.

108

4.2. IDENTIFICAREA TENDINȚELOR DE DEZVOLTARE

La nivelul orașului Jibou se remarcă următoarele tendințe de dezvoltare:

- îmbunătățirea infrastructurii la nivelul orașului
- diversificarea activităților economice
- dezvoltarea sectorului industrial prin companiile de tradiție dar și prin noile companii
- creșterea nivelului de trai al populației
- îmbunătățirea serviciilor publice oferite populației

La nivel local sunt în desfășurare sau în curs de depunere spre finanțare următoarele proiecte promovate de administrația publică locală:

Proiecte în curs de implementare:

- LUCRARI DE INTERVENTIE PRIVIND CRESTEREA PERFORMANTELOR ENERGETICE ALE BLOCURILOR DE LOCUINTE O1 SI O2.
- REABILITAREA SI MODERNIZAREA SCOLII GIMNAZIALE LUCIAN BLAGA JIBOU
- Reabilitarea si modernizarea strazilor T. Vladimirescu si Odorheiului
- Reabilitarea și modernizarea grădiniței cu program normal nr. 2 din orasul Jibou, județul Sălaj
- Abordare integrata a saraciei si excluziunii sociale in beneficiul intregii comunitati
- Servicii comunitare integrate pentru o viata de calitate- CIVIC

Proiecte finalizate:

- REABILITARE, MODERNIZARE SI DOTARE AMBULATORIU DE SPECIALITATE AL SPITALULUI ORASENESC JIBOU
- DRUM DE CENTURA EST JIBOU

Proiecte propuse:

- MODERNIZAREA LICEUL TEHNOLOGIC OCTAVIAN GOGA SI CONSTRUIRE SALA DE SPORT IN LOCALITATEA JIBOU, JUD SALAJ
- MODERNIZARE SI EXTINDERE GRADINITA CU PROGRAM PRELUNGIT PRICHINDEL JIBOU
- MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII SERVICIILOR PENTRU CRESTEREA CALITATII VIETII IN ORASUL JIBOU, JUD. SALAJ
- DOTAREA AMBULATORIULUI DE SPECIALITATE AL SPITALULUI ORASENESC JIBOU
- MODERNIZARE ILUMINAT PUBLIC IN ORASUL JIBOU SI SATELE APARTINATOARE

4.3. ANALIZA SWOT

DEZVOLTARE SPAȚIALĂ- MEDIU- INFRASTRUCTURĂ

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> - asezarea geografica ce confera posibilitatea deschiderii accesului spre judetele limitrofe (DJ 108 A – legatura cu judetul Maramures, DN 1 H – legatura cu judetul Cluj); - acces facil la calea ferata – nod de cale ferata exista forta de munca ce poate fi antrenata in lucrari de infrastructura; - surse de apa potabila suficiente calitativ si cantitativ; - este asigurata forta de munca calificata prin institutiile de invatamant existent: 1 scoala gimnaziale, liceu, grup scolar, 3 gradinite; - surse de finantare pentru alimentarea cu apa potabila; - surse de finantare pentru drum de centura identificate; - surse de finantare atrase pentru scoli; - surse de finantare identificate pentru reabilitarea si modernizarea casei de cultura; - Existenta drumului de centura est Jibou - Fond forestier insemnat; - Resurse minerale (nisip, balast, pamant pentru materiale de constructie) - Potential silvic (vanat, fructe de padure, ciuperci, etc.) - Relief si ambient propice dezvoltarii turismului, si amenajarilor de agrement ; - Potential agricol generat de terenurile existente ; - Zona nepoluata ; - Centrul de Cercetari Biologice ; - Baile Curative - Rampa de gunoi ecologizata ; - Existenta digului de protectie a orasului impotriva inundatiilor 	<ul style="list-style-type: none"> - buget local insuficient pentru intretinerea si dezvoltarea infrastructurilor ; - lipsa canalizarii pe unele strazi din oras ; - lipsa canalizarii in satele componente ; - cladirea primariei veche si neincapatoare; - dotare insuficienta a scolilor si caminelor culturale nu exista sali de sport pentru toate institutiile de invatamant; - nu exista spatiu suficient pentru desfasurarea procesului de invatamant; - nu exista utilitati pentru scolile din sate - Drumuri de acces nemodernizate care reduc posibilitatile de valorificare a resurselor naturale existente si a potentialului local; - Resursele naturale existente necesita costuri mari pentru a fi exploatate si valorificate; - exista depozite de gunoi prin sate fara autorizatie; <p>JIBOU</p> <ul style="list-style-type: none"> - Starea nemodernizată a unor drumuri și a unor porțiuni din oraș și lipsa stațiilor de autobus - Lipsa unui Drum de centură Sud - Lipsa trotuarelor în unele zone - Lipsa unor piste pentru bicicliști - Neamenajarea unor intersecții și lipsa iluminatului public și ambiental în unele zone - Lipsa unui campus școlar, a unui centru pt. vârstnici, a unor muzee și a unor centre de informare și consiliere a cetățenilor și turiștilor. - Starea degradată a pieței agro-alimentare, a gării și a altor obiective și imobile din oraș - Lipsa sala de sport modernă la Liceul tehnologic „O. Goga” - Infrastructura insuficientă in turism
Amenintari	Oportunitati

<p>Calamități naturale (inundații, alunecări de teren); Alunecări de teren în zona strazii Stejarilor;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - asocieri, parteneriate între autoritatea locală și institutii publice și private cu scopul dezvoltării de proiecte comune; - studii de fezabilitate deja elaborate; - programe cu finanțare din fonduri nerambursabile pentru infrastructura de transport, edilitară, pentru sănătate, pentru învățământ, pentru dezvoltarea durabilă a orașelor, pentru dezvoltarea IMM-urilor; - programe cu finanțare din fonduri nerambursabile pentru infrastructura socială, precum și pentru serviciile sociale; - Valorificare și promovarea tradițiilor și obiceiurilor locale, folclorului local;
--	---

ACTIVITĂȚI ECONOMICE

Puncte tari	Puncte slabe
<p>Existența Parcului Industrial-cu utilitățile necesare pentru dezvoltarea afacerilor;</p> <p>Infrastructura de acces favorizantă pentru dezvoltarea mediului economic, poziționarea localității pe DN 1H și existența căii ferate;</p> <p>Există un sector productiv inițiat;</p> <p>Potențial bun de forță de muncă ;</p> <p>Materii prime locale (lemn, piatră, balast, nisip);</p> <p>Autorități locale deschise pentru atragerea și sprijinul investitorilor;</p> <p>Potențial bun și tradiție în domeniul agriculturii;</p> <p>Existența Centrului de Cercetări Biologice;</p> <p>Existența Bailor Curative.</p> <p>Indicatorul PIB/locuitor înregistrat la nivelul județului Salaj, situează județul pe locul 3 în regiune</p> <p>Condițiile climatice încurajează culturile de cereale și implicit creșterea animalelor: bovine, ovine, caprine, porcine, pasări</p> <p>Potențial pentru agricultura ecologică</p> <p>Tradiție și continuitate în agricultură și zootehnie</p> <p>Sector industrial bine dezvoltat</p> <p>Parcul Industrial Jibou atrage investitori în zonă, dispusi să aloce resurse în zonă pentru dezvoltarea de fabrici nepoluante, crescând astfel cererea pentru forță de muncă</p> <p>Sectorul construcțiilor este bine reprezentat în zonă</p> <p>Existența forței de muncă specializate</p> <p>Nivel în scădere al somajului</p> <p>Diversitatea subramurilor industriale prezente în Jibou : industria chimică, textilă, prelucrătoare metale și sticlă,</p>	<p>Lipsa investitorilor mari cu putere economică mare;</p> <p>Lipsa terenurilor și spațiilor din domeniul public care să poată fi puse la dispoziția potențialilor investitori;</p> <p>Infrastructura de transport deficitară;</p> <p>Costuri de producție ridicate, comparativ cu profitul generat</p> <p>Lipsa silozuri, hambare și alte spații de depozitare, lipsa utilajelor performante, lipsa sistemelor de irigații</p> <p>Lipsa resurselor financiare și a investițiilor în agricultură</p> <p>Fărâmițarea terenurilor agricole, litigii între vecini</p> <p>Lipsa unităților de procesare pentru produsele de origine vegetală și animală</p> <p>Interes scăzut al tinerilor pentru activități agricole, și implicit pentru accesarea fondurilor europene pentru dezvoltarea de afaceri în sectorul agricol</p> <p>Lipsa agroturismului</p> <p>Lipsa asociațiilor agricole</p> <p>Investiții însemnate pentru extinderea parcului industrial Jibou</p> <p>Orientare cu precădere către comerțul din alimentația publică (magazine alimentare)</p> <p>Infrastructură rutieră și de utilități subdimensionată, nedezvoltată</p> <p>Preturile terenurilor au crescut, majorând valoarea viitoarelor investiții în sectorul industrial/comerț/servicii</p> <p>Promovarea insuficientă a obiectivelor turistice, atrage un număr mic de turiști</p>

<p>prelucrare a lemnului, producatoare de dispozitive, aparate si instrumente medicale Activități economice diversificate, generatoare de locuri de munca Diversitatea sectorului de servicii Tradiție în prelucrarearesurselor locale Proximitatea față de granita de Vest poate încuraja și alți agenți economici ce activează în sectorul industrial, servicii și comerț să-și relocheze activitatea în raza localității Număr mare de locuri de munca, coroborat cu o rată redusă a somajului Potential turistic ridicat datorita valorii patrimoniului construit, natural si istoric al localitatii</p>	
<p>Amenintari</p>	<p>Oportunitati</p>
<p>- Concurența zonelor industriale apropiate; -Migrarea populatiei si in special a tinerilor; Practicarea agriculturii de subzistență Cunoștințe puținedespreaccesareafondurileeuropenepentru dezvoltareeaafacerilor in sectorulagricol, industrial si tertiar Concurențaimportului de produseagroalimentare de pe piața UE Forța de munca din sectorul agricol: îmbătrânirea populației, lipsa pregătirii corespunzătoare a absolvenților, lipsa liceelor cu profil agricol și industrial, lipsa spiritului antreprenorial, lipsa de interes a autorităților locale pentru sprijinirea tinerilor fermieri și a tinerilor antreprenori Migratia fortei de munca specializata in sectorul industrial Schimbarea condițiilor climaterice datorate încălzirii globale Inrautatirea conditiilor economice la nivel national/regional/judetean poate determina agentii economici sa-si restanga activitatea sau chiar sa inchida afacerea Costuri mari pentru noi investitii in sectorul industrial</p>	<p>Existența programelor de finantare destinate dezvoltarii mediului economic; -Valorificarea superioara a materiilor prime existente; - Dezvoltarea functiei turistice; - Extinderea terenului amenajat pentru desfasurarea de activitati economice (parc industrial) - Existenta fortei de munca calificata prin absolventii liceului teoretic si a grupului scolar; Accesarea de fonduri comunitare pentru dezvoltarea de afaceri în sectorul agricol (atât inființarea de culturi și ferme zootehnice,tehnologizare, sisteme irigații, cât și dezvoltarea de unități de procesare și producție) Sprijin oferit de Oficiul Județean pentu Consultanță Agricolă cu privire la accesareafondurilor europene Creșterea suprafețelor cultivate cu plante tehnice și a producției obținute (floarea soarelui, rapiță) care pot genera venituri mai mari Inființarea de puncte de colectare/depozitare/procesare a produselor agricole/de origineanimală Agricultura ecologicădurabilă, agroturism Promovarea produselor tradiționale locale Asocierea producătorilor agricoli, industriali Atragerea de noi investitori in sectorul industrial Programe de finanțare ale UE pentru dezvoltare a mediului rural și pentru IMM-uri Inființarea de microîntreprinderi pentru prelucrarea resurselor și a produselor locale Sprijinirea prin acordarea de facilități fiscale, terenuri pentru viitori investitori Încurajarea inființării de microfabrici pentru procesarea produselor de origine vegetală și animală Promovarea produselor tradiționale locale</p>

	Sprijinirea inițiativei locale, sprijinirea micilor agricultori, industriași,comercianti, operatori turism
--	--

DEMOGRAFIE. SERVICII SOCIALE

Puncte tari	Puncte slabe
<p>cadre didactice pregatite si calificate in institutiile de invatamant ;</p> <p>conditii bune de studiu in institutiile de invatamant din oras, utilitati si dotari necesare desfasurarii procesului instructiv educativ;</p> <p>servicii de sanatate eficiente (spital orasenesc cu ambulatoriu de specialitate si farmacie proprie, 5 medici de familie si 3 farmacii);</p> <p>convietuirea buna a 7 confesiuni religioase;</p> <p>existenta unui serviciu social specializat in cadrul Primariei Jibou;</p> <p>dispensar veterinar functional;</p> <p>Distributie echilibrata a populatiei pe sexe, cu o preponderenta a populatiei feminine</p> <p>Densitate mare a populatiei 233 loc/ km²</p> <p>Rata natalitatii este mai mare decat rata mortalitatii rezultand un spor natural pozitiv</p> <p>Bilant demografic natural pozitiv</p> <p>Numarul populatiei ocupate a crescut in perioada 2008-2016</p> <p>Numarul mediu de salariatii in crestere</p> <p>Numarul șomerilor este in scadere</p> <p>Investiții susținute in modernizarea unităților de învățământ</p> <p>Potential de formare și calificare a resuselor de muncă în toate sectoarele</p>	<p>oportunitati reduse de ocupare a fortei de munca ;</p> <p>lipsa posibilitatilor de petrecere a timpului liber si de desfasurare de activitati recreative;</p> <p>nu exista locuinte de serviciu si sociale;</p> <p>fonduri insuficiente pentru burse pentru elevi;</p> <p>resurse insuficiente in bugetul local pentru sustinerea serviciilor sociale;</p> <p>lipsa cursurilor de reconversie profesionala;</p> <p>Scaderea numarului de locuitori din localitate</p> <p>Scaderea populatiei tinere (0-14 ani)</p> <p>Creșterea numărului populatiei varstnice (peste 65 ani) precum si cresterea ponderii in total populatie</p> <p>Spor migratoriu negativ, plecările din localitate sunt mai numeroase decat stabilirile</p> <p>Populatia activa si cea ocupata sunt in scadere la nivelul judetului Salaj</p> <p>Fortă de muncă necalificată, ocupată în agricultură de subzistentă;</p> <p>Castiguri salariale la nivel judetean sub media regiunii</p>
Amenintari	Oportunitati
<p>plecarea tinerilor la munca in strainatate;</p> <p>servicii sociale insuficiente pentru persoanele in varsta si cu dizabilitati;</p> <p>servicii sociale insuficiente pentru copiii aflati intr-o stare de risc social si familiile acestora</p> <p>Ușoare tendințe de depopulare datorită scaderii numarului de locuitori, migratie mare</p> <p>Scăderea ponderii populației active (15-59 ani) in populația totală</p> <p>Creșterea ponderii populației îmbătrânite în totalul populației</p>	<p>existenta programelor de finantare pentru unitatile de invatamant;</p> <p>accesarea diverselor programe de finantare (guvernamentale si europene) in ceea ce priveste categoriile de persoane aflate in situatii de risc social (batrani, copii, femei, persoane cu dizabilitati, etc.)</p> <p>plasarea zonei ca prioritate in strategiile nationale de dezvoltare (regiunea NV)</p> <p>Programe de finanțare pentru asistența socială (POR, programe naționale);</p> <p>Calificarea și recalificarea șomerilor pentru o mai bună</p>

<p>Accentuarea stării de degradare a infrastructurii sociale, lipsa intervenției pentru protejarea și valorificarea patrimoniului natural și cultural; Scăderea nivelului de trai datorită modificării climatului economic Acces scăzut la finanțările europene datorat necompetitivității proiectelor și lipsei personalului specializat din administrația publică;</p>	<p>integrare pe piața forței de muncă Politici locale de încurajare a natalității, care să susțină revitalizarea demografică, Alocarea de fonduri de la bugetul local și acordarea de facilități pentru încurajarea natalității Îmbunătățirea condițiilor de învățământ la nivelul localității Construirea unui centru medical Accesarea de fonduri nerambursabile pentru reconversie profesională Atragerea populației din alte localități mai mici Îmbunătățirea condițiilor de locuire Promovarea de programe naționale care să susțină creșterea ocupării tinerilor în zonele rurale sau reducerea emigrației lor Creșterea performanței socio-economice prin susținerea asocierii micilor fermieri și crearea de asociații rurale Investiții în infrastructură și rețele edilitare care conduc la creșterea atractivității localității pentru investitori și turiști Proiecte investiționale de promovare și revigorare a turismului local</p>
--	--

4.4. DIAGNOSTIC

Caracteristicile pozitive identificate au fost: existența unui potențial economic (cu precădere industrial și agricol), turistic și balnear. În sinteză putem considera că analiza profilului strategic la nivelul caracteristicilor "pozitive" arată atitudini importante ale orașului Jibou. Toate acestea oferă orașului posibilitatea de se remarca la nivel local/ regional ca un oraș cu o dezvoltare economică și socială dinamică și în continuă ascensiune. Totodată orașul se remarcă prin existența sectorului de cercetare biologică și a Grădinii Botanice.

Caracteristicile negative identificate: deficiențe în infrastructura edilitară; probleme legate de resursele umane, slaba valorizare a potențialului cultural și natural, slaba dezvoltare a sectorului turistic, deficiențe de dotare a sectorului educațional.

Valorificarea la standarde superioare a resurselor existente naturale și construite, a rezervei de terenuri și a tradiției din anumite sectoare economice (industrial, cercetare) poate duce pe termen lung la dezvoltarea armonioasă a orașului în paralel cu diversificarea surselor de finanțare pentru proiecte locale destinate creșterii calității vieții.

5. VIZIUNE ȘI OBIECTIVE STRATEGICE DE DEZVOLTARE:

5.1. CONCEPTUL STRATEGIC DE DEZVOLTARE BAZAT PE VALORILE/ IDENTITATEA COMUNITĂȚII LOCALE

Dezvoltarea sau regenerarea unei așezări urbane este determinată semnificativ de schimbările care se produc în structura economiei locale, în structura populației și în cultura comunitară. Pe de altă parte, dezvoltarea comunității este substanțial influențată de aplicarea unui management adecvat și axat pe trei ținte principale: dezvoltarea infrastructurii și asigurarea accesului la infrastructură, protecția mediului ambiant și dezvoltarea economică competitivă. Totodată, dezvoltarea comunității trebuie să țină cont de caracterul limitat al resurselor (natural, umane și financiare) fiind necesară alocarea echilibrată a acestora.

Dezvoltarea și modernizarea comunității locale depinde numai de factorii locali, de executivul fiecărei unități administrative, ea putând fi realizată prin stabilirea cu prioritate a strategiilor de dezvoltare și identificarea surselor de finanțare a proiectelor de dezvoltare locală, conform standardelor europene.

Realizarea obiectivelor generale se întemeiază pe aplicarea unui management care să conducă la dezvoltare și/ sau regenerare, politicile, precum și programele și proiectele se vor face cu respectarea următoarelor principii cheie:

- Plasarea nevoilor și dorințelor locuitorilor în prim-plan
- Integritate și încredere
- Inovare
- Deschidere și comunicare
- Dezvoltarea durabilă și respect pentru mediu
- Întărirea capacității instituționale
- Realizarea programelor și proiectelor prin parteneriat public- privat
- Fixarea regulilor de utilizare rațională a terenurilor pentru toate proiectele de dezvoltare în baza planului de urbanism general, ca instrument de planificare spațială

VALORI	PRINCIPII
<ul style="list-style-type: none"> • Cadrul natural – resursele termale și rezervațiile naturale, râul Someș, zonele împădurite 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Plasarea nevoilor și dorințelor locuitorilor în prim-plan ➤ Protejarea și valorificarea sustenabilă a resurselor naturale
<ul style="list-style-type: none"> • Avantajele economice și existența Parcului industrial 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Integritate și încredere
<ul style="list-style-type: none"> • Forta de munca locala specializată în industrie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Inovare
<ul style="list-style-type: none"> • Resursele naturale- resurse termale și rezervații naturale 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Deschidere și comunicare
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dezvoltarea durabila și respect pentru mediu
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Intarirea capacitatii institutionale
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Fixarea regulilor de utilizare rationala a terenurilor pentru toate proiectele de dezvoltare in baza planului de urbanism general, ca instrument de planificare spatial

Principii:

- **Principiul dezvoltării urbane durabile** creșterea competitivității orașului Jibou, în scopul maximizării aportului la accentuarea progresului economic și social; asigurarea unor oportunități în favoarea populației, în vederea ridicării standardului de viață a acesteia; conservarea și protejarea mediului ambiant și a moștenirii culturale existente; diversificarea și promovarea oportunităților ocupaționale, în scopul diminuării șomajului.
- **Principiul participării și transparenței** - organizațiile non-guvernamentale, sectorul privat, autoritățile locale și instituțiile internaționale contribuie la procesul de planificare a politicilor publice. Societatea civilă este informată cu privire la politicile publice planificate.
- **Principiul continuității și coordonării** în procesul de planificare a politicilor publice sunt asigurate actualizarea politicilor curente ale administrației publice locale, cât și coordonarea cu alte inițiative.
- **Principiul responsabilității** — planificarea politicilor publice este un proces orientat spre obținerea de rezultate. Raspunderea exista la toate nivelurile administratie publice.
- **Principiul cooperării și coerenței** — institutia implicata in formularea politicilor publice trebuie sa isi dovedeasca disponibilitatea pentru cooperare cu alte institutii publice, ca si cu alte organizatii ale societatii civile interesate sau afectate de o anumita initiativa de politici publice, asigurand in acest fel o concepție coerenta asupra obiectivelor ce trebuie indeplinite si a masurilor ce urmează a fi luate.

VIZIUNEA STRATEGICĂ DE DEZVOLTARE

Viziunea Strategiei de Dezvoltare Locala pentru orașul Jibou urmarește transformarea acestuia într-un centru de importanță locală din punct de vedere turistic, economic, și social prin realizarea de investiții în aceste domenii și asigurarea unei infrastructuri care să conducă la susținerea pe termen lung a unei competitivități locale și economice.

Provocarea la care trebuie să răspundă administrația publică și întreaga comunitate este aceea de a genera un ritm constant de dezvoltare economică, care să servească bunăstării locuitorilor orașului. Din acest motiv, dezvoltarea infrastructurii trebuie să rămână o prioritate pentru oraș. În același timp, creșterea competitivității sectorului industrial, revitalizarea vieții comunității și dezvoltarea sentimentului de apartenență la comunitate sunt importante direcții de dezvoltare locală. În acord cu aceste deziderate de dezvoltare, prin Planul Urbanistic General este urmărită asigurarea terenurilor pentru dezvoltare, precum și dezvoltarea echilibrată, în acord cu principiile dezvoltării durabile.

Stabilirea unei viziuni de dezvoltare se bazează pe constientizarea colectivă a nevoii de cooperare între toți actorii implicați și fiecare membru al colectivității locale.

În viitor dezvoltarea orașului mizează pe valorificarea la standarde superioare a resurselor existente naturale și construite, a rezervei de terenuri și a tradiției din anumite sectoare economice (industrial, cercetare), în paralel cu diversificarea surselor de finanțare pentru proiecte locale destinate creșterii calității vieții. Toate acestea oferă orașului posibilitatea de se remarca la nivel local/ regional ca un oraș cu o dezvoltare economică și socială dinamică și în continuă ascensiune. Totodată orașul se remarcă prin existența sectorului de cercetare biologică și a Grădinii Botanice.

117

5.2. DIRECTII DE DEZVOLTARE 2018- 2030 – CORELARE STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ ȘI PLANUL URBANISTIC GENERAL

Viziunea prezentei strategii va fi atinsă prin dezvoltarea de măsuri și proiecte care să conducă la atingerea obiectivelor declarate, respectiv:

Orașul Jibou - Oraș Verde

Acest obiectiv strategic ambițios poate fi atins prin realizarea unui plan de acțiune detaliat, bine definit în timp și prin mobilizarea exemplară a comunității în vederea creării unei conștiințe colective a cetățenilor. Cadrul general al orașului, rezervațiile naturale existente și resursele economice orientate spre cercetare creează premisele dezvoltării acestui obiectiv strategic.

Obiectivul Orașul Jibou- Oraș Verde are în vedere în primul rând îmbunătățirea vieții populației din dar și dezideratul de a deveni un exemplu de dezvoltare durabilă la nivel local.

Planul de acțiune trebuie să conțină minim următoarele acțiuni:

- amenajarea de spații publice de calitate (piede, parcuri, locuri de joacă și relaxare);

- construirea unei rețele functionale și bine puse la punct pentru piste de biciclete care să acopere tot orașul
- dezvoltarea unor rețele verzi de relaționare cu resursa naturală la nivel teritorial
- valorificare potențialului peisager deținut de râul Someș
- reglementarea sistemului de gestionare a deșeurilor în vederea promovării unui mediu curat și fără factori poluanți;
- reducerea nivelului de CO₂;

Jibou- centru economic local de deservire a mediului rural

Extinderea dotărilor de proximitate la nivelul orașului Jibou (comerț, servicii, administrație locală, servicii sociale și educație) poate face ca acesta să devină un centru cu rol teritorial de deservire inclusive a mediului rural.

Totodată dezvoltarea infrastructurii turistice (structuri cazare și alimentație publică, centre turistice, oferta de agrement) poate genera dezvoltarea ca centru turistic local, care să deservească activitățile turistice din zonă.

Planul de acțiune trebuie să conțină minim următoarele acțiuni:

- Reabilitare și dezvoltare unități educaționale
- Reabilitare și dezvoltare unități servicii comunitare și sociale
- Dezvoltare structuri turistice
- Dezvoltare structuri conferințe și afaceri conexe sectorului industrial și de cercetare
- Dezvoltare industrie ușoară și a lemnului

Jibou- oraș atractiv pentru localizarea tinerelor familii și cu calitate crescută a locuirii

Extinderea dotărilor comerciale și culturale care pot crește atractivitatea orașului Jibou pentru localizarea tinerelor familii, inclusive a cercetătorilor.

Planul de acțiune trebuie să conțină minim următoarele acțiuni:

- Reabilitare și dezvoltare unități educaționale
- Reabilitare și dezvoltare unități servicii comunitare și sociale
- Diversificarea activităților de agrement, loisir și cultural
- creșterea calitatii serviciilor medicale și sociale;
- diversificarea serviciilor medicale și sociale;
- amenajarea de spații publice de calitate (piste, parcuri, relaxare, cluburi);
- Dezvoltarea sectorului de locuințe

Jibou- centru turistic local

Planul de acțiune trebuie să conțină minim următoarele acțiuni:

- Reabilitarea și valorificarea patrimoniului construit
- Valorificarea elementelor de peisaj natural
- Valorificarea resurselor turistice locale (pescuit, vânătoare)

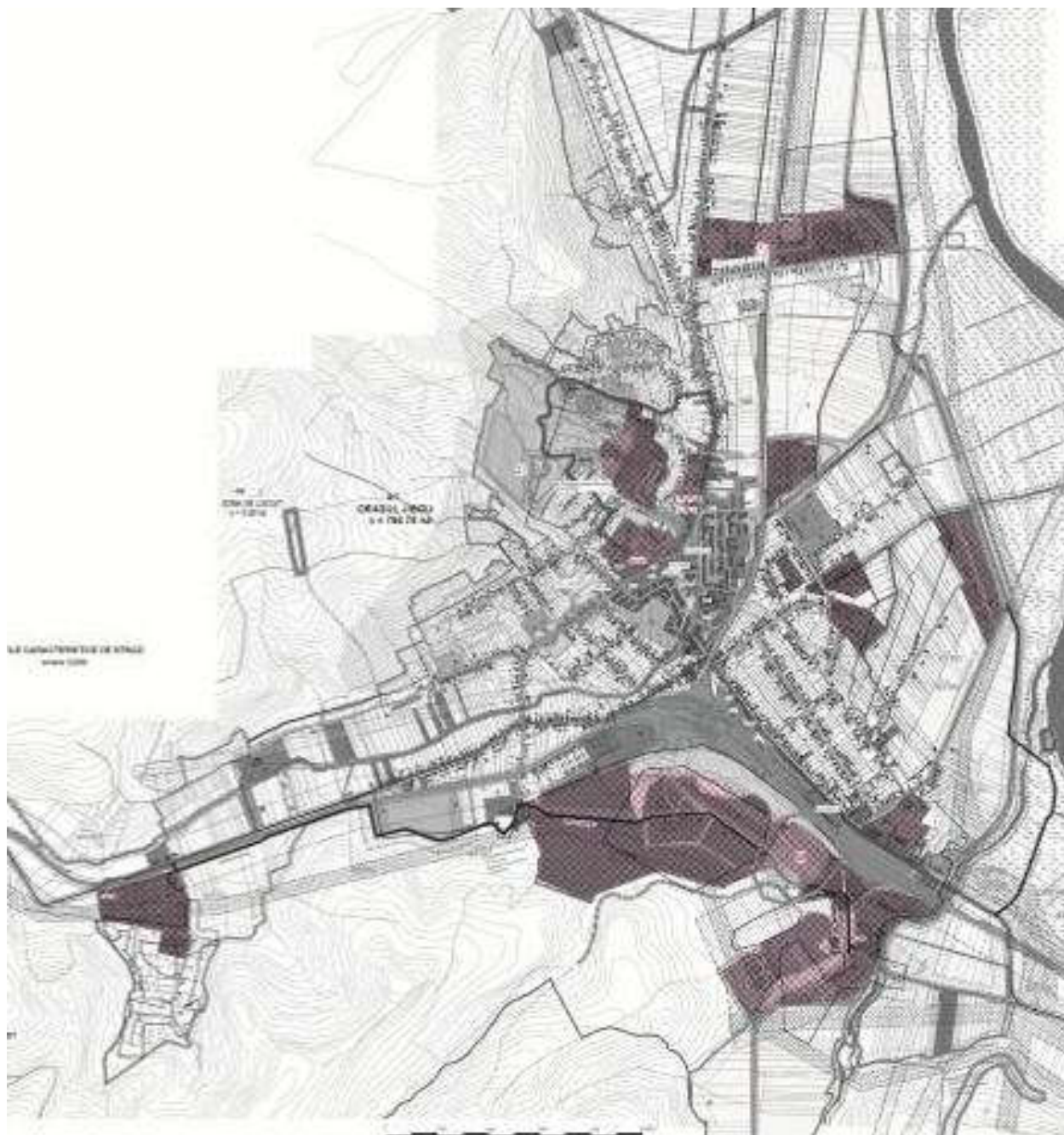

Figura 15 Distribuția spațială a zonelor de dezvoltare

5.3. FORMULAREA OBIECTIVELOR STRATEGICE

Operaționalizarea direcțiilor de acțiune a dus la formularea unor măsuri care urmează să fie implementate atât de administrația publică locală, acolo unde are competență, dar și de către orice organizație publică sau privată al cărei domeniu de competență se intersectează cu măsurile propuse.

Măsurile propuse vor fi implementate printr-un singur proiect sau printr-o serie de proiecte finanțate din surse diverse (resursele proprii ale localității, finanțări de la bugetul județean/național sau programe comunitare). Administrația publică locală are sarcina de a monitoriza în permanență oportunitățile de finanțare și în funcție de caracteristicile fiecărei surse în parte poate aborda printr-o cerere de finanțare una sau mai multe măsuri.

Obiective specifice	Obiective a căror implementare este condiționată de asigurarea cadrului spațial- corelare PUG
1. Protejarea si dezvoltarea patrimoniului istoric si cultural	•
2. Cresterea calitatii vietii prin transformarea orasului intr-o zona verde, cu spatii publice de calitate, conditii de locuit mai bune; Dezvoltarea sistemului de transport local	•
3. Creșterii competitivității locale si crearea de noi locuri de muncă, prin sprijinirea mediului de afaceri; Dezvoltarea și diversificarea economiei locale	•
4. Crearea unui brand turistic local, promovare intensiva a zonei și creșterea gradului de valorificare economică prin dezvoltarea turismului	•
5. Reabilitarea si modernizarea infrastructurii educationale	•
6. Diversificarea si creșterea calității serviciilor si a infrastructurii medicale, în vederea îmbunătățirii stării de sănătate a populației si a creșterii accesului la aceste servicii;	•
7. Diversificarea si creșterea calității serviciilor și a infrastructurii de servicii sociale	•

Strategia de dezvoltare este un proces continuu si flexibil de modernizare urmand a fi modificata pe parcursul implementarii. Totodata Factorii de raspundere, decidentii la nivel local vor trebui sa mentina deschis dialogul cu membrii comunitatii mai ales ca aspiratiile acestora se pot schimba odata cu trecerea timpului si prin aparitia unor modificari structurale.

6. PLANUL DE ACȚIUNE

6.1. MATRICEA LOGICA: OBIECTIVE ► PROGRAME ► PROIECTE

În cadrul listei de programe/ proiecte au fost listate doar cele cu implementare spațială (reflectate la nivelul Planului Urbanistic General).

Obiectiv specific 1. Protejarea si dezvoltarea patrimoniului istoric si cultural

Nr. crt.	Acțiune/ Programe	Proiecte propuse	Surse de finanțare	
1.	Reabilitare, conservarea, protejarea și promovarea patrimoniului istoric	Reabilitare Biserica de lemn „Sf. Arhangheli Mihail și Gavril”, sat Husia	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020, Axa prioritară 5 - Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural; Prioritatea de investiții 5.1 Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural.	
2.		Reabilitare Biserica de lemn „Sf. Apostoli Petru și Pavel”, sat Var		
3.		Reabilitare Gara Veche Jibou- Muzeul CFR		Buget local
4.		Reabilitare Manej Wesselenyi, Jibou		Fonduri private
5.		Reabilitare Castel Wesselenyi, Jibou		Fonduri private
6.		Centru de informare cultural;		

Obiectiv specific 2. Creșterea calitatii vietii prin transformarea orasului intr-o zona verde, cu spatii publice de calitate, conditii de locuit mai bune; Dezvoltarea sistemului de transport local

Nr. crt.	Acțiune/ Programe	Proiecte propuse	Surse de finanțare
1.	Construcția, reabilitarea, modernizarea, clădirilor publice și a locuințelor;	Construire Sală de sport, Jibou	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020, Axa prioritară nr. 9 – Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban; 9.1 – Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității.

2.		Construire muzeul oraşului, Jibou	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020, Axa prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului; Prioritatea de investiții 7.1: Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone, care să includă reconversia regiunilor industriale aflate în declin, precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice.
3.		Centru consiliere cetățeni	Buget local
4.		Centre afterschool	Buget local
5.		Centru pentru vârstnici	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020, Axa prioritară 8 - Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale; Prioritatea de investiții 8.1 - Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate și promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale, culturale și de recreare, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de colectivitățile locale.
6.		Modernizare piață agroalimentară	Buget local
7.		Modernizare și reabilitare zone defavorizate	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020, Axa prioritară 8 - Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale; Prioritatea de investiții 8.1 - Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate și promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale, culturale și de recreare, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de colectivitățile locale.

8.		Amenajare punct sanitar Cuceu	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020, Axa prioritară 8 - Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale; Prioritatea de investitii 8.1 - Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate și promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale, culturale și de recreare, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de colectivitățile locale.
9.		Reabilitare Cămin Cultural Cuceu	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020, Axa prioritară 5 - Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural;
10.		Amenajare punct sanitar Husia	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020, Axa prioritară 8 - Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale; Prioritatea de investitii 8.1 - Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate și promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale, culturale și de recreare, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de colectivitățile locale.
11.		Reabilitare Cămin Cultural Husia	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020, Axa prioritară 5 - Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural;

12.		Amenajare punct sanitar Rona	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020, Axa prioritară 8 - Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale; Prioritatea de investiții 8.1 - Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate și promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale, culturale și de recreare, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de colectivitățile locale.
13.		Reabilitare Cămin Cultural Rona	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020, Axa prioritară 5 - Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural;
14.		Centru multifuncțional Jibou	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020, Axa prioritară 13
15.	Construcția, modernizarea, reabilitarea tramei stradale	Reabilitare drumuri județene Reabilitare drumuri comunale Realizare drum de centură Sud Modernizare îmbrăcămînți asfaltice Modernizare intersecțiile străzi	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020, Axa prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului; Prioritatea de investiții 7.1: Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone, care să includă reconversia regiunilor industriale aflate în declin, precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice. PNDL - subprogramul Regenerarea urbana a municipiilor și orașelor
16.	Construcția, reabilitarea, modernizarea aleilor, trotuarelor	Executare trotuare și rigole	
17.	Modernizare transport public	Dezvoltare stații de transport în comun Jibou	

18.	Constructia, reamenajarea pistelor de biciclete	Piste pentru biciclete Jibou	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020, Axa prioritară 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon, Prioritatea de investiții 3.2: Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante.
19. 20.	Crearea și dezvoltarea infrastructurii de agrement;	Amenajare parcuri Jibou, Cuceu Amenajare terenuri de sport Jibou, Cuceu	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020, Axa prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului; Prioritatea de investiții 7.1: Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone, care să includă reconversia regiunilor industriale aflate în declin, precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice.
21.		Modernizare teren sport Jibou	
22.	Crearea, mentinerea, dezvoltarea rețelei de spații verzi;	Crearea de spații verzi și parcuri;	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020, Axa prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului; Prioritatea de investiții 7.1: Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone, care să includă reconversia regiunilor industriale aflate în declin, precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice.
23.	Extinderea rețelelor de alimentare cu apă, canalizare, electricitate, gaze naturale, energie termică;	Extindere rețea alimentare cu apă Jibou, Cuceu, Husia, Rona, Var Gospodărie apă Jibou, Cuceu, Husia, Rona, Var Extindere r. Canalizare Jibou, Cuceu, Husia, Rona, Var Stație epurare Jibou, Cuceu, Husia, Rona, Var Stații pompare Jibou, Cuceu Realizarea unor extinderi de rețele și montarea unor posturi de transformare aeriene Reabilitarea și modernizarea rețelelor electrice de repartiție, de medie și joasă tensiune	

24.	Reabilitarea si modernizarea spatiilor publice	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020, Axa prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului; Prioritatea de investitii 7.1:Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone, care să includă reconversia regiunilor industriale aflate în declin, precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice.
25.	Creșterea performanței energetice a clădirilor de locuințe colective	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020, Axa prioritară 3.1
26.	Modernizare iluminat public Jibou și satele aparținătoare	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020, Axa prioritară 3.1

Obiectiv specific 3. Creșterii competitivității locale si crearea de noi locuri de muncă, prin sprijinirea mediului de afaceri; Dezvoltarea și diversificarea economiei locale

126

Nr. crt.	Acțiuni/ Programe	Proiecte propuse	Surse de finanțare
1.	Stimularea infiintarii de noi intreprinderi in parcul industrial	Infiintarea de ateliere de reparatie, mestesugarit, industria lenului și textilă	Buget local
2.	Dezvoltare structuri turistice	Construire hoteluri Jibou	Fonduri private Parteneriate public- privat
3.		Construire pensiuni agroturistice Jibou, Cuceu, Husia, Rona, Var	Fonduri private
4.	Activitati de promovare si sprijin pentru afaceri (targuri, expozitii, conferinte);	Infiintare centru conferinte	Parteneriat cu Camera de Comerț și Industrie a României
5.	Centru de informare pentru investitori;		Buget local
6.	Investitii in infrastructura parcului industrial		Buget local

Obiectiv specific 4. Crearea unui brand turistic local, promovare intensiva a zonei și creșterea gradului de valorificare economică prin dezvoltarea turismului

Nr. crt.	Acțiune/ Programe	Proiecte propuse	Surse de finanțare
1.	Crearea, dezvoltarea și promovarea centrelor de informare și promovare turistică;		PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020, Axa prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului; Prioritatea de investiții 7.1: Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone, care să includă reconversia regiunilor industriale aflate în declin, precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice.
2.	Organizarea de festivaluri, concerte, târguri de turism;		Buget local

Obiectiv specific 5. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii educaționale

Nr. crt.	Acțiune/ Programe	Proiecte propuse	Surse de finanțare
1.	Construcția, consolidarea, reabilitarea, modernizarea, extinderea infrastructurii educaționale;		PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020,
2.	Dotarea infrastructurii educaționale ante-prescolare, after school;		PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020,
3.	Reabilitare și modernizarea structurilor educaționale		PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020, Axa prioritară 10.1 PNDL - subprogramul Regenerarea urbană a municipiilor și orașelor
4.	Modernizarea Liceului Tehnologic Octavian Goga și Construirea sălii de sport în localitatea Jibou, jud. Salaj		PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020, Axa prioritară 10.2

Obiectiv specific 6. Diversificarea si cresterea calității serviciilor si a infrastructurii medicale, în vederea îmbunătățirii stării de sănătate a populației si a creșterii accesului la aceste servicii;

Nr. crt.	Acțiune/ Programe	Proiecte propuse	Surse de finanțare
1.	Constructia, reabilitarea, dezvoltarea, extinderea infrastructurii de sanatate;	Reabilitarea si dotare unități spitalicești	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020, Axa prioritară 8 - Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale; Prioritatea de investitii 8.1 - Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate și promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale , culturale și de recreare, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de colectivitățile locale.

Obiectiv specific 7. Diversificarea si cresterea calității serviciilor și a infrastructurii de servicii sociale

Nr. crt.	Acțiune/ Programe	Proiecte propuse	Surse de finanțare
1.	Constructia, reabilitarea, dezvoltarea, extinderea infrastructurii sistemelor sociale	Infiintarea unui centru de informare consiliere si mediere pentru persoanele aflate in dificultate;	Buget local
2.	Imbunatatirea constructiilor de locuinte pentru persoanele defavorizate;	Construirea de locuinte sociale;	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020, Axa prioritară 8 - Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale; Prioritatea de investitii 8.1 - Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate și promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale , culturale și de recreare, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de colectivitățile locale.
3.	Crearea de centre sociale pentru batrani, persoane	Construirea si dotarea centrului pentru persoane varstnice;	

6.2. OPORTUNITĂȚI DE FINANȚARE

Autoritățile centrale au un rol important în stabilirea strategiilor naționale de dezvoltare, precum și identificarea domeniilor de excelență caracteristice fiecărei regiuni, în susținerea domeniilor cu potențial ridicat dar și a domeniilor deficitare ce trebuie sprijinite.

Autoritățile locale au un rol important în realizarea strategiilor de dezvoltare economică, în identificarea surselor de finanțare ce pot fi atrase, în atragerea investitorilor în zonă, în alocarea de fonduri de la bugetele locale pentru domeniile deficitare.

Începând cu anul 2007, anul aderării la Uniunea Europeană, România beneficiază de noi oportunități pentru atragerea de surse de finanțare necesare dezvoltării proiectelor de importanță locală, regională și națională.

La nivel central și local există proiecte investitoriale, pentru îmbunătățirea condițiilor economice, sociale, culturale. Ordonatorii de credite sunt în căutarea surselor de finanțare necesare dezvoltării locale, necesare creșterii competitivității. **Aceste surse de finanțare pot proveni din:**

- A. Fonduri europene
- B. Finanțare prin programe guvernamentale
- C. Bugetul statului
- D. Bugetul județean
- E. Bugete locale
- F. Parteneriate publice-private
- G. Emisiuni de obligațiuni județene și locale
- H. Credite bancare
- I. Sponsorizări
- J. Finanțare creativă

În tabelul următor sunt prezentate sintetic sursele potențiale de finanțare pe domenii și tipuri de proiecte:

Palier	Linie financiară	Domeniu	Subdomeniu	Eligibilitate
FONDURI EUROPENE	Programul Operațional Capital Uman (PO CU)	Axa Prioritară 2 - Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs	2.1. creșterea ocupării tinerilor NEETs șomeri cu vârsta între 16 - 24 ani, înregistrați la Serviciul Public de Ocupare, cu rezidența în regiunile eligibile (București-Ilfov, Nord-Est, Nord-Vest, Vest, Sud-Vest Oltenia)	
			2.2. îmbunătățirea nivelului de competențe, inclusiv prin evaluarea și certificarea competențelor dobândite în sistem non-formal și informal al tinerilor NEETs șomeri cu vârsta între 16 - 24 ani, înregistrați la Serviciul Public de Ocupare, cu rezidența în regiunile eligibile (București-Ilfov, Nord-Est, Nord-Vest, Vest, Sud-	

Palier	Linie financiară	Domeniu	Subdomeniu	Eligibilitate
			Vest Oltenia)	
			2.3. creșterea numărului tinerilor NEETs inactivi înregistrați la Serviciul Public de Ocupare	
		Axa Prioritară 3 - Locuri de muncă pentru toți	3.1. Creșterea ocupării șomerilor și a persoanelor inactice, cu accent pe șomerii de lungă durată, lucrătorii vârstnici (55-64 ani), persoanelor cu dizabilități, persoanelor cu nivel redus de educație Îmbunătățirea nivelului de competențe, inclusiv prin evaluarea și certificarea competențelor dobândite în sistem non-formal și informal al șomerilor și persoanelor inactice, cu accent pe șomerii de lungădurată, lucrătorii vârstnici (55-64 ani), persoanelor cu dizabilități, persoanelor cu nivel redus de educație	
			3.2. Creșterea ocupării cetățenilor români aparținând minorității roma Îmbunătățirea nivelului de competențe, inclusiv prin evaluarea și certificarea competențelor dobândite în sistem non-formal și informal al cetățenilor români aparținând minorității roma	
			3.3. Creșterea ocupării persoanelor din mediul rural, în special cele din agricultura de subzistență și semi-subzistență Îmbunătățirea nivelului de competențe, inclusiv prin evaluarea și certificarea competențelor dobândite în sistem non-formal și informal al persoanelor din mediul rural, în special cele din agricultura de subzistență și semi-subzistență	
			3.4. Creșterea ocupării prin susținerea întreprinderilor cu profil non-agricol din zona urbană	
			3.5. Creșterea numărului de angajați care beneficiază de noi instrumente, metode, practici etc de management al resurselor umane și de condiții de lucru	
			3.6. Îmbunătățite în vederea adaptării activității la dinamica sectoarelor economice cu potențial competitiv identificate conform SNC/ domeniilor de specializare inteligentă conform SNCDI	
			3.7. Creșterea șanselor de reintegrare pe piața muncii a lucrătorilor care urmează să fie disponibilizați/ concediați prin urnizarea de măsuri de outplacement	
			3.8. Adaptarea structurilor SPO de la nivel național și teritorial prin introducerea unor noi instrumente / sisteme / proceduri / servicii / mecanisme etc. privind nevoile pieței muncii/ corelarea cererii cu oferta de forță de muncă, monitorizarea serviciilor furnizate de SPO, dezvoltarea bazei de date privind tinerii NEETs	
			3.9. Creșterea satisfacției clienților SPO, a diversității și gradului de cuprindere a serviciilor oferite angajatorilor și persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă	
			3.10. Îmbunătățirea nivelului de cunoștințe/ competențe/ aptitudini aferente sectoarelor economice/ domeniilor identificate conform SNC și SNCDI ale angajaților	
		Axa Prioritară 4 - Incluziunea socială și combaterea sărăciei	reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate în care există populație aparținând minorității roma, prin implementarea de măsuri integrate	
			reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate (non roma), prin implementarea de măsuri integrate	
			îmbunătățirea alfabetizării digitale a populației din comunități dezavantajate prin susținerea procesului de formare în cadrul rețelei PAPI (eincluziune)	
			reducerea numărului de persoane aparținând grupurilor vulnerabile care au depășit situația de vulnerabilitate prin furnizarea unor servicii sociale/ medicale/ socio-profesionale/ formare profesională etc. adecvate nevoilor specifice în vederea integrării socio-profesionale	
			reducerea numărului de comunități marginalizate în care există populație aparținând minorității roma (acele comunități în care populația aparținând minorității roma reprezintă minim 10% din totalul populației la nivelul comunității) aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, prin implementarea de măsuri integrate	
			creșterea calității sistemului de asistență socială prin introducerea de instrumente/ proceduri/ mecanisme etc. și prin îmbunătățirea nivelului de	

Palier	Linie finantare	Domeniu	Subdomeniu	Eligibilitate
			competențe al profesioniștilor din sistem	
			creșterea numărului de persoane care beneficiază de servicii de asistență socială la nivelul comunității	
			creșterea utilizării/aplicării de soluții TIC (e-asistență socială, serviciile electronice etc.) în furnizarea serviciilor sociale	
			îmbunătățirea nivelului de competențe al profesioniștilor din sectorul medical	
			creșterea numărului de persoane care beneficiază de programe de sănătate și de servicii orientate către prevenție, depistare precoce (screening), diagnostic și tratament precoce pentru principalele patologii	
			creșterea numărului de persoane care beneficiază de servicii de asistență medicală la nivelul comunității	
			creșterea utilizării/aplicării de soluții TIC(e-sănătate, telemedicină etc.) în furnizarea serviciilor medicale	
			reducerea numărului de copii și tineri plasați în instituții prin furnizarea de servicii la nivelul comunității	
			număr crescut al tinerilor instituționalizați care dobândesc abilitățile necesare pentru a putea avea o viață independentă la părăsirea instituției rezidențiale	
			creșterea numărului de asistenți maternali și sociali la nivelul comunității	
			consolidarea capacității întreprinderilor de economie socială de a funcționa într-o manieră auto-sustenabilă	
		Axa Prioritară 5 - Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității (DLRC)	reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate (roma și non-roma) din orașe cu peste 20.000 locuitori, cu accent pe cele cu populație aparținând minorității Roma, prin implementarea de măsuri/ operațiuni integrate în contextul mecanismului de DLRC.	
			reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate din zona rurală și orașe cu o populație de până la 20.000 locuitori prin implementarea de măsuri/ operațiuni integrate în contextul mecanismului de DLRC	
		Axa Prioritară 6 - Educație și competențe	6.1 Creșterea numărului de tineri NEETs șomeri cu vârsta între 16 - 24 ani, înregistrați la SPO care se reîntorc în educație în programe de tip a doua șansă, inclusiv în programe de formare profesională inițială	
			6.2 Creșterea participării la învățământul ante-preșcolar și preșcolar, în special a grupurilor cu risc de părăsire timpurie a școlii, cu accent pe copiii aparținând minorității roma și a celor din mediul rural	
			6.3 Reducerea părăsirii timpurii a școlii prin măsuri integrate de prevenire și de asigurare a oportunităților egale pentru elevii aparținând grupurilor vulnerabile, cu accent pe elevii aparținând minorității roma și elevii din mediul rural/ comunitățile dezavantajate socio-economic	
			6.4 Creșterea numărului de tineri care au abandonat școala și de adulți care nu și-au finalizat educația obligatorie care se reîntorc în sistemul de educație și formare, inclusiv prin programe de tip a doua șansă și programe de formare profesională	
			6.5 Creșterea numărului de oferte educaționale orientate pe formarea de competențe și pe utilizarea de soluții digitale/de tip TIC în procesul de predare	
			6.6 Îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul pre-universitar în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive.	
			6.7 Creșterea participării la învățământul terțiar universitar și non-universitar organizat în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate în special pentru cei care provin din grupuri vulnerabile	
			6.8 Implementarea de măsuri sistemice în învățământul terțiar universitar și non-universitar organizat în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate pentru a facilita adaptarea la cerințele pieței muncii	
			6.9 Îmbunătățirea nivelului de competențe al personalului didactic din	

Palier	Linie financiară	Domeniu	Subdomeniu	Eligibilitate
			<p>învățământul terțiar universitar și non-universitar organizat în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate în ceea ce privește conținutul educațional inovator și resursele de învățare moderne și flexibile</p> <p>6.10 Diversificarea ofertelor educaționale în învățământul terțiar universitar și non-universitar tehnic organizat în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate corelate cu nevoile pieței muncii din sectoarele economice/ domeniile identificate prin SNC și SNCDI</p> <p>6.11 Creșterea participării la programele de formare profesională inițială, în special pentru elevii/lucenicii care provin din comunități dezavantajate, cu accent pe mediul rural și cei aparținând minorității roma</p> <p>6.12 Creșterea participării la programele de formare profesională continuă, cu accent pe acei adulți cu un nivel scăzut de calificare și persoanele cu vârsta de peste 40 ani, din zone rurale defavorizate, inclusiv prin recunoașterea și certificarea rezultatelor învățării dobândite în contexte non-formale și informale</p> <p>6.13 Creșterea numărului absolvenților de învățământ terțiar universitar și non-universitar care își găsesc un loc de muncă urmarea accesului la activități de învățare/ cercetare/ inovare la un potențial loc demuncă, cu accent pe sectoarele economice cu potențial competitiv identificate conform SNC și domeniile de specializare inteligentă conform SNCDI</p> <p>6.14 Facilitarea inserției pe piața muncii a viitorilor absolvenți de învățământ secundar și terțiar non-universitar (ISCED 2 – 4 nivel de calificare 3 - 5) prin sprijinirea activităților de învățare la un potențial loc de muncă și prin dezvoltarea parteneriatelor între unitățile de învățământ și companii, cu accent pe sectoarele economice cu potențial competitiv identificate conform SNC și din domeniile de specializare inteligentă conform SNCDI</p> <p>6.15 Îmbunătățirea nivelului de competențe al personalului didactic, a formatorilor, a evaluatorilor de competențe profesionale și personalului din întreprinderi cu atribuții în învățarea la locul de muncă</p> <p>6.16 Creșterea numărului de oferte furnizate de sistemul de educație și formare profesională adaptate la nevoile și tendințele de dezvoltare ale pieței muncii</p> <p>6.17 Creșterea numărului de programe de formare profesională pentru sectoarele economice cu potențial competitiv identificate conform SNC și din domeniile de specializare inteligentă conform SNCDI bazate pe un sistem de anticipare a nevoilor și tendințelor de dezvoltare ale pieței muncii prin investiții în capacitatea furnizorilor de formare și prin stimularea parteneriatelor cu mediul de afaceri</p>	
		Axa Prioritară 7 - Asistența Tehnică	<p>7.1. Îmbunătățirea capacității AM și OI ale POCU de a gestiona și implementa în mod eficient și eficace programul operațional.</p> <p>7.2. Îmbunătățirea capacității beneficiarilor POCU de a implementa în mod eficient și eficace proiecte de tip FSE</p> <p>7.3. Creșterea gradului de informare a beneficiarilor și potențialilor beneficiari POCU privind activitățile care pot face obiectul FSE, valorizarea și implementarea de bune practici și inițiative în domeniul FSE</p>	
	Programul Operațional Competitivitate (POC)	Axa Prioritară 1 - Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor	<p><i>1.1. PROMOVAREA INVESTIȚIILOR ÎN C&I, DEZVOLTAREA DE LEGĂTURI ȘI SINERGII ÎNTRE ÎNTREPRINDERI, CENTRELE DE CERCETARE ȘI DEZVOLTARE ȘI ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR, ÎN SPECIAL PROMOVAREA INVESTIȚIILOR ÎN DEZVOLTAREA DE PRODUSE ȘI DE SERVICII, TRANSFERUL DE TEHNOLOGII, INOVAREA SOCIALĂ,</i></p>	<p>Entități cu personalitate juridică constituite conform prevederilor Legii nr. 31 privind societățile comerciale din 16 noiembrie 1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare sau conform prevederilor Legii nr. 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii</p>

Palier	Linie financiară	Domeniu	Subdomeniu	Eligibilitate
			<p><i>ECOINOVAREA ȘI APLICAȚIILE DE SERVICII PUBLICE, STIMULAREA CERERII, CREAREA DE REȚELE ȘI DE GRUPURI ȘI INOVAREA DESCHISĂ PRIN SPECIALIZAREA INTELIGENTĂ, PRECUM ȘI SPRIJINIREA ACTIVITĂȚILOR DE CERCETARE TEHNOLOGICĂ ȘI APLICATĂ, LINIILOR PILOT, ACȚIUNILOR DE VALIDARE PRECOCE A PRODUSELOR, CAPACITĂȚILOR DE PRODUCȚIE AVANSATE ȘI DE PRIMĂ PRODUCȚIE, ÎN SPECIAL ÎN DOMENIUL TEHNOLOGIILOR GENERICE ESENȚIALE ȘI DIFUZĂRII TEHNOLOGIILOR DE UZ GENERAL</i></p> <p>1.2. Îmbunătățirea infrastructurilor de cercetare și inovare (C&I) și a capacităților pentru a dezvolta excelența în materie de C&I și promovarea centrelor de competență, în special a celor de interes european, prin conectarea acestora cu structuri existente sau emergente de clusterizare care urmăresc inovarea și dezvoltarea economică, într - un mod care răspunde nevoilor de dezvoltare în care sunt interesate comunitățile în care acestea se dezvoltă</p>	autonome și societăți comerciale, cu modificările și completările ulterioare, sau conform prevederilor Ordonanței de urgență nr. 30/1997 privind reorganizarea regiilor autonome, cu modificările și completările ulterioare, precum și conform reglementărilor specifice similare din alte state membre UE
		Axa Prioritară 2 - Tehnologia Informației și Comunicației (TIC) pentru o economie digitală competitivă	<p>2.1. Extinderea conexiunii în bandă largă și difuzarea rețelelor de mare viteză, precum și sprijinirea adopției tehnologiilor emergente și a rețelelor pentru economia digitală; incluziune digitală, cultură online și e - sănătate</p> <p>2.2. Dezvoltarea produselor și serviciilor TIC, a comerțului electronic și a cererii de TIC;</p> <p>2.3. Consolidarea aplicațiilor TIC pentru guvernare electronică, e - learning</p>	
	Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM)	Axa Prioritară 1 - Îmbunătățirea mobilității prin dezvoltarea rețelei TEN-T și a metroului	1.1 Creșterea mobilității prin dezvoltarea transportului rutier pe rețeaua rutieră TEN-T centrală	
1.2 Creșterea mobilității pe rețeaua feroviară TEN-T centrală				
1.3 Creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor situate pe rețeaua TEN-T centrală				
1.4 Creșterea gradului de utilizare a transportului cu metroul în București-Ilfov				
		Axa Prioritară 2 - Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient	2.1 Creșterea mobilității pe rețeaua rutieră TEN-T globală	
2.2 Creșterea accesibilității zonelor cu o conectivitate redusă la infrastructura rutieră a TEN-T				
2.3 Creșterea gradului de utilizare sustenabilă a aeroporturilor				
2.4 Creșterea volumului de mărfuri tranzitate prin terminale intermodale și porturi				
2.5 Creșterea gradului de siguranță și securitate pe toate modurile de transport și reducerea impactului transporturilor asupra mediului				
2.6 Reducerea timpului de staționare la punctele de comunicare transnațională				
2.7 Creșterea sustenabilității și calității transportului feroviar				
	Axa Prioritară 3 - Dezvoltarea infrastructurii de mediu	3.1 Reducerea numărului depozitelor neconforme și creșterea gradului de pregătire pentru reciclare a deșeurilor în România		
3.2 Creșterea nivelului de colectare și epurare a apelor uzate urbane, precum și a				

Palier	Linie financiară	Domeniu	Subdomeniu	Eligibilitate
		în condiții de management eficient al resurselor	gradului de asigurare a alimentării cu apă potabilă a populației	
		Axa Prioritară 4 - Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric	4.1 Creșterea gradului de protecție și conservare a biodiversității și refacerea ecosistemelor degradate 4.2 Creșterea nivelului de evaluare și monitorizare a calității aerului la nivel național prin dezvoltarea instrumentelor de monitorizare 4.3 Reducerea suprafețelor poluate istoric	
		Axa Prioritară 5 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor	5.1 Reducerea efectelor și a pagubelor asupra populației cauzate de fenomenele naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice, în principal de inundații și eroziune costieră 5.2 Creșterea nivelului de pregătire pentru o reacție rapidă și eficientă la dezastre a echipajelor de intervenție	
		Axa Prioritară 6 - Promovarea energiei curate și eficienței energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon	6.1 Creșterea producției de energie din resurse regenerabile mai puțin exploatate (biomasă, biogaz, geotermal) 6.2 Reducerea consumului de energie la nivelul consumatorilor industriali 6.3 Reducerea consumului mediu de energie electrică la nivelul locuințelor 6.4 Creșterea economiilor în consumul de energie primară produsă prin cogenerare de înaltă eficiență	
		Axa Prioritară 7 - Creșterea eficienței energetice la nivelul sistemului centralizat de termoficare în orașele selectate	7.1 Creșterea eficienței energetice în sistemele centralizate de transport și distribuție a energiei termice în orașele selectate	
		Axa Prioritară 8 - Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale	8.1 Creșterea capacității Sistemului Energetic Național pentru preluarea energiei produse din resurse regenerabile 8.2 Creșterea gradului de interconectare a Sistemului Național de Transport a gazelor naturale cu alte state vecine	
	Asistență Operațională Programul Tehnic (POAT)	Axa Prioritară 1 - Întărirea capacității beneficiarilor de a pregăti și implementa proiecte finanțate din FESI și diseminarea informațiilor privind aceste fonduri	1.1. Întărirea capacității beneficiarilor de proiecte finanțate din FESI de a pregăti și implementa proiecte mature 1.2. Asigurarea transparenței și credibilității FESI și a rolului Politicii de Coeziune a UE	instituțiile implicate în coordonarea, gestionarea și controlul fondurilor ESI (Ministerul Fondurilor Europene, Autoritățile de Management, Organismele Intermediare, Autoritatea de Certificare și Plată, Autoritatea de Audit, Departamentul pentru Luptă Antifraudă) ✓ anumite instituții care sprijină sistemul de coordonare, gestionare și control al fondurilor ESI (Agenția Națională a Funcționarilor Publici, Agenția Națională pentru Achiziții Publice, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Consiliul Național pentru Soluționarea Contestațiilor, Serviciul de Telecomunicații Speciale)
		Axa Prioritară 2 - Sprijin pentru coordonarea, gestionarea și controlul FESI	2.1. Îmbunătățirea cadrului de reglementare, strategic și procedural pentru coordonarea și implementarea FESI 2.2. Dezvoltarea și menținerea unui sistem informatic funcțional și eficient pentru FSC, precum și întărirea capacității utilizatorilor săi	
		Axa Prioritară 3 - Creșterea eficienței și eficacității resurselor umane implicate în	3.1. Dezvoltarea unei politici îmbunătățite a managementului resurselor umane care să asigure stabilitatea, calificarea și motivarea	

Palier	Linie financiară	Domeniu	Subdomeniu	Eligibilitate
		sistemul de coordonare, gestionare și control al FESI în România	adekvată a personalului care lucrează în cadrul sistemului de coordonare, gestionare și control al FESI.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ beneficiarii care gestionează un număr mare de proiecte (portofolii de proiecte) finanțate POIM și POC (Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Comunicațiilor și pentru Societatea Informațională)⁸ ✓ structuri care sprijină implementarea investițiilor teritoriale integrate (ADI ITI Delta Dunării)
	Programul Operațional Regional (POR)	Axa Prioritară 1 - Promovarea transferului tehnologic	crearea, modernizarea și extinderea infrastructurilor de inovare și transfer tehnologic, inclusiv dotare	Entități juridic constituite care desfășoară sau își creează o infrastructură cu rol de transfer tehnologic
		Axa Prioritară 2 - Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii	construcția/ modernizarea și extinderea spațiului de producție/servicii IMM, inclusiv dotare cu instalații, echipamente (inclusiv sisteme IT), utilaje, mașini, inclusiv noi tehnologii crearea/ modernizare/ extinderea incubatoarelor/ acceleratoarelor de afaceri, inclusiv dezvoltarea serviciilor aferente	IMM uri
		Axa Prioritară 3 - Sprijinirea creșterii eficienței energetice în clădirile publice	eficiență energetică a clădirilor publice, inclusiv măsuri de consolidare a acestora eficiență energetică a clădirilor rezidențiale, inclusiv măsuri de consolidare a acestora investiții în iluminatul public măsuri pentru transport urban (căi de rulare/ piste de bicicliști/ achiziție mijloace de transport ecologice/ electrice, etc.)	autorități publice centrale și locale
		Axa Prioritară 4 - Dezvoltare urbană durabilă	măsuri pentru transport urban (căi de rulare/ piste de bicicliști/ achiziție mijloace de transport ecologice/ electrice, etc.) revitalizarea zonelor urbane (reconversia și refuncționalizarea terenurilor abandonate, etc.) acțiuni integrate pentru comunități marginalizate prin: clădiri pentru activități educative, culturale și recreative; facilități destinate utilizării publice, cum ar fi: zone verzi de mici dimensiuni, piețe publice, scuaruri, părculețe etc.; străzi urbane și	autorități publice locale mediul urban

⁸ Pentru beneficiarii proiectelor finanțate din POC și POIM, activitatea de management de proiect este eligibilă în cadrul proiectului și este finanțată din aceste programe operaționale. Din POAT este eligibilă numai asistența pentru gestionarea portofoliului de proiecte, necesară beneficiarilor POIM și POC care gestionează un număr mare de proiecte.

Palier	Linie finantare	Domeniu	Subdomeniu	Eligibilitate
			utilități de bază la scară mică. infrastructura de educație (creșe, grădinițe, licee tehnologice, școli profesionale și tehnice)	
		Axa Prioritară 5 - Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural	restaurarea, protecția și valorificarea patrimoniului cultural	autorități publice locale autorități publice centrale ONG-uri unități de cult parteneriate
		Axa Prioritară 6 - Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală	reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene care asigură conectivitatea, directă sau indirectă cu rețeaua TEN T construcția / reabilitarea / modernizarea șoselelor de centură cu statut de drum județean aflate pe traseul drumului județean respectiv	autorități publice locale (CJ)
		Axa Prioritară 7 - Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului	valorificarea economică a potențialului turistic balnear valorificarea economică a potențialului turistic cu specific local infrastructură turistică publică de agrement	autorități publice locale parteneriate
		Axa Prioritară 8 - Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale	construcția de spitale regionale reabilitarea/modernizarea/ dotarea cu echipamente a spitalelor județene de urgență reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea infrastructurii de servicii medicale (ambulatorii, unități de primiri urgențe) construirea/reabilitarea/modernizarea/ dotarea centrelor comunitare de intervenție integrată reabilitare/ modernizarea/ dotarea infrastructurii de servicii sociale fără componentă rezidențială construcție/reabilitare de locuințe de tip familial, apartamente de tip familial, locuințe protejate etc.	autorități publice locale furnizori de servicii sociale de drept public și privat, acreditați conform legii parteneriate
		Axa Prioritară 9 - Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban	Construirea/reabilitare/modernizare locuințelor sociale Investiții în infrastructura de sănătate, educație și servicii sociale Stimularea ocupării - activități de economie socială Activități de dezvoltare comunitară integrată - activități de informare, consiliere	Unități administrativ-teritoriale (APL) Furnizorii de servicii sociale de drept public sau privat, acreditați conform legii ONG-uri
		Axa Prioritară 10 - Îmbunătățirea infrastructurii educaționale	construcția/ reabilitarea/ modernizarea/ echiparea infrastructurii educaționale antepreșcolare (creșe), preșcolare (grădinițe) și a celei pentru învățământul	unități administrativ-teritoriale (APL) instituții de învățământ superior de stat

Palier	Linie financiar e	Domeniu	Subdomeniu	Eligibilitate
Finantare prin programe guvernamentale	Programul Operațional Capacitate Administrativă (PO CA)	Axa prioritară 1 - Administrație publică și sistem judiciar eficiente	general obligatoriu (școli I- VIII) reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii școlilor profesionale, liceelor tehnologice reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educaționale universitare	B) Categoriile de parteneri eligibili Autorități și instituții publice centrale așa cum sunt ele adresate în SCAP și în SMBR; Autorități administrative autonome; Instituții publice de învățământ superior acreditate și de cercetare, Academia Română.
			1.1 - Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordanță cu SCAP	
			1.2 - Dezvoltarea și implementarea de politici și instrumente unitare și moderne de management al resurselor umane;	
			1.3 - Dezvoltarea și implementarea de sisteme standard și instrumente moderne și eficiente de management la nivelul instituțiilor din sistemului judiciar	
		Axa prioritară 2 - Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente	1.4 - Creșterea transparenței și responsabilității sistemului de achiziții publice în vederea aplicării unitare a normelor și procedurilor de achiziții publice și reducerea neregulilor în acest domeniu	
			2.1 - Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari în concordanță cu SCAP	
			2.2 - Creșterea transparenței, eticii și integrității în cadrul autorităților și instituțiilor publice	
		Axa prioritară 3 - Asistență tehnică	2.3 - Asigurarea unei transparențe și integrități sporite la nivelul sistemului judiciar în vederea îmbunătățirii accesului și a calității serviciilor furnizate la nivelul acestui.	
			Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Defavorizate (PO AD)	
		Finantare prin programe guvernamentale	Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR)	
1.2 - sprijin pentru activități demonstrative și acțiuni de informare	Entități publice și/sau private care au în obiectul de activitate activități de informare/demonstrative și/sau diseminare.			
M02 Servicii de consiliere, servicii de gestionare a fermei și servicii de	2.1 sprijin pentru ajutorul în vederea beneficierii de utilizarea serviciilor de consiliere			Furnizori de servicii de consiliere care sunt entități publice și/sau private înființate

Palier	Linie financiară	Domeniu	Subdomeniu	Eligibilitate
		înlocuire în cadrul fermei		conform legislației în vigoare, selectați în baza unei proceduri de achiziție publică
		M04 Investiții în active fizice	4.1 sprijin pentru investiții în exploatații agricole	fermieri, cu excepții persoanelor fizice neautorizate ; cooperative (cooperativele agricole și societățile cooperative agricole), grupuri de producători, constituite în baza legislației naționale în vigoare care deservesc interesele membrilor;
			4.2 sprijin pentru investiții în prelucrare/comercializare și/sau dezvoltare de produse agricole	Întreprinderi, cooperative și grupuri de producători definite conform legislației naționale în vigoare
			4.3 sprijin pentru investiții în infrastructură legate de dezvoltarea, modernizarea și adaptarea sectoarelor agricol și forestier	Agricol Unități administrativ teritoriale și/sau asociații ale acestora constituite conform legislației naționale în vigoare. Silvic Persoane juridice de drept privat/alte forme de organizare proprietari de pădure și/sau asociațiile acestora conform legislației în vigoare; Unități administrativ teritoriale și/sau asociații ale acestora, proprietari de pădure, conform legislației în vigoare; Administratorul fondului forestier proprietate publică a statului conform legislației în vigoare. Irigații Organizații/federații ale utilizatorilor de apă înființate în conformitate cu legislația în vigoare, constituite din proprietari/utilizatori de terenuri agricole
		M06 Dezvoltarea fermelor și a întreprinderilor	6.1 ajutor la înființarea de societăți pentru tinerii fermier	tânărul fermier așa cum este definit în art. 2 din R(UE) nr. 1305/2013*, care se instalează ca unic șef al exploatații agricole; •persoană juridică cu mai mulți acționari unde un tânăr fermier, așa cum este definit în art. 2 din R(UE) nr. 1305/2013 se instalează și exercită un control efectiv pe termen lung în ceea ce privește deciziile referitoare la gestionare, la beneficii și la

Palier	Linie finantare	Domeniu	Subdomeniu	Eligibilitate
				riscurile financiare legate de exploatarea deține cel puțin 50%+1 din acțiuni
			6.2 sprijin pentru demararea de afaceri cu activități neagricole în zonele rurale	fermieri sau membrii unei gospodării agricole, care își diversifică activitatea prin înființarea unei activități non-agricole în spațiul rural pentru prima dată. Persoanele fizice neautorizate nu sunt eligibile; <ul style="list-style-type: none"> •Microîntreprinderi și întreprinderi mici existente din spațiul rural, care își propun activități non-agricole, pe care pe care nu le-au mai efectuat până la data aplicării pentru sprijin; •Micro-întreprinderi și întreprinderi mici noi, înființate în anul depunerii aplicației de finanțare sau cu o vechime de maxim 3 ani fiscali, care nu au desfășurat activități până în momentul depunerii acesteia (start-ups)
			6.3 Ajutor pentru începerea activității acordat pentru dezvoltarea fermelor mici	Fermierii care au drept de proprietate și/sau drept de folosință pentru o exploatare agricolă care intră în categoria de fermă mică conform definiției relevante cu excepția persoanelor fizice neautorizate.
			6.4 sprijin pentru investiții în creare și dezvoltare de activități neagricole	micro-întreprinderi și întreprinderi non-agricole mici existente și nou înființate din spațiul rural; (fermieri sau membrii unor gospodării agricole care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unei activități non-agricole în zona rurală în cadrul întreprinderii deja existente încadrabile în microîntreprinderi și întreprinderi mici, cu excepția persoanelor fizice neautorizate
			6.5 Schema pentru micii fermieri	Fermieri ale căror exploatare îndeplinesc condițiile definiției fermei mici în cadrul schemei simplificate din Pilonul 1 și au aplicat cel puțin un an această schemă, conform Titlului V din

Palier	Linie financiară	Domeniu	Subdomeniu	Eligibilitate
				R (UE) nr. 1307/2013.
		M 07 - Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale	7.2 - sprijin pentru investiții în crearea, îmbunătățirea și extinderea tuturor tipurilor de infrastructuri la scară mică, inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și a sistemelor de economisire a energiei	Comunele și asociațiile acestora conform legislației naționale în vigoare; ●ONG-uri pentru investiții în infrastructura educațională (grădinițe) și socială (creșe și infrastructură de tip after-school).
			7.6 - sprijin pentru studii și investiții asociate cu întreținerea, refacerea și modernizarea patrimoniului cultural și natural al satelor al peisajelor rurale și al siturilor de înaltă valoare naturală, inclusiv cu aspectele socioeconomice conexe, precum și acțiuni de sensibilizare ecologică	Comunele definite conform legislației în vigoare; ●ONG-uri definite conform legislației în vigoare; ●Unități de cult conform legislației în vigoare; ●Persoane fizice autorizate/societăți comerciale care dețin în administrare obiective de patrimoniu cultural de utilitate publică, de clasă B.
		M08 Investiții în dezvoltarea zonelor împădurite și în îmbunătățirea viabilității pădurilor	8.1 sprijin pentru împădurire/crearea de suprafețe împădurite	Beneficiarii sprijinului prin această măsură sunt deținătorii publici și privați de teren agricol și neagricol și formele asociative ale acestora. În cazul terenurilor aflate în proprietatea statului, sprijinul se poate acorda doar dacă autoritatea care gestionează respectivele terenuri este un organism privat sau o unitate administrativ teritorială (UAT) de nivel LAU 2
		M09 Înființarea de grupuri și organizații de producători în agricultură și silvicultură	9.1 înființarea de grupuri și organizații de producători în agricultură și silvicultură	Grupurile de producători din sectorul agricol (exceptând grupurile sprijinite prin sub-programul pomicol) care se încadrează în definiția IMM-urilor și care au fost recunoscute oficial de către autoritatea competentă înainte de solicitarea sprijinului, dar după 1 ianuarie 2014
		M10 Agromediu și climă	10.1 plăți pentru angajamente privind agromediul și clima	Fermierii (utilizatori ai terenurilor agricole)
		M 11 Agricultură ecologică	11.1 plăți pentru practici și metode de conversie către agricultura ecologică	Fermierii activi (utilizatori ai terenurilor agricole) înregistrați în sistemul de agricultură ecologică
			11.2 plăți pentru de menținerea de practici și metode pentru agricultura ecologică	Fermierii activi (utilizatori ai terenurilor agricole) înregistrați în sistemul de agricultură ecologică

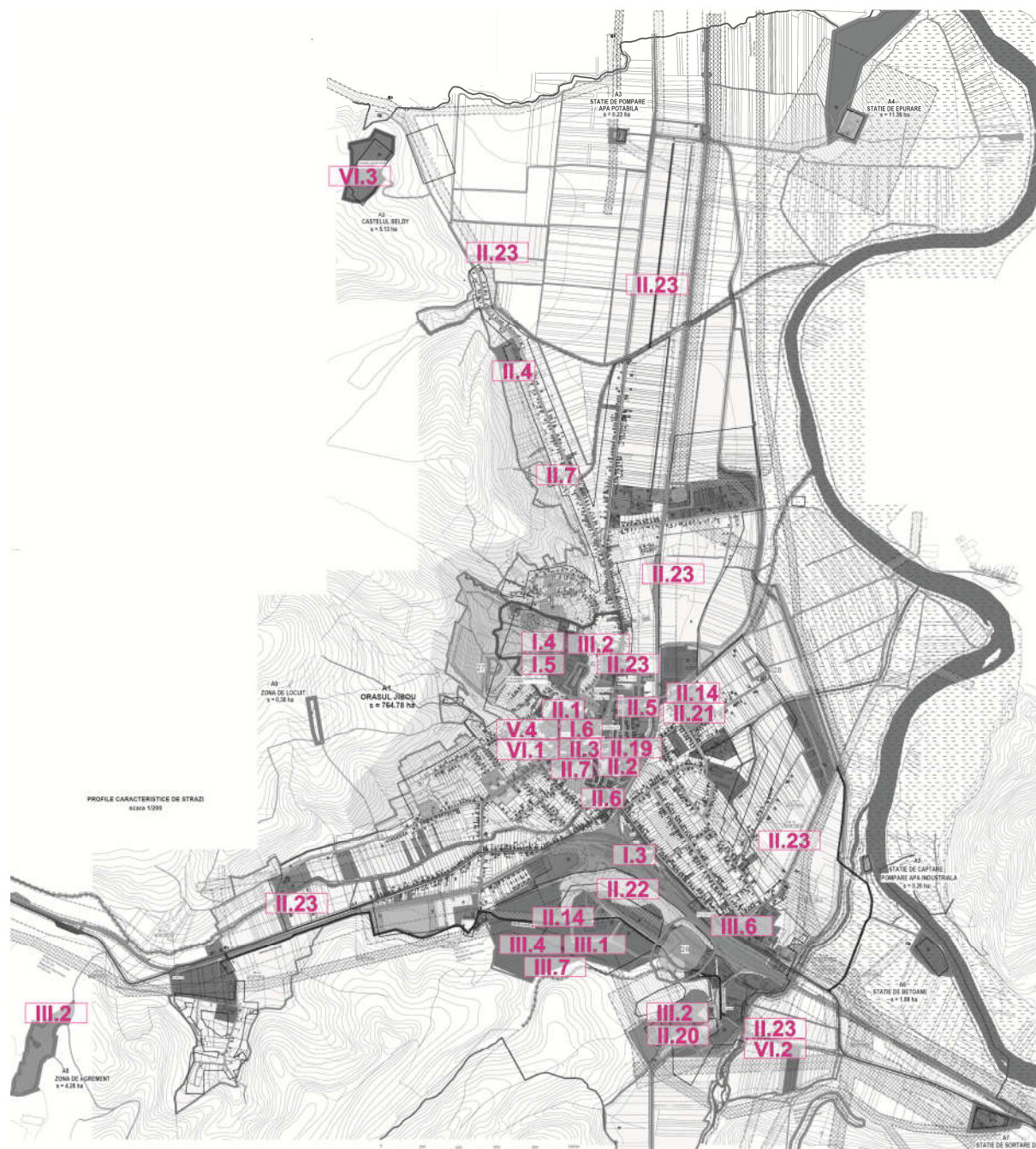
Palier	Linie finantare	Domeniu	Subdomeniu	Eligibilitate
		M13 Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice	13.1 plată compensatorie în zonele montane	Beneficiarii acestei submăsuri sunt fermierii activi
			13.2 plată compensatorie pentru alte zone care se confruntă cu constrângeri naturale semnificative	
			13.3 plată compensatorie pentru alte zone afectate de constrângeri specifice	
		M15 Servicii de silvomediu, servicii climatice și conservarea pădurilor	15.1 plăți pentru angajamentele în materie de silvomediu și climă	Proprietarii de terenuri din FFN Asociații ale proprietarilor de terenuri prevăzuți anterior
		M16 Cooperare	16.1 sprijin pentru înființarea și funcționarea grupurilor operaționale ale PEI pentru productivitatea și durabilitatea agriculturii 16.2 sprijin pentru proiecte-pilot și pentru dezvoltarea de noi produse, practici, procese și tehnologii	Grupurile Operaționale (GO)
			6.4 sprijin pentru cooperarea orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare în vederea stabilirii de lanțuri scurte de aprovizionare și de piețe locale și a dezvoltării acestora, precum și pentru promovarea de activități la nivel local privind dezvoltarea lanțurilor scurte de aprovizionare și a piețelor locale	Parteneriatele constituite din cel puțin un partener și cel puțin un fermier sau un grup de producători/o cooperativă care își desfășoară activitatea în sectorul agricol. •Fermieri; •Microintreprinderi și întreprinderi mici; •Organizații neguvernamentale; •Consilii locale; •Unități școlare, sanitare, de agrement și de alimentație publică
		M17 -Gestionarea riscurilor	17.2 Fonduri mutuale pentru fenomene climatice cu efecte adverse, boli ale animalelor și ale plantelor, infestări parazitare și pentru incidente de mediu	Fonduri mutuale pentru agricultură constituite și acreditate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale în conformitate cu legislația națională în vigoare
		M19 Sprijin pentru dezvoltarea locală LEADER	19.1 Sprijin pregătitor	un parteneriat existent autorizat conform OG 26/2000; (un nou parteneriat –fără personalitate juri
			19.2 Sprijin pentru implementarea operațiunilor în cadrul strategiei de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	Entități private/publice, stabilite prin fișa măsurii din SDL, cu respectarea prevederilor din Reg. UE1305/2013. •GAL-uri pentru anumite operațiuni de interes public pentru comunitate și teritoriul respectiv identificate în SDL , pentru care niciun alt so

Palier	Linie financiare	Domeniu	Subdomeniu	Eligibilitate
				licitant nu-și manifestă interesul și se aplică măsuri de evitare a conflictului de interese.
			19.3 Pregătirea și punerea în aplicare a activităților de cooperare ale grupului de acțiune locală	Grupurile de Acțiune Locală autorizate de AM PNDR pentru perioada de programare 2014 -2020 vor beneficia de sprijin prin PNDR
			19.4 Sprijin pentru costurile de funcționare și animare	Grupuri de Acțiune Locală autorizate de AM PNDR pentru perioada de programare 2014 -2020.
BUGETUL STATULUI	Transferurile de la bugetul de stat către bugetele locale se acordă pentru investiții finanțate din împrumuturi externe la a căror realizare contribuie și Guvernul, potrivit legii, și se aprobă anual, poziție globală, prin legea bugetului de stat. Din bugetul de stat și din alte bugete se pot acorda transferuri către bugetele locale pentru finanțarea unor programe de dezvoltare sau sociale de interes național, județean ori local. Autoritățile deliberative pot aproba colaborarea sau asocierea pentru realizarea unor lucrări și servicii publice locale.			
PARTENERIATE PUBLICE-PRIVATE	Parteneriatele public-privat sunt forme de cooperare între autoritățile publice și sectorul privat pentru finanțarea, concepția, construcția, renovarea, gestionarea sau întreținerea infrastructurilor, sau pentru furnizarea de servicii care în mod tradițional ar fi fost acoperite de sectorul public. La nivelul UE, PPP-urile sunt folosite mai ales în sectorul transporturilor (drumuri și sine ferate), în domeniul clădirilor și instituțiilor publice (școli, spitale, închisori) și în sectorul de mediu (tratarea apei, gestionarea deșeurilor).			
CREDITE BANCARE	EUROBRD APL Investiții - credit de investiții în completarea surselor proprii, pentru finanțarea componentei de contribuție proprie aferentă proiectelor cu componentă fonduri europene postaderare.			Beneficiari: comuna, orașul, municipiul, județul sau asocieri ale acestora.
	EUROBRD APL Suport - credit de investiții revolving pe termen scurt sau mediu, destinat finanțării decalajului de plăți existent între realizarea plăților aferente proiectului de investiție și încasările de fonduri europene nerambursabile.			Beneficiari: comuna, orașul, municipiul, județul sau asocieri ale acestora.
	EUROBRD APL Linie/Credit de Investiții - credit de investiții pe termen mediu și lung pentru finanțarea unuia sau mai multor proiecte de investiții, având două componente: finanțarea componentei de contribuție proprie aferentă proiectelor cu componentă fonduri europene nerambursabile; finanțarea decalajului de plăți existent între realizarea plăților aferente proiectului de investiție și încasările de la entitatea finanțatoare a fonduri europene nerambursabile.			Beneficiari: comuna, orașul, municipiul, județul sau asocieri ale acestora.
	Pachetul EU Agri BCR destinat finanțării și implementării prin BCR a proiectelor derulate cu fonduri europene nerambursabile			micro întreprinderi, Persoane Fizice Autorizate, Asociații Familiale, Asociații de Producători, IMM-uri, întreprinderi mari, Autorități Publice Locale mici (comune) care vor să acceseze PNDR;
	- Pachetul EU Competitiv BCR este destinat finanțării și implementării prin BCR a proiectelor derulate cu fonduri europene nerambursabile			companii mari și IMM-uri în cadrul POS CCE;
Pachetul EU Infrastructura BCR este destinat finanțării și implementării prin BCR a proiectelor derulate cu fonduri europene nerambursabile			entități publice în cadrul POR și PNDR;	

Palier	Linie finantare	Domeniu	Subdomeniu	Eligibilitate
				- Pachetul EU Pescuit BCR este destinat finantarii si implementării prin BCR a proiectelor derulate cu fonduri europene nerambursabile
				microintreprinderi, Persoane Fizice Autorizate, Asociatii Familiale, Asociatii de Producători, IMM-uri, intreprinderi mari, Autorități Publice Locale mici (comune) in cadrul Programului Operational pentru Pescuit.
				- Pachetul EU Turism BCR este destinat finantarii si implementarii prin BCR a proiectelor derulate cu fonduri europene nerambursabile
				entități publice si/sau private in cadrul POR si PNDR;
FINANTARE CREATIVA				Autoritatile locale au avantajul de a detine cladiri, spatii, terenuri , putand obtine resurse suplimentare prin : inchirierea de spatii pentru expozitii, simpozioane, concerte organizarea de competitii sportive organizarea de expozitii de arta temporare inchirierea de spatii pentru concerte in aer liber inchirierea spatiilor libere agentilor economicisau persoanelor fizice

6.3. SCHEMA STRATEGICĂ DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ ȘI IDENTIFICARE PROGRAME/ PROIECTE DE DEZVOLTARE CU MATERIALIZARE SPAȚIALĂ (CORELARE CU PREVEDERI PUG ORAȘUL JIBOU)

În continuare sunt prezentate obiectivele, programele și proiectele cu materializare spațială la nivelul orașului Jibou și localizarea acestora relaționat propunerilor Planului Urbanistic General (simbolul de pe schemă corespunde Direcției/ Obiectivului/ Nr. Acțiune/ Proiect din cadrul capitolului 6.1):

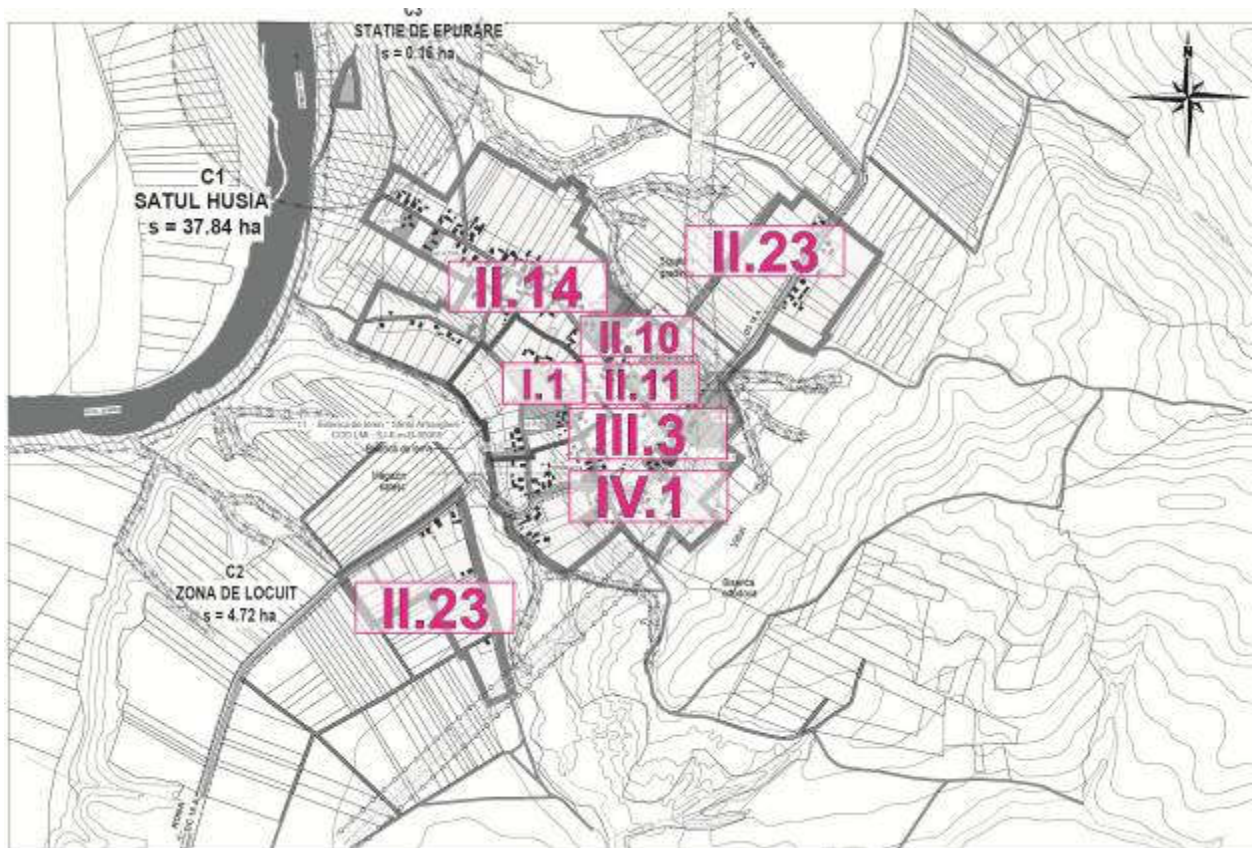

Figura 18 Localizare spațială a programelor și proiectelor localitate Husia

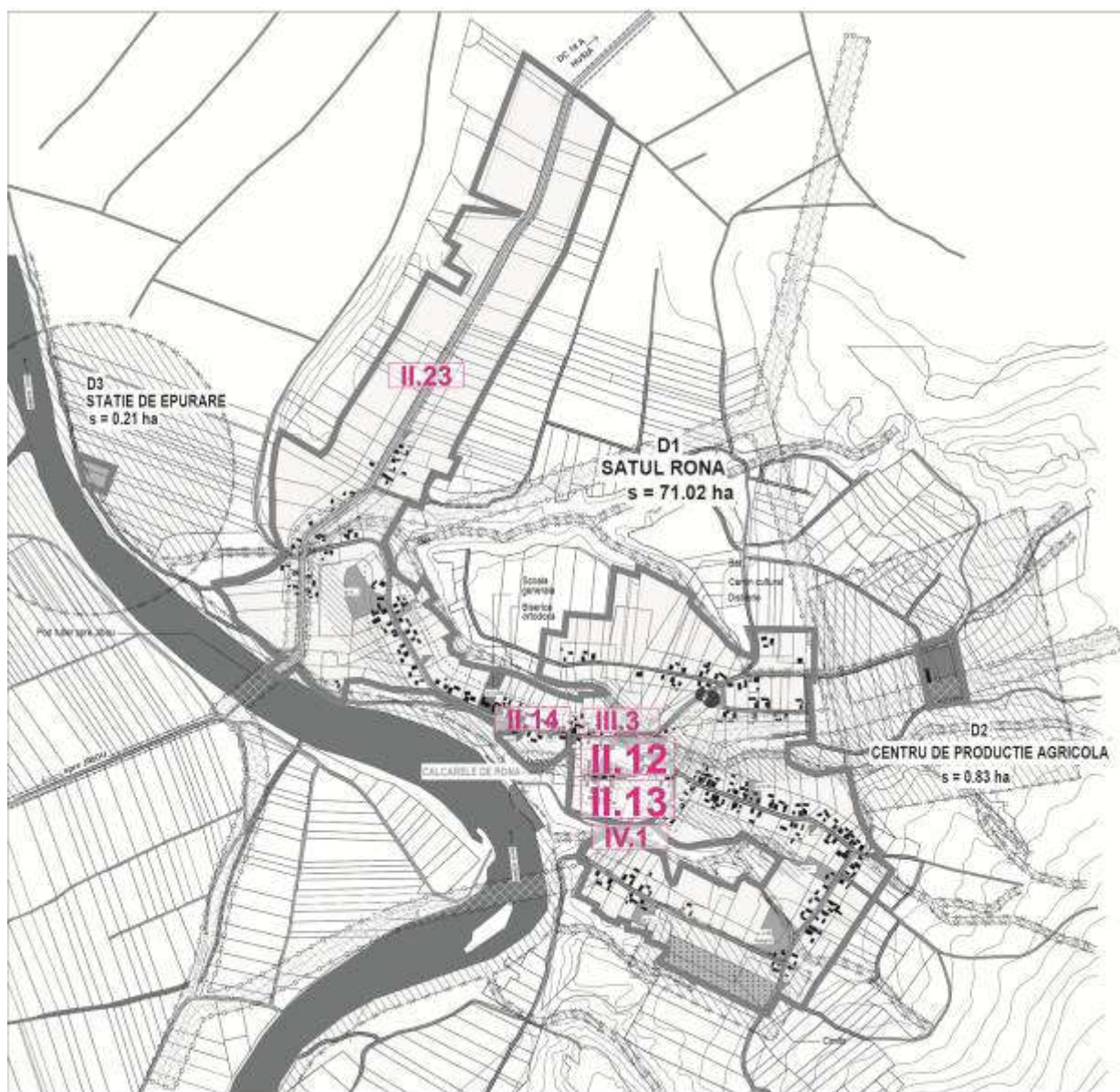

Figura 19 Localizare spațială a programelor și proiectelor localitate Rona

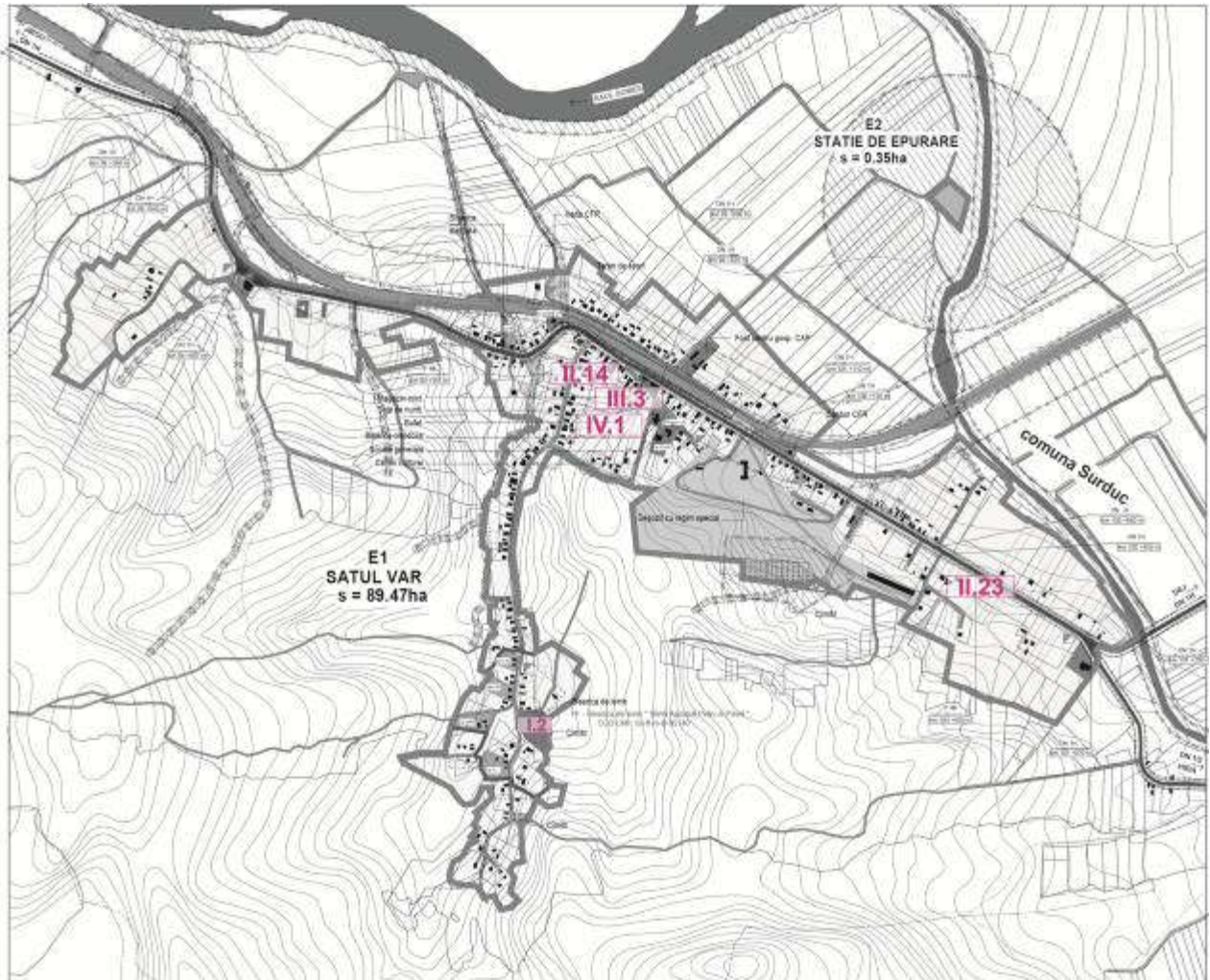

Figura 20 Localizare spațială a programelor și proiectelor localitate Var

6.4 SCHEMĂ DE IMPLEMENTARE- ETAPIZARE

Nr. Crt.	Denumire proiect	Perioada implementare- termen		
		Scurt	Mediu	Lung
Obiectiv specific 1. Protejarea si dezvoltarea patrimoniului istoric si cultural				
1.	Reabilitare Biserica de lemn „Sf. Arhangheli Mihail și Gavril”, sat Husia	•		
2.	Reabilitare Biserica de lemn „Sf. Apostoli Petru și Pavel”, sat Var	•		
3.	Reabilitare Gara Veche Jibou- Muzeul CFR	•		
4.	Reabilitare Manej Wesselenyi, Jibou	•		
5.	Reabilitare Castel Wesselenyi, Jibou	•		
6.	Centru de informare cultural;	•		
Obiectiv specific 2. Cresterea calitatii vietii prin transformarea orasului intr-o zona verde, cu spatii publice de calitate, conditii de locuit mai bune; Dezvoltarea sistemului de transport local				
1.	Construire Sală de sport, Jibou	•		
2.	Construire muzeul orașului, Jibou		•	
3.	Centru consiliere cetățeni	•		
4.	Centre afterschool	•		
5.	Centru pentru vârstnici	•		
6.	Modernizare piață agroalimentară	•		
7.	Modernizare și reabilitare zone defavorizate	•		
8.	Amenajare punct sanitar Cuceu		•	
9.	Reabilitare Cămin Cultural Cuceu		•	
10.	Amenajare punct sanitar Husia		•	
11.	Reabilitare Cămin Cultural Husia		•	
12.	Amenajare punct sanitar Rona		•	
13.	Reabilitare Cămin Cultural Rona		•	
14.	Centru multifuncțional Jibou	•		
15.	Reabilitare drumuri județene Reabilitare drumuri comunale Realizare drum de centură Sud Moderizare îmbrăcămînți asfaltice Modernizare intersecțiode străzi	•	•	
16.	Executare trotuare și rigole	•		
17.	Dezvoltare stații de transport în comun Jibou	•		
18.	Piste pentru biciclete Jibou	•		
19.	Amenajare parcuri Jibou, Cuceu		•	
20.	Amenajare terenuri de sport Jibou, Cuceu		•	

21.	Modernizare teren sport Jibou		•	
22.	Crearea de spatii verzi si parcuri;		•	•
23.	Extinderea retelelor de alimentare cu apa, canalizare, electricitate, gaze naturale, energie termica;	•	•	
24.	Reabilitarea si modernizarea spatiilor publice		•	
25.	Creșterea performanței energetice a clădirilor de locuințe colective	•		
26.	Modernizare iluminat public Jibou și satele aparținătoare	•		
Obiectiv specific 3. Creșterii competitivității locale si crearea de noi locuri de muncă, prin sprijinirea mediului de afaceri; Dezvoltarea și diversificarea economiei locale				
1.	Infintarea de ateliere de reparatie, mestesugarit, industria lenului și textilă	•		
2.	Construire hoteluri Jibou		•	
3.	Construire pensiuni agroturistice Jibou, Cuceu, Husia, Rona, Var		•	•
4.	Infintare centru conferinte		•	
5.	Centru de informare pentru investitori;	•		
6.	Investitii in infrastructura parcului industrial	•		
Obiectiv specific 4. Crearea unui brand turistic local, promovare intensiva a zonei și creșterea gradului de valorificare economică prin dezvoltarea turismului				
1.	Crearea, dezvoltarea si promovarea centrelor de informare si promovare turistica;		•	
2.	Organizarea de festivaluri, concerte, targuri de turism;	•		
Obiectiv specific 5. Reabilitarea si modernizarea infrastructurii educationale				
1.	Construcția, consolidarea, reabilitarea, modernizarea, extinderea infrastructurii educationale;		•	
2.	Dotarea infrastructurii educationale ante – prescolare, after school;	•		
3.	Reabilitare și modernizarea structuri educaționale		•	
4.	Modernizarea Liceul Tehnologic Octavian Goga si Construire sala de sport in localitatea Jibou, jud Salaj	•		
Obiectiv specific 6. Diversificarea si creșterea calității serviciilor si a infrastructurii medicale, în vederea îmbunătățirii stării de sănătate a populației si a creșterii accesului la aceste servicii;				
1.	Reabilitarea si dotare unități spitalicești	•		
Obiectiv specific 7. Diversificarea si creșterea calității serviciilor și a infrastructurii de servicii sociale				
1.	Infintarea unui centru de informare consiliere si mediere pentru persoanele aflate in dificultate;	•		
2.	Construirea de locuinte sociale;		•	
3.	Construirea si dotarea centrului pentru persoane varstnice;		•	

7. IMPLEMENTARE, CONTROL ȘI MONITORIZARE

7.1. PARTENERIATE OPORTUNE

Parteneriatele implică o colaborare stransă pe bază de dialog sistematic între diferiți actori și este relevant pentru gradul de descentralizare care caracterizează întreaga politică de coeziune economică și socială în Uniunea Europeană. Parteneriatele presupun adeseori implicarea actorilor relevanți precum:

- autorități regionale, locale, urbane și alte autorități publice competente;
- parteneri economici și sociali;
- orice alt organism considerat a fi în măsură să reprezinte societatea civilă, organizațiile
- civile și organismele însărcinate cu promovarea egalității dintre bărbați și femei.

Parteneriatul public-privat reprezintă un instrument de cooperare între autoritățile publice și organizațiile din cadrul sectorului privat, pentru realizarea de proiecte privind dezvoltarea locală. Dezvoltarea comunităților este un proces pe termen lung, care presupune, în mod normal, atât resurse financiare, cât și parteneriate locale durabile. În cadrul parteneriatelor, un rol fundamental îl joacă societatea civilă, recunoscută, neoficial, drept al treilea sector de bază cu influență pozitivă asupra statului și a pieței.

Dezvoltarea comunităților locale nu vizează exclusiv factorii de decizie de la nivel central, regional sau național. Pentru a asigura dezvoltarea locală, este necesară mobilizarea tuturor părților interesate (autorități locale, organizații și reprezentanți ai societății civile) și, implicit, formarea unui parteneriat solid între acestea. Rolul parteneriatului ține de expunerea principalelor provocări de la nivel local, stabilirea priorităților, identificarea soluțiilor de dezvoltare și aplicarea de măsuri și strategii integrate.

Reperete globale de excelență impun formarea de parteneriate pe termen lung, între organizații de cercetare și firme, și colaborarea în jurul unor infrastructuri și programe de cercetare de anvergură internațională în domenii de frontieră ale științei și tehnologiei.

Aceste parteneriate au scopul de a crea un mediu stimulant pentru inițiativa sectorului privat de a dezvolta proiecte precum:

- proiecte cu scopul abordării problematicei HORECA, prin care se dorește realizarea unei instituții de formare cu profil turistic, în așa fel încât în sezonul estival lipsa de personal să nu mai fie o problemă.
- proiecte cu scopul creării unui parc de afaceri/ cercetare în zonă, prin care este abordată atât problematica concentrării tuturor industriilor într-un loc, dar și cea a surselor de venit ale bugetului local.
- parteneriate tip clustere, cu caracter inovativ al proiectului, și care are nevoie de un timp de incubare mai mare.

De asemenea, prin dezvoltarea de parteneriate, mecanismele de piață vor stimula antreprenoriatul inovativ și implicarea firmelor în activitățile economice noi.

Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară constituite în baza Legii 215/2001 a administrației publice locale, structuri de cooperare cu personalitate juridică, de drept privat, înființate, în condițiile legii, de către unități administrativ teritoriale pentru realizarea în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional ori furnizarea în comun a unor servicii publice, reprezintă o formă viabilă de colaborare între autorități publice locale.

Avantajele unei astfel de forme de asociere și colaborare sunt:

- sprijinul acordat de către guvern pentru asocierea unităților administrativ-teritoriale prin programe naționale de dezvoltare;
- crearea unei forme asociative larg utilizată la nivel local și regional;
- dezvoltarea serviciilor oferite de administrațiile publice locale respective
- creșterea capacității de cofinanțare a proiectelor în perspectiva accesării fondurilor structurale;

Parteneriatele public-private (PPP) - constituie o modalitate de introducere a managementului privat în serviciile publice, pe calea unei legături contractuale pe termen lung între un operator și o autoritate publică.

În mod fundamental parteneriatul public-privat asigură serviciul public în totalitate sau parțial, în funcție de fondurile private atrase și face apel la know-how-ul sectorului privat.

Aspectele care trebuie luate în considerare în cazul implicării autorităților locale în astfel de parteneriate sunt următoarele:

- creșterea posibilităților de finanțare a realizării proiectelor de infrastructură, cu impact favorabil asupra logisticii dezvoltării afacerilor;
- interesul sectorului privat pentru colaborarea cu sectorul public în operațiuni generatoare de profit;
- sporirea atractivității pentru investitori străini și autohtoni;
- multiplicarea și diversificarea locurilor de muncă;
- participarea sectorului privat la realizarea de comenzi în domeniul infrastructurii și al unor proiecte de interes general cu finanțări din fonduri publice;

Selectarea partenerilor privați în vederea încheierii de parteneriate public-private se face pe baza următoarelor principii: libera concurență, proporționalitatea, recunoașterea mutuală, tratamentul egal nediscriminatoriu, transparența.

ONG-urile, pe lângă rolul de liant între administrația publică și cetățeni, acestea pot contribui la realizarea în comun a unor acțiuni, servicii sau proiecte de interes public local în domeniul asistenței sociale, sănătății, educației, culturii, protecției mediului, etc.

Principalele avantaje ale unui astfel de parteneriat, ce recomandă ONG-urile ca buni parteneri ai administrației publice sunt:

- flexibilitatea lor în a oferi exact acele servicii care sunt necesare beneficiarilor;

- flexibilitate mare a ONG-urilor in ceea ce priveste instrumentele utilizate in oferirea serviciilor;
- cunoasterea mai bună a nevoilor comunității;
- resurse mai mari de timp;
- expertiza;
- capacitate de atragere de fonduri;
- dinamism.

7.2. MONITORIZARE, INDICATORI DE EVALUARE, ANALIZĂ IMPACT

Coordonare

Coordonarea implementarii Strategiei de dezvoltare locala va fi asumata si asigurata de Consiliul Local si Primaria Orașului Jibou. Structura care va asigura coordonarea Strategiei va fi fie de sine statatoare, creata special cu acest scop, si care sa cuprinda functionari publici cu specializari tehnice, financiare si de administratie, a caror viziune si experienta sa permita acoperirea tuturor aspectelor integrate si extinse pe care le presupune implementarea unei strategii multisectoriale si pe termen lung. Structura va fi condusa de Primar/ Vice Primar.

Responsabilitatile structurii de coordonare a Strategiei de dezvoltare locala - propuneri:

- Asigurarea coordonarii si urmaririi stadiului implementarii Strategiei;
- Asigurarea unui management eficient si corect in implementarea strategiei, inclusiv a gestionarii financiare corecte a fondurilor alocate implementarii actiunilor asumate de Primarie sau de Primarie in varii parteneriate;
- Monitorizarea modului de implementare, respectiv realizarea indicatorilor de progres, impact si rezultat a obiectivelor, directiilor si actiunilor de dezvoltare;
- Asigurarea resurselor tehnice si administrative necesare bunei implementari a Strategiei;
- Organizarea monitorizarii, evaluarii si revizuirii periodice a implementarii;
- Elaborarea rapoartelor de implementare si de revizuire periodice, dupa graficul de raportare agreat de Primarie;
- Urmarirea implementarii si impactului Planului de comunicare si promovare a Strategiei

Implementare

Implementarea Strategiei de dezvoltare locala este un proces complex, care implica si afecteaza intreaga comunitate. Data fiind amploarea si diversitatea actiunilor intra- si inter-sectoriale ale Strategiei, se propune o serie de instrumente de implementare care sa faciliteze atingerea viziunii si obiectivelor de dezvoltare ale Strategiei.

1. Planul de actiuni este o prezentare structurata a tuturor actiunilor si proiectelor propuse de Strategie, cu date si informatii privind modul de abordare – in corelare cu alte actiuni sau prin

parteneriate strategice, resursele financiare necesare si surse posibile pentru asigurarea lor, legislatia care guverneaza proiectul, indicatorii de rezultat care permit evaluarea implementarii actiunii.

2. Planificarea in timp a planului de actiuni, pe termen scurt si pe intreaga perioada de planificare, indica etapele de parcurs pentru implementarea proiectelor, respectand prioritatile identificate prin exercitiile de consultare a comunitatii.
3. Parteneriatul local continua si extinde eforturile de implicare si consultare a diverselor grupuri de interese locale din perioada de elaborare a Strategiei, fiind expresia raspunderii asumate de acele entitati sau grupuri de entitati in ceea ce priveste contributia directa si planificata la transpunerea Strategiei.
4. Asumarea responsabilitatilor de implementare, de catre Consiliul local si Primaria, precum si de catre Parteneriatul local.
5. Planului de comunicare si promovare a Strategiei catre comunitatea locala si alte entitati interesate este un instrument care va mari vizibilitatea asupra Strategiei, va informa si educa populatia, grupurile de interese si de initiativa, astfel incat sa se asigure implicarea prin propriile proiecte si sustinerea Strategiei.

MONITORIZARE SI EVALUARE

Activitatile de monitorizare si evaluare a impactului si rezultatelor au ca scop asigurarea eficientei si calitatii in implementare, urmarirea sensului de implementare a strategiei si a componentelor sale, respectiv realizarea obiectivelor propuse.

Monitorizarea implementarii

Monitorizarea implementarii strategiei, ca intreg, si a actiunilor concrete urmareste realizarea obiectivelor in contextul actiunilor/activitatilor propuse, a resurselor umane, materiale si financiare alocate, respectarea planificarilor in timp, buna functionare a parteneriatelor generale sau individuale pe proiecte, performantele echipelor de implementare, etc.

In cazul aparitiei de devieri de la planificat, a situatiilor de criza sau de forta majora, modificari ale elementelor de preconditie, aparitia de reactii negative sau neasteptate din partea participantilor la strategie sau proiect, etc. activitatea de monitorizare va genera actiuni de ajustare – restructurare – alocari suplimentare, prin care sa se asigure cele mai eficiente si rationale solutii de remediere si readucere a Strategiei sau proiectelor pe sensul de implementare prevazut si, astfel, sa se asigure realizarea impactului asteptat.

Evaluarea rezultatelor si impactului

Sistemul de evaluare permite sa se aprecieze in ce masura Strategia si proiectele componente si-au atins obiectivele propuse, iar rezultatele tangibile si intangibile sunt cele prevazute, in termeni de eficienta, calitate si cantitate.

Evaluarea se realizeaza la trei momente cheie:

- Evaluarea anterioara inceperii actiunii: se evalueaza impactul potential al actiunii si corectitudinea presupunerilor, constituind un element important de decizie asupra oportunitatii proiectului/actiunii.
- Evaluarea intermediara a actiunii: se efectueaza la jumatatea perioadei de implementare, analizand cursul corect al actiunii si rezultele intermediare.
- Evaluarea finala se realizeaza dupa finalizarea proiectului, imediat sau/si dupa anumite perioade, pentru a analiza daca au fost atinse rezultele prevazute de proiect. Aceasta evaluare poate servi ca justificare pentru noi proiecte care sa consolideze sau sa corecteze rezultele realizate.

Pentru realizarea monitorizarii si evaluarii, atat la nivel de strategie cat si la nivel de actiune individuala, se vor utiliza doua tipuri de indicatori: indicatori de progres, la nivel de strategie si indicatori de impact si de rezultat, la nivel de actiuni concrete.

In ceea ce priveste indicatorii de impact si de rezultat, acestia se stabilesc pentru fiecare actiune si proiect concret in parte, recomandari in acest sens fiind facute in planul de actiuni.

REVIZUIRE

Strategia de dezvoltare locala va fi revizuita periodic, pentru a se evalua succesul eforturilor de implementare si a lua toate masurile ca planul sa ramana valabil pe masura de comunitatea evolueaza. Se vor opera ajustarile, rafinarile si actualizarile necesare, astfel incat cetatenii sa fie convinsi cum comunitatea lor se dezvolta in sensul progresului social, economic si environmental.

Revizuirea Strategiei se va realiza la intervale relativ scurte, datorita perspectivelor de schimbari rapide si consistente la nivelul intregii societati romanesti. Prima revizuire se recomanda la finele perioadei de "termen scurt" – 2023. Revizuirea va cuprinde toate etapele de elaborare, in mod special etapele de consultare a comunitatii si de evaluare de mediu.

Exercitiul de revizuire va tine cont de urmatoarele elemente:

- Rezultatele monitorizarii implementarii si evaluarii impactului strategiei pana la momentul revizuirii;
- Evolutia bugetului local;
- Legislatie noua;
- Modificari in strategiile nationale, regionale sau judetene
- Gradul de realizare a obiectivelor/ măsurilor cu implementare spațială/ necesitatea de reconsiderare a unora dintre acestea ca urmare a transformării contextului socio- economic local/ regional

Indiferent de ritmul de revizuire, este necesara o raportare anuala a rezultatelor de implementare, care sa includa o detaliere a proiectelor care urmeaza sa fie continuate sau atacate in urmatorul ciclu de 12 luni si efectele acestora asupra exercitiului bugetar.